

รวมกฎหมายประจำปี

พุทธศักราช ๒๕๕๑

เล่ม ๒

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ก

คำนำ

หนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ เล่มที่ ๒ เป็นการรวบรวมพระราชบัญญัติจำนวน ๒๓ ฉบับที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วยข้อมูลขั้นตอนการพิจารณากฎหมายของรัฐสภา เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่มีการแก้ไขในแต่ละฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการค้นคว้าอ้างอิงและเพื่อเผยแพร่ให้แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและประชาชนผู้สนใจใฝ่ศึกษาทั่วไป

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๔ มกราคม ๒๕๕๑

คำนำ

ในการจัดทำหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย ได้รวบรวมพระราชบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยแบ่งออกเป็น ๔ เล่มเรียงลำดับตามพยานฐานะ ก – ฮ โดยเล่มที่ ๑ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ ปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๑ ฉบับ เล่มที่ ๒ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๗ ฉบับ เล่มที่ ๓ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๒๕ ฉบับ และเล่มที่ ๔ ประกอบด้วยกฎหมายที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๕๑ จำนวน ๓๔ ฉบับ

โดยแต่ละฉบับได้นำเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมตั้งแต่ฉบับแรก ถึงฉบับปัจจุบัน มาจัดทำเป็นบันทึกท้ายพระราชบัญญัติเพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าเพิ่มเติมถึงเหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติมในแต่ละครั้ง รวมทั้งเพื่อความสะดวกในการสืบค้นว่ากฎหมายฉบับก่อน ๆ นั้น ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาเล่มใด

ทั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือรวมกฎหมายประจำปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ จะเป็นประโยชน์ แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการในสังกัดรัฐสภา และบุคคลทั่วไปที่สนใจ หากมี ข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้จัดทำขออภัยมา ณ ที่นี้ และขอรับไว้พิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย

๔ มกราคม ๒๕๕๑

ก

ที่ปรึกษา

๑. นายจเร พันธุ์เปรื่อง
๒. นายคุณวุฒิ ตันตระกูล

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

คณะผู้จัดทำ

๓. นายกุลพล วัชรภาพ
๔. นางจารุวรรณ ดวงวิชัย
๕. นายสุเทพ ลีรพษ์กุล
๖. นางสาวสิตาวิรี ชีรวิรุพห์
๗. นางภัทริดา สุขคุณณี
๘. นางวนิดา อินทรอำนวย
๙. นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง
๑๐. ร้อยตำรวจโทหญิง รัตนาพลย์ ชัดพันธ์
๑๑. นายพีรเดช กองเคชา
๑๒. นางสาวมีนา กิตติอนุกุล
๑๓. นายอิสสริยะ ไชยทิพย์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนากฎหมาย
วิทยากร ๘ ว.
นิติกร ๗ว.
วิทยากร ๗ว.
นิติกร ๗ว.
วิทยากร ๖
วิทยากร ๖
นิติกร ๕
นิติกร ๕
นิติกร ๔
นิติกร ๔

ฝ่ายนำเข้าข้อมูล Internet

<http://www.parliament.go.th/elaw>

๑๔. นางวัลภา ทองบางไทร

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๖

ฝ่ายประสานงานและเผยแพร่

๑๕. นางศิริวัฒน์ ใสหนู

เจ้าพนักงานธุรการ ๓

กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๐ ๒๓๕๓ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๓๐

รายละเอียดประกอบการใช้

รายละเอียดการใช้หนังสือรวมกฎหมายปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ นี้ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔ เล่ม โดย มีข้อมูลภายใต้กฎหมายแต่ละฉบับ ประกอบด้วยข้อมูล ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กฎหมายที่ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกอบด้วย พระราชบัญญัติ จำนวน ๑๑๑ ฉบับ โดยเรียงตามลำดับตามพยัญชนะอักษรไทย

ส่วนที่ ๒ การพิจารณาพระราชบัญญัติ พุทธศักราช ๒๕๕๑

การพิจารณาพระราชบัญญัติ ประกอบด้วยข้อมูลวันที่พิจารณาใน ๓ วาระของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อเนื่องจนถึงภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ จึงเป็นข้อมูลในวันที่พิจารณา ๓ วาระของสภาผู้แทนราษฎร และการพิจารณาใน ๓ วาระ ของวุฒิสภา ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑ โดยเรียงตามลำดับ จนถึงวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ส่วนที่ ๓ บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

กรณีที่กฎหมายในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับก่อน ๆ กลุ่มงานพัฒนากฎหมายได้สืบค้นเหตุผลในการประกาศใช้ตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงฉบับสุดท้ายก่อนประกาศใช้ในปี พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งสรุปสาระสำคัญของกฎหมายฉบับก่อน ๆ เพื่อนำมาจัดทำบันทึกท้ายพระราชบัญญัติด้วย

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
คำนำ	ก-ข
คณะผู้จัดทำ	ค
รายละเอียดประกอบการใช้	ง
๒๒ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๐	๑
๒๓ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑	๕
๒๔ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๖
๒๕ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๒
๒๖ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๖๒
๒๗ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐	๑๐๘
๒๘ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๑๓
๒๙ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๒๙
๓๐ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๖๙
๓๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑	๑๙๕
๓๒ พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๐๔
๓๓ พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๒๔
๓๔ พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๓๒

สารบัญ (ต่อ)

ชื่อเรื่อง	หน้า
๓๕ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๔๑
๓๖ พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๕๘
๓๗ พระราชบัญญัติกำหนดให้นามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๖๕
๓๘ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๖๕
๓๙ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ของสหภาพไปรชนีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๗๓
๔๐ พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๐	๒๗๘
๔๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๐๐
๔๒ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๒๒
๔๓ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๓๔
๔๔ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๔๕
๔๕ พระราชบัญญัติระเบียบแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๖๗
๔๖ พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๗๑
๔๗ พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑	๔๑๔
๔๘ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒	๔๒๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในยกเลิกความในมาตรา ๑๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๘๖ อันว่าทรัพย์สินนั้น จะก่อตั้งขึ้นโดยตรงหรือโดยทางอ้อมด้วยพินัยกรรมหรือด้วยนิติกรรมใด ๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิตก็ดีหรือเมื่อตายแล้วก็ดี ห้ามผลไม่ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการก่อตั้งทรัพย์สินเท่านั้น”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุนซึ่งกำหนดให้สามารถก่อตั้งทรัสต์เพื่อเป็นเครื่องมืออีกประการหนึ่งที่จะทำให้ธุรกรรมในตลาดทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขข้อติดขัดบางประการในการระดมทุนและการประกอบธุรกิจในตลาดทุนได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๕ ก หน้า ๔๒-๔๔ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒๐ บุคคลทุกคนเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือจะขอให้คัดสำเนาหรือเนื้อความในเอกสารฉบับใด ๆ พร้อมด้วยคำรับรองว่าถูกต้องมอบให้ก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะขอให้นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้ก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒๓ ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ดี ห้างหุ้นส่วนที่ดี หรือบริษัทที่ดี จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสาร หรือข้อความอันบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ยังไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นได้

แต่ถึงกระนั้นก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นย่อมไม่จำต้องคืน”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๒๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๐๒๓/๑ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจะยกมาตรา ๑๐๒๓ ขึ้นต่อสู้บุคคลภายนอกผู้สุจริตเพื่อไม่ให้ต้องรับผิดโดยอ้างว่าผู้เป็นหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือกรรมการไม่มีอำนาจกระทำการมิได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๕๗ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปจะเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดก็ได้ โดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๑๑๑๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๑๑/๑ ในการจัดตั้งบริษัท ถ้าได้ดำเนินการครบทุกขั้นตอนดังต่อไปนี้ภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ และจดทะเบียนบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวกันก็ได้

- (๑) จัดให้มีผู้เข้าซื้อถือหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน
- (๒) ประชุมจัดตั้งบริษัทเพื่อพิจารณากิจการต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๑๐๘ โดยมีผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อถือหุ้นทุกคนเข้าร่วมประชุม และผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อถือหุ้นทุกคนให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น
- (๓) ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการ
- (๔) กรรมการได้เรียกให้ผู้เข้าซื้อถือหุ้นใช้เงินค่าหุ้นตามมาตรา ๑๑๑๐ วรรคสอง และเงินค่าหุ้นดังกล่าวได้ใช้เสร็จแล้ว”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๗๕ คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่ให้ลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อในทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้กระทำการดังว่านั้นก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน

คำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่นั้น ให้ระบุสถานที่ วัน เวลา และสภาพแห่งกิจการที่จะได้ประชุมปรึกษากัน และในกรณีที่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษให้ระบุข้อความที่จะนำเสนอให้ลงมติด้วย”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๔ การใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำโดยมติพิเศษ ที่ประชุมใหญ่ต้องลงมติในเรื่องนั้นโดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๐๔ การบอกกล่าวว่าจะปันผลอย่างไร ๆ อันได้อนุญาตให้จ่ายนั้น ให้บริษัทมีจดหมายบอกกล่าวไปยังตัวผู้ถือหุ้นที่ปรากฏชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหุ้นทุกคน แต่ในกรณีที่บริษัทมีหุ้นชนิดที่มีใบหุ้นออกให้แก่ผู้ถือ ให้โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวด้วย”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๒๖ เมื่อบริษัทประสงค์จะลดทุน ต้องโฆษณาความประสงค์นั้นในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็นเจ้านีของบริษัท บอกให้ทราบรายการซึ่งประสงค์จะลดทุนลงและขอให้เจ้านีผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการลดทุนนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น

ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในกำหนดเวลาสามสิบวัน ก็ให้พึงถือว่าไม่มีการคัดค้าน

ถ้าหากมีเจ้านีคัดค้าน บริษัทจะจัดการลดทุนลงไม่ได้ จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงสามคน”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๔๐ บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งคำบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งบริษัทรู้ว่าเป็นเจ้านีของบริษัท บอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะควบบริษัทเข้ากัน และขอให้เจ้านีผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการควบบริษัทเข้ากันนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าว”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกส่วนที่ ๑๑ การถอนทะเบียนบริษัทร้าง มาตรา ๑๒๔๖ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นส่วนที่ ๑๒ การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัด มาตรา ๑๒๔๖/๑ มาตรา ๑๒๔๖/๒ มาตรา ๑๒๔๖/๓ มาตรา ๑๒๔๖/๔ มาตรา ๑๒๔๖/๕ มาตรา ๑๒๔๖/๖ และมาตรา ๑๒๔๖/๗ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ส่วนที่ ๑๒

การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นบริษัทจำกัด

มาตรา ๑๒๔๖/๑ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่มีผู้เป็นหุ้นส่วนตั้งแต่สามคนขึ้นไปอาจแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนและดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนที่จะให้แปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนให้ความยินยอม

(๒) ประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และมีหนังสือบอกกล่าวไปยังบรรดาผู้ซึ่งรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้ของห้างหุ้นส่วนบอกให้ทราบรายการที่ประสงค์จะแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัท และขอให้เจ้าหนี้ผู้มีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใดในการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดนั้น ส่งคำคัดค้านไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บอกกล่าวนั้น

ถ้ามีการคัดค้าน ห้างหุ้นส่วนนั้นจะแปรสภาพมิได้จนกว่าจะได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

มาตรา ๑๒๔๖/๒ ในกรณีไม่มีการคัดค้านหรือมีการคัดค้านแต่ห้างหุ้นส่วนได้ชำระหนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องประชุมเพื่อให้ความยินยอมและดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท (ถ้ามี)
 - (๒) กำหนดจำนวนทุนเรือนหุ้นของบริษัท ซึ่งต้องเท่ากับส่วนลงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนในห้างหุ้นส่วน และกำหนดจำนวนหุ้นของบริษัทที่จะตกได้แก่หุ้นส่วนแต่ละคน
 - (๓) กำหนดจำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วในแต่ละหุ้น ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าแห่งมูลค่าของหุ้นแต่ละหุ้นที่ตั้งไว้
 - (๔) กำหนดจำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ รวมทั้งกำหนดสภาพและบุริมสิทธิของหุ้น ซึ่งจะออกและจัดสรรหุ้นให้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วน
 - (๕) แต่งตั้งกรรมการและกำหนดอำนาจของกรรมการ
 - (๖) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี
 - (๗) ดำเนินการในเรื่องอื่น ๆ ที่จำเป็นในการแปรสภาพ
- ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับบริษัทจำกัดว่าด้วยการนั้น ๆ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๔๖/๓ หุ้นส่วนผู้จัดการเดิมต้องส่งมอบกิจการ ทรัพย์สิน บัญชีเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ของห้างหุ้นส่วนให้แก่คณะกรรมการบริษัท ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ผู้เป็นหุ้นส่วนได้ให้ความยินยอมและดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามมาตรา ๑๒๔๖/๒ เสร็จสิ้นแล้ว

ในกรณีที่ผู้เป็นหุ้นส่วนยังไม่ได้ชำระเงินค่าหุ้นหรือชำระเงินค่าหุ้นไม่ครบร้อยละยี่สิบห้าของมูลค่าหุ้น หรือยังไม่ได้โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน หรือทำเอกสารหลักฐานการใช้สิทธิต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการ ให้คณะกรรมการบริษัทมีหนังสือแจ้งให้ผู้เป็นหุ้นส่วนชำระเงินค่าหุ้น โอนกรรมสิทธิ์ หรือทำเอกสารหลักฐานการใช้สิทธิต่าง ๆ แล้วแต่กรณี ให้แก่คณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

มาตรา ๑๒๔๖/๔ คณะกรรมการบริษัทต้องขอจดทะเบียนการแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดต่อนายทะเบียน ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๔๖/๓ ครบถ้วนแล้ว

ในการขอจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด คณะกรรมการต้องยื่นรายงานการประชุมที่ผู้เป็นหุ้นส่วนได้ร่วมกันพิจารณาให้ความยินยอมและดำเนินการแปรสภาพห้างหุ้นส่วนเป็นบริษัทจำกัดตามมาตรา ๑๒๔๖/๒ หนังสือบริคณห์สนธิ ข้อบังคับ และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น พร้อมกับการขอจดทะเบียนด้วย

มาตรา ๑๒๔๖/๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับจดทะเบียนการแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเป็นบริษัทจำกัดแล้ว ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเดิมหมดสภาพการเป็นห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้นายทะเบียนหมายเหตุไว้ในทะเบียน

มาตรา ๑๒๔๖/๖ เมื่อห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดแล้ว บริษัทย่อมได้ไปทั้งทรัพย์สิน หัก สิทธิ และความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดเดิมทั้งหมด

มาตรา ๑๒๔๖/๗ เมื่อจดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัดแล้ว หากบริษัทไม่สามารถชำระหนี้ที่รับมาจากห้างหุ้นส่วนที่แปรสภาพได้ ให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอาจากผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนที่แปรสภาพได้ตามที่ผู้เป็นหุ้นส่วนจะต้องรับผิดชอบในหนี้ของห้างหุ้นส่วน”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) บอกกล่าวแก่ประชาชนโดยประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นได้เลิกกันแล้วและให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ทั้งหลายยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๖ การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดร่าง มาตรา ๑๒๗๓/๑ มาตรา ๑๒๗๓/๒ มาตรา ๑๒๗๓/๓ และมาตรา ๑๒๗๓/๔ ในลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“หมวด ๖

การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน
ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดร่าง

มาตรา ๑๒๗๓/๑ เมื่อใดนายทะเบียนมีมูลเหตุอันควรเชื่อว่าห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือบริษัทจำกัดใด มิได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการแล้ว ให้นายทะเบียนมีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เพื่อสอบถามว่ายังทำการค้าขายหรือ

ประกอบการทำงานอยู่หรือไม่ และแจ้งว่าหากมิได้รับคำตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือ จะได้โฆษณาในหนังสือพิมพ์เพื่อจัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน

ถ้านายทะเบียนได้รับคำตอบจากห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นว่า ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทมิได้ทำการค้าขายหรือประกอบการทำงานแล้วหรือมิได้รับคำตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือให้นายทะเบียนโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวและส่งหนังสือบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทว่า เมื่อพ้นเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือบอกกล่าว ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นจะถูกจัดซื้อออกจากทะเบียน เว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒๗๓/๒ ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเลิกกันแล้วและอยู่ระหว่างการชำระบัญชี หากนายทะเบียนมีมูลเหตุอันควรเชื่อว่ามีผู้ชำระบัญชีทำการอยู่ หรือการงานของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้ชำระสะสางตลอดแล้ว แต่ผู้ชำระบัญชีมิได้ทำรายงานการชำระบัญชี หรือมิได้ยื่นจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีต่อนายทะเบียนให้นายทะเบียนมีหนังสือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท และผู้ชำระบัญชี ณ สถานที่อันปรากฏเป็นสำนักงานสุดท้าย แจ้งให้ดำเนินการเพื่อให้มีผู้ชำระบัญชี หรือยื่นรายงานการชำระบัญชี หรือจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชี แล้วแต่กรณี และแจ้งว่าหากมิได้ดำเนินการดังกล่าวภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือนั้นแล้ว จะได้โฆษณาในหนังสือพิมพ์เพื่อจัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียน

ถ้าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือผู้ชำระบัญชีมิได้ดำเนินการภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราว และส่งหนังสือบอกกล่าวทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทและผู้ชำระบัญชีว่าเมื่อพ้นกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ส่งหนังสือบอกกล่าว ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นจะถูกจัดซื้อออกจากทะเบียน เว้นแต่จะแสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒๗๓/๓ เมื่อสิ้นกำหนดเวลาตามที่แจ้งในหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๑๒๗๓/๑ หรือมาตรา ๑๒๗๓/๒ แล้ว และห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือผู้ชำระบัญชีมิได้แสดงเหตุให้เห็นเป็นอย่างอื่น นายทะเบียนจะจัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นออกเสียจากทะเบียนก็ได้ ในการนี้ให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นสิ้นสภาพนิติบุคคลตั้งแต่มิฉะนั้นนายทะเบียนจัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทออกเสียจากทะเบียน แต่ความรับผิดชอบของหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้เป็นหุ้นส่วน กรรมการ ผู้จัดการ และผู้ถือหุ้น

มีอยู่เท่าไรก็ให้คงมีอยู่อย่างนั้นและพึงเรียกบังคับได้เสมือนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นยังมีได้สิ้นสภาพนิติบุคคล

มาตรา ๑๒๗๓/๔ ถ้าห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วน บริษัท ผู้ถือหุ้น หรือเจ้าหนี้ใด ๆ ของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นรู้สึกว่าจะต้องเสียหายโดยไม่เป็นธรรมเพราะการที่ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทถูกจัดซื้อออกจากทะเบียน เมื่อห้างหุ้นส่วน ผู้เป็นหุ้นส่วน บริษัท ผู้ถือหุ้นหรือเจ้าหนี้ยื่นคำร้องต่อศาลและศาลพิจารณาได้ความเป็นที่พอใจว่าในขณะที่จัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทออกจากทะเบียน ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทยังทำการค้าขายหรือยังประกอบกิจการอยู่ หรือเห็นเป็นการยุติธรรมในการที่จะให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทได้กลับคืนสู่ทะเบียนก็ดี ศาลจะสั่งให้จัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทกลับคืนเข้าสู่ทะเบียนก็ได้ และให้ถือว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นยังคงอยู่ตลอดมาเสมือนมิได้มีการจัดซื้อออกเลย โดยศาลจะสั่งและวางข้อกำหนดไว้เป็นประการใด ๆ ตามที่เห็นเป็นการยุติธรรมด้วยก็ได้ เพื่อให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทและบรรดาบุคคลอื่น ๆ กลับคืนสู่ฐานะอันใกล้เคียงกับฐานะเดิมเสมือนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นมิได้ถูกจัดซื้อออกจากทะเบียนเลย

การร้องขอให้ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทกลับคืนสู่ทะเบียน ห้ามมิให้ร้องขอเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันที่นายทะเบียนจัดซื้อห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทออกจากทะเบียน”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตราสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชนและก่อให้เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน และความล่าช้าต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย ดังนั้น เพื่อจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวและเพื่อให้การดำเนินกิจการค้าในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๖/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมายในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๑ ก หน้า ๑๒-๒๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๖๒ ในกรณีที่สามีภริยาไม่สามารถที่จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยปกติสุขได้ หรือถ้าการอยู่ร่วมกันจะเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือทำลายความผาสุกอย่างมาก สามีหรือภริยา

ฝ่ายที่ไม่สามารถที่จะอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาโดยปกติสุขได้หรือฝ่ายที่จะต้องรับอันตรายหรือถูกทำลายความผาสุก อาจร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำสั่งอนุญาตให้ตนอยู่ต่างหากในระหว่างที่เหตุนั้น ๆ ยังมีอยู่ก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ศาลจะกำหนดจำนวนค่าอุปการะเลี้ยงดูให้ฝ่ายหนึ่งจ่ายให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งตามควรแก่พฤติการณ์ก็ได้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๔๖ เด็กเกิดจากหญิงที่มีได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๕๕ ในคดีฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชายเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการข่มขืนกระทำชำเรา ฉุดคร่า หรือหน่วงเหนี่ยวกักขังหญิงมารดาโดยมิชอบด้วยกฎหมายในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้

(๒) เมื่อมีการลักพาหญิงมารดาไปในทางชั่วสาวหรือมีการล่อลวงร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้

(๓) เมื่อมีเอกสารของบิดาแสดงว่าเด็กนั้นเป็นบุตรของตน

(๔) เมื่อปรากฏในทะเบียนคนเกิดว่าเด็กเป็นบุตรโดยมีหลักฐานว่าบิดาเป็นผู้แจ้งการเกิดหรือรู้เห็นยินยอมในการแจ้งนั้น

(๕) เมื่อบิดามารดาได้อยู่กินด้วยกันอย่างเปิดเผยในระยะเวลาซึ่งหญิงมารดาอาจตั้งครรภ์ได้

(๖) เมื่อได้มีการร่วมประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเด็กนั้นมีได้เป็นบุตรของชายอื่น

(๗) เมื่อมีพฤติการณ์ที่รู้กันทั่วไปตลอดมาว่าเป็นบุตร”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๕๗ การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔๗ ให้มีผลนับแต่วันที่เด็กเกิด แต่ทั้งนี้จะอ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่บิดามารดาได้สมรสกันหรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรหรือศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตรไม่ได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔๘/๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๔๘/๓๗ เมื่อผู้รับบุตรบุญธรรมตายหรือมีการเลิกรับบุตรบุญธรรม ถ้าบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้บิดามารดาโดยกำเนิดกลับมีอำนาจปกครองนับแต่เวลาที่ผู้รับบุตรบุญธรรมตาย หรือนับแต่เวลาที่จดทะเบียนเลิกการรับบุตรบุญธรรมตามมาตรา ๑๕๔๘/๓๑ หรือนับแต่เวลาที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เลิกการรับบุตรบุญธรรม เว้นแต่ศาลเห็นสมควรสั่งเป็นประการอื่น

ในกรณีที่มีการตั้งผู้ปกครองของผู้เป็นบุตรบุญธรรมไว้ก่อนผู้รับบุตรบุญธรรมตาย หรือก่อนการเลิกรับบุตรบุญธรรม ให้ผู้ปกครองยังคงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไป เว้นแต่บิดามารดาโดยกำเนิดจะร้องขอ และศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องขอเป็นผู้มีอำนาจปกครอง

การเปลี่ยนผู้ใช้อำนาจปกครองตามวรรคหนึ่งหรือผู้ปกครองตามวรรคสองไม่เป็นเหตุเสื่อมสิทธิที่บุคคลภายนอกได้มาโดยสุจริตก่อนผู้รับบุตรบุญธรรมตายหรือก่อนจดทะเบียนเลิกการรับบุตรบุญธรรม

ให้พนักงานอัยการเป็นผู้มีอำนาจร้องขอเพื่อให้ศาลมีคำสั่งเป็นประการอื่นตามวรรคหนึ่ง”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการร้องต่อศาลขอให้สั่งอนุญาตให้สามีภริยาอยู่ต่างหาก การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิง การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของชาย การนับวันที่เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดา และการกลับมีอำนาจปกครองบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเมื่อมีการเลิกรับบุตรบุญธรรม นั้นยังไม่สอดคล้องและไม่เอื้ออำนวยต่อสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๕ ก หน้า ๕-๘ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๐ หน้า ๑๓ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรจะแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องการตั้งและเลิกสมาคม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ ๗ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นอนุมาตรา ๗ ของมาตรา ๑๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“โดยนายทะเบียนจัดซื้อออกจากทะเบียน” (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๒ ของมาตรา ๑๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“แต่ถ้าปรากฏว่าวัตถุประสงค์หรือกิจการของสมาคมใดน่าจะเป็นอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรืออาจก่อให้เกิดความไม่สงบสุขในบ้านเมืองก็ดี นายทะเบียนอาจจะไม่รับจดทะเบียนสมาคมนั้นได้” (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เป็นมาตรา ๑๒๕๓ ทวิ

“ถ้าปรากฏว่าวัตถุประสงค์หรือกิจการของสมาคมใดกลายเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรือน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมืองก็ดี นายทะเบียนอาจสั่งให้จัดซื้อสมาคมนั้นออกเสียจากนายทะเบียน” (มาตรา ๖)

๔. เพิ่มความในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๒๕๓ ตรี

“ผู้ขอตั้งสมาคมหรือผู้จัดการสมาคมไม่พอใจในคำวินิจฉัยของนายทะเบียน ให้อุทธรณ์คำสั่งนั้นไปยังรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ภายใน ๑๕ วัน (มาตรา ๗)

กรณีที่นายทะเบียนปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน หรือนายทะเบียนจัดซื้อสมาคมออกให้นายทะเบียนแจ้งไปยังผู้ก่อตั้งสมาคมหรือผู้จัดการสมาคม ซึ่งสามารถอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อรัฐมนตรีได้ภายใน ๑๕ วัน

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พ.ศ. ๒๔๗๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๑ หน้า ๔๔๑-๔๔๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๔๗๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ กันยายน ๒๔๗๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมความแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๓ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๗๖ (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความเข้าเป็นวรรค ๒ และ ๓ ของมาตรา ๑๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับเรื่องวัตถุประสงค์ของกิจการของสมาคมใดเป็นภัยต่อสันติภาพของประชาชน นายทะเบียนจะไม่รับจดทะเบียนได้ (มาตรา ๔)

๓. เพิ่มความเข้าเป็นมาตรา ๑๒๘๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับเมื่อมีข้อสงสัยว่าสมาคมใดดำเนินการไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายทะเบียนอาจสั่งให้สมาคมนั้นแจ้งวันเวลาประชุมทุกคราวให้ทราบล่วงหน้าได้ (มาตรา ๕)

๔. ความในมาตรา ๑๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้เป็นไปดังพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับกรณีที่มีส่วนได้เสียสามารถร้องขอศาลให้เลิกสมาคมได้ (มาตรา ๖)

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ หน้า ๖๑ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖)

อนุวตน์จาตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยาบวรราช

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขความในมาตรา ๑๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันว่าด้วยมูลค่าอย่างต่ำของหุ้น จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ฉบับที่ ๒) มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับมูลค่าของหุ้น ๆ หนึ่งนั้นไม่ให้ต่ำกว่า ๕ บาท (มาตรา ๑)

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๓๓๖ - ๓๓๘ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖)

อนุวตน์จาตุรนต์

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ ๓ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรค ๔ ของมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ความในวรรคก่อนนี้ไม่ใช้บังคับถึงการลงลายพิมพ์นิ้วมือแกงใดหรือเครื่องหมายอย่างอื่นทำนองเช่นว่ามานั้น ซึ่งทำลงในเอกสารที่ทำต่อหน้าพนักงานเจ้าหน้าที่” (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พ.ศ. ๒๔๗๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๑๓๒๐ - ๑๓๒๒ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

เจ้าพระยาพิชัยนาคร โยธิน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขความในมาตรา ๒๑๔ และมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เกี่ยวกับความรับผิดชอบของลูกหนี้ที่มีจำนองเป็นประกัน จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๓๘ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเฉพาะสัญญาจ้างงอนที่ได้ทำตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัติเป็นต้นไป (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๔ และ ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิงและการเอาทรัพย์สินจ้างงอนหลุดออกขายทอดตลาดใช้หนี้ เมื่อเงินยังขาดอยู่จำนวนเท่าใด ลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบในเงินนั้น (มาตรา ๔,๕)

๓. บทบัญญัติมาตรา ๕๒ แห่งกฎหมายลักษณะล้มละลาย ร.ศ. ๑๓๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่นใด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้รับจ้างงอนจะนำมาใช้บังคับได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖)

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๓ หน้า ๖๓๔ - ๖๓๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘)

อาทิตย์ทิพอาภา

เจ้าพระยาอมราช

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บางมาตรา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัตินี้ไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๗, ๑๒๔๗ และ ๑๖๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการปกครองท้องที่ รัฐมนตรีเจ้าหน้าที่ และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย กลาโหม และต่างประเทศ ในการออกกฎกระทรวงรวมทั้งการกำหนดอัตราค่าอาชกรรมนิยม (มาตรา ๓, ๔, ๕)

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๕ ตอนที่ ๑๒ หน้า ๑๘๕-๑๘๑ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา โดยยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการทำพินัยกรรมของบุคคลที่รับราชการทหารหรือทำการเกี่ยวข้องอยู่กับราชการทหารในเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอนที่ ๘ หน้า ๑๗๖ - ๑๗๘ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๖
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติฉบับนี้มี ๖ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓) ของมาตรา ๑๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
“(๓) โดยนายทะเบียนจัดซื้อออกจากทะเบียน” (มาตรา ๓)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ถ้าปรากฏว่าวัตถุประสงค์หรือกิจการของสมาคมกลายเป็นภัยอันตรายต่อสันติภาพของประชาชนก็ดี หรือน่าจะก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมือง นายทะเบียนอาจสั่งให้จัดซื้อสมาคมนั้นออกเสียจากทะเบียน” (มาตรา ๕)

๓. เพิ่มความในมาตรา ๑๒๕๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เกี่ยวกับกรณีที่นายทะเบียนสั่งให้จัดซื้อสมาคมใดออกจากทะเบียน ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งไปยังผู้จัดการสมาคม แต่ถ้าไม่พอใจให้อุทธรณ์คำสั่งไปยังรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน (มาตรา ๖)

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๔๓ ตอนที่ ๑๒๕ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘ วรรคสอง บัญญัติว่าชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน จำต้องแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๐ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๕ ซึ่งให้ศาลมีอำนาจอนุญาตให้ชายและหญิงที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ทำการสมรสได้โดยบัญญัติให้ชายหญิงซึ่งได้รับอนุญาตจากศาลทำการสมรสได้ก่อนอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส นอกจากนี้ได้พิจารณาเห็นว่า มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ และวรรคสองของมาตรา ๑๓๗ เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิสตรีสมควรยกเลิกเสีย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๕ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้เยาว์ยอมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๘ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๕๐ และวรรคสองของมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๔)

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๕ ตอนที่ ๑๔๙ ฉบับพิเศษ หน้า ๙๘-๑๐๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๑
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งกำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัดต้องมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคน และมีบทบัญญัติควบคุมการเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้เพื่อป้องกันมิให้ประชาชนถูกหลอกลวงแล้ว สมควรกำหนดห้ามมิให้บริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีผู้ถือหุ้นถึงหนึ่งร้อยคนและเสนอขายหุ้น หรือหุ้นกู้ต่อประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๔ เฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติ ๑๓ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบริษัทจำกัด (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๐๕๖ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เกี่ยวกับกรณีของบริษัทใดซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยมีผู้ถือหุ้นไม่ถึงหนึ่งร้อยคนแต่ภายหลังมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป ต้องแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัติแทนเกี่ยวกับหนังสือบอกกล่าวที่เสนอให้ผู้ถือหุ้นซื้อหุ้นใหม่นั้นต้องลงวันเดือนปี และลายมือชื่อของกรรมการ (มาตรา ๘)

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน

“บริษัทจะออกหุ้นกู้ไม่ได้” (มาตรา ๘)

๕. การเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้ต่อประชาชนที่ได้มีการจดทะเบียนหนังสือชี้ชวนหนังสือบอกกล่าวป่าวร้อง โดยถูกต้องตามกฎหมายในวันประกาศพระราชบัญญัตินี้ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปอีกไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๑)

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๗ ตอนที่ ๑๘๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ - ๓๕ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๓๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติบรรพ ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยความสมบูรณ์ของการหมั้นและผลของการหมั้น การคุ้มครองคู่สมรสที่วิกลจริต การจัดการสินสมรส การแยกสินสมรสและรวมสินสมรส การสมรสที่เป็นโมฆะ เหตุหย่า ผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรในกรณีมีการหย่า บทสันนิษฐานความเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย การฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร การฟ้องปฏิเสธความเป็นบุตร การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตร การฟ้องให้รับเด็กเป็นบุตร อำนาจปกครอง การเป็นผู้อุปการะและผู้พิทักษ์ การจัดการทรัพย์สินของผู้เยาว์ สิทธิหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ผู้ปกครอง และบุตรบุญธรรม นั้น ยังไม่สอดคล้องและไม่เอื้ออำนวยต่อสภาพความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติ ๗๑ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๓๖, มาตรา ๑๔๓๗, มาตรา ๑๔๓๘ มาตรา ๑๔๔๑ และมาตรา ๑๔๔๒ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับผู้เยาว์จะทำการหมั้น การผิดสัญญาหมั้น การตายของกลุ่มหมั้นก่อนการสมรส และสิทธิเรียกร้องค่าทดแทน (มาตรา ๓, มาตรา ๔, มาตรา ๕ และมาตรา ๖)

๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๔๓/๑ และมาตรา ๑๔๔๓/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๔๔๓/๑ สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๓๘ ให้มีอายุความหกเดือน นับแต่วันที่ผิดสัญญาหมั้น

สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๔ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันรู้หรือควรรู้ถึงการกระทำชั่วอย่างร้ายแรงอันเป็นเหตุให้บอกเลิกสัญญาหมั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันกระทำการดังกล่าว

สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ชายคู่หมั้นรู้หรือควรรู้ถึงการกระทำของชายอื่นอันจะเป็นเหตุให้เรียกค่าทดแทนและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าทดแทนนั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ชายอื่นได้กระทำการดังกล่าว

มาตรา ๑๔๔๗/๒ สิทธิเรียกคืนของหมั้นตามมาตรา ๑๔๓๕ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ผิดสัญญาหมั้น

สิทธิเรียกคืนของหมั้นตามมาตรา ๑๔๔๒ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ได้ออกเลิกสัญญาหมั้น” (มาตรา ๗)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๖๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกรณีคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นคนวิกลจริต (มาตรา ๘)

๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๖๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ในระหว่างการพิจารณาคดีตามมาตรา ๑๔๖๔ ถ้ามีคำขอศาลอาจกำหนดวิธีการชั่วคราวเกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูหรือการคุ้มครองคู่สมรสฝ่ายที่วิกลจริตได้ตามที่เห็นสมควร และหากเป็นกรณีฉุกเฉินให้นำบทบัญญัติเรื่องคำขอในเหตุฉุกเฉินตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ” (มาตรา ๙)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการจัดการสินสมรสรวมกัน (มาตรา ๑๐)

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๗๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับสามีและภริยาจะจัดการสินสมรสให้แตกต่างไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔๗๖ ซึ่งเป็นการจัดการสินสมรสให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญาก่อนสมรส (มาตรา ๑๑)

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๗๗, มาตรา ๑๔๘๐, มาตรา ๑๔๘๒, มาตรา ๑๔๘๓ และมาตรา ๑๔๘๔ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับอำนาจในการจัดการสินสมรสของสามีหรือภรรยา (มาตรา ๑๒, มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔)

๘. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๔๕๐ และมาตรา ๑๔๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการแยกสินสมรสให้เป็นสินส่วนตัว (มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘)

๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๕๒/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการแยกสินสมรสโดยคำสั่งศาล (มาตรา ๑๙)

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕๕ มาตรา ๑๔๕๖ และมาตรา ๑๔๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับคำพิพากษาและการร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะ (มาตรา ๒๐)

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๕๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการสมรสใดเป็นโมฆะให้ศาลแจ้งไปยังนายทะเบียนเพื่อบันทึกความเป็นโมฆะไว้ในทะเบียนสมรส (มาตรา ๒๑)

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕๘ และมาตรา ๑๔๕๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับกรณีการสมรสเป็นโมฆะ และการใช้สิทธิเรียกร้องค่าทดแทน (มาตรา ๒๒)

๑๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๕๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการสมรสที่เป็นโมฆะข้อตกลงระหว่างคู่สมรสว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรคนใด หรือฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายจะเป็นผู้ออกเงินค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร (มาตรา ๒๓)

๑๔. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔/๑) และ (๔/๒) ของมาตรา ๑๕๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“(๔/๑) สามีหรือภริยาต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก และได้ถูกจำคุกเกินหนึ่งปีในความผิดที่อีกฝ่ายหนึ่งมิได้มีส่วนก่อให้เกิดการกระทำความผิดและการเป็นสามีภริยากันต่อไปจะเป็นเหตุให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับความเสียหายอีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้

(๔/๒) สามีและภริยาสมัครใจแยกกันอยู่เกินสามปี ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้ (มาตรา ๒๕)

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔๒ มาตรา ๑๕๔๓ มาตรา ๑๕๔๔ และมาตรา ๑๕๔๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการฟ้องคดีไม่รับเด็กเป็นบุตร (มาตรา ๓๑)

๑๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕๔๘ และมาตรา ๑๕๕๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต้องได้รับความยินยอม หรือศาลมีคำพิพากษาให้จดทะเบียนได้ (มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔)

๑๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๖๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“มาตรา ๑๕๖๕/๑ ในกรณีที่ผู้เยาว์ถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถและศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองเป็นผู้อนุบาลให้คำสั่งนั้นมีผลเป็นการถอนผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

ในกรณีที่บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและไม่มีคู่สมรสถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ให้บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาเป็นผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น” (มาตรา ๓๕)

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับนิติกรรมใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ดังต่อไปนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต

๑๙. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 “บิดามารดาย่อมมีสิทธิจะติดต่อกับบุตรของตนได้ตามควรแก่พฤติการณ์ไม่ว่าบุคคลใดจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองก็ตาม” (มาตรา ๔๒)

๒๐. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๘๕, มาตรา ๑๕๘๖, (๕) ของมาตรา ๑๕๘๗, และมาตรา ๑๕๘๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการเป็นผู้ปกครองของผู้เยาว์ (มาตรา ๔๓, มาตรา ๔๔, มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖)

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๐ มาตรา ๑๕๙๑ มาตรา ๑๕๙๒ มาตรา ๑๕๙๓ วรรคสอง มาตรา ๑๕๙๔/๖ มาตรา ๑๕๙๔/๗ มาตรา ๑๕๙๔/๘ มาตรา ๑๕๙๔/๑๕ มาตรา ๑๕๙๔/๑๖ มาตรา ๑๕๙๔/๑๗ มาตรา ๑๕๙๔/๑๘ มาตรา ๑๕๙๔/๑๙ มาตรา ๑๕๙๔/๒๑ มาตรา ๑๕๙๔/๒๒ มาตรา ๑๕๙๔/๒๓ มาตรา ๑๕๙๔/๒๔ และมาตรา ๑๕๙๔/๒๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับความเป็นผู้ปกครองและบทบาทของผู้ปกครอง สิทธิหน้าที่ของผู้ปกครองในการอนุบาลบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะการรับผู้เยาว์เป็นบุตรบุญธรรม ซึ่งผู้เยาว์นั้นอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์ (มาตรา ๔๘, มาตรา ๔๙, มาตรา ๕๐, มาตรา ๕๑, มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓)

๒๒. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕๙๔/๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ถ้าคู่สมรสฝ่ายหนึ่งจะจดทะเบียนรับผู้เยาว์ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของตนด้วยจะต้องได้รับความยินยอมของคู่สมรสซึ่งเป็นผู้รับบุตรบุญธรรมอยู่แล้วและมีให้นำมาตรา ๑๕๙๔/๒๑ มาใช้บังคับ” (มาตรา ๕๔)

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๔/๒๗ มาตรา ๑๕๙๔/๓๑ (๑) (๒) และ (๓) ของมาตรา ๑๕๙๔/๓๑ และ (๘) ของมาตรา ๑๕๙๔/๓๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการฟ้องเลิกการรับเป็นบุตรบุญธรรม (มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘)

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๙๔/๓๕ และมาตรา ๑๕๙๔/๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับการเลิกรับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (มาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑)

**๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๓ หน้า ๕๖-๕๗ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการแก้ไขพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้ยกเลิกการกำหนดอัตราส่วนการถือหุ้นและจำนวนผู้ถือหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด และเพื่อให้การแปรสภาพบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัด เป็นไปโดยความสมัครใจ ในกรณีที่บริษัทจำกัดประสงค์จะชี้ชวนให้ประชาชนร่วมลงทุน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๙๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ (มาตรา ๓)

๒. ยกเลิกมาตรา ๑๐๗๑ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๔)

**๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๑**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๘ ก. หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องขายฝากมีบทบัญญัติยังไม่เหมาะสมเป็นเหตุให้มีการเอาเปรียบผู้ขายฝากโดยการกำหนดสินไถ่ที่สูงเกินควรเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา รวมทั้งในกรณีที่ถึงกำหนดเวลาไถ่ผู้ซื้อฝากมักจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมให้มีการไถ่จนเป็นเหตุ

ให้ผู้ขายฝากต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไปโดยไม่ชอบธรรม นอกจากนี้ เห็นควรปรับปรุงระยะเวลาในการใช้สิทธิไถ่ในสัญญาขายฝากให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๔๕๒ และ ๔๕๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓, ๔)

๒. เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๔๕๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับการกำหนดคราไถ่ทรัพย์สินในกรณีที่ราคาสินไถ่สูงกว่าราคาขายฝาก ให้ไถ่ได้ตามราคาขายฝากรวมประโยชน์ตอบแทนร้อยละ ๑๕ ต่อปี (มาตรา ๕)

๓. บทบัญญัติมาตรา ๔๕๕ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับแก่สัญญาขายฝากที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๖)

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๕ ตอนที่ ๔๘ หน้า ๑-๒ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๑
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้บัญญัติให้หนี้ที่เกิดจากการไม่ชำระค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย ค่าชดเชยพิเศษ เงินสะสม เงินสมทบ หรือเงินเพิ่มให้ลูกจ้าง หรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน แล้วแต่กรณีมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิของลูกจ้าง โดยให้รวมรวมถึงสิทธิของเสมียน คนใช้ และคนงาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๓ เดิมด้วย โดยกำหนดลำดับบุริมสิทธิในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับอยู่ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากร ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนเงินสูงสุดของบุริมสิทธิในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ และ ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับนิติกรรมหนี้ของลูกหนี้ กรณีหนี้มีอยู่เป็นคุณแก่บุคคลใด และนิติกรรมในเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเพื่อการทำงานที่ได้ทำให้แก่ลูกหนี้ซึ่งเป็นนายจ้าง (มาตรา ๓,๔)

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๑๐ ก หน้า ๑ - ๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และสัญญาซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ ประเภทของสัญญาที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จำนวนเงินในการกู้ยืมเงินที่ต้องมีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือ จำนวนเงินที่เจ้าสำนักโรงแรมต้องรับผิดชอบในการที่ทรัพย์สินของคนเดินทางหรือแขกอาศัยสูญหาย อัตราค่าธรรมเนียมและค่าคัดสำเนาเอกสารตามที่ปรากฏในบทบัญญัติที่ว่าด้วยบริษัทจำกัด รวมถึงจำนวนเงินรางวัลหรือค่าธรรมเนียมที่บุคคลผู้มีสิทธิจะรับทรัพย์สินหายต้องชำระให้แก่ผู้เก็บได้หรือแก่ส่วนราชการที่รับผิดชอบ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ยกเลิกความในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) มาตรา ๔๕๖ เกี่ยวกับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
- ๒) วรรคหนึ่งของมาตรา ๖๕๓ เกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีการกู้ยืมเงินกว่า ๒,๐๐๐ บาท ขึ้นไป
- ๓) วรรคสองของมาตรา ๖๗๕ เกี่ยวกับความรับผิดชอบเกี่ยวกับเงินทองตรา ธนบัตร ตั๋วเงิน พันธบัตร ใบหุ้น ใบหุ้นกู้ ประทานสินค้า อุดมณี หรือของมีค่าอื่น ๆ
- ๔) (๑) ของวรรคสองของมาตรา ๗๐๓
- ๕) มาตรา ๑๑๑๖ เกี่ยวกับการขอคัดสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ และข้อบังคับบรรดามีในบริษัทหนึ่งบริษัทใด

- ๖) มาตรา ๑๑๒๗ เกี่ยวกับการเรียกค่าธรรมเนียมใบหุ้น
- ๗) มาตรา ๑๑๔๐ เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นจะเรียกให้ส่งมอบสำเนาทะเบียน
- ๘) มาตรา ๑๑๕๕ เกี่ยวกับการของบดุลฉบับหลังสุดจากบริษัทใด ๆ
- ๙) มาตรา ๑๓๐๒ เกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติสามมาตราก่อนมาตรานี้
- ๑๐) (๓) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓๒๓ เกี่ยวกับการมอบทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานตำรวจ และแจ้งพฤติการณ์อันอาจเป็นเครื่องช่วยในการสืบหาตัวบุคคลผู้มีสิทธิที่จะรับทรัพย์สินนั้น
- ๑๑) วรรคหนึ่งของมาตรา ๑๓๒๔ เกี่ยวกับการเรียกเอารางวัลของผู้เก็บได้ซึ่งทรัพย์สินหาย
- ๑๒) มาตรา ๑๓๒๘ เกี่ยวกับการสมสิทธิ์ตกเป็นของแผ่นดินเมื่อสังหาริมทรัพย์มีค่าซึ่งซ่อนหรือฝังไว้ ถ้าไม่มีผู้สามารถอ้างเป็นเจ้าของได้
- ๑๓) วรรคสองของมาตรา ๑๖๘๘ และวรรคสามของมาตรา ๑๗๐๒ เกี่ยวกับการบังคับใช้บทบัญญัติในวรรคก่อนนี้
- ๑๔) พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงนิติกรรม สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมายอันได้กระทำลงหรือมีขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นางสาวสุณีย์ ชีรวีรุฬห์/จัดทำ

นางจารุวรรณ ดวงวิชัย/ตรวจสอบ

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๓ ตอนที่ ๑๗ ก หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัทของ บรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กรณีการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน และห้างหุ้นส่วนจำกัด และการลาออกของกรรมการบริษัทจำกัด กำหนดเวลาที่มีการลาออกมีผล ตลอดจนการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในผลทางกฎหมาย และการนำผลทางกฎหมายและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวไปใช้อ้างอิง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖๔/๑ และมาตรา ๑๐๖๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดย

มาตรา ๑๐๖๔/๑ เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน

มาตรา ๑๐๖๔/๒ เป็นเรื่องการกำหนดวันนำความไปจดทะเบียนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๗๘/๑ และมาตรา ๑๐๗๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๐๗๘/๑ เป็นเรื่องวิธีการการลาออกของหุ้นส่วนผู้จัดการในห้างหุ้นส่วนจำกัด

มาตรา ๑๐๗๘/๒ เป็นเรื่องการกำหนดวันนำความไปจดทะเบียนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๕๓/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเรื่องเกี่ยวกับการลาออกของกรรมการในบริษัท

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๕๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ให้บริษัทนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง”

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง/จัดทำ

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกุลกิจ/ตรวจสอบ

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก หน้า ๑๔-๑๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๕๕๙) ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๑๔๔๕ มาตรา ๑๔๔๖ มาตรา ๑๔๔๗/๑ วรรคสาม มาตรา ๑๕๑๖ (๑) และมาตรา ๑๕๒๓ วรรคหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเห็นแก่ความแตกต่างในเรื่องเพศ สมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการมีสิทธิเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง และหลักการห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องเพศที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๘ มาตรา มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความใน มาตรา ๓ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

๑.๑ ชายหรือหญิงคู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ร่วมประเวณีกับคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรจะรู้ถึงการหมั้นนั้น เมื่อได้บอกเลิกสัญญาหมั้นแล้วตามมาตรา ๑๔๔๒ หรือมาตรา ๑๔๔๓ แล้วแต่กรณี

๑.๒ ชายหรือหญิงคู่หมั้นอาจเรียกค่าทดแทนจากผู้ซึ่งได้ข่มขืนกระทำชำเราหรือพยายามข่มขืนกระทำชำเราคู่หมั้นของตนโดยรู้หรือควรจะรู้ถึงการหมั้นนั้นได้โดยไม่ต้องบอกเลิกสัญญาหมั้น

๒. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๔๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

- สิทธิเรียกร้องค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔๔๕ และมาตรา ๑๔๔๖ ให้มีอายุความหกเดือนนับแต่วันที่ชายหรือหญิงคู่หมั้นรู้หรือควรจะรู้ถึงการกระทำของผู้อื่นอันจะเป็นเหตุให้เรียกค่าทดแทนและรู้ตัวผู้จะพึงใช้ค่าทดแทนนั้น แต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ผู้อื่นนั้นได้กระทำการดังกล่าว

๓. ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๕๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

- สามีหรือภริยาอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่องผู้อื่นจนภริยาหรือสามี เป็นชู้หรือมีชู้ หรือร่วมประเวณีกับผู้อื่นเป็นอาจิน อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้

๔. ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ตามพระราชบัญญัตินี้แทน คือ

- เมื่อศาลพิพากษาให้หย่ากันเพราะเหตุตามมาตรา ๑๕๑๖(๑) ภริยาหรือสามี มีสิทธิได้รับค่าทดแทนจากสามีหรือภริยาและจากผู้ซึ่งได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือยกย่อง หรือผู้ซึ่งเป็นเหตุแห่งการหย่านั้น

๕. พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบถึงนิติกรรม สิทธิ หน้าที่ หรือความรับผิดชอบตามกฎหมาย อันได้กระทำลงหรือมีขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๕ ก หน้า ๔๒-๔๔ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีกฎหมายว่าด้วยทฤษฎีเพื่อธุรกรรมในตลาดทุนซึ่งกำหนดให้สามารถก่อตั้งทฤษฎีเพื่อเป็นเครื่องมืออีกประการหนึ่งที่จะทำให้ธุรกรรมในตลาดทุนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขข้อขัดข้องบางประการในการระดมทุนและการประกอบธุรกิจในตลาดทุนได้ ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๘๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทนกล่าวคือ

การจะก่อตั้งทฤษฎีขึ้นโดยตรง หรือโดยทางอ้อมด้วยพันธุกรรมหรือด้วยนิติกรรมใด ๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิตหรือเมื่อตายแล้วก็ดีหาได้มีผลไม่ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเพื่อการก่อตั้งทฤษฎีเท่านั้น

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๔๑ ก หน้า ๑๒-๒๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัทใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางมาตราสร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชนและก่อให้เกิดความยุ่งยากซ้ำซ้อน และความล่าช้าต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ นอกจากนี้ ยังเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศอีกด้วย ดังนั้น เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวและเพื่อให้การดำเนินการค้าในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนและบริษัทมีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๕ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการตรวจสอบเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ หรือคัดสำเนาพร้อมด้วยคำรับรองถูกต้องก็ได้ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ

- ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท จะถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสารหรือข้อบังคับให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ ยังไม่ได้จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจดทะเบียนนั้นยอมไม่จำต้องคืน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับ การเริ่มก่อการและตั้งเป็นบริษัทจำกัดซึ่งกำหนดให้ บุคคลใด ๆ ตั้งแต่สามคนขึ้นไปโดยเข้าชื่อกันทำหนังสือบริคณห์สนธิ และกระทำการอย่างตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้

๔. ให้ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา ๑๑๑๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๗)

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑๑๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับ ในการจัดตั้งบริษัท ถ้าได้ดำเนินการครบทุกขั้นตอนตามที่กำหนดในมาตรานี้ ภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวกันก็ได้

๖. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องทำโดยมติพิเศษ ที่ประชุมใหญ่ต้องลงมติในเรื่องนั้น โดยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมด

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการบอกกล่าวว่าจะปันผลอย่างใดๆ ให้บริษัทมีจดหมายบอกกล่าวผู้ถือหุ้นทุกคน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับเมื่อบริษัทประสงค์จะลดทุน ต้องโฆษณาความประสงค์ และมีหนังสือบอกกล่าวเจ้าหน้าที่ของบริษัท หากเจ้าหน้าที่มีข้อคัดค้านให้เจ้าหน้าที่ส่งคำคัดค้านภายในสามสิบวัน ซึ่งบริษัทจะจัดการลดทุนไม่ได้จนกว่าจะได้ใช้หนี้หรือให้ประกันเพื่อหนี้รายนั้นแล้ว

๑๑. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัตินี้แทนคือ “(๔) ถ้าจำนวนผู้ถือหุ้นลดน้อยลงจนเหลือไม่ถึงสามคน”

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัตินี้แทน การที่บริษัทประสงค์จะควบบริษัทเข้ากัน กำหนดให้บริษัทต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์และส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ และขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีข้อคัดค้านส่งคำคัดค้านภายในหกสิบวัน

๑๓. ให้ยกเลิกส่วนที่ ๑๑ การถอนทะเบียนบริษัทร้าง มาตรา ๑๒๔๖ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นส่วนที่ ๑๒ การแปรสภาพห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนและห้างหุ้นส่วนจำกัด เป็นบริษัทจำกัด มาตรา ๑๒๔๖/๑ มาตรา ๑๒๔๖/๒ มาตรา ๑๒๔๖/๓ มาตรา ๑๒๔๖/๔ มาตรา ๑๒๔๖/๕ และมาตรา ๑๒๔๖/๗ ของหมวด ๔ ในลักษณะ ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๗)

๑๕. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับการบอกกล่าวแก่ประชาชนว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นได้เลิกกันแล้วและให้ผู้เป็นเจ้าหนี้ยื่นคำทวงหนี้แก่ผู้ชำระบัญชี

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๖ การถอนทะเบียนห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดร้าง มาตรา ๑๒๗๓/๑ มาตรา ๑๒๗๓/๒ มาตรา ๑๒๗๓/๓ และมาตรา ๑๒๗๓/๔ ในลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัทแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มาตรา ๑๙)

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หลักเกณฑ์และวิธีการในการไต่สวนคำร้องขอขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล การแต่งตั้งผู้ประนีประนอม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒

“ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) เมื่อได้มีคำร้องและได้รับอนุญาตจากศาลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖/๑ แล้วปรากฏว่าได้แสดงข้อเท็จจริงหรือเสนอพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลในการไต่สวนคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๐ เมื่อศาลได้กำหนดวันนั่งพิจารณาและแจ้งให้คู่ความทราบแล้ว ถ้าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะขอเลื่อนการนั่งพิจารณา คู่ความฝ่ายนั้นต้องเสนอคำขอเข้ามาก่อนหรือในวันนัดและแสดงเหตุผลแห่งการขอเลื่อนนั้น ในกรณีเช่นนี้ ห้ามมิให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอ เว้นแต่การขอเลื่อนการนั่งพิจารณานั้นมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงเสียได้ และหากศาลไม่อนุญาตจะทำให้เสียความยุติธรรม

เมื่อศาลจะสั่งให้เลื่อนการนั่งพิจารณา ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายนั้นเสียค่าป่วงการพยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียกและเสียค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล เช่น ค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักของตัวความ ทนายความ หรือพยาน เป็นต้น ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร ถ้าคู่ความฝ่ายที่ขอเลื่อนคดีไม่ชำระค่าป่วงการหรือค่าใช้จ่ายตามที่ศาลกำหนด ให้ศาลยกคำขอเลื่อนคดีนั้นเสีย

ค่าป่วยการหรือค่าใช้จ่ายที่จ่ายตามวรรคสองให้ตกเป็นพับ

คำขอเลื่อนคดีตามวรรคหนึ่ง ถ้าไม่ได้เสนอต่อหน้าศาลด้วยวาจา ก็ให้ทำเป็นคำร้องและจะทำฝ่ายเดียวโดยได้รับอนุญาตจากศาลก็ได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๓ ตริ การส่งคำคู่ความ คำร้อง คำแถลง หรือเอกสารอื่นใดนอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๓ ทวิ ถ้าผู้รับไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรแต่ประกอบกิจการในราชอาณาจักรด้วยตนเอง หรือโดยตัวแทน หรือมีตัวแทนในการรับคำคู่ความและเอกสารหรือทนายความในการดำเนินคดีอยู่ในราชอาณาจักร ให้ส่งแก่ผู้รับหรือตัวแทนเช่นนั้นหรือทนายความ ณ สถานที่ที่ผู้รับหรือตัวแทนใช้ประกอบกิจการ หรือสถานที่อันเป็นถิ่นที่อยู่ของตัวแทน หรือภูมิลำเนา หรือสำนักทำางานของทนายความซึ่งตั้งอยู่ในราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี แต่ถ้าผู้รับมิได้ประกอบกิจการในราชอาณาจักรด้วยตนเอง หรือไม่มีตัวแทนดังกล่าวหรือทนายความอยู่ในราชอาณาจักร ให้ส่งโดยวิธีปิดประกาศไว้ที่ศาล”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๑ การกำหนด การชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีอนาถา ในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไป และความในมาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ มาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๑๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๑

การกำหนดและการชำระค่าฤชาธรรมเนียม และการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

มาตรา ๑๔๕ ค่าฤชาธรรมเนียม ได้แก่ ค่าธรรมเนียมศาล ค่าสืบพยานหลักฐานนอกศาล ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยาน ผู้เชี่ยวชาญ ล่าม และเจ้าพนักงานศาล ค่าทนายความ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ตลอดจนค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ บรรดาที่กฎหมายบังคับให้ชำระ

ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ว่าด้วยการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ค่าธรรมเนียมศาลที่เป็นค่าขึ้นศาล ให้คู่ความผู้ยื่นคำฟ้องเป็นผู้ชำระเมื่อยื่นคำฟ้อง

ค่าธรรมเนียมศาลนั้น ให้ชำระหรือนำมาวางศาลเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรอง โดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ หรือตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้องสอด คำให้การ หรือคำร้องคำขออื่นซึ่งได้ยื่นต่อศาลพร้อมคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖ ตลอดจนการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นได้สวนคำร้องดังกล่าว ไม่ต้องนำเงินค่าธรรมเนียมศาลและเงินวางศาลมาชำระ เว้นแต่ศาลจะได้ยกคำร้องนั้นเสีย

มาตรา ๑๕๐ ในคดีที่คำขอให้ปลดปล่อยทุกชั้นนั้นอาจคำนวณเป็นราคาราคาเงินได้ ให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นตามจำนวนทุนทรัพย์ที่เรียกร้องหรือราคาทรัพย์สินที่พิพาท

ค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกานั้น ถ้าจำนวนทุนทรัพย์ที่เรียกร้องหรือราคาทรัพย์สินที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาเป็นอย่างเดียวกับในศาลชั้นต้น ให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ฎีกาเสียตามจำนวนทุนทรัพย์หรือราคาเช่นเดียวกับในศาลชั้นต้น แต่ถ้าผู้อุทธรณ์หรือผู้ฎีกาได้รับความพอใจแต่บางส่วนตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลล่างแล้ว และจำนวนทุนทรัพย์หรือราคาทรัพย์สินที่พิพาทในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาต่ำกว่าในศาลชั้นต้น ให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ฎีกาเสียค่าขึ้นศาลตามจำนวนทุนทรัพย์หรือราคาต่ำนั้น

เมื่อได้ชำระค่าขึ้นศาลแล้ว ถ้าทุนทรัพย์แห่งคำฟ้องหรือคำฟ้องอุทธรณ์หรือคำฟ้องฎีกาทวีขึ้นโดยการยื่นคำฟ้องเพิ่มเติมหรือโดยประการอื่น ให้เรียกค่าขึ้นศาลเพิ่มขึ้นตามที่บัญญัติไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายนี้เมื่อยื่นคำฟ้องเพิ่มเติมหรือภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร แล้วแต่กรณี

ถ้าเนื่องจากศาลได้มีคำสั่งให้พิจารณาคดีรวมกันหรือให้แยกคดีกัน คำฟ้องใดหรือข้อหาอันมีอยู่ในคำฟ้องใดจะต้องโอนไปยังศาลอื่น หรือจะต้องกลับยื่นต่อศาลนั้นใหม่ หรือต่อศาลอื่นเป็นคดีเรื่องหนึ่งต่างหาก ให้โจทก์ได้รับผ่อนผันไม่ต้องเสียค่าขึ้นศาลในการยื่น หรือกลับยื่นคำฟ้องหรือข้อหาเช่นนั้น เว้นแต่จำนวนทุนทรัพย์หรือราคาทรัพย์สินแห่งคำฟ้อง หรือข้อหา นั้นจะได้ทวีขึ้นในกรณีเช่นนี้ ค่าขึ้นศาลเฉพาะที่ทวีขึ้นให้คำนวณและชำระตามที่บัญญัติไว้ในวรรคก่อน

ในกรณีที่บุคคลซึ่งเป็นคู่ความร่วมในคดีที่มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ ต่างยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแยกกัน โดยต่างได้เสียค่าขึ้นศาลในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกาตามความในวรรคสอง หากค่าขึ้นศาลดังกล่าวเมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนสูงกว่าค่าขึ้นศาลที่คู่ความเหล่านั้นต้องชำระในกรณีที่

ยื่นอุทธรณ์หรือฎีการ่วมกัน ให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณี มีคำสั่งคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกิน แก่คู่ความเหล่านั้นตามส่วนของค่าขึ้นศาลที่คู่ความแต่ละคนได้ชำระไปในเวลาที่ศาลนั้นมีคำพิพากษา หรือคำสั่ง

มาตรา ๑๕๑ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ หรือฎีกาหรือมี คำขอให้พิจารณาใหม่ ถ้าศาลไม่รับอุทธรณ์หรือฎีกาหรือคำขอให้พิจารณาใหม่ หรือศาลอุทธรณ์หรือ ศาลฎีกามีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์หรือฎีกาโดยยังมีได้วินิจฉัยประเด็นแห่งอุทธรณ์หรือฎีกานั้น ให้ศาลมีคำสั่ง ให้คืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด

เมื่อได้มีการถอนคำฟ้อง หรือเมื่อศาลได้ตัดสินให้ยกคำฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีใหม่ หรือเมื่อคดีนั้น ได้เสร็จเด็ดขาดลงโดยสัญญาหรือการประนีประนอมยอมความหรือการพิพากษาตาม คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งคืนค่าขึ้นศาลทั้งหมด หรือบางส่วนแก่คู่ความ ซึ่งได้เสียไว้ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่มีการทิ้งฟ้องหรือศาลสั่งจำหน่ายคดีในกรณีอื่น ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งคืนค่าขึ้นศาล บางส่วนได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกามีคำสั่งให้ส่งสำนวนความคืนไปยังศาลล่างเพื่อตัดสินใหม่หรือ เพื่อพิจารณาใหม่ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๓ ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา มีอำนาจที่จะยกเว้นมิให้คู่ความต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาใหม่ หรือในการที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาคัดค้านคำพิพากษาใหม่ของศาลล่างได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕๒ ค่าฤชาธรรมเนียมอื่นนอกจากค่าขึ้นศาล ให้คู่ความผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณา เป็นผู้ชำระเมื่อมีการดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นหรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดหรือที่ศาลมีคำสั่ง ถ้าศาลเป็นผู้สั่งให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ให้ศาลกำหนดผู้ซึ่งจะต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการ ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้น รวมทั้งระยะเวลาที่ต้องชำระไว้ด้วย

ถ้าผู้ซึ่งจะต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งไม่ชำระ ศาลจะสั่งให้งดหรือเพิกถอน กระบวนการพิจารณานั้น หรือจะสั่งให้คู่ความฝ่ายอื่นเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวก็ได้หากคู่ความ ฝ่ายนั้นยินยอม

มาตรา ๑๕๓ ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ได้แก่ ค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของเจ้าพนักงานบังคับคดีตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการบังคับคดีบรรดาที่กฎหมายบังคับให้ชำระ

ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้เจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีนั้นเป็นผู้ชำระ

การชำระค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกใบรับให้

ในกรณีที่มีการเข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๒๕๐ วรรคแปด หรือมาตรา ๒๕๑ (๒) ให้เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีเฉพาะทรัพย์สินในส่วนที่ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

มาตรา ๑๕๓/๑ ค่าฤชาธรรมเนียมตามมาตรา ๑๕๔ และค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีตามมาตรา ๑๕๓ ให้ชำระตามวิธีการและอัตราที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้หรือตามวิธีการและอัตราที่มีกฎหมายอื่นบังคับไว้

มาตรา ๑๕๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีวางเงินค่าใช้จ่ายเพื่อปฏิบัติตามวิธีการเพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่ความในระหว่างการพิจารณา หรือวางเงินค่าใช้จ่ายเพื่อบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งได้ตามจำนวนที่เห็นจำเป็นถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่าจำนวนเงินที่วางไว้นั้นจะไม่พอ ก็ให้แจ้งให้เจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีวางเงินเพิ่มขึ้นอีกได้

ถ้าเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีเห็นว่าการวางเงินตามวรรคหนึ่งไม่จำเป็นหรือมากเกินไป ก็อาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งได้ คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุด

ถ้าเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้จนกว่าเจ้าหนี้ผู้ขอบังคับคดีนั้นจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือศาล แล้วแต่กรณี

บทบัญญัติมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่เจ้าหนี้ผู้เข้าดำเนินการบังคับคดีต่อไปตามมาตรา ๒๕๐ วรรคแปด และมาตรา ๒๕๑ (๒) โดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๕ คู่ความซึ่งไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๖ และมาตรา ๑๕๖/๑

มาตรา ๑๕๖ ผู้ใดมีความจำนงจะขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดี ให้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นที่จะฟ้องหรือได้ฟ้องคดีไว้นั้นพร้อมกับคำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้องสอด หรือคำให้การ แล้วแต่กรณี แต่ถ้าบุคคลนั้นตกเป็นผู้ไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลในภายหลัง จะยื่นคำร้องในเวลาใด ๆ ก็ได้

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ผู้ร้องอาจเสนอพยานหลักฐานไปพร้อมคำร้องและหากศาลเห็นสมควรไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการไต่สวนโดยเร็วเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ศาลจะมีคำสั่งให้จัดการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนั้นไว้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวจนกว่าการพิจารณาสั่งคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะถึงที่สุดก็ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๑๕๖/๑ เมื่อศาลพิจารณาคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลเสร็จแล้วให้ศาลมีคำสั่งโดยเร็ว โดยศาลจะมีคำสั่งอนุญาตทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วน หรือยกคำร้องนั้นเสียก็ได้

ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำร้องเช่นนั้น เว้นแต่จะเป็นที่เชื่อได้ว่าผู้ร้องไม่มีทรัพย์สินพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรเมื่อพิจารณาถึงสถานะของผู้ร้อง และในกรณีผู้ร้องเป็นโจทก์หรือผู้อุทธรณ์หรือฎีกา การฟ้องร้องหรืออุทธรณ์หรือฎีกานั้นมีเหตุผลอันสมควรด้วย

เมื่อคู่ความคนใดได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นแล้วยื่นคำร้องเช่นนั้นในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา แล้วแต่กรณี อีก ให้ถือว่าคู่ความนั้นยังคงไม่มีทรัพย์สินพอจะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือหากไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลแล้วจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรอยู่ เว้นแต่จะปรากฏต่อศาลเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลให้แต่เฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลได้ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันมีคำสั่ง คำสั่งของศาลอุทธรณ์เช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๕๗ เมื่อศาลอนุญาตให้บุคคลใดได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในศาลใด บุคคลนั้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้น ค่าธรรมเนียมเช่นว่านี้ให้รวมถึงเงินวางศาลในการยื่นฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา ถ้าเป็นกรณีที่ศาลอนุญาตในระหว่างการพิจารณา การยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ใช้บังคับแต่เฉพาะค่าธรรมเนียมศาลและเงินวางศาลที่จะต้องเสีย

หรือวางภายหลังคำสั่งอนุญาตเท่านั้น ส่วนค่าธรรมเนียมศาลหรือเงินวางศาลที่เสียหรือวางไว้ก่อนคำสั่ง เช่นว่านั้นเป็นอันไม่ต้องคืน

มาตรา ๑๕๘ ถ้าศาลเห็นว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมด หรือแต่บางส่วนของคู่ความทั้งสองฝ่าย ให้ศาลพิพากษาในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม โดยสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นชำระต่อศาลในนามของผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลซึ่งค่าธรรมเนียมศาลที่ผู้นั้นได้รับยกเว้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๑๕๙ ถ้าปรากฏต่อศาลว่าผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนั้นสามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลได้ตั้งแต่วันที่ยื่นคำร้องตามมาตรา ๑๕๖ หรือในภายหลังก่อนศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดี ให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลนั้นชำระค่าธรรมเนียมศาลที่ได้รับยกเว้นต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควรกำหนดก็ได้ หากไม่ปฏิบัติตาม ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนไว้รอคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่า

(๑) ค่าฤชาธรรมเนียมจะเป็นพับแก่คู่ความทั้งสองฝ่าย ให้ศาลมีคำสั่งให้เอาชำระค่าธรรมเนียมศาลที่ผู้นั้นได้รับยกเว้น จากทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดดังที่กล่าวไว้ในวรรคหนึ่งตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

(๒) คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแทนผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ให้ศาลมีคำสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นชำระค่าธรรมเนียมศาลต่อศาลในนามของผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล แต่ถ้าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งนั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้ศาลเอาชำระค่าธรรมเนียมศาลนั้นจากทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดดังที่กล่าวไว้ในวรรคหนึ่งตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร หรือ

(๓) ผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่บางส่วนแทนคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง ให้ศาลมีคำสั่งให้เอาชำระค่าฤชาธรรมเนียมนั้นจากทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดดังที่กล่าวไว้ในวรรคหนึ่ง ส่วนค่าธรรมเนียมศาลที่ผู้นั้นได้รับยกเว้น ให้เอาชำระจากทรัพย์สินที่เหลือ ถ้าหากมี ตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร

มาตรา ๑๖๐ ถ้าผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลประพฤติตนไม่เรียบร้อย เช่น ดำเนินกระบวนพิจารณาในทางก่อความรำคาญถึงขนาด หรือกระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลหรือจงใจประวิง

ความเรื่อนั้น ศาลจะถอนการอนุญาตเสียในเวลาใด ๆ ก็ได้ และบุคคลเช่นว่านั้นจำต้องรับผิดชอบค่าฤชาธรรมเนียมสำหรับกระบวนการพิจารณาภายหลังที่ศาลได้ถอนการอนุญาตนั้นแล้ว”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๒ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไป และความในมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ส่วนที่ ๒

ความรับผิดชอบขั้นที่สุดในค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา ๑๖๑ ภายใต้บังคับบทบัญญัติห้ามมาตราต่อไปนี้ ให้คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีเป็นผู้รับผิดชอบในชั้นที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง แต่ไม่ว่าคู่ความฝ่ายใดจะชนะคดีก็ตามข้อหาหรือแต่บางส่วน ศาลมีอำนาจที่จะพิพากษาให้คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีนั้นรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง หรือให้คู่ความแต่ละฝ่ายรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมส่วนของตนหรือตามส่วนแห่งค่าฤชาธรรมเนียมซึ่งคู่ความทุกฝ่ายได้เสียไปก่อนได้ตามที่ศาลจะใช้ดุลพินิจ โดยคำนึงถึงเหตุสมควรและความสุจริตในการดำเนินคดี

คดีที่ไม่มีข้อพิพาทให้ฝ่ายเริ่มคดีเป็นผู้เสียค่าฤชาธรรมเนียม”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๖ คู่ความฝ่ายใดทำให้ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้ดำเนินไปโดยไม่จำเป็น หรือมีลักษณะประวิงคดี หรือที่ต้องดำเนินไปเพราะความผิดหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง คู่ความฝ่ายนั้นต้องรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมนั้น โดยมีพิกัดคำนึงว่าคู่ความฝ่ายนั้นจักได้ชนะคดีหรือไม่”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖๕ เมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมแล้ว ให้หัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมชั้นต้นทำบัญชีแสดงค่าฤชาธรรมเนียมที่คู่ความทุกฝ่ายได้เสียไปโดยลำดับ

และจำนวนที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายจะต้องรับผิดชอบตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของศาล คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจขอสำเนาบัญชีเช่นนั้นได้”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๕/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๑๖๕/๑ ถ้าบุคคลซึ่งต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมค้างชำระค่าฤชาธรรมเนียมต่อศาลก็ดี หรือต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีก็ดี หรือต่อบุคคลอื่นที่มีใช้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาก็ดี ศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือบุคคลเช่นนั้นอาจบังคับเอาแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้นเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าหัวหน้าสำนักงานประจำศาลยุติธรรมชั้นต้น เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือบุคคลที่มีสิทธิได้รับค่าฤชาธรรมเนียมนั้น แล้วแต่กรณีเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีทั้งปวง แต่หากยังมีเงินที่ได้จากการบังคับคดีคงเหลือภายหลังชำระให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ ให้หักค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นดังกล่าวไว้จากเงินนั้น

มาตรา ๑๖๕/๒ ภายใต้อำนาจแห่งบทบัญญัติมาตรา ๑๖๕/๓ ให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี โดยให้หักออกจากเงินที่ได้จากการยึด อายัด ขาย หรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือจากเงินที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางไว้

ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้ค้ำประกันในศาล ค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีในส่วนนั้น ให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน

ในกรณีที่มีการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมหรือมรดกให้แก่เจ้าของรวมหรือทายาทผู้ได้รับส่วนแบ่งทุกคนเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีโดยให้หักออกจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธิ์รวมหรือทรัพย์มรดกนั้น

ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๕๕ (๑) ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

มาตรา ๑๖๕/๓ บุคคลใดทำให้ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีส่วนใดโดยไม่จำเป็นหรือมีลักษณะประวิงการบังคับคดี หรือที่ต้องดำเนินไปเพราะความผิดหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเพราะบังคับคดีไปโดยไม่สุจริตก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง ผู้ที่ได้รับความเสียหาย

หรือลูกหนี้ตามคำพิพากษา แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในเจ็ดวันนับแต่วันทราบพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลเช่นนั้นรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว

คำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๐ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๐ จัตวา ในคดีมโนสาร่ ให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ แต่ค่าขึ้นศาลรวมกันแล้วไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่งไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การ โดยให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ และให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดโดยนำมาตรา ๑๕๘ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ก็ให้ศาลดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ทรี มาตรา ๑๕๓ จัตวา และมาตรา ๑๕๓ เบญจ”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ ทวิ และมาตรา ๑๕๓ ทรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๓ ทวิ ในคดีมโนสาร่ เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาลตามมาตรา ๑๕๓ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีให้ถือว่าโจทก์ไม่ประสงค์จะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกเสียจากสารบบความ

เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลตามมาตรา ๑๕๓ แล้วไม่มาในวันนัดพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี ถ้าจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ และให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งโดยนำมาตรา ๑๕๘ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าจำเลยได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัดดังกล่าว ให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา และให้บังคับตาม

มาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗ และไม่ว่าจะเป็นกรณีใด ถ้าศาลมีคำสั่งให้สืบพยานก็ให้ศาลดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๓ ตริ มาตรา ๑๕๓ จัตวา และมาตรา ๑๕๓ เบญจ

มาตรา ๑๕๓ ตริ เมื่อศาลได้รับคำให้การของจำเลยตามมาตรา ๑๕๓ วรรคสาม หรือศาลมีคำสั่งให้สืบพยานตามมาตรา ๑๕๓ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๕๓ ทวิ วรรคสอง ให้ศาลดำเนินการพิจารณาคดีต่อไปโดยเร็ว และให้ศาลสอบถามคู่ความฝ่ายที่จะต้องนำพยานเข้าสืบว่าประสงค์จะอ้างอิงพยานหลักฐานใดแล้วบันทึกไว้ หรือสั่งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาลภายในระยะเวลาตามที่เห็นสมควร โดยในกรณีที่มิใช่การพิจารณาคดีฝ่ายเดียว ศาลจะกำหนดให้คู่ความฝ่ายใดนำพยานหลักฐานมาสืบก่อนหรือหลังก็ได้”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๕ นอกจากที่บัญญัติมาแล้วให้นำบทบัญญัติอื่นในประมวลกฎหมายนี้มาใช้บังคับแก่การพิจารณาและการชี้ขาดตัดสินคดีมีโนสารด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๖ ในคดีสามัญซึ่งโจทก์ฟ้องเพียงขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน ซึ่งการรับรองหรือการชำระเงินตามตัวเงินนั้นได้ถูกปฏิเสธ หรือตามสัญญาเป็นหนังสือซึ่งปรากฏในเบื้องต้นว่าเป็นสัญญาอันแท้จริงมีความสมบูรณ์และบังคับได้ตามกฎหมาย โจทก์จะยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องขอให้ศาลพิจารณาคดีนั้นโดยรวบรัดก็ได้

ถ้าศาลเห็นว่าคดีตามวรรคหนึ่งนั้นปรากฏในเบื้องต้นว่าเป็นคดีไม่มีข้อยุ่งยาก ไม่ว่าโจทก์จะยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้ศาลมีคำสั่งให้นำบทบัญญัติในหมวดนี้ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมีโนสาร เว้นแต่มาตรา ๑๕๐ จัตวา มาใช้บังคับแก่คดีเช่นนั้นได้

ถ้าในระหว่างการพิจารณาปรากฏว่าคดีไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรานี้ ศาลอาจมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งเดิมแล้วดำเนินการพิจารณาต่อไปตามข้อบังคับแห่งคดีสามัญได้”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในตาราง ๑ ตาราง ๒ ตาราง ๓ และตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ตาราง ๑
ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าขึ้นศาล)

ลักษณะของคดี	ทุนทรัพย์	อัตรา	หมายเหตุ
(๑) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข์อันอาจคำนวณเป็นราคาส่งเงินได้ ให้คิดค่าขึ้นศาลตามทุนทรัพย์ดังต่อไปนี้			ค่าธรรมเนียมตาม (ก) (ข) และ (ค) ถ้ารวมแล้วมีเศษไม่ถึงหนึ่งบาทให้ปัดทิ้ง
(ก) คำฟ้องนอกจากที่ระบุไว้ใน (ข) และ (ค)	ไม่เกินห้าสิบล้านบาท	ร้อยละ ๒ แต่ไม่เกินสองแสนบาท	
	ส่วนที่เกินห้าสิบล้านบาทขึ้นไป	ร้อยละ ๐.๑	
(ข) คำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศหรือคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการในประเทศ	ไม่เกินห้าสิบล้านบาท	ร้อยละ ๐.๕ ของจำนวนที่ร้องขอให้ศาลบังคับ แต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท	
	ส่วนที่เกินห้าสิบล้านบาทขึ้นไป	ร้อยละ ๐.๑	

ลักษณะของคดี	ทุนทรัพย์	อัตรา	หมายเหตุ
คำร้องขอให้ศาลบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศหรือคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่างประเทศ	ไม่เกินห้าสิบล้านบาท	ร้อยละ ๑ ของจำนวนที่ร้องขอให้ศาลบังคับ แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท	
	ส่วนที่เกินห้าสิบล้านบาทขึ้นไป	ร้อยละ ๐.๑	
(ค) คำฟ้องขอให้บังคับจำนองหรือบังคับเอาทรัพย์สินจำนองหลุด	ไม่เกินห้าสิบล้านบาท	ร้อยละ ๑ ของจำนวนหนี้ที่เรียกร้อง แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท	
	ส่วนที่เกินห้าสิบล้านบาทขึ้นไป	ร้อยละ ๐.๑	
(๒) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาสินค้าได้			
(ก) คดีทั่วไปรวมทั้งคดีไม่มีข้อพิพาท		ร้อยละ ๒๐๐ บาท	
(ข) อุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งตามมาตรา ๒๒๗ หรือมาตรา ๒๒๘ (๒) และ (๓)		ร้อยละ ๒๐๐ บาท	การอุทธรณ์หรือฎีกาคำสั่งตามมาตรา ๒๒๘ (๑) ไม่เรียกเก็บค่าขึ้นศาล

ลักษณะของคดี	ทุนทรัพย์	อัตรา	หมายเหตุ
(๓) คดีที่มีคำขอให้ปลดปล่อยทุกข์ อันอาจคำนวณเป็นราคา เงินได้และไม่อาจคำนวณ เป็นราคาเงินได้รวมอยู่ด้วย		ให้คิดค่าขึ้น ศาลตาม อัตราใน (๑) แต่ไม่ให้ น้อยกว่าอัตรา ใน (๒) (ก) หรือ (ข) แล้วแต่กรณี	
(๔) คดีที่ขอให้ชำระค่าเสียหาย ค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือค่าเลี้ยงชีพ ก็ดี เงินปี เงินเดือน เงินเบี้ยบำนาญ ค่าบำรุงรักษา หรือเงินอื่น ๆ ก็ดี บรรดาที่ให้ จ่ายมีกำหนดเป็นระยะเวลา ในอนาคตนอกจากดอกเบี้ย ค่าเช่า หรือค่าเสียหายที่ศาล มีอำนาจพิพากษาหรือสั่ง ตามมาตรา ๑๔๒ อยู่แล้ว ถ้าคดีนั้นมีคำขอให้ชำระหนี้ ในเวลาปัจจุบัน หรือมีคำขอ ในข้อก่อน ๆ รวมอยู่ด้วย ให้คิดค่าขึ้นศาลสำหรับคำขอ ในข้อนี้เป็นอีกส่วนหนึ่ง		๑๐๐ บาท	

ตาราง ๒
ค่าธรรมเนียมศาล (ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ)

ลักษณะแห่งกระบวนการพิจารณา	ศาลฎีกาและศาลอุทธรณ์	ศาลชั้นต้น	ชำระเมื่อใด
(๑) ค่าคำร้องขอตามมาตรา ๑๐๑ ในกรณีที่ยังไม่มีคดีอยู่ในศาล	-	๑๐๐ บาท	เมื่อยื่นคำร้องขอ
(๒) ค่ารับรองสำเนาเอกสารต่าง ๆ โดยหัวหน้าสำนักงานประจำ ศาลยุติธรรมหรือเจ้าพนักงาน บังคับคดีเป็นผู้รับรอง ฉบับละ	๕๐ บาท	๕๐ บาท	เมื่อยื่นคำร้อง
(๓) ใบสำคัญเพื่อแสดงว่า คำพิพากษาหรือคำสั่ง ได้ถึงที่สุดแล้ว ฉบับละ	๕๐ บาท	๕๐ บาท	เมื่อยื่นคำร้อง

ตาราง ๓
ค่าสืบพยานหลักฐานนอกศาล

ในกรณีที่มีการสืบพยานหลักฐานนอกศาล ให้คิดค่าป่วยการให้ผู้พิพากษาในอัตราต่อคนวันละสามร้อยบาท และให้คิดค่าป่วยการให้เจ้าพนักงานศาลในอัตราต่อคนวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท โดยให้ชำระเมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาต

ในคดีที่มีการรวมการพิจารณา ให้คิดค่าป่วยการโดยถือว่าเป็นคดีเดียว

ในกรณีที่มิใช่ความหลายฝ่ายหรือหลายคนเป็นผู้ขอ ให้เฉลี่ยกันชำระค่าป่วยการในอัตราตามวรรคหนึ่งคนละส่วนเท่า ๆ กัน

ในกรณีจำเป็น ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายที่ขอหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือหลายฝ่ายเป็นผู้จัดการหาพาหนะ ถ้าไม่จัดหาพาหนะมาให้ จะต้องชดใช้ค่าพาหนะที่เสียไปตามสมควร

ตาราง ๔

ค่าป่วยการ ค่าพาหนะ และค่าเช่าที่พักของพยาน กับค่ารังวัดทำแผนที่

(๑) ให้ศาลกำหนดค่าป่วยการพยานตามรายได้และฐานะของพยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก แต่ไม่เกินวันละสี่ร้อยบาท กับค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักของพยานที่เสียไปด้วยตามสมควร

(๒) ในกรณีที่ศาลสั่งให้รังวัดทำแผนที่

(ก) โดยเจ้าพนักงานศาล ให้ศาลกำหนดค่าป่วยการให้แก่เจ้าพนักงานศาลในอัตราต่อคนวันละสองร้อยบาท กับค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักของเจ้าพนักงานศาลที่เสียไปตามสมควร

(ข) โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ให้ศาลกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามระเบียบของส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น ถ้าส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นไม่มีระเบียบดังกล่าวให้คิดตามอัตรา (ก)”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ตาราง ๖

ค่าทนายความ

(๑) ให้ศาลกำหนดค่าทนายความตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควรไม่เกินอัตราขั้นสูงดังที่ระบุไว้ในตารางนี้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าคดีละสามพันบาท

(๒) การกำหนดค่าทนายความที่คู่ความจะต้องรับผิดชอบนั้น ให้ศาลพิจารณาตามความยากง่ายแห่งคดีเทียบดูเวลาและงานที่ทนายความต้องปฏิบัติในการว่าคดีเรื่องนั้น

อัตรา	คดีมีทุนทรัพย์	คดีไม่มีทุนทรัพย์
อัตราชั้นสูงในศาลชั้นต้น	ร้อยละ ๕	๓๐,๐๐๐ บาท
อัตราชั้นสูงในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา	ร้อยละ ๓	๒๐,๐๐๐ บาท”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นตาราง ๗ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“ตาราง ๗

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

ศาลอาจกำหนดให้คู่ความซึ่งต้องรับผิดชอบตามอัตรา ๑๖๑ ชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่คู่ความอีกฝ่ายตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร โดยในคดีมีทุนทรัพย์ต้องไม่เกินร้อยละ ๑ ของจำนวนทุนทรัพย์ หรือในคดีไม่มีทุนทรัพย์ต้องไม่เกินห้าพันบาท

การกำหนดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่คู่ความได้เสียไป รวมทั้งลักษณะและวิธีการดำเนินคดีของคู่ความ”

มาตรา ๒๑ บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๖ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมใดซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนกำหนดให้เรียกเก็บ แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดไว้ ห้ามมิให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมนั้นจากคู่ความสำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

มาตรา ๒๒ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับค่าฤชาธรรมเนียมยังมีความไม่เหมาะสมหลายประการ และไม่ได้แยกค่าฤชาธรรมเนียมในการพิจารณาคดีออกจากค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี รวมทั้งอัตราค่าฤชาธรรมเนียมในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องค่าฤชาธรรมเนียมและตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ยของศาล การแต่งตั้งผู้ประนีประนอม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การขอเลื่อนการนั่งพิจารณาและการพิจารณาคำขอเลื่อนการนั่งพิจารณาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมีโน้ตสาเร่และคดีไม่มีข้ออยู่ยากให้ชัดเจนขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๘/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๒ ก หน้า ๑๔-๓๒ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓๘ แห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งภาคนี้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี นับแต่วันที่ได้ส่งหมายบังคับคดีให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือถ้าหมายนั้นมิได้ส่งนับแต่วันออกหมายนั้น เป็นต้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในฐานะเป็นผู้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะรับชำระหนี้หรือทรัพย์สินที่ลูกหนี้นำมาวางและออกใบรับให้กับมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดและยึดถือทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ และมีอำนาจที่จะเอาทรัพย์สินเช่นว่านี้ออกขายทอดตลาดทั้งมีอำนาจที่จะจำหน่ายทรัพย์สินหรือเงินรายได้จากการนั้นและดำเนินวิธีการบังคับทั่ว ๆ ไปตามที่ศาลได้กำหนดไว้ในหมายบังคับคดี รวมทั้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจดำเนินการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีได้โดยให้ถือเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

“มาตรา ๒๗๘/๑ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามลักษณะ ๒ แห่งภาคนี้ และให้รายงานการส่งเอกสารนั้นรวมไว้ในสำนวนการบังคับคดีด้วย ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ มาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๘๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

นอกจากการส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ผู้มีหน้าที่นำส่งเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมไปรษณียากร กรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าเอกสารที่ส่งโดยเจ้าพนักงานไปรษณีย์มีผลเสมือนเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้ส่งและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๔ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าการส่งเอกสารไม่สามารถจะทำได้ดังที่บัญญัติไว้ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจสั่งให้ส่งเอกสารโดยวิธีอื่นแทนได้ กล่าวคือ ปิดเอกสารไว้ในที่แลเห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำงานของบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในเอกสารหรือมอบหมายเอกสารไว้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานตำรวจ แล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวแล้ว หรือลงโฆษณา หรือทำวิธีอื่นใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดเวลาสิบห้าวันหรือระยะเวลาสั้นกว่านั้นตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรกำหนดได้ล่วงหน้าไปแล้ว

นับตั้งแต่เวลาที่เอกสารหรือประกาศแสดงการมอบหมายนั้นได้ปิดไว้หรือการโฆษณาหรือวิธีอื่นใดตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งนั้นได้ทำหรือได้ตั้งต้นแล้ว”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานศาล และมีได้มีบทบัญญัติกำหนดวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีให้ชัดเจน เป็นเหตุให้การบังคับคดีเป็นไปโดยล่าช้าและมีข้อโต้แย้ง สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสถานะเสมือนเป็นเจ้าพนักงานศาล และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเอกสารเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและการรายงานการส่งเอกสารโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีให้ชัดเจน เพื่อให้การบังคับคดีดำเนินไปด้วยความเป็นธรรม สะดวก รวดเร็ว และประหยัดยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๕ ก หน้า ๑-๔ ลงวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พุทธศักราช ๒๔๗๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ หน้า ๗๒๓ - ๕๗๘ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๔๗๘

วันเริ่มใช้บังคับ - ให้ใช้พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพุทธศักราช ๒๔๗๗
ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

- ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งตามที่ได้ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรที่จะยกเลิกบรรดากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ ณ บัดนี้ และให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแทน จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา และได้ตราประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพุทธศักราช ๒๔๗๗ ต่อท้ายพระราชบัญญัตินี้ โดยมีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๒๒ มาตรา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพุทธศักราช ๒๔๗๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. บทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้ให้ใช้ในศาลทั่วไปตลอดราชอาณาจักร ยกเว้นแต่ในศาลพิเศษที่มีข้อบังคับสำหรับศาลนั้น และถ้ามีกฎหมายให้ใช้ธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายทางศาสนาในศาลใด ให้ศาลนั้นยกธรรมเนียมประเพณีหรือกฎหมายนั้น ๆ มาใช้แทนบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ เว้นแต่คู่ความจะได้ตกลงกันให้ใช้ประมวลกฎหมายนี้

๒. ตั้งแต่วันใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนี้สืบไป ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายนี้หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ ภาค ๓๒๒ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ภาค ๑ บททั่วไป ประกอบด้วย

๑.๑ ลักษณะ ๑ บทวิเคราะห์ศัพท์ (มาตรา ๑)

๑.๒ ลักษณะ ๒ ศาล

๑.๒.๑ หมวด ๑ เขตอำนาจศาล (มาตรา ๒-๑๐)

๑.๒.๒ หมวด ๒ การคัดค้านผู้พิพากษา (มาตรา ๑๑-๑๔)

๑.๒.๓ หมวด ๓ อำนาจและหน้าที่ของศาล (มาตรา ๑๕-๓๔)

๑.๒.๔ หมวด ๔ การนั่งพิจารณา (มาตรา ๓๕-๔๕)

๑.๒.๕ หมวด ๕ รายงานและสำนวนความ (มาตรา ๔๖-๕๔)

๑.๓ ลักษณะ ๓ คู่ความ (มาตรา ๕๕-๖๖)

๑.๔ ลักษณะ ๔ การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสาร (มาตรา ๖๗-๘๓)

๑.๕ ลักษณะ ๕ พยานหลักฐาน

๑.๕.๑ หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๘๔-๑๐๕)

๑.๕.๒ หมวด ๒ การมาศาลของพยานและการซักถามพยาน (มาตรา ๑๐๖-๑๒๑)

๑.๕.๓ หมวด ๓ การนำพยานเอกสารมาสืบ (มาตรา ๑๒๒-๑๒๗)

๑.๕.๔ หมวด ๔ การตรวจและการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยศาล (มาตรา ๑๒๘-๑๓๐)

๑.๖ ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง

๑.๖.๑ หมวด ๑ หลักทั่วไปด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี (มาตรา ๑๓๑-๑๓๕)

๑.๖.๒ หมวด ๒ ข้อความและผลแห่งคำพิพากษาและคำสั่ง (มาตรา ๑๔๐-๑๔๘)

๑.๖.๓ หมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม

๑.๖.๓.๑ ส่วนที่ ๑ การกำหนดการชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีโอนอา (มาตรา ๑๔๙-๑๖๐)

๑.๖.๓.๒ ส่วนที่ ๒ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียม (มาตรา ๑๖๑-๑๖๕)

๒. ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น

๒.๑ ลักษณะ ๑ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น (มาตรา ๑๗๐ - ๑๘๘)

๒.๒ ลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาสามัญในศาลชั้นต้น

๒.๒.๑ หมวด ๑ วิธีพิจารณาคดีมโนสำเนา (มาตรา ๑๘๙ - ๑๙๖)

๒.๒.๒ หมวด ๒ วิธีพิจารณาโดยขาดนัด (มาตรา ๑๕๙ - ๒๐๕)

๒.๒.๓ หมวด ๓ อนุญาตไต่สวนการ (มาตรา ๒๑๐ - ๒๒๒)

๓. ภาค ๓ อุทธรณ์และฎีกา

๓.๑ ลักษณะ ๑ อุทธรณ์ (มาตรา ๒๒๓-๒๔๖)

๓.๒ ลักษณะ ๒ ฎีกา (มาตรา ๒๔๗-๒๕๒)

๔. ภาค ๔ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

๔.๑ ลักษณะ ๑ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา

๔.๑.๑ หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๕๓-๒๖๕)

๔.๑.๒ หมวด ๒ คำขอในเหตุฉุกเฉิน (มาตรา ๒๖๖-๒๗๐)

๔.๒ ลักษณะ ๒ การบังคับตามคำพิพากษาและคำสั่ง

๔.๒.๑ หมวด ๑ หลักทั่วไป (มาตรา ๒๗๑-๓๐๒)

๔.๒.๒ หมวด ๒ วิธียึดทรัพย์อายัดและการจ่ายเงิน (มาตรา ๓๐๓-๓๒๒)

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ ตอนที่ ๗๕ หน้า ๑๑๕๒ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่สภาผู้แทนราษฎร ลงมติว่า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
จึงจำเป็นต้องตามพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
มีทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้เพิ่มความ
เป็น (๒) ทวิ เกี่ยวกับการประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในการวินิจฉัยปัญหาใดในคดีเรื่องใด โดยที่
ประชุมใหญ่บังคับ

๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับให้คู่ความผู้ยื่นคำฟ้อง ฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาหรือดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นเป็นผู้ชำระค่าฤชาธรรมเนียม โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัติ นี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับ ในกรณีที่ศาล มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ ถ้าศาลไม่ยอมรับฟ้อง อุทธรณ์หรือฎีกาหรือคำขอให้พิจารณาใหม่นั้นให้ศาลมีคำสั่งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมด โดยให้ใช้ความ ตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค่าขึ้นศาลซึ่งต้องเสียเมื่อ ยื่นคำฟ้องโดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่นๆ โดย ให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๖ ตอนที่ ๕๒ หน้า ๖๓๒ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒ มี ทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการอ้าง ต้นฉบับเอกสารที่อยู่ในความอารักขาหรือในความควบคุมของทางราชการเป็นพยานหลักฐานจะนำมาแสดงได้ ต่อเมื่อได้รับอนุญาตของรัฐมนตรี หัวหน้ากรม กอง หัวหน้าแผนก หรือผู้รักษาการแทนในตำแหน่งนั้น ๆ ที่ เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณีเสียก่อน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

**๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๓ ตอนที่ ๕๘ หน้า ๙๖๓ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓
มีทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

**๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๒๑ หน้า ๒๗๘ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีลุล่วงไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น และแก้ไขข้อขัดข้องของศาลและคู่ความในการดำเนินกระบวนการ
พิจารณาบางประการที่สำคัญ ทั้งสมควรปรับปรุงแก้ไขอัตราที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่งให้เหมาะสมด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีทั้งหมด ๓๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกระทำที่ถือว่ากระทำผิดฐานละเมิดอำนาจศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับความสามารถและอำนาจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาของกลุ่มความ หรือผู้แทนโดยชอบธรรมในกรณีที่กลุ่มความเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือผู้แทนในกรณีที่กลุ่มความเป็นนิติบุคคล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อที่กลุ่มความฝ่ายใด จะระบุอ้างเป็นพยานต่อศาล

การยื่นบัญชีแสดงเอกสาร บัญชีรายชื่อ ที่กลุ่มความฝ่ายใด จะระบุอ้างเป็นพยานเพิ่มเติม ต่อศาลโดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหลักแห่งการซักถามพยานการถามค้านพยาน และการถามดิงพยาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของกลุ่มความอีกฝ่ายหนึ่ง การอ้างพยานหลักฐานอันเป็นต้นฉบับเอกสาร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือในครอบครองของทางราชการหรือของเจ้าหน้าที่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับจำเลยจะนำเงินมาวางต่อศาลเต็มจำนวนหรือบางส่วนในกรณีที่ป็นคดีเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เป็นเงินหรือมีการเรียกร้องให้ชำระหนี้เป็นเงินรวมอยู่ด้วย โดยจำเลยจะยอมรับผิดหรือไม่ยอมรับผิดก็ได้ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อเนื่องจากมาตรา ๑๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕ เกี่ยวกับการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการฟ้องคดี หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำเนินการเมื่อมีการยื่นฟ้อง หรือการต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับคดีการฟ้องมโนสาเร่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับข้อจำกัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการอุทธรณ์ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตรา ๒๒๘ (๑) (๒) (๓) โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหลักแห่งการตรวจฟ้องอุทธรณ์ของศาลชั้นต้นก่อนรับฟ้องอุทธรณ์ไว้พิจารณา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการวินิจฉัยปัญหาในคดีที่อุทธรณ์ได้แต่เฉพาะปัญหาข้อกฎหมายศาลอุทธรณ์จำต้องถือตามข้อเท็จจริงที่ศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยจากพยานหลักฐานในสำนวน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลต้องพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งก่อนพิจารณาอุทธรณ์คำพิพากษาเท่าที่จะทำได้ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับอำนาจของศาลอุทธรณ์ในการวินิจฉัยคดี ซึ่งศาลชั้นต้นส่งสำนวนขึ้นมาให้ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการแถลงการณ์ด้วยวาจา ของคู่ความในชั้นศาลอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับอำนาจของศาลอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การยื่นฎีกา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับข้อจำกัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

๒๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกล่าวอ้างว่าจำเลยหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดไว้หรือคดีร้องขอทรัพย์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๖. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง “บรรดาเงินต่าง ๆ ที่ค้างจ่ายอยู่ในศาลหรือที่เจ้าพนักงานบังคับคดี ถ้าผู้มีสิทธิมิได้เรียกเอาภายในห้าปีให้ตกเป็นของแผ่นดิน” บังคับ

๒๗. ให้ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ เกี่ยวกับค่าขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๘. ให้ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๙. ให้ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค่าสืบพยานนอกศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓๐. ให้ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับค่าป่วยการและค่าพาหนะพยานกับคำร้องวัดทำแผนที่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓๑. ให้ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

**๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๕ หน้า ๑๔ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเว้นแต่ มาตรา ๘
มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้ใช้บังคับ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๘

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกาล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นหลักประกันในการดำรงชีพของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีทั้งหมด ๑๐ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๕ เกี่ยวกับข้อจำกัดในการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ หลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๕ เกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดีของศาลอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๕ เกี่ยวกับข้อจำกัดในการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหลักการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) เกี่ยวกับทรัพย์สินของ ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ยังไม่เสร็จสิ้นลงในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีการเพิกถอนได้ตามพระราชบัญญัตินี้

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๕ ตอนที่ ๓๗ หน้า ๑ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๒๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากคำขึ้นศาลค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ค่าสืบพยานนอกศาล ค่าป่วยการและค่าพาหนะพยาน กับค่ารังวัดทำแผนที่และอัตราค่าทนายความที่กำหนดไว้ในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ใช้อยู่ได้กำหนดไว้นานมาแล้ว ไม่เหมาะสมแก่ภาวะการณ์ในปัจจุบันสมควรแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๑ มีทั้งหมด ๘ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ เกี่ยวกับให้ศาลมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาล ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องหรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์หรือฎีกาหรือมีคำขอให้พิจารณาใหม่ถ้าศาลไม่ยอมรับอุทธรณ์หรือฎีกาหรือคำขอให้พิจารณาใหม่โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับคำขึ้นศาล (เสียในเวลายื่นฟ้อง) โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในตาราง ๒ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมอื่น ๆ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในตาราง ๓ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับคำสืบพยานนอกศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับคำป่วยการและคำพาหนะกับคำรังวัดทำแผนที่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับอัตราค่าทนายความ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๖๔ หน้า ๖ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลที่จะสั่งให้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกทำให้คู่ความต้องเสียเวลาและเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น สมควรให้มีการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับในโอกาสแรกได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๗๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ บังคับ

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการปิดหมาย โดยให้ใช้ความตามมาตรานี้บังคับแทน

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๖ หน้า ๑ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน กำหนดให้ชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาล โดยวิธีปิดแสตมป์ตามจำนวนที่ต้องปิดลงไว้ในคำคู่ความคำร้อง ใบรับหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าและไม่สะดวกในการเรียกเก็บและการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลและการตรวจสอบคำคู่ความของศาล ทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณและเป็นภาระในการจัดพิมพ์ และการเก็บรักษาแสตมป์ราชการอีกด้วย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลเป็นเงินสดโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจคำคู่ความของศาลให้สอดคล้องกับการชำระหรือวางค่าธรรมเนียมศาลดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการตรวจคำคู่ความของศาลที่ยื่นต่อศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับ

ค่าธรรมเนียมศาลนั้น ให้ชำระหรือนำมาวางศาลเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรองโดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๓๖ หน้า ๔ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนการพิจารณาคดีของศาลที่ยังไม่รัดกุมพอ และมีได้มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลในการสั่งให้คู่ความฝ่ายซึ่งขอเลื่อนคดีเสียค่าป่วยการพยาน ซึ่งมาศาลตามหมายเรียกและเสียค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล

(๒) มีหลักเกณฑ์ในการที่ศาลจะสั่งตั้งเจ้าพนักงานหรือแพทย์ไปตรวจตัวความผู้แทน ทนายความ พยาน หรือบุคคลอื่นใดที่ถูกเรียกให้มาศาลแต่มาศาลไม่ได้เพราะอ้างว่าป่วยเจ็บอันเป็นเหตุให้มีการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาที่ยังไม่รัดกุมพอ

(๓) มิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของทนายความในคดี ซึ่งมีความประสงค์จะถอนตัวจากการเป็นทนาย ที่จะต้องแจ้งให้ตัวความทราบก่อน อันเป็นเหตุให้มีการใช้สิทธิในการถอนตัวจากการเป็นทนายเพื่อประวิงการพิจารณาคดีได้ ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า

(๔) มิได้กำหนดให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการส่งคำฟ้องโดยชัดแจ้งและมีได้มีการกำหนดวิธีการส่งคำฟ้องให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งบทบัญญัติที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันกำหนดให้โจทก์มีหน้าที่ส่งคำฟ้องแก่จำเลย แต่ในทางปฏิบัติโจทก์มิได้นำส่งเอง และในปัจจุบันก็ไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องให้โจทก์มีหน้าที่นำส่งคำฟ้องแก่จำเลยในทุกคดีเพราะการคมนาคมสะดวกขึ้นในหลายท้องที่แล้ว

(๕) กำหนดเวลาที่โจทก์จะต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายและสำเนาคำฟ้องไปให้แก่จำเลยเพื่อแก้คดี ซึ่งกำหนดไว้สิบห้าวันนับแต่วันที่ยื่นคำฟ้องนั้น เป็นกำหนดเวลาที่นานเกินไป

(๖) กำหนดเวลาที่โจทก์จะต้องแจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉยไม่ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายเรียกให้แก้คดีแก่จำเลย โดยที่การไม่แจ้งตามกำหนดเวลาดังกล่าวถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง ซึ่งกำหนดไว้สิบห้าวันนับแต่วันยื่นคำฟ้องนั้น เป็นกำหนดเวลาที่นานเกินไป

(๓) มิได้กำหนดให้คู่ความมาศาลในวันขึ้นสองสถาน อันเป็นเหตุให้คู่ความมักจะขอเลื่อนคดีในวันนัดสืบพยานครั้งแรก และศาลไม่อาจดำเนินการไต่ถามคู่ความได้ตกลงประนีประนอมหรือยอมรับในประเด็นข้อพิพาทที่อาจตกลงกันได้

(๔) มีหลักเกณฑ์การบังคับคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการขอเฉลี่ยทรัพย์สินที่ยังไม่รัดกุมพอ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ผู้ขอเฉลี่ยทรัพย์สิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ก่อนแล้ว และในกรณีที่เจ้าหนี้ผู้ยึดทรัพย์สินสละสิทธิ์ในการบังคับคดีหรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

(๕) มิได้กำหนดให้อำนาจศาลสั่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

(๖) มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอหมายบังคับคดีเพื่อชำระเป็นค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินซึ่งมิใช่ตัวเงิน หรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขาย หรือจำหน่ายเนื่องจากเจ้าพนักงานบังคับคดี ถอนการบังคับคดีนั้นเอง หรือถอนโดยคำสั่งศาล และผู้ขอให้ยึดหรืออายัดไม่ชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

(๗) มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับบังคับคดีในการฟ้องขับไล่ที่รัดกุมพอทำให้การบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่ประสบปัญหาและขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่ถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครองไม่ยอมปฏิบัติตาม คำบังคับของศาลโดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงต่าง ๆ

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับกรณีดังกล่าวเสียใหม่เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและการบังคับคดีในคดีฟ้องขับไล่มีประสิทธิภาพ สามารถอำนวยความสะดวกมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีทั้งหมด ๑๒ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการขอเลื่อนคดีต่อศาล เมื่อมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้หรือมีกรณีของการเจ็บป่วยของตัวแทน ผู้แทนทนายความ พยานหรือบุคคลอื่น โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับทนายความที่ตัวความได้แต่งตั้งให้เป็นทนายความจะมีคำขอต่อศาลให้สั่งถอนตนจากการแต่งตั้งนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งให้ตัวความทราบแล้ว โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการส่งคำฟ้อง และหมายเรียกอื่นๆ และการเสีค่าธรรมเนียมในการส่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการออกหมายส่งสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยเพื่อแก้คดี โดยโจทก์ต้องร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ออกหมายนั้นภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ยื่นคำฟ้อง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการทักฟ้อง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการชี้สองสถานให้คู่ความมาศาลในวันชี้สองสถาน ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่มาศาลให้ถือว่าได้ทราบกระบวนการพิจารณาของศาลในวันนั้นแล้ว

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการห้ามยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาซ้ำ การขอเฉลี่ยทรัพย์ และระยะเวลาในการขอเฉลี่ยทรัพย์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๕ ทวิ และมาตรา ๒๕๕ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการสั่งถอนการบังคับคดี ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด และการดำเนินการเมื่อมีการถอนการบังคับในเรื่องค่าธรรมเนียมบังคับ

๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๖ ทวิ มาตรา ๒๕๖ ตริ มาตรา ๒๕๖ จัตวา มาตรา ๒๕๖ เบญจ มาตรา ๒๕๖ ฉ และมาตรา ๒๕๖ สัตต แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีให้จัดการให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเข้าครอบครองทรัพย์ในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกพิพากษาให้ขับไล่หรือต้องออกไปหรือต้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากอสังหาริมทรัพย์บังคับ

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ มาตรา ๓๐๐ มาตรา ๓๐๑ มาตรา ๓๐๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งจงใจไม่ปฏิบัติตามหมายบังคับคดี โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

**๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๕๖ หน้า ๑๘ ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๐
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการได้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาท การพิจารณา การทำคำชี้ขาด และการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการนอกศาลไว้โดยเฉพาะแล้ว สมควรยกเลิกบทบัญญัติว่าด้วยอนุญาโตตุลาการนอกศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (มาตรา ๒๒๑) จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการเสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชี้ขาดนอกศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

**๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๕ หน้า ๑๑ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔

วันเริ่มใช้บังคับ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๔ เว้นแต่ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาและความไม่เป็นธรรม เนื่องจากโจทก์ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ไม่สามารถฟ้องคดีจำเลย ซึ่งไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ได้ทราบใดที่ยังไม่สามารถส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยในราชอาณาจักรได้ แต่ในทางกลับกัน โจทก์หรือจำเลยซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศสามารถฟ้องจำเลยหรือฟ้องแย้งโจทก์ซึ่งมี

ภูมิลาเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ และบทบัญญัติเรื่องเขตอำนาจศาลโดยทั่วไปยังไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการดำเนินคดีในศาล ประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยหรือนุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งไม่มีภูมิลาเนาอยู่ในราชอาณาจักรไว้โดยตรงคงอาศัยวิธีปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งต้องใช้เวลานานมากและในบางครั้งก็ไม่อาจส่งให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ ทำให้การดำเนินคดีเป็นไปได้ด้วยความล่าช้าและยุ่งยาก นอกจากนี้ การพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นบางคดีได้ประสบความล่าช้าเนื่องจากการประวิงคดีของคู่ความบางฝ่ายทั้งหลักเกณฑ์การฟ้องคดีมโนสำเนาและคดีไม่มีข้อยุ่งยากที่ใช้บังคับอยู่มีข้อบกพร่องไม่สามารถนำมาบังคับใช้กับสภาพเศรษฐกิจและสังคมขณะนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาก็ได้เพิ่มจำนวนขึ้นเป็นอย่างมากทำให้ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาไม่สามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เสร็จลุกลงไปได้โดยรวดเร็วทำให้คดีค้างพิจารณาอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น สมควรปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลโดยกำหนดให้โจทก์สามารถฟ้องคดีจำเลยซึ่งไม่มีภูมิลาเนาอยู่ในราชอาณาจักรได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และกำหนดให้การฟ้องคดีหรือการร้องขอต่อศาลโดยทั่วไปเป็นไปโดยสะดวกและเป็นธรรมยิ่งขึ้น และสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการส่งคำคู่ความและเอกสารให้แก่จำเลยซึ่งไม่มีภูมิลาเนาอยู่ในราชอาณาจักร โดยกำหนดให้การส่งคำคู่ความและเอกสารดังกล่าวเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น กับแก้ไขปรับปรุงให้ศาลมีดุลพินิจในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายในกรณีที่ จำเลยต้องชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ในกรณีที่ศาลเห็นว่าจำเลยมีพฤติการณ์ประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่สุจริต ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการฟ้องคดีมโนสำเนาและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ทำได้กว้างขวางและสะดวกรวดเร็วขึ้น และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการอุทธรณ์ฎีกาให้ทำได้เฉพาะคดีที่มีเหตุผลสมควรที่จะขึ้นสู่การพิจารณาของศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา รวมทั้งแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีทั้งหมด ๑๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับ เขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้องและคำร้อง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน
๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๔ ทวิ มาตรา ๔ ตริ มาตรา ๔ จัตวา มาตรา ๔ เบญจ และมาตรา ๔ ฉ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ เขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้อง และคำร้อง บังคับ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับ เขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้อง และคำร้อง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๓ ทวิ มาตรา ๘๓ ตี มาตรา ๘๓ จัตวา มาตรา ๘๓ เบญจ มาตรา ๘๓ ฉ มาตรา ๘๓ สัตต และมาตรา ๘๓ อัฐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการส่งหมายเรียก และคำฟ้องตั้งต้นคดีแก่จำเลย บังคับ

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ล่วงหน้า เมื่อมีเหตุจำเป็น บังคับ

๖. ให้เพิ่มความเป็น (๖) ของมาตรา ๑๔๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงขึ้นกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายก็ได้แต่ต้องไม่เกินร้อยละสิบห้าต่อปีบังคับ

๗. ให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ เกี่ยวกับการฟ้องคดีหรือต่อสู้คดีอย่างคนอนาถา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ เกี่ยวกับการฟ้องคดีโมฆะ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๙. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการคำนวณจำนวนทุนทรัพย์ หรือราคา อันพิพาทกันในคดีโมฆะ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดีซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมายโดยตรงต่อศาลฎีกาบังคับ

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับการขอจำกัดในการยื่นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๒๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำสั่งระหว่างพิจารณาบังคับ

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับข้อจำกัดในการยื่นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับการยกข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายขึ้นอ้างในการยื่นฎีกา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๖ หน้า ๓๖ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่มาตรา ๙
บังคับ ๕ มีนาคม ๒๕๓๕

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันได้กำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาชั้นชี้สองสถานเพื่อประโยชน์ในการทำให้การพิจารณาคดีสะดวกและรวดเร็วขึ้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติให้สมประโยชน์ได้เพราะกำหนดให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะทำการชี้สองสถานหรือไม่ก็ได้ และไม่มีสภาพบังคับให้คู่ความต้องมาศาลในวันชี้สองสถาน หากไม่มา คู่ความก็ไม่เสียสิทธิในการดำเนินกระบวนการพิจารณาแต่อย่างใด นอกจากนี้ บทบัญญัติเกี่ยวกับการอ้างพยานหลักฐาน และการส่งพยาน หลักฐานไม่รัดกุม และเอื้ออำนวยแก่การชี้สองสถาน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้มีการอ้างพยานหลักฐานกันอย่างฟุ่มเฟือย หรืออ้าง

พยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก หรือระบุน้ำพยานที่จะต้องส่งประเด็นไปสืบยังศาลอื่นไว้มากเกินความจำเป็น หรือระบุน้ำพยานในลักษณะเป็นการประวิงคดี ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และไม่ให้อีกศาลได้ทราบถึงพยานหลักฐานของกลุ่มความก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อศาลสามารถสอบถามให้คู่ความรับกันได้ ในบางประเด็นที่ไม่จำเป็นต้องออกและกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทำให้คดีเสร็จไปโดยรวดเร็ว อีกทั้งบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกายังไม่คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา สมควรกำหนดให้ศาลทำการชี้สองสถานทุกคดี เว้นแต่คดีที่ไม่มีความจำเป็น และกำหนดให้คู่ความทุกฝ่ายยื่นคำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาท ยื่นบัญชีระบุพยาน และส่งสำเนาพยานเอกสารที่ได้อ้างอิงไว้ต่อศาลก่อนวันชี้สองสถาน เพื่อให้ศาลทราบถึงพยานหลักฐานของกลุ่มความและสามารถกำหนดประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งกำหนดให้มีการยื่นต้นฉบับพยานเอกสารและพยานวัตถุที่สำคัญต่อศาลในวันชี้สองสถาน เพื่อให้คู่ความสามารถแสดงพยานหลักฐานหักล้างกันในเรื่องข้อพิพาท สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการประชุมใหญ่ของศาลฎีกาให้คลุมถึงกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหา โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและสมควรแก้ไขบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีทั้งหมด ๑๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบุพยาน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีชี้สองสถาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐาน เพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตน ในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีชี้สองสถาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่าจะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของกลุ่มความฝ่ายที่อ้างอิงเอกสาร โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการคัดค้าน การอ้างอิงเอกสาร ที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือส่งหาหมรับซึ่งอาจนำมาศาลได้ ให้คู่ความนั้นนำพยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๗. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของ (๒) ของมาตรา ๑๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับการมีประชุมใหญ่ในศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาในการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีเรื่องใด โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการยื่นคำให้การของจำเลยโดยจำเลยต้องทำคำให้การเป็นหนังสือยื่นต่อศาลภายในกำหนดสิบห้าวัน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการทำคำให้การแก้ฟ้องแย้งของโจทก์ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการทำการชี้สองสถานเมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง คำให้การ และคำให้การแก้ฟ้องแย้งโดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการยื่นคำแถลงเสนอประเด็นข้อพิพาทในการชี้สองสถานบังคับ

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๘๓ ทวิ มาตรา ๑๘๔ ตี และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคู่ความไม่มีสิทธิคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบที่ศาลกำหนดและข้อยกเว้นบังคับ

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกำหนดวันสืบพยานในกรณีที่มีการชี้สองสถาน และในกรณีที่ไม่มีกรชี้สองสถาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๖. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่มาตรา ๕ ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับด้วย

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๔ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๓๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชี้สองสถานและระยะเวลาในการยื่นบัญชีระบุพยานตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมไม่ช่วยทำให้การพิจารณาคดี สะดวกและรวดเร็วขึ้นตามที่มุ่งหมายไว้ สมควรแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีทั้งหมด ๑๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการยื่นบัญชีระบุพยาน สนับสนุนข้ออ้าง หรือข้อเถียง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการยื่นเอกสารเพื่อเป็นพยานหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียง โดยให้ใช้ความตาม พระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการอ้างอิงข้อเท็จจริงใด และการขอให้คู่ความฝ่ายอื่นตอบว่าจะรับรองข้อเท็จจริงนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสารเป็นพยานหลักฐานที่ต้นฉบับเอกสารอยู่ในความครอบครองของคู่ความฝ่ายที่อ้างเอกสาร โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการคัดค้านการอ้างเอกสารที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งอ้างอิงมาเป็นพยานหลักฐาน โดยเหตุที่ว่าไม่มีต้นฉบับหรือต้นฉบับนั้นปลอมทั้งฉบับหรือบางส่วน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับต้นฉบับพยานเอกสารหรือพยานวัตถุอันสำคัญที่คู่ความได้ยื่นต่อศาล หากผู้ยื่นต้องใช้เป็นประจักษ์หรือมีความสำคัญในการเก็บรักษา ศาลจะอนุญาตให้คืน โดยให้คู่ความตรวจดูก็ได้บังคับ

๗. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๒๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับคำพยานหลักฐานที่ศาลจะทำการตรวจเป็นบุคคลหรือสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจนำมาศาลได้ให้คู่ความนั้นนำพยานหลักฐานเช่นนั้นมาในวันสืบพยาน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการแก้ไขคำฟ้องหรือคำให้การที่คู่ความเสนอต่อศาลไว้แล้ว โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการทำการชี้สองสถาน เมื่อได้มีการยื่นคำฟ้อง คำให้การ และคำให้การแก้ฟ้องแย้ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๘๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๓ และมาตรา ๑๘๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการยื่นพยานหลักฐานในวันชี้สองสถาน และการคัดค้านประเด็นข้อพิพาทและหน้าที่นำสืบที่ศาลกำหนด โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๘๓ ตริ และมาตรา ๑๘๓ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนที่ ๕๔ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาเสียใหม่ โดยกำหนดให้จำเลยมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้โจทก์วางเงินต่อศาลหรือหาประกันมาเพื่อให้การชำระค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาได้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรมแก่จำเลย ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงในชั้นการพิจารณาของศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาว่าโจทก์จะ หลีกเลียงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและปรับปรุงวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาให้คลุมถึงการขอให้ระงับแก้ไข หรือเพิกถอน การเนินการทางทะเบียนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยหรือที่เกี่ยวกับการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง กับแก้ไขผลบังคับของคำสั่งศาลตามคำขอให้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลย ให้มีผลใช้บังคับได้ทันที รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วยเพื่อให้มาตรการในการคุ้มครองโจทก์ในระหว่างการศึกษาของศาลและการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาล เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ให้จำเลยมีสิทธิจะขอให้ศาลสั่งให้โจทก์ชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการถูกบังคับโดยวิธีการชั่วคราว และการพิจารณาคำขอดังกล่าว เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของจำเลยชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๘ มีทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับจำเลยอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่าย ในกรณีที่โจทก์มิได้มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานในราชอาณาจักร โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับจำเลยอาจยื่นคำร้องขอต่อศาลให้โจทก์วางเงินหรือค่าใช้จ่าย ในชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ในกรณีที่โจทก์ยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาและโจทก์มิได้มีภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานในราชอาณาจักร บังคับ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๔ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๕๖ มาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการที่จำเลยได้ก่อให้เกิดโอรสหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของจำเลยภายหลังที่มีคำสั่งของศาลให้คุ้มครองก่อนพิพากษาแล้วตามมาตรา ๒๕๔ (๒) บังคับ

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ มาตรา ๒๖๑ มาตรา ๒๖๒ มาตรา ๒๖๓ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ มาตรา ๒๖๙ และมาตรา ๒๗๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการดำเนินการหลังมีการกำหนดวิธีชั่วคราวก่อนพิพากษา และการขอคุ้มครองประโยชน์ชั่วคราว โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๙

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ก หน้า ๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยกำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มิเหตุจำเป็นไว้ได้ ไม่เกินสามวัน

และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ โดยกำหนดให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยัง พนักงานอัยการ เพื่อให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลแขวงให้ทันภายในกำหนดเวลาที่สืบเปิดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ ผู้ต้องหาถูกจับ อันมีผลให้ศาลต้องเปิดทำการในวันหยุดงานหรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำการปกติ สมควร กำหนดให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลได้รับเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการ หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำงานได้ตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับ ให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานศาลซึ่งปฏิบัติงานในวันหยุดงาน หรือในเวลาใด ๆ นอกเวลาทำการปกติได้รับ ค่าตอบแทนเป็นพิเศษ บ้าง

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมนุสาเร่ ที่ใช้อยู่ ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และคู่ความต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร เมื่อคำนึงถึงทุนทรัพย์ในคดีที่พิพาทกัน สมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีมนุสาเร่ให้ เหมาะสมขึ้น โดยให้ศาลดำเนินการไกล่เกลี่ยและเข้าช่วยเหลือคู่ความ ซึ่งไม่มีความรู้ทางกฎหมายได้ เพื่อให้คดี ได้เสร็จสิ้นไปโดยเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายของคู่ความ ทั้งสมควรแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาแพ่งบางมาตราที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของศาลและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้เหมาะสมและสอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีทั้งหมด ๑๘ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับให้ศาลมีอำนาจที่จะไต่ถามหรือให้คู่ความได้ตกลงกัน หรือประนีประนอมความกันในข้อพิพาท โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการดำเนินการไต่ถามหรือประนีประนอมยอมความกันของศาลบังคับ

๓. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับเมื่อโจทก์ฟ้อง ถอนฟ้อง หรือไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ และมาตรา ๑๕๓ ทวิ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕๐ ทวิ มาตรา ๑๕๐ ตริ และมาตรา ๑๕๐ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีมโนสาเร่ บังคับ

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับวิธีฟ้องคดีมโนสาเร่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับในกรณีที่จำเลยฟ้องแย้งเข้ามาในคดีมโนสาเร่และฟ้องแย้งนั้นมีใช่คดีมโนสาเร่ บังคับ

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการพิจารณาคดีมโนสาเร่ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕๓ ทวิ มาตรา ๑๕๓ ตริ มาตรา ๑๕๓ จัตวา และมาตรา ๑๕๓ เบญจ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ กระบวนการพิจารณาคดีมโนสาเร่ บังคับ

๙. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการขอให้ศาลพิจารณาคดีโดยรวบรัด เมื่อเป็นคดี ซึ่งโจทก์ฟ้องขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๐. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการพิพากษา หรือมีคำสั่งอย่างใดซึ่งจะต้องมีการบังคับคดี โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลา และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามคำบังคับให้ใช้เงินหรือให้ส่งทรัพย์สิน หรือให้กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการอย่างใดของศาล โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๓. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการให้ผู้ขอชดเชยเงินต่อศาลหรือหาประกันมาให้ ถ้าศาลสงสัยว่าไม่สมควรยึดทรัพย์สินนั้น โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการออกหมายบังคับคดีในคดีโนสาเร่ บังคับ

๑๕. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๓ ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งบางเรื่องไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ของศาลเป็นไปได้โดยล่าช้า สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่ เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีทั้งหมด ๑๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับหมายบังคับคดีและหมายของศาลที่ออกให้จับและกักขังบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจบังคับได้ไม่ว่าในที่ใด ๆ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการบังคับคดีนอกเขตอำนาจศาล บังคับ

๓. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุดบังคับ

๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ เกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการออกคำสั่งอายัด บังคับ

๕. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๘ เกี่ยวกับการร้องขอทรัพย์ คำสั่งของศาลตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นที่สุด บังคับ

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคเก้าของมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ เกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามวรรคแปดให้เป็นที่สุด บังคับ

๗. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๘๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด บังคับ

๘. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับศาลอาจมีคำสั่งงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร ถ้าศาลเห็นว่าข้ออ้างของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีเหตุฟังได้ตามวรรคหนึ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๙. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด บังคับ

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการเพิกถอนคำบังคับ หมายบังคับ คดีหรือคำสั่งศาลในชั้นบังคับคดี ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งลักษณะนี้ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำสั่งอนุญาตของศาลตามมาตรา ๓๐๖ ให้เป็นที่สุด บังคับ

๑๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๓๐๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคำสั่งของศาลตามมาตรา ๓๐๗ ให้ผู้ทบทวนไปยังศาลอุทธรณ์ได้ และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด บังคับ

๑๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา บังคับ

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้อันมีต่อบุคคลภายนอก โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๑๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจอายัดและจำหน่าย ซึ่งเงินหรือสิ่งของที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลภายนอก บังคับ

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการอายัดสิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๓๑๐ ทวิ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๑๕)พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีความล้าสมัยและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งมีบทบัญญัติที่ขาดความชัดเจนในหลายประการ เป็นเหตุให้การดำเนินคดีในกรณีที่คู่ความขาดนัดยื่นคำให้การหรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปโดยล่าช้า และมีข้อโต้แย้งที่คู่ความอาจใช้เป็นช่องทางในการประวิงคดีได้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการพิจารณาโดยขาดนัดให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้ศาลสามารถพิพากษาให้คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีไปได้ เมื่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งขาดนัดยื่น

คำให้การ และเพื่อให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่คู่ความขาดนัดยื่นคำให้การ หรือขาดนัดพิจารณาเป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย รวมทั้ง รวดเร็ว ประหยัด และชัดเจนแน่นอนยิ่งขึ้น อันจะเป็นหลักประกันการใช้สิทธิเรียกร้องของโจทก์และการคุ้มครองสิทธิของจำเลย ตลอดจนทำให้คดีที่ค้างการพิจารณาในศาลลดน้อยลง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีทั้งหมด ๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัด มาตรา ๑๕๗ ถึงมาตรา ๒๐๕ ในลักษณะ ๒ วิธีพิจารณาวิสามัญในศาลชั้นต้น ภาค ๒ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้นแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการขาดนัดยื่นคำให้การ การขาดนัดพิจารณา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวนี้อ้างถึงบทบัญญัติในหมวด ๒ การพิจารณาโดยขาดนัดแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในบทมาตราที่มีนัยเช่นเดียวกัน

๓. พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่คดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๐๓ ก หน้า ๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่มิได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับความหมายของเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับให้ศาลระบุเงื่อนไขแห่งการบังคับคดี ในกรณีที่ออกหมายบังคับคดีให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งมอบทรัพย์สินกระทำการ หรือดเว้นการกระทำ หรือให้ขับไล่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๓๓ หน้า ๑ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการงดการบังคับคดีของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันบางส่วนยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ดังนั้นเพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โดยคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีและให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสมาธิดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วยการขายทอดตลาด สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้เหมาะสมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้นจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ มีทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๒๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการงดการบังคับคดีไว้ชั่วระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๒ เกี่ยวกับ การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๖๑ ก หน้า ๓๐ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิจารณาหรือคำสั่งที่ใช้บังคับอยู่มีความไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เป็นเหตุให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นไปด้วยความล่าช้า และคุ้มครองสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาและลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่เพียงพอ ประกอบกับตาราง ๕ ทำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีสูงเกินไป สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งและอัตราค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ มีทั้งหมด ๑๑ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๓ เกี่ยวกับ ความหมายของเจ้าพนักงานบังคับคดี

๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีจะมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติแทนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อให้กรมบังคับคดีพิจารณาจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

๓. ให้ยกเลิกความใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๒๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเงินหรือสิทธิเรียกร้องที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

๕. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์ ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐๕ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการบังคับให้ลูกหนี้หรือบริวารที่อยู่ในทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีผู้ซื้อซื้อมาได้จากการขายทอดตลาด

๗. ให้ยกเลิกความในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๘๕ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในภาค ๑ ลักษณะ ๕ ว่าด้วยพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีทั้งหมด ๒๑ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ การวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงในคดีใดจะต้องกระทำโดยอาศัยพยานหลักฐานในสำนวนคดีนั้น เว้นแต่ข้อเท็จจริงซึ่งรู้กันอยู่ทั่วไป ข้อเท็จจริงซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ หรือข้อเท็จจริงที่คู่ความรับหรือถือว่ารับกันแล้วในศาล

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับหน้าที่นำสืบของคู่ความในคดี

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับการอ้างอิงเอกสาร บุคคลเป็นพยาน หรือให้ศาลตรวจพยานหลักฐานใด ๆ สนับสนุนข้ออ้างหรือข้อเถียงของตนจะต้องยื่นบัญชีระบุพยานก่อนวันสืบพยานไม่น้อยกว่า ๗ วัน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับการนำสืบพยานหลักฐานต้องเป็นพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีตามข้ออ้างหรือข้อเถียงของคู่ความ

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับการอ้างเอกสารเป็นพยานหลักฐานนั้นรับฟังได้เฉพาะต้นฉบับเอกสารเท่านั้น เว้นแต่มีเหตุยกเว้นตามกฎหมาย

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๙๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการรับฟังหรือไม่รับฟังพยานบอกเล่า

๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๑/๑ และมาตรา ๑๐๑/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการสืบพยานในเหตุฉุกเฉิน คู่ความฝ่ายที่จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้อง เพื่อให้ศาลมีคำสั่งโดยไม่ชักช้าก็ได้ และศาลมีอำนาจสั่งให้ยึดหรือสั่งเอกสารหรือวัตถุที่จะใช้เป็นพยานหลักฐาน ตามเงื่อนไขของศาลได้

๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๓/๑ มาตรา ๑๐๓/๒ และมาตรา ๑๐๓/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับคู่ความอาจตกลงกัน และศาลเห็นเป็นการจำเป็น ให้ทำการสืบพยานกระทำนอกศาลแทนได้

หรือศาลอนุญาตให้การสืบพยานไปตามที่คู่ความตกลงกันได้ และประธานศาลฎีกาค้ำด้วยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับแนวทางนำสืบพยานหลักฐานได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย

๙. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการรับฟังพยานบอกเล่า ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับคู่ความอาจขอต่อศาลก่อนวันสืบพยาน เพื่อให้ศาลออกหมายเรียกพยานคนใดที่คู่ความไม่สามารถนำพยานคนนั้นมาศาลเองได้

๑๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๖/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับพยานที่ศาลจะออกหมายเรียกไม่ได้

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเมื่อศาลออกหมายเรียกพยานตามมาตรา ๑๐๖/๑ พยานต้องมาตามวันเวลาที่กำหนดไว้ เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นอื่น

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๑ และมาตรา ๑๑๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับศาลจะมีคำสั่งเลื่อนคดีไปเพื่อสืบพยาน หรือออกหมายจับพยานที่ตั้งใจไม่มาศาลได้ และพยานต้องสาบานตนก่อนเบิกความ

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับข้อยกเว้นของผู้ที่มาเป็นพยานจะไม่ยอมเบิกความหรือตอบคำถามใด ๆ ก็ได้

๑๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ มาตรา ๑๒๐/๓ และมาตรา ๑๒๐/๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับศาลอาจอนุญาตให้คู่ความเสนอบันทึกถ้อยคำทั้งหมดหรือบางส่วนอ้างเป็นพยานต่อศาลแทนการซักถามผู้ให้ถ้อยคำได้ เมื่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งไม่คัดค้าน และคู่ความอาจขอให้ศาลทำการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลโดยระบบการประชุมทางจอภาพได้

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับข้อบังคับตามวรรคหนึ่งไม่ให้นำมาบังคับกับกรณีการบันทึกถ้อยคำแทนการเบิกความของพยานตามมาตรา ๑๒๐/๑ มาตรา ๑๒๐/๒ และมาตรา ๑๒๐/๔

๑๗. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการพิสูจน์พยานหลักฐานใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

นายธนู พุ่มพวง / จัดทำ

นางภัทริดา สุคุณณี / ตรวจสอบ

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๓๒ ก หน้า ๑๔ – ๓๒ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในส่วนที่เกี่ยวกับคำอุทธรณ์นิยมนั้นยังมีความไม่เหมาะสมหลายประการ และไม่ได้แยกคำอุทธรณ์นิยมนในการพิจารณาคือออกจากคำอุทธรณ์นิยมนในการบังคับคดี รวมทั้งอัตราคำอุทธรณ์นิยมนในตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานานไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องคำอุทธรณ์นิยมนและตารางท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สมควรกำหนดให้หลักเกณฑ์และวิธีการในการไต่เถียงของศาล การแต่งตั้งผู้ประนีประนอม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม เป็นไปตามที่กำหนดในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การขอเลื่อนการนั่งพิจารณาและการพิจารณาคำขอเลื่อนการนั่งพิจารณาให้เคร่งครัดยิ่งขึ้น ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีมีโน้ตและคดีไม่มีข้อยุ่งยากให้ชัดเจนขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีทั้งหมด ๒๒ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนคือ “หลักเกณฑ์และวิธีการในการไต่เถียงของศาล รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของผู้ประนีประนอม ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา”

๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๒๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ “ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามวรรคสาม เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๓. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๓๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน คือ “(๒) เมื่อได้มีคำร้องและได้รับอนุญาตจากศาลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖/๑ แล้วปรากฏว่าได้แสดงข้อเท็จจริงหรือเสนอพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลในการไต่สวนคำขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล”

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการขอเลื่อนการนั่งพิจารณาของศาล ต้องมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วง โดยคู่ความฝ่ายที่ขอเลื่อน ถ้าไม่ได้เสนอต่อหน้าศาลด้วยวาจา ก็ให้ทำเป็นคำร้องและจะทำฝ่ายเดียวโดยได้รับอนุญาตจากศาลก็ได้ เมื่อศาลสั่งให้เลื่อนการนั่งพิจารณา ศาลอาจสั่งให้คู่ความฝ่ายขอเลื่อนนั้นเสียค่าป่วยการพยานและค่าใช้จ่ายในการที่คู่ความฝ่ายอื่นมาศาล

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการส่งคำคู่ความ คำร้อง คำแถลง หรือเอกสารอื่นใด ให้ส่งแก่ผู้รับหรือตัวแทนหรือทนายความ ณ สถานที่ที่ผู้รับหรือตัวแทนใช้ประกอบกิจการ หรือสถานที่อันเป็นถิ่นที่อยู่

๖. ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๑ การกำหนด การชำระค่าฤชาธรรมเนียมและการดำเนินคดีอนาถา ในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไปและความในมาตรา ๑๔๕ ถึงมาตรา ๑๖๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยให้ใช้ความในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๗. ให้ยกเลิกชื่อของส่วนที่ ๒ ความรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในหมวด ๓ ค่าฤชาธรรมเนียม ลักษณะ ๖ คำพิพากษาและคำสั่ง ภาค ๑ บททั่วไป และความในมาตรา ๑๖๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความในมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้ดำเนินไปโดยไม่จำเป็น หรือมีลักษณะประวิงคดี

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับเมื่อมีคำวินิจฉัยชี้ขาดในเรื่องค่าฤชาธรรมเนียม คู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจขอสำเนาบัญชีได้

๑๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๖๕/๑ มาตรา ๑๖๕/๒ และมาตรา ๑๖๕/๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เกี่ยวกับ

- ถ้าบุคคลซึ่งต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมค้างชำระค่าธรรมเนียมต่อศาลก็ดี หรือพนักงานบังคับคดีก็ดี หรือต่อบุคคลอื่นที่มีใจเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาก็ดี ศาล เจ้าพนักงานบังคับคดี หรือบุคคลเช่นว่านั้นอาจบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลนั้นเสมือนหนึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าวได้ ซึ่งการบังคับคดีดังกล่าวได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีทั้งปวง แต่ถ้าเงินที่ได้เหลือหลังจากชำระให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับให้หักค่าฤชาธรรมเนียมที่ได้รับยกเว้นจากเงินนั้น

- ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

- ในกรณีที่มีการถอนการบังคับคดีนอกจากกรณีตามมาตรา ๒๕๕(๑) ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาผู้ขอยึดหรืออายัดทรัพย์สินเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดี

- ในกรณีที่มีการบังคับคดีแก่ผู้ค้ำประกันในศาล ให้หักออกจากเงินที่ได้จากการบังคับคดีตามสัญญาประกัน

- ในกรณีที่มีการบังคับคดีตามคำพิพากษาให้แบ่งกรรมสิทธิ์รวมหรือมรดก ให้ทุกคนที่ได้รับส่วนแบ่งเป็นผู้รับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมโดยหักจากเงินที่ได้จากการขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น

- บุคคลใดทำให้ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีส่วนใดโดยไม่จำเป็นหรือประวิงการบังคับคดี ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ผู้เสียหายหรือลูกหนี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำร้องต่อศาลภายในเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ทราบพฤติการณ์ เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้บุคคลเช่นว่านั้นรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว ทั้งนี้ คำสั่งของศาลให้อุทธรณ์ได้และคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๑๑. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๕๐ จดวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัตินี้แทน เกี่ยวกับคดีมโนสาร ให้โจทก์เสียค่าขึ้นศาลตามตาราง ๑ ท้ายประมวลกฎหมายนี้แต่ค่าขึ้นศาลรวมกันแล้วไม่เกินหนึ่งพันบาท

๑๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๔

ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ ถ้าจำเลยไม่ให้การตามวรรคสาม ให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจมีคำสั่ง ไม่ยอมเลื่อนเวลาให้จำเลยยื่นคำให้การ

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ ทวิ และมาตรา ๑๕๓ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับในคดีมีโนสาเร่

- เมื่อโจทก์ได้ทราบคำสั่งให้มาศาล แล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดีให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี

- เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้มาศาลแล้วไม่มาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาลให้เลื่อนคดี หากจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การไว้ให้ถือว่าจำเลยขาดยื่นคำให้การ แต่ถ้าได้ยื่นคำให้การไว้ก่อนหรือในวันนัด ดังกล่าวให้ถือว่าจำเลยขาดนัดพิจารณา

- เมื่อศาลได้รับคำให้การของจำเลยหรือศาลมีคำสั่งให้สืบพยาน ให้ศาลสอบถามคู่ความที่จะต้องนำ พยานเข้าสืบ รวมทั้งให้คู่ความจัดทำบัญชีระบุพยานยื่นต่อศาล

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยให้ใช้ความใน มาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับในคดีมีโนสาเร่ ให้นำบทบัญญัติอื่นในประมวลกฎหมายนี้ มาใช้บังคับโดยการอนุโลม

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ ในคดีสามัญซึ่งโจทก์ฟ้องเพียงขอให้ชำระเงินจำนวนแน่นอนตามตัวเงิน ถ้าศาลเห็นว่าเป็น คดีไม่มีข้อยุ่งยาก ให้ศาลมีคำสั่งให้นำบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีมีโนสาเร่มาใช้บังคับได้ เว้นแต่ มาตรา ๑๕๐ จัตวา

๑๖. ให้ยกเลิกความในตาราง ๑ ตาราง ๒ ตาราง ๓ และตาราง ๔ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ คำขึ้นศาล คำสืบพยานหลักฐาน นอกศาล คำป่วยการ คำพาหนะ และค่าเช่าที่พักของพยาน กับค่ารังวัดทำแผนที่ ซึ่งแสดงไว้โดยละเอียด

๑๗. ให้ยกเลิกความในตาราง ๖ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยให้ใช้ความ ในมาตรา ๑๙ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับค่าทนายความซึ่งแสดงอัตรา ตามคดีมีทุนทรัพย์ และคดี ไม่มีทุนทรัพย์ไว้อย่างละเอียด

๑๘. ให้เพิ่มความเป็นตาราง ๗ ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ปรากฏในมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัตินี้ เกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี

๑๙. บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่มาตรา ๖ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีการฟ้องคดีบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าจะถึงที่สุด สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมใดซึ่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนกำหนดให้เรียกเก็บ แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดไว้ ห้ามมิให้เรียกค่าฤชาธรรมเนียมนั้น จากคู่ความสำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๘๕/๑ ในระหว่างสอบสวน สิ่งของที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ซึ่งมิใช่ทรัพย์สิน ที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ถ้ายังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดี เจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ อาจยื่นคำร้องต่อ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอรับสิ่งของนั้นไปดูแลรักษาหรือ ใช้ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้

การส่งคืนสิ่งของตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ ข้อเท็จจริงในภายหลัง ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งโดยมิชักช้า โดยอาจเรียก ประกันจากผู้ยื่นคำร้องหรือกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้บุคคลนั้นปฏิบัติ และหากไม่ปฏิบัติตาม เงื่อนไขหรือบุคคลดังกล่าวไม่ยอมคืนสิ่งของนั้นเมื่อมีคำสั่งให้คืน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงาน อัยการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจยึดสิ่งของนั้นกลับคืนและบังคับตามสัญญาประกันเช่นว่านั้นได้ วิธีการ ยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่น คำร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวได้ภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งการไม่อนุญาตและให้ศาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ อุทธรณ์ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาต ศาลอาจเรียกประกันหรือกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดได้ ตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อได้มีการชันสูตรพลิกศพตามวรรคสามแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการ เข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนทำสำนวนชันสูตรพลิกศพให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวันแต่ต้องบันทึก เหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๕๕/๑ การสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่า

ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้อย่างไม่ยุติธรรมซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวน

การทำสำนวนสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบโดยพนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำ ตรวจสอบพยานหลักฐาน ถามปากคำ หรือสั่งให้ถามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนสอบสวนนับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนและมีเหตุอันควรไม่อาจรอพนักงานอัยการเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวนให้พนักงานสอบสวนทำสำนวนต่อไปได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอพนักงานอัยการไว้ในสำนวนและถือว่าเป็นการทำสำนวนสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าพนักงานยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้จนกว่าคดีถึงที่สุด บางกรณีอาจต้องยึดสิ่งของดังกล่าวไว้เป็นเวลานาน ทำให้สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่อง เสื่อมประโยชน์ หรือเสื่อมราคาก่อนความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้ดุลพินิจผ่อนผันให้บุคคลดังกล่าวรับสิ่งของดังกล่าวไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ระหว่างการดำเนินคดีอาญาเพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายและเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้สุจริต ตลอดจนลดภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดูแลรักษาสิ่งของนั้น ประกอบกับการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ และการสอบสวนในคดีดังกล่าวรวมทั้งคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ เป็นคดีที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างสำคัญ สมควรให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและการสอบสวนคดีดังกล่าวด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗)

พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๒ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓ ก หน้า ๑๕-๑๘ ลงวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ และมาตรา ๓ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ การสอบสวน ได้ส่วนมูลฟ้อง หรือพิจารณา ให้ใช้ภาษาไทย แต่ถ้ามีความจำเป็น ต้องแปลภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยหรือต้องแปลภาษาไทยเป็นภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่นหรือภาษาต่างประเทศให้ใช้ล่ามแปล

ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย หรือสามารถพูดหรือเข้าใจเฉพาะภาษาไทยท้องถิ่นหรือภาษาถิ่น และไม่มีล่าม ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่ามให้โดยมิชักช้า

ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยิน หรือสื่อความหมายได้ และไม่มีล่ามภาษามือ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล จัดหาล่ามภาษามือให้หรือ จัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร

เมื่อมีล่ามแปลคำให้การ คำพยานหรืออื่น ๆ ล่ามต้องแปลให้ถูกต้อง ล่ามต้องสาบานหรือ ปฏิญาณตนว่าจะทำหน้าที่โดยสุจริตใจ จะไม่เพิ่มเติมหรือตัดทอนสิ่งที่แปล

ให้ล่ามลงลายมือชื่อในคำแปลนั้น

ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลสั่งจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และ ค่าเช่าที่พักแก่ล่ามที่จัดหาให้ตามมาตรานี้ ตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด หรือสำนักงานศาลยุติธรรม แล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๘๗/๑ เมื่อพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนร้องขอและผู้ต้องหาได้คัดค้าน หากศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้นำผู้ต้องหาหรือพยานหลักฐานไปยังสถานที่ทำการของทางราชการ หรือสถานที่แห่งอื่นที่ศาลเห็นสมควรซึ่งสามารถสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนโดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้ การดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ ทั้งนี้ ให้ระบุวิธีการสอบถามและไต่สวน รวมทั้งสักขีพยานในการนั้นด้วย

การไต่สวนตามวรรคหนึ่งให้ถือเสมือนว่าเป็นการไต่สวนในห้องพิจารณาของศาล”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๐๘/๒ ในกรณีที่พยานสำคัญในคดีอาจได้รับภัยอันตรายอันเนื่องมาแต่การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พยานนั้นอาจคัดค้านการปล่อยชั่วคราวนั้นได้ โดยยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี

ถ้ามีคำคัดค้านการปล่อยชั่วคราวตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี พิจารณาคำคัดค้านดังกล่าวทันที โดยให้มีอำนาจเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งสองฝ่ายมาสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๑๓๑/๑ ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใดๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งจำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหา หรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้ว จะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรา นี้ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๓๒ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“ในการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง หากผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาเป็นหญิง ให้จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้เสียหาย หรือผู้ต้องหาจะขออนุญาตบุคคลใดมาอยู่ร่วมในการตรวจนั้นด้วยก็ได้”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน เว้นแต่ผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่น และให้บันทึกความยินยอม หรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ ทั้งนี้ ผู้เสียหายจะขอให้บุคคลใดอยู่ร่วมในการถามปากค่านั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานยืนยันตัวผู้กระทำความผิดในชั้นจับกุม หรือชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีการยืนยันตัวผู้กระทำความผิดหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถจะป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหายหรือพยาน โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหาย หรือพยานเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งกรณี เว้นแต่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นยินยอม และให้บันทึกความยินยอมนั้นไว้”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๗๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“ในการสืบพยาน เมื่อได้พิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ สุขภาพอนามัย ภาวะแห่งจิตของพยาน หรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้ว จะดำเนินการโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยก็ได้ ซึ่งอาจกระทำโดยการใส่โทรทัศน์วงจรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของ ประธานศาลฎีกา และจะให้สอบถามผ่านนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลอื่นที่พยาน ไว้วางใจได้ด้วยก็ได้

ในการสืบพยาน ให้มีการบันทึกคำเบิกความพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุ ซึ่งสามารถ ถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียงซึ่งสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของการบันทึกได้ และให้ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาใช้การบันทึกดังกล่าวประกอบการพิจารณาคดีด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาตามวรรคสามและวรรคสี่ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ ของศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๖/๑ มาตรา ๒๒๖/๒ มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๖/๔ และมาตรา ๒๒๖/๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๒๖/๑ ในกรณีที่ความปรากฏแก่ศาลว่า พยานหลักฐานใดเป็นพยานหลักฐาน ที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูล ที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่การรับฟังพยานหลักฐานนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของ ระบบงานยุติธรรมทางอาญาหรือสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของประชาชน

ในการใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลพิจารณาถึงพฤติการณ์ ทั้งปวงแห่งคดี โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) คุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น
- (๒) พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดในคดี
- (๓) ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยมิชอบ

(๔) ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด

มาตรา ๒๒๖/๒ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งอื่น ๆ หรือความประพฤตินทางเสื่อมเสียของจำเลย เพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดในคดีที่ถูกต้อง เว้นแต่พยานหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบความผิดของคดีที่ฟ้อง

(๒) พยานหลักฐานที่แสดงถึงลักษณะ วิธี หรือรูปแบบเฉพาะในการกระทำความผิดของจำเลย

(๓) พยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวอ้างของจำเลยถึงการกระทำ หรือความประพฤตินส่วนดีของจำเลย

ความในวรรคหนึ่งไม่ห้ามการนำสืบพยานหลักฐานดังกล่าว เพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดโทษหรือเพิ่มโทษ

มาตรา ๒๒๖/๓ ข้อความซึ่งเป็นการบอกเล่าที่พยานบุคคลได้นำมาเบิกความต่อศาลหรือที่บันทึกไว้ในเอกสารหรือวัตถุอื่นใดซึ่งอ้างเป็นพยานหลักฐานต่อศาล หากนำเสนอเพื่อพิสูจน์ความจริงแห่งข้อความนั้น ให้ถือเป็นพยานบอกเล่า

ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่

(๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าเชื่อว่า จะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ

(๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การเป็นพยานนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะรับฟังพยานบอกเล่า

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่ควรรับไว้ซึ่งพยานบอกเล่าใด และคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องร้องคัดค้าน ก่อนที่ศาลจะดำเนินคดีต่อไป ให้ศาลจดยางานระบุนาม หรือชนิดและลักษณะของพยานบอกเล่า เหตุผลที่ไม่ยอมรับ และข้อคัดค้านของคู่ความฝ่ายที่เกี่ยวข้องไว้ ส่วนเหตุผลที่คู่ความฝ่ายคัดค้านยกขึ้นอ้างนั้น ให้ศาลใช้ดุลพินิจจดลงไว้ในรายงานหรือกำหนดให้คู่ความฝ่ายนั้นยื่นคำแถลงต่อศาลเพื่อรวมไว้ในสำนวน

มาตรา ๒๒๖/๔ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ห้ามมิให้จำเลยนำสืบด้วยพยานหลักฐานหรือถามค้านด้วยคำถามอันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของผู้เสียหายกับบุคคลอื่นนอกจากจำเลย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลตามคำขอ

ศาลจะอนุญาตตามคำขอในวรรคหนึ่ง เฉพาะในกรณีที่ศาลเห็นว่าจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี

มาตรา ๒๒๖/๕ ในชั้นพิจารณาหากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ศาลอาจรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือบันทึกคำเบิกความของพยานที่เบิกความไว้ในคดีอื่นประกอบพยานหลักฐานอื่นในคดีได้”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๒๗/๑ ในการวินิจฉัยชี้ขาดน้ำหนักพยานบอกเล่า พยานขัดทอด พยานที่จำเลยไม่มีโอกาสถามค้าน หรือพยานหลักฐานที่มีข้อบกพร่องประการอื่นอันอาจกระทบถึงความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง และไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย เว้นแต่จะมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน

พยานหลักฐานประกอบตามวรรคหนึ่ง หมายถึง พยานหลักฐานอื่นที่รับฟังได้ และมีแหล่งที่มาเป็นอิสระต่างหากจากพยานหลักฐานที่ต้องการพยานหลักฐานประกอบนั้น ทั้งจะต้องมีคุณค่าเชิงพิสูจน์ที่สามารถสนับสนุนให้พยานหลักฐานอื่นที่ไปประกอบมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นด้วย”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๒๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๒๘/๑ ภายใต้งบบังคับมาตรา ๑๗๓/๑ ในการไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณาโจทก์ต้องยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน โดยแสดงถึงประเภทและลักษณะของวัตถุ สถานที่พอสังเขป หรือเอกสารเท่าที่จะระบุได้ รวมทั้งรายชื่อ ที่อยู่ของบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งโจทก์ประสงค์จะนำสืบหรือขอให้ศาลไปตรวจหรือแต่งตั้งต่อศาลไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนวันไต่สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยาน พร้อมทั้งสำเนาบัญชีระบุพยานหลักฐานดังกล่าวในจำนวนที่เพียงพอเพื่อให้จำเลยรับไป ส่วนจำเลยให้ยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานพร้อมสำเนาก่อนวันสืบพยานจำเลย

ในการไต่สวนกรณีร้องขอคืนของกลางที่ศาลสั่งริบหรือกรณีร้องขอให้ศาลริบทรัพย์ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องยื่นบัญชีระบุนยานหลักฐานต่อศาลไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันไต่สวนพร้อมทั้ง สำเนาบัญชีระบุนยานหลักฐานดังกล่าวในจำนวนที่เพียงพอ เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ถ้ามี รับไป

เมื่อระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นบัญชีระบุนยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ได้สิ้นสุดลง ถ้าคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ยื่นบัญชีระบุนยานหลักฐานไว้แล้วมีเหตุอันสมควร แสดงได้ว่าตนไม่สามารถทราบได้ว่าต้องนำพยานหลักฐานบางอย่างมาสืบ หรือไม่ทราบว่าพยานหลักฐาน บางอย่างได้มีอยู่ หรือมีเหตุสมควรอื่นใด หรือถ้าคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องฝ่ายใดซึ่งมิได้ยื่นบัญชี ระบุนยานหลักฐานเช่นว่านั้นแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลได้ว่า มีเหตุอันสมควรที่ไม่สามารถยื่นบัญชี ระบุนยานหลักฐานตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ คู่ความหรือบุคคลเช่นว่านั้น อาจร้องขออนุญาต อ้างพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาล พร้อมกับบัญชีระบุนยานหลักฐานและสำเนาบัญชี ระบุนยานหลักฐานนั้นไม่ว่าเวลาใด ๆ ก่อนเสร็จสิ้นการสืบพยานของฝ่ายนั้นสำหรับกรณีที่คู่ความ หรือบุคคลเช่นว่านั้นได้ยื่นบัญชีระบุนยานหลักฐานไว้แล้ว หรือก่อนเสร็จสิ้นการพิจารณาสำหรับ กรณีที่คู่ความหรือบุคคลเช่นว่านั้นไม่ได้ยื่นบัญชีระบุนยานหลักฐานและถ้าศาลเห็นว่าจำเป็นจะต้อง สืบพยานหลักฐานดังกล่าว เพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อสำคัญแห่งประเด็นเป็นไปโดยเที่ยงธรรม ให้ศาลมีอำนาจอนุญาตให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานเช่นว่านั้นได้

ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานใดซึ่งคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอ้างพยานหลักฐานนั้นมิได้แสดงความจำนงจะอ้างอิงพยานหลักฐานนั้นตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือตามมาตรา ๑๗๓/๑ วรรคสองหรือวรรคสาม แต่ถ้าศาลเห็นว่าจำเป็นที่จะต้อง คຸ້ມครองพยาน หรือจะต้องสืบพยานหลักฐานดังกล่าวเพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดข้อสำคัญแห่งประเด็น เป็นไปโดยเที่ยงธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ ให้ศาลมีอำนาจอนุญาต ให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานเช่นว่านั้นได้”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๐ เมื่อคู่ความที่เกี่ยวข้องร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร ศาลอาจเดินเผชิญ สืบพยานหลักฐาน หรือเมื่อมีเหตุจำเป็นไม่สามารถนำพยานหลักฐานมาสืบที่ศาลนั้น และการสืบ

พยานหลักฐานโดยวิธีอื่นไม่สามารถกระทำได้ ศาลมีอำนาจส่งประเด็นให้ศาลอื่นสืบพยานหลักฐานแทน ให้ศาลที่รับประเด็นมีอำนาจและหน้าที่ดังศาลเดิม รวมทั้งมีอำนาจส่งประเด็นต่อไปยังศาลอื่นได้

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ ให้ส่งสำนวนหรือสำเนาฟ้อง สำเนาคำให้การ และเอกสารหรือของกลางเท่าที่จำเป็นให้แก่ศาลที่รับประเด็นเพื่อสืบพยานหลักฐาน หากจำเลยต้องขังอยู่ในระหว่างพิจารณาให้ผู้คุมขังส่งตัวจำเลยไปยังศาลที่รับประเด็น แต่ถ้าจำเลยในกรณีตามมาตรา ๑๗๒ ทวิ ไม่คิดใจไปฟังการพิจารณาจะยื่นคำถามพยานหรือคำถามแถลงขอให้ตรวจพยานหลักฐานก็ได้ ให้ศาลสืบพยานหลักฐานไปตามนั้น

เมื่อสืบพยานหลักฐานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว ให้ส่งถ้อยคำสำนวนพร้อมทั้งเอกสารหรือของกลางคืนศาลเดิม”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๐/๑ และมาตรา ๒๓๐/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๓๐/๑ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้ เมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้พยานดังกล่าวเบิกความที่ศาลอื่นหรือสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่แห่งอื่นนอกศาลนั้น โดยจัดให้มีการถ่ายทอดภาพและเสียงในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้ ทั้งนี้ ภายใต้การควบคุมของศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

การเบิกความตามวรรคหนึ่งให้ถือเสมือนว่าพยานเบิกความในห้องพิจารณาของศาล

มาตรา ๒๓๐/๒ ในกรณีที่มิอาจสืบพยานตามมาตรา ๒๓๐/๑ ได้ เมื่อคู่ความร้องขอหรือศาลเห็นสมควร ศาลอาจอนุญาตให้เสนอบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำ ซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศต่อศาลแทนการนำพยานบุคคลมาเบิกความต่อหน้าศาลได้ แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ให้ถ้อยคำที่จะมาศาลเพื่อให้การเพิ่มเติม

บันทึกถ้อยคำตามวรรคหนึ่ง ให้มีรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อศาลและเลขคดี
- (๒) วัน เดือน ปี และสถานที่ที่ทำการบันทึกถ้อยคำ
- (๓) ชื่อและสกุลของคู่ความ

(๔) ชื่อ สกุล อายุ ที่อยู่ และอาชีพของผู้ให้ถ้อยคำ และความเกี่ยวข้องกับคู่ความ

(๕) รายละเอียดแห่งข้อเท็จจริง หรือความเห็นของผู้ให้ถ้อยคำ

(๖) ลายมือชื่อของผู้ให้ถ้อยคำ และคู่ความฝ่ายผู้เสนอบันทึกถ้อยคำ

สำหรับลายมือชื่อของผู้ให้ถ้อยคำให้นำมาตรา ๔๗ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ห้ามมิให้แก้ไขเพิ่มเติมบันทึกถ้อยคำที่ได้ยื่นไว้แล้วต่อศาล เว้นแต่เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดหรือผิดหลงเล็กน้อย”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๓ จำเลยอาจอ้างตนเองเป็นพยานได้ ในกรณีที่จำเลยอ้างตนเองเป็นพยาน ศาลจะให้เข้าสืบก่อนพยานอื่นฝ่ายจำเลยก็ได้ ถ้าคำเบิกความของจำเลยนั้นปรักปรำหรือเสียหายแก่จำเลยอื่น จำเลยอื่นนั้นชักค้านได้

ในกรณีที่จำเลยเบิกความเป็นพยาน คำเบิกความของจำเลยย่อมใช้ยืนยันจำเลยนั้นได้ และศาลอาจรับฟังคำเบิกความนั้นประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓๗ บันทึกคำเบิกความพยานชั้นได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณานั้น ให้ศาลอ่านให้พยานฟังต่อหน้าจำเลย เว้นแต่ในกรณีดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม

ในกรณีที่คู่ความตกลงกัน ศาลอาจอนุญาตให้ถือเอาบันทึกคำเบิกความพยานในชั้นได้สวนมูลฟ้องเป็นคำเบิกความพยานในชั้นพิจารณา โดยพยานไม่ต้องเบิกความใหม่หรือให้พยานเบิกความตอบคำถามค้านของจำเลยไปทันทีก็ได้ เว้นแต่ในข้อหาความผิดที่กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำ จำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น”

มาตรา ๑๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๓๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๓๗ ตริ ให้นำความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กรณีการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญ และพยานหลักฐานอื่น และแก่กรณีที่ได้มีการฟ้องคดีไว้แล้วแต่มีเหตุจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานไว้ก่อนถึงกำหนดเวลาสืบพยานตามปกติตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคสองด้วย

ในกรณีที่พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์จะสามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงอันสำคัญในคดีได้ หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่า หากมีการเน้นย้ำว่าจะนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อันสำคัญมาสืบในภายหน้าพยานหลักฐานนั้นจะสูญหายไปหรือเป็นการยากแก่การตรวจพิสูจน์ ผู้ต้องหาหรือพนักงานอัยการโดยตนเองหรือเมื่อได้รับคำร้องจากพนักงานสอบสวนหรือผู้เสียหาย จะยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ตามความในมาตรา ๒๔๔/๑ ไว้ก่อนฟ้องก็ได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔๐ ในกรณีที่ศาลมิได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๗๓/๑ เมื่อคู่ความประสงค์จะอ้างเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของตนเป็นพยานหลักฐาน ให้ยื่นพยานเอกสารนั้นต่อศาลก่อนวันไต่สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยานไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมีโอกาสตรวจและขอคัดสำเนาเอกสารดังกล่าวได้ก่อนที่จะนำสืบพยานเอกสารนั้น เว้นแต่เอกสารที่คู่ความประสงค์จะอ้างอิงนั้นเป็นบันทึกคำให้การของพยาน หรือเป็นเอกสารที่ปรากฏชื่อหรือที่อยู่ของพยาน หรือศาลเห็นสมควรสั่งเป็นอย่างอื่นอันเนื่องจากสภาพและความจำเป็นแห่งเอกสารนั้น

ในกรณีที่ไม่วางในบังคับต้องส่งเอกสารตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเอกสารใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลให้อ่านหรือส่งให้คู่ความตรวจดู ถ้าคู่ความฝ่ายใดต้องการสำเนา ศาลมีอำนาจสั่งให้ฝ่ายที่อ้างเอกสารนั้นส่งสำเนาให้อีกฝ่ายหนึ่งตามที่เห็นสมควร

ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่ส่งเอกสารตามวรรคหนึ่งหรือสำเนาเอกสารตามวรรคสอง หรือไม่ส่งพยานเอกสารหรือพยานวัตถุตามมาตรา ๑๗๓/๒ วรรคหนึ่ง ให้ศาลมีอำนาจไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้น เว้นแต่ศาลเห็นว่าเป็นกรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือการไม่ปฏิบัติดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยจงใจและไม่เสียโอกาสในการดำเนินคดีของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๓ และมาตรา ๒๔๔ ในหมวด ๕ ผู้ชำนาญการพิเศษของภาค ๕ พยานหลักฐาน แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๕

ผู้เชี่ยวชาญ

มาตรา ๒๔๓ ผู้ใดโดยอาชีพหรือมิใช่ก็ตาม มีความเชี่ยวชาญในการใด ๆ เช่น ในทาง วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์ หรือกฎหมายต่างประเทศ และซึ่งความเห็นของผู้นั้น อาจมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ในการสอบสวน ใ้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา อาจเป็นพยาน ในเรื่องต่าง ๆ เป็นต้นว่า ตรวจร่างกายหรือจิตของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลย ตรวจลายมือ ทำการทดลองหรือกิจการอย่างอื่น ๆ

ผู้เชี่ยวชาญอาจทำความเห็นเป็นหนังสือก็ได้แต่ต้องส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวให้ศาลและ คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งทราบ และต้องมาเบิกความประกอบหนังสือนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หรือคู่ความ ไม่ติดใจซักถามผู้เชี่ยวชาญนั้น ศาลจะให้รับฟังความเห็นเป็นหนังสือดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องมา เบิกความประกอบก็ได้

ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญต้องมาเบิกความประกอบ ให้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวต่อศาลในจำนวน ที่เพียงพอล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันเบิกความเพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งมารับไป

ในการเบิกความประกอบ ผู้เชี่ยวชาญจะอ่านข้อความที่เขียนมาก็ได้

มาตรา ๒๔๔ ถ้าศาลหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เห็นจำเป็นเนื่องในการ ใ้สวนมูลฟ้อง พิจารณา หรือสอบสวน ที่จะต้องตรวจสอบ แม้ว่าจะได้บรรจุหรือฟังแล้วก็ตาม ให้มีอำนาจสั่งให้เอาศพนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจได้ แต่การกระทำตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง หลักทางศาสนาและไม่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงอย่างอื่น”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔๔/๑ ของหมวด ๕ ผู้เชี่ยวชาญ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“มาตรา ๒๔๔/๑ ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุก หากมีความจำเป็นต้องใช้ พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงใดที่เป็นประเด็นสำคัญแห่งคดี ให้ศาลมีอำนาจ สั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ในกรณีที่การตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง จำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกาย จากคู่ความหรือบุคคลใด ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้

แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากคู่ความฝ่ายใดไม่ยินยอมหรือกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่คู่ความฝ่ายตรงข้ามกล่าวอ้าง

ในกรณีที่พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่อาจทำให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้โดยไม่ต้องสืบพยานหลักฐานอื่นอีก หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากมีการเนินชั่งกว่าจะนำพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อันสำคัญมาสืบในภายหน้าพยานหลักฐานนั้นจะสูญหายไปหรือยากแก่การตรวจพิสูจน์ เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสองได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงกำหนดวันสืบพยานตามปกติ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓๗ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรา ๒๓๗ ให้สงวนจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕๖ ให้ศาลจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พักที่จำเป็นและสมควรแก่พยาน ซึ่งมาศาลตามหมายเรียก ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

พยานที่ได้รับค่าพาหนะ ค่าป่วยการ หรือค่าเช่าที่พักในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่นแล้ว ไม่มีสิทธิได้รับตามมาตรา ๒๕๖ อีก”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาใดที่ยังมิได้กระทำจนล่วงพ้นเวลาที่ต้องกระทำตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ แต่ยังอยู่ในกำหนดเวลาที่อาจกระทำได้

ตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นได้ภายใน
กำหนดเวลาตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ให้ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก หน้า ๑-๑๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ถ้าความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้

ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมอบหมายให้พนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวน อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนจะมอบหมายให้พนักงานอัยการคนใดทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้

ให้พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือให้ทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนบรรดาอำนาจและหน้าที่ประการอื่นที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ

ในกรณีที่พนักงานอัยการทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำของพนักงานอัยการในเรื่องที่เกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐาน

ในกรณีจำเป็น พนักงานสอบสวนต่อไปนี้มีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งจากอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน

(๑) พนักงานสอบสวนซึ่งผู้ต้องหาถูกจับในเขตอำนาจ

(๒) พนักงานสอบสวนซึ่งรัฐบาลประเทศอื่นหรือบุคคลที่ได้รับความเสียหายได้ร้องฟ้องให้ทำโทษผู้ต้องหา

เมื่อพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนแล้วแต่กรณี เห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำความเห็นตามมาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ หรือมาตรา ๑๔๒ ส่งพร้อมสำนวนไปยังอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การสอบสวนความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรตามมาตรา ๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษการแทนมีอำนาจมอบหมายหน้าที่การเป็นพนักงานสอบสวนให้แก่พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวน หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการทำการสอบสวนร่วมกับพนักงานสอบสวนก็ได้ และเพื่อให้การสอบสวนความผิดดังกล่าวเป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ พุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก หน้า ๑๖-๑๘ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พุทธศักราช ๒๕๖๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ หน้า ๕๐๑ - ๕๐๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่งเจ้าพนักงานที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่บางตำแหน่ง และเทียบยศตำรวจบางอย่างเพื่อให้ตรงกับตำแหน่งราชการของตำรวจที่เป็นอยู่ และเพื่อให้เป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. ให้อธิบดีกรมตำรวจประกาศแต่งตั้งข้าราชการตำรวจที่มียศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจในราชกิจจานุเบกษา เป็นพนักงานสอบสวนได้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การสอบสวนได้ดำเนินไปด้วยดีและรวดเร็ว

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๖๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๗) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องความหมายของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจการสอบสวนความผิดอาญาของหน่วยงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ปลัดอำเภอ ข้าราชการตำรวจ ผู้มียศตั้งแต่ชั้นนายร้อยตำรวจตรี หรือเทียบเท่านายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป หรือข้าราชการตำรวจผู้ถืออธิบดีกรมตำรวจได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่งตั้งให้เป็นหน่วยงานสอบสวน แต่ต้องเป็นผู้มียศไม่ต่ำกว่าชั้นจ่านายสิบตำรวจ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๖๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๑ หน้า ๑๒๑๐ - ๑๒๑๒ ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ โดยที่สภาผู้แทนราษฎร ลงมติว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือให้เพิ่มความตามมาตรา ๓ ซึ่งเป็นเรื่องของการวินิจฉัยปัญหาใด คดีใด โดยที่ประชุมใหญ่ของอธิบดี ผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ ให้เป็นมาตรา ๒๐๘ ทวิ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๔ ตอน ๓ หน้า ๑๑๘ - ๑๒๑ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๔๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๕๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๖๗ ตอนที่ ๖๐ หน้า ๕๗๕ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๔๕๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๕๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำยินยอมของรัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๕๔๓ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๐ ตอน ๑๐ หน้า ๑๕๘ - ๒๐๓ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ (๑๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้าย โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นเรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ให้หมายความว่าถึงเจ้าพนักงานตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจสอบสวนความผิดอาญา โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ชั้นสูตรพลิกศพ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๙ ตอนที่ ๑๖ หน้า ๑๒๖ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้คดีลู่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้นกับเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องของศาล เจ้าพนักงาน และคู่ความในการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่สำคัญบางประการ และแก้ปัญหิ์เนบท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๕ มีบทบัญญัติ ๑๗ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคดีอาญาเล็กน้อยได้ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๔๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๘ วรรคแรก แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๖. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๘. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๙. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๕ ตอน ๗๘ หน้า ๕๒๑ - ๕๒๕ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๐๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๐๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคใหม่ โดยให้มีแต่จังหวัดและอำเภอ ส่วนภาคย่อยลงไปตำแหน่งผู้ว่าราชการภาค รองผู้ว่าราชการภาค ผู้ช่วยผู้ว่าราชการภาค และมหาดไทยภาค ซึ่งเป็นตำแหน่ง

ประจำภาคจึงถูกยุบเลิกตามไปด้วย ประกอบกับสมควรจะให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองบางตำแหน่ง ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีอาญาในส่วนภูมิภาค เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งเป็นเรื่องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ให้หมายความถึงเจ้าพนักงานตามความในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๒๐๒ หน้า ๑-๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้ประชาชนในเขตอำนาจศาลแขวง และศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์โดยเท่าเทียมกัน และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาลุล่วงไปโดยเหมาะสมและรวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓ มีบทบัญญัติ ๘ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๑๕๓ ทวิ และมาตรา ๑๕๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๕ และให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๓. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๑๕๘ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๕. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นมาตรา ๒๑๕ ทวิ และมาตรา ๒๑๕ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๑ ตอนที่ ๒๒๕ หน้า ๘-๑๐ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยการพระราชทานอภัยทานอภัยโทษ ซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๗ ว่าด้วยการอภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบา และลดโทษ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังมิได้กำหนดวิธีขอพระราชทานอภัยโทษให้แก่ผู้ต้องโทษทั่วไป สมควรกำหนดให้คณะรัฐมนตรีถวายคำแนะนำต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไปดังกล่าวได้ และโดยที่การพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษทั่วไปได้เคยกระทำในรูปพระราชกฤษฎีกาเสมอมา แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มาตรา ๑๕๒ ได้บัญญัติว่า “พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น” สมควรกำหนดให้การพระราชทานอภัยโทษได้กระทำในรูปพระราชกฤษฎีกาดังที่ได้เคยปฏิบัติมา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มีบทบัญญัติ ๓ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑๖ ทวิ ของภาค ๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

“มาตรา ๒๑๖ ทวิ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรจะถวายคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์ขอให้พระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องโทษก็ได้

การพระราชทานอภัยโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง/จัดทำ

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกุลกิจ/ตรวจสอบ

**๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอน ๖๔ หน้า ๑-๕ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมิได้ให้อำนาจศาลชั้นต้นอย่างชัดแจ้งในการที่จะส่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว ในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว ทั้งในการที่จะส่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวในกรณีคามพิศที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี ศาลจะต้องถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ว่าจะคัดค้านประการใดหรือไม่ทุกกรณีไป ทำให้ศาลไม่สามารถมีคำสั่งได้โดยรวดเร็ว สมควรให้อำนาจศาลชั้นต้นส่งคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวในกรณีที่ศาลชั้นต้นได้อ่านคำพิพากษาแล้ว และให้อำนาจศาลที่จะงดการถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ในกรณีที่ไม้อาจถามได้โดยมีเหตุอันควร เพื่อให้ศาลสามารถมีคำสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวได้โดยรวดเร็วและเพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ถูกขังได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนการที่ศาลจะมีคำพิพากษานั้น สมควรกำหนดไว้ว่าถ้าข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้องเพียงรายละเอียดเกี่ยวกับเวลา หรือสถานที่กระทำความผิดหรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ กรรโชก น้อโกง ยักยอก รับของโจร หรือต่างกันระหว่างการกระทำความผิดฐานโดยเจตนาและประมาทมิให้ถือว่าต่างกัน ในข้อสาระสำคัญอันจะเป็นเหตุให้ศาลยกฟ้องคดีนั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราว โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นเรื่องของการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ในระหว่างสอบสวนเรื่องการพิจารณาของศาลชั้นต้น ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องหาหรือถูกฟ้องในความผิดที่อัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปี

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นเรื่องการห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่ง ถิ่นคำขอหรือที่มีได้กล่าวในที่ ๖ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “คำพยานชั้นได้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณานั้น ให้ศาลอ่านให้พยานฟังต่อหน้าจำเลย เว้นแต่ในกรณีดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๕ วรรค ๓”

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๗ ตอน ๑๐๕ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลแขวงโดยเพิ่มจำนวนค่าปรับให้สูงขึ้นจากหกพันบาทเป็นหกหมื่นบาท เห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้คดีอาญาของศาลจังหวัดและศาลแขวงที่ห้ามอุทธรณ์คำพิพากษาในปัญหาข้อเท็จจริงมีอัตราโทษเท่าเทียมกัน อันจะเป็นผลทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวงและในเขตอำนาจศาลจังหวัดมีสิทธิในการอุทธรณ์โดยเท่าเทียมกัน และได้รับผลปฏิบัติทางคดีเช่นเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความใน ๑๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นเรื่องการห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และข้อยกเว้น

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๗ ตอน ๑๑๓ หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๓ ขอ ๒ ได้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยให้เหตุผลว่าวิธีการชั้นสูตรพลิกศพไม่สะดวกและเหมาะสม แต่เมื่อประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ประกาศใช้แล้ว ปรากฏว่าเจ้าพนักงานที่มีอำนาจตามกฎหมายบางแห่งได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ เช่น เมื่อมีราษฎรตายหรือทำร้ายราษฎรถึงแก่ความตายแล้วมักจะทำเป็นวิสามัญฆาตกรรม และสรุปสำนวนส่งให้อธิบดีกรมอัยการวินิจฉัยโดยไม่ต้องให้ศาลทำการไต่สวนก่อน ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นแก่ผู้ตาย ซึ่งญาติผู้ตายไม่สามารถนำพยานเข้าสืบเป็นการให้อำนาจพนักงานสอบสวนมากเกินไป จึงสมควรยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ข้อ ๒ และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ ที่ถูกยกเลิกมีผลใช้บังคับต่อไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เป็นการยกเลิกความใน ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นเรื่องของวิธีการปรับลดอำนาจของเจ้าพนักงานเกี่ยวกับบทบาทของวิธีการชั้นสูตรพลิกศพ เพื่อให้มีความเป็นธรรมต่อประชาชนมากขึ้น

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอน ๘๐ หน้า ๔ - ๖ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) อนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันได้เฉพาะคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่ถึงหนึ่งปี และ

(๒) มิได้กำหนดอย่างชัดแจ้งว่า ในกรณีที่ศาลชั้นต้นอ่านคำพิพากษาแล้ว หากมีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นก่อนส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาและศาลชั้นต้นเห็นไม่สมควรอนุญาต ศาลชั้นต้นจะต้อง “รีบ” ส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่งแล้วแต่กรณีเหมือนกับที่ได้กำหนดอย่างชัดแจ้งในกรณีที่มีการยื่นคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวต่อศาลชั้นต้นเมื่อส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว ทำให้สิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลยในการได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าที่ควร และบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องอย่างเดียวกันไม่สอดคล้องเป็นอย่างเดียวกัน

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในคดีที่ไม่ร้ายแรงโดยไม่ต้องมีประกันได้มากขึ้น และให้บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีความสอดคล้องเป็นอย่างเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความใน (๔) ของมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นเรื่องของการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว และการปล่อยชั่วคราว

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีขึ้นไป

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๕ ตอน ๑๐๘ หน้า ๑ - ๔ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อให้การสอบสวนและคดีลู่วงไปโดยรวดเร็วและเหมาะสมยิ่งขึ้น กับเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสืบสวนและสอบสวนจนได้ความแน่ชัดก่อนจับกุมผู้ต้องหา จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๕ ซึ่งเป็นเรื่องการห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๑ ตอน ๑๒๗ หน้า ๑ - ๖ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

(๑) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่จะพบและปรึกษาทนายสองต่อสอง สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมและสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว ทำให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไม่ได้รับความคุ้มครองตามสมควร

(๒) มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลที่ไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

(๓) มิได้ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปีแต่ไม่เกินสิบปี หรือปรับเกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทำให้ศาลไม่สามารถเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวให้แล้วเสร็จไปโดยรวดเร็วได้

(๔) มิได้ให้ศาลตั้งทนายให้แก่จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินห้าปีแต่ไม่ถึงสิบปี ทำให้จำเลยที่ยากจนในคดีดังกล่าวไม่มีทนายในการต่อสู้คดี

(๕) มิได้ให้อำนาจศาลสืบพยานบุคคลซึ่งจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรอันยากแก่การนำพยานสืบในภายหน้าไว้ทันทีก่อนฟ้องคดีต่อศาล ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการพิจารณาพิพากษาคดี

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ถูกจับ ผู้ต้องหา และจำเลยได้รับความคุ้มครอง และให้การพิจารณาพิพากษาคืออาญาดำเนินไปด้วยความรวดเร็วสามารถอำนวยความสะดวกตลอดจนให้จำเลยที่ยากจนได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายในการดำเนินคดีมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของสิทธิของผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขัง

๒. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๑๑๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของสิทธิยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งในกรณีที่ศาลสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว

๓. ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๗๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๑) ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือในคดีมีโทษปรับสถานเดียว เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยาน”

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการตั้งทนายให้จำเลย ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไปและในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบเจ็ดปีในวันที่ถูกฟ้องศาล โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๕. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการสืบพยานบุคคลซึ่งจะเดินทางไปนอกราชอาณาจักร ยกเว้นการนำสืบ

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๓ ตอน ๒๑๕ หน้า ๑๔๗ - ๑๔๘ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเปรียบเทียบคดีอาญา เพื่อให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้มากขึ้น โดยเปรียบเทียบในคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทได้สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยคดีอาญาเล็กน้อยในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นเรื่องของคดีอาญาเล็กน้อยได้ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอน ๑๔๕ หน้า ๔ - ๑๑ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ผู้ต้องหาที่ได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดี เพื่อให้ศาลตั้งทนายให้จำเลยในทุก ๆ คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต ถ้าจำเลยยังไม่มีทนายและให้ศาลตั้งทนายให้จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สามปีขึ้นไปแต่ไม่ถึงสิบปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายและต่อสู้คดีโดยแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย เพื่อกำจัดปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการพิพากษาเกินคำขอ และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาลุล่วงไปโดยเหมาะสมรวดเร็วขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการตั้งปล่อยตัวชั่วคราว โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของกรณีผิดสัญญาประกันต่อศาล โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งเป็นเรื่องของการตั้งทนายให้จำเลยในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๒ วรรคสาม แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นเรื่องของการพิจารณาในกรณีที่ข้อแตกต่างนั้นเป็นเพียงรายละเอียด โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งเป็นเรื่องของการห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นเรื่องของการยื่นอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๔ ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นเรื่องของการอุทธรณ์เมื่อศาลชั้นต้นปฏิเสธไม่ยอมรับอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องของการส่งสำเนาอุทธรณ์ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๙. ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งเป็นเรื่องของการห้ามมิให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง เป็นมาตรา ๒๑๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นเรื่องของการลงโทษจำเลยในกรณีที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาต่างจากศาลชั้นต้น โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นเรื่องการห้ามมิให้คู่ความฎีกาในคดีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๒. ให้ยกเลิกความตามมาตรา ๒๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องกรณีที่ศาลชั้นต้นไม่ยอมรับฎีกา โดยให้ใช้ความตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้แทน

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอน ๓๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการกำหนดชื่อตำแหน่งในกรมตำรวจขึ้นใหม่ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๒ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒ (๑๓) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับนิยามคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” เสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ ยกเลิกความใน (๑๓) ของมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความใหม่มีกำหนดขึ้นเกี่ยวกับคำนิยามคำว่า “พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่” ตามที่กำหนดขึ้นในพระราชบัญญัตินี้แทนความเดิมที่ยกเลิกไป

๑๙. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังมีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนดำเนินคดี อันเป็นผลให้การสอบสวนดำเนินคดีเป็นไปโดยล่าช้า และทำให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลยได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันและไม่สามารถต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยกำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาล่ามให้แก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานที่ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยและไม่มีล่ามลดระยะเวลาที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตรวจควบคุมตัวผู้ถูกจับในกรณีที่มีเหตุจำเป็นลงเหลือไม่เกินสามวัน และกำหนดให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจร้องขอต่อศาลให้สั่งขังผู้ต้องหาไว้ ณ สถานที่ที่พนักงานสอบสวน กำหนดตามระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร รวมทั้งกำหนดให้ศาลต้องถามจำเลยก่อนเริ่มการพิจารณาว่ามีนายความหรือไม่ หากไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้งนายความให้สำหรับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่ถูกฟ้อง ทั้งนี้ เพื่อให้การสอบสวนดำเนินคดีลุล่วงไปโดยรวดเร็ว และเพื่อให้ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และจำเลยได้มีโอกาสต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาล่ามให้ในกรณีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยาน ไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ และให้จ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามที่จัดหาตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด หรือกระทรวงยุติธรรม กำหนดด้วย

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลจัดหาล่ามภาษามือให้ หรือจัดให้ถาม ตอบ หรือสื่อความหมายโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร ในกรณีที่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ และไม่มีล่ามภาษามือ และให้จ่ายค่าป่วยการแก่ล่ามมีจัดหามาตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด หรือกระทรวงยุติธรรม กำหนดด้วย

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๘๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๒๕ และให้ใช้ความที่กำหนดให้มีแทน โดยกำหนดห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าสี่สิบแปด ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ โดยมีให้นับเวลาเดินทางปกติที่นำตัวผู้ถูกจับมาศาลรวมด้วย ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่นจะยืดเวลาเกินกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงได้ แต่ไม่เกินสามวัน

๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีสาระสำคัญกำหนดว่าในกรณีมีเหตุจำเป็น ศาลอาจสั่งขังผู้ต้องหาได้ตามกำหนดเวลาที่ศาลเห็นสมควร

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ และให้ใช้ความที่กำหนดใหม่แทนว่า ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลตามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ศาลตั้งให้ กรณีคดีที่อัตราโทษจำคุกหรือคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกินสิบแปดปี ในวันที่ถูกฟ้องก่อนพิจารณาให้ศาลตามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลยต้องการก็ให้ศาลตั้ง

๖. บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการที่ได้ดำเนินไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๑ ก ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากในปัจจุบันการถามปากคำเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานในชั้นสอบสวน และการสืบพยานบุคคลซึ่งเป็นเด็กในชั้นศาลนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดวิธีปฏิบัติไว้เช่นเดียวกับกรณีของผู้ใหญ่ โดยในชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวน ยังมีความชำนาญในด้านจิตวิทยาเด็กไม่เพียงพอ รวมทั้งมิได้คำนึงถึงสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กที่อ่อนแอเท่าที่ควร และการใช้ภาษากับเด็กยังไม่เหมาะสม อันเป็นเหตุให้การถามปากคำเด็กส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กและส่งผลให้การสอบสวนคลาดเคลื่อน ส่วนการสืบพยานในชั้นศาลนั้น นอกจากเด็กจะต้องเผชิญหน้ากับจำเลยในห้องพิจารณาและตอบคำถามซ้ำกับในชั้นสอบสวนเสมือนหนึ่งต้องตกเป็นเหยื่อซ้ำอีกครั้งหนึ่งแล้ว คำถามที่ใช้ถามเด็กยังอาจเป็นคำถามที่ตอกย้ำจิตใจของเด็กซึ่งบอบช้ำให้เลวร้ายยิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบพยานคลาดเคลื่อนอีกเช่นกัน นอกจากนั้นในการจดบันทึกคำร้องทุกข์ การชันสูตรพลิกศพ การได้สวนมูลฟ้อง และการพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับเด็กก็อาจเกิดผลในลักษณะทำนองเดียวกันได้ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าวให้มีกระบวนการถามปากคำและสืบพยานสำหรับเด็กเป็นพิเศษ เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับมาตรฐานตามข้อ ๑๒ แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และบทบัญญัติในมาตรา ๔ และมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และโดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงและวิธีการเกี่ยวกับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาล และสมควรให้นำวิธีสืบพยานสำหรับเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในชั้นศาลไปใช้กับการสืบพยานไว้ก่อนการฟ้องคดีต่อศาลด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๐ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดคุณสมบัติของนักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ว่าต้องเป็นไปตามกฎกระทรวง และได้รับค่าตอบแทนตามที่ระเบียบที่กระทรวงยุติธรรม

๒. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญกำหนดให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาบังคับใช้อนุโลมแก่การจับบันทึกคำร้องทุกข์ ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓ ทวิ และมาตรา ๑๓๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องการกำหนดวิธีการสืบพยานเด็กในฐานะที่เด็กเป็นผู้เสียหายหรือพยาน ให้สืบในสถานที่ที่เหมาะสม และมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วมด้วย ซึ่งหากเด็กตั้งรังเกียจก็สามารถเปลี่ยนตัวได้ และหากกรณีจำเป็นเร่งด่วนยิ่งให้พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็ก โดยมีบุคคลใดบุคคลเดียวตามที่กำหนดอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอไว้ในสำนวนการสอบสวน และกรณีนี้ เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนจัดที่ชี้ตัวในที่ที่เหมาะสม และต้องมีอัยการ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอร่วมอยู่ด้วย

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓๔ ทวิ และมาตรา ๑๓๔ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดหาทนายความในคดีที่ผู้ต้องหาไม่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี

๕. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำมาตรา ๑๗๒ ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนของศาลตามมาตรา ๑๕๐

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๗๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งกำหนดให้นำมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี

๗. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๗๒ ตริ และมาตรา ๑๗๒ จัตวา แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของศาลในการสืบพยานในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ข้อความใหม่มีกำหนดในพระราชบัญญัตินี้แทน โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการสืบพยานบุคคลที่เชื่อว่าจะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ไม่มีที่อยู่เป็นแหล่งหรือเป็นบุคคลมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณาคดี

หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการสืบกับพยานนั้นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันเป็นการยากแก่การนำพยานมาสืบในภายหน้า

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๓๗ ก หน้า ๑๗ - ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการ
ทบวงมหาวิทยาลัย

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในทางปฏิบัติ การชันสูตรพลิกศพมักกระทำโดยพนักงานสอบสวนร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุขประจำท้องที่หรือแพทย์ประจำตำบลแทนแพทย์ ซึ่งอาจทำให้ระบบการตรวจสอบพยานหลักฐานทางนิติเวชไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการวินิจฉัยถึงสาเหตุและพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดการตายนั้น อีกทั้งการชันสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ ยังขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลกันของผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ วิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการได้ส่วนการตายของบุคคลยังเต็มไปด้วยข้อจำกัดและมีได้คุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายอย่างเพียงพอ ฉะนั้น สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดตัวบุคคลผู้ร่วมทำการชันสูตรพลิกศพเสียใหม่ กล่าวคือ ให้พนักงานสอบสวนทำการชันสูตรพลิกศพร่วมกับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ แพทย์ประจำโรงพยาบาล และแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตามลำดับ และให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองเข้าร่วมทำการชันสูตรพลิกศพด้วยในกรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่รวมทั้งปรับปรุงวิธีการในการชันสูตรพลิกศพและการได้ส่วนการตายโดยศาล เพื่อให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ มีประสิทธิภาพ และคุ้มครองสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นญาติของผู้ตายมากยิ่งขึ้น และโดยที่เป็นการสมควรกำหนดลักษณะความผิดขึ้นใหม่ที่ทำให้การชันสูตรพลิกศพหรือผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งสมควรแก้ไขอัตราโทษตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีอัตราโทษสอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

พระราชบัญญัตินี้มี ๘ มาตรา มีสาระสำคัญ คือ

๑. ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๔๙ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ใดละเลยไม่กระทำหน้าที่ดังบัญญัติไว้ในมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

๒. ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทนเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติและบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพ

๓. เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕๐ ทวิ แห่งประมวลวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการกระทำผิดแก่ศพ หรือสภาพแวดล้อมในบริเวณที่พบศพก่อนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้น ซึ่งทำให้ผลทางคดีเปลี่ยนแปลงไป

๔. บรรดาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนสำหรับการตายที่ได้มีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและให้ใช้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานไปบังคับแก่การชันสูตรพลิกศพและการไต่สวนจนกว่าศาลจะมีคำสั่งถึงที่สุด

๕. ภายในห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ในกรณีที่ต้องชันสูตรพลิกศพตามมาตรา ๑๔๘ (๓) และ (๔) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ถ้าแพทย์ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มีเหตุจำเป็นไม่สามารถไปตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุได้ แพทย์ดังกล่าวอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ผ่านการอบรมทางนิติเวชศาสตร์ไปร่วมตรวจชันสูตรพลิกศพในที่เกิดเหตุในเบื้องต้น แล้วรีบรายงานให้แพทย์ทราบโดยเร็ว เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ต่อไป แต่ไม่ให้ใช้บังคับแก่แพทย์เอกชนและแพทย์อาสาสมัคร ส่วนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจะได้รับค่าตอบแทนตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๓๕ ก หน้า ๑ - ๒๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เว้นแต่บทบัญญัติ มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับ
ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญาไว้หลายประการ อาทิเช่น การจับกุมหรือคุมขังบุคคลและการค้นในที่
จะกระทำไม่ได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติและผู้ต้องหา
และจำเลยย่อมมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม รวมทั้ง
มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ สมควรที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๗
มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

การดำเนินการตามหมายอาญา

๑. การออกหมายอาญาต่าง ๆ เช่น หมายจับ หมายค้น หมายจำคุก หรือหมายปล่อยต้องทำ
ตามแบบที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งการขอออกหมายต้องมีการแสดงพยานหลักฐานก่อนออกหมายและ
ระบุเหตุผลไว้

๒. การปฏิบัติการตามหมายต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจจัดการให้เป็นไปตามหมายอาญา และ
ต้องมีการบันทึกรายละเอียดในการจัดการตามหมายไว้

การจับ

๓. การออกหมายจับต้องปรากฏเหตุตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมาย และภายในอายุความ
ซึ่งการจับโดยไม่มีหมายจะสามารถกระทำต่อเมื่อเข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย โดยการจับนั้น ห้ามจับในที่รโหฐาน
ห้ามจับในเขตพระราชวังยกเว้นได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔. การควบคุมผู้ถูกจับต้องควบคุมตามวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด

การค้น

๕. การค้นนั้นห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจเป็นผู้ค้นในกรณีที่ถูกหมายกำหนด เช่น ปรากฏความผิดซึ่งหน้า, มีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน เป็นต้น

๖. การค้นในที่รโหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด

การปล่อยชั่วคราว

๗. การวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ความหนักเบาแห่งข้อหา, พฤติการณ์แห่งคดี, ความน่าเชื่อถือของหลักประกัน ฯลฯ

๘. การสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราวจะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งตามกฎหมายกำหนด

๙. การเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวย่อมต้องขึ้นอยู่กับอัตราโทษด้วย ทั้งนี้ จะเรียกจนเกินควรแก่กรณีได้

๑๐. ในสัญญาประกัน หรือหลักประกัน เจ้าพนักงานหรือศาลมีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนดให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ ในกรณีที่มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป

การรวบรวมหลักฐาน

๑๑. ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหาเพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิด และพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

การสอบสวน

๑๒. การจัดให้เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีในฐานะเป็นผู้เสียหายหรือพยานชี้ตัวบุคคลใด ให้จัดขึ้นในสถานที่ที่เหมาะสมและสามารถจะป้องกันมิให้เห็นตัวเด็กได้

๑๓. การสอบสวนต้องดำเนินการไปภายใต้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งต้องดำเนินการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

สิทธิของผู้ต้องหา

๑๔. รัฐต้องจัดทนายความให้ในกรณีผู้ต้องหาคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหาไม่อายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาไม่มีทนายความ

๑๕. ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งสิทธิให้ผู้ต้องหาทราบก่อน และการถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำการโดยมิชอบประการใด ๆ หรือจงใจให้ผู้ต้องหาให้การอย่างไร ๆ ในเรื่องที่ต้องหา

การพิจารณาคดี

๑๖. เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรมในคดีที่จำเลยไม่ให้การหรือให้การปฏิเสธ คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอหรือศาลเห็นสมควร ศาลอาจกำหนดให้มีการตรวจพยานหลักฐานก่อนวันนัดสืบพยาน โดยการตรวจนั้นย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมาย

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ตอนที่ ๑๔ ก. หน้า ๓๐-๓๓ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้โอนกรมราชทัณฑ์ซึ่งมีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการขอพระราชทานอภัยโทษแก่ผู้ต้องขังในคดีอาญาไปสังกัดกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น บทบัญญัติว่าด้วยการขอพระราชทานอภัยโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีหน้าที่ในการขอพระราชทานอภัยโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติ ๖ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องคำพิพากษาจะทุลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์เพื่อขอรับพระราชทานอภัยโทษ

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๖๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องการขอทุเลาการประหารชีวิตกรณีถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำขอให้พระราชทานอภัยโทษตามมาตรา ๒๖๑

๓. ให้มีการโอนเรื่องราวการขอรับพระราชทานอภัยโทษก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมิได้ถวายเรื่องราวต่อพระมหากษัตริย์ให้โอนมายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และให้ถือว่าเรื่องที่กระทำไปก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกุลกิจ / จัดทำ

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๒๗ ก. หน้า ๑ - ๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการดำเนินคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติให้พนักงานอัยการมีเพียงอำนาจในการเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์บางประเภทเท่านั้น ผู้เสียหายซึ่งได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยต้องไปดำเนินคดีส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนอื่นด้วยตนเอง และต้องเสียค่าธรรมเนียมในการเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเป็นภาระยิ่งขึ้นให้แก่ผู้เสียหาย ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนในคดีอาญาทุกประเภทที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ต่อเนื่องไปได้เพื่อให้การพิจารณาคดีส่วนแพ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว รวมทั้งยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินคดีดังกล่าวเพื่อลดภาระให้แก่ผู้เสียหาย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ มีบทบัญญัติรวม ๕ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๔/๑ และมาตรา ๔๔/๒ โดยกำหนดให้ผู้เสียหายในคดีอาญามีสิทธิยื่นคำร้องขอก่อนเริ่มสืบพยานต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ และให้ถือว่าคำร้องเป็นคำฟ้องตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและผู้เสียหายอยู่ในฐานะโจทก์ในคดีส่วนแพ่ง ตลอดจนกำหนดวิธีการทำคำให้การ และการนำสืบพยาน

๒. แก้ไขความมาตรา ๔๗ โดยกำหนดให้คำพิพากษาในส่วนแพ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ให้ศาลกำหนดค่าเสียหาย

๓. แก้ไขความตามมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ โดยกำหนดเรื่องการสั่งให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินหรือค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายและอายุความในการฟ้องคดีแพ่ง

๔. แก้ไขความตามมาตรา ๒๔๕ มาตรา ๒๕๐ และมาตรา ๒๕๑ ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการคืนหรือการใช้ราคาทรัพย์สิน ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การยึดทรัพย์สินสำหรับใช้ค่าธรรมเนียมศาล ค่าปรับราคาทรัพย์สิน หรือค่าสินไหมทดแทน

๕. แก้ไขมาตรา ๒๕๓ และมาตรา ๒๕๔ กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียหายชำระค่าธรรมเนียมทั้งหมดหรือแต่เฉพาะบางส่วนภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดได้ ในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ซึ่งมีคำร้องให้คืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินติดมากับฟ้องอาญา หรือมีคำขอของผู้เสียหายขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนมิให้เรียกค่าธรรมเนียม

๖. แก้ไขมาตรา ๒๕๘ โดยกำหนดให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยค่าฤชาธรรมเนียมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกุลกิจ / จัดทำ

นางภัทริดา สุคุณณี / ตรวจสอบ

๒๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๓ ก หน้า ๑๓ - ๒๐ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันเรือนจำมีสภาพที่แออัดไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุก และไม่เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกบางลักษณะ โดยเฉพาะสภาพชีวิตหยาบช้ามีกรรมกรซึ่งต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ประกอบกับเทคโนโลยีในการควบคุมตัวบุคคลดังกล่าวมีความก้าวหน้าเป็นอันมาก ดังนั้น เพื่อให้ผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุกได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม สมควรปรับปรุงวิธีการขังและจำคุก โดยกำหนดวิธีการหรือสถานที่ในการขังหรือจำคุกนอกเรือนจำให้เหมาะสมกับสภาพของผู้ซึ่งต้องขังหรือต้องจำคุก ในแต่ละลักษณะ ตลอดจนปรับปรุงการดูแลการบังคับโทษจำคุกหยาบช้าและเปลี่ยนโทษประหารชีวิตหยาบช้าเป็นจำคุกตลอดชีวิตเพื่อให้บุตรได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาและสืบสายสัมพันธ์ทางครอบครัว อันจะเป็นแนวทางให้บุตรเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวม ๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ หมายขังหรือหมายจำคุกต้องเป็นไปตามเขตศาล

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๕/๑ และมาตรา ๘๕/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นระหว่างสอบสวนหรือพิจารณา

๒.๑ เมื่อนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายขังร้องขอ หรือเมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะมีคำสั่งให้ขังผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้ในสถานที่อื่นนอกจากเรือนจำก็ได้

๒.๒ การพิจารณาคำสั่ง ศาลจะได้สวนหรือให้ผู้เสียหายหรือพนักงานที่เกี่ยวข้องตามหมายขังคัดค้านก่อนมีคำสั่งก็ได้

๒.๓ หากภายหลังผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่ปฏิบัติตามวิธีการหรือมาตรการหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้ศาลมีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

๒.๔ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เมื่อพนักงานอัยการ ผู้บัญชาการเรือนจำ หรือพนักงานผู้มีหน้าที่จัดการตามหมายจำคุกร้องขอหรือเมื่อศาลเห็นสมควรเกี่ยวกับ วิธีการลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- (๑) ให้จำคุกไว้ในสถานที่อื่นนอกเรือนจำหรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายจำคุก
- (๒) ให้จำคุกไว้ในเรือนจำหรือสถานที่ที่กำหนดไว้ในหมายจำคุก
- (๓) ให้จำคุกโดยวิธีการอื่นที่สามารถจำกัดการเดินทางและอาณาเขต

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ ศาลมีอำนาจสั่งให้ทุเลาการบังคับให้จำคุกไว้ก่อนจนกว่าเหตุอันควรทุเลาจะหมดไป ได้แก่ เมื่อจำเลยวิกลจริต เมื่อเกรงว่าจำเลยจะถึงอันตรายแก่ชีวิตถ้าต้องจำคุก จำเลยมีครรภ์ จำเลยคลอดบุตรแล้วยังไม่ถึงสามปี

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๔๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ หญิงที่จะต้องประหารชีวิตถ้ามีครรภ์อยู่ให้รอไว้จนพ้นกำหนดสามปีนับแต่คลอดบุตรแล้ว ให้ลดโทษประหารชีวิตลงเหลือจำคุกตลอดชีวิต

๕. บทบัญญัติมาตรา ๒๔๗ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช่บังคับแก่การขอรับพระราชทานอภัยโทษและการขอรับพระราชทานเปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาหรือลดโทษ ที่ได้มีการถวายเรื่องราวหรือคำแนะนำต่อพระมหากษัตริย์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๗)

๒๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

(ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๐๐ ก หน้า ๑ - ๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดวิธีปฏิบัติในการถามปากคำ การสืบพยาน และการชี้ตัวผู้ต้องหาของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี รวมถึงการสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ต้องมีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการอยู่ร่วมด้วย โดยมีมุ่งหมายมิให้เด็กได้รับผลกระทบทั้งทางร่างกายและสภาวะทางจิตใจ จากกระบวนการยุติธรรม แต่เนื่องจากการที่มีได้จำกัดประเภทคดีซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการพิเศษอย่างแท้จริงไว้ จึงทำให้การดำเนินคดีบางประเภทเป็นไปด้วยความล่าช้าโดยไม่จำเป็น ประกอบกับการถามปากคำมีความซ้ำซ้อนในแต่ละขั้นตอน ทำให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมเกินสมควร ดังนั้น เพื่อให้การใช้บังคับกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวม ๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการอนุโลมนำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสามมาใช้แก่การจับบันทึกคำร้องทุกข์ ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๓๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

- ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ฯลฯ ตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี เกี่ยวกับการถามปากคำเด็กให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย อนึ่งเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดด้วย

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๓ ตริ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการชี้ตัวบุคคล

- ในกรณีที่ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีชี้ตัวบุคคลใดให้พนักงานสอบสวนจัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๔/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

- กรณีสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีให้อนุโลมนำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับ

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๒ ตริแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการสืบพยานเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

- ให้ศาลปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ๑) ศาลเป็นผู้ถามพยานเอง หรือจะถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ก็ได้ ๒) ให้คู่ความถาม ถามค้าน หรือถามถึงผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์

- ในกรณีที่ไม่ได้ตัวพยานมาเบิกความเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ให้ศาลรับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานนั้นในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๓๑ วรรคสอง

๒๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๓) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓ ก หน้า ๑๕ - ๑๘ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเจ้าพนักงานยึดสิ่งของต่างๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้จนกว่าคดีถึงที่สุด บางกรณีอาจต้องยึดสิ่งของดังกล่าวไว้เป็นเวลานาน ทำให้สิ่งของนั้นชำรุดบกพร่อง เสื่อมประโยชน์ หรือเสื่อมราคาก่อนความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น สมควรกำหนดให้เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้ดุลพินิจผ่อนผันให้บุคคลดังกล่าว รับสิ่งของดังกล่าวไปดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ระหว่างการดำเนินคดีอาญาเพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายและเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้สุจริต ตลอดจนลดภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงานในการดูแลรักษาสิ่งของนั้น ประกอบกับการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ เป็นคดีที่มีผลกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างสำคัญ

สมควรให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพและการสอบสวนคดีดังกล่าวด้วย เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวม ๕ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้เพิ่มความในมาตรา ๘๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับสิ่งของที่เจ้าพนักงานได้ยึดไว้ในระหว่างสอบสวน เจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ อาจยื่นคำร้องโดยไม่มีประกันหรือมีประกันหรือมีประกันและหลักประกันก็ได้

- พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ อาจเรียกประกันจากผู้ยื่นคำร้องหรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขให้มีอำนาจยึดสิ่งของนั้นกลับคืนและบังคับตามสัญญาประกันได้

- ในกรณีผู้ยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแล้วมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิอุทธรณ์ คำสั่งต่อศาลชั้นต้นให้พิจารณาภายในสามสิบวัน คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการชั้นสูตรพลิกศพ

- ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ ให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และถ้าจำเป็นจะขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

๓. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่

- ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวน

- พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบโดยพนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำ ตรวจสอบพยานหลักฐาน ถามปากคำ หรือสั่งให้ถามปากบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

- ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนและมีเหตุอันควรไม่อาจรอพนักงานอัยการเข้าร่วมในการทำสำนวนสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนทำสำนวนต่อไปได้ แต่ต้องบันทึกเหตุที่ไม่อาจรอพนักงานอัยการไว้ในสำนวนและถือว่าเป็นการทำสำนวนสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย

**๒๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
(ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑**

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๐ ก หน้า ๑ - ๑๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ และมาตรา ๗ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับพยานหลักฐานแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของประเทศในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติรวม ๒๕ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับการสอบสวน ได้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณา

- ให้ใช้เป็นภาษาไทย กรณีผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย หรือพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการหรือศาลจัดหาล่าม และถ้ากรณีไม่สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ให้จัดหาล่ามภาษามือให้หรือสื่อความโดยวิธีอื่นที่เห็นสมควร

- กำหนดให้ล่ามลงลายมือชื่อ ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลส่งจ่ายค่าป่วยการค่าพาหนะเดินทางและค่าเช่าที่พักแก่ล่ามที่จัดหาให้ตามระเบียบที่กำหนด

๒. ให้ยกเลิกมาตรา ๑๓ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๓๕ (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการได้สวนให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ทั้งนี้ให้ระบุวิธีการสอบถามและได้สวน รวมทั้งสักขีพยาน

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐๘/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับพยานสำคัญในคดีอาจได้รับภัยอันตรายอันเนื่องมาแต่การปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยโดยพยานนั้นอาจคัดค้านโดยยื่นคำร้องต่อพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณีให้พิจารณาคัดค้านดังกล่าวทันที

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓๑/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับกรณีจำเป็นต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา ๑๓๑ ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้การตรวจพิสูจน์

-กรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์จำเป็นต้องเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อูจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี

- ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ให้สั่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๓๒ (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการตรวจตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ

๗. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง

-ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน นอกจากนี้ในกรณีที่จำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานยืนยันตัวผู้กระทำความผิดชั้นจับกุมหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาต้องจัดสถานที่ที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายหรือพยาน

๘. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้าของมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสืบพยาน

-เมื่อพิเคราะห์ถึง เพศ อายุ ฐานะ สุขภาพอนามัย ภาวะแห่งจิตของพยานหรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้ว การสืบพยานจะดำเนินการโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยก็ได้ เช่นอาจกระทำโดยการใช้อุปกรณ์วงจรปิด หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

-ให้มีการบันทึกคำเบิกความพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุ ซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียง และให้ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาใช้การบันทึกดังกล่าวประกอบการพิจารณา ตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒๖/๑ มาตรา ๒๒๖/๒ มาตรา ๒๒๖/๓ มาตรา ๒๒๖/๔ และ มาตรา ๒๒๖/๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๕.๑ การใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานของศาล ให้ศาลพิจารณาถึงพฤติการณ์ทั้งปวงแห่งคดี โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ คือ ๑) คุณค่าในเชิงพิสูจน์ ความสำคัญ และความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานนั้น ๒) พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดในคดี ๓) ลักษณะและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำโดยชอบ และ ๔) ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ เพียงใด

๕.๒ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดครั้งอื่นๆ หรือความประพฤติในทางเสื่อมเสียของจำเลยเพื่อพิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดในคดีที่ถูกฟ้อง เว้นแต่

- พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์ประกอบความผิดของคดีที่ฟ้อง
- พยานหลักฐานที่แสดงลักษณะ วิธี หรือรูปแบบเฉพาะในการกระทำความผิดของจำเลย
- พยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวอ้างของจำเลยถึงการกระทำ หรือความประพฤติในส่วนดีของจำเลย

ส่วนดีของจำเลย

๕.๓ ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานบอกเล่า เว้นแต่

(๑) ตามสภาพ ลักษณะ แหล่งที่มา และข้อเท็จจริงแวดล้อมของพยานบอกเล่าที่น่าจะเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ หรือ

(๒) มีเหตุจำเป็น เนื่องจากไม่สามารถนำบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความเกี่ยวในเรื่องที่จะให้การนั้นด้วยตนเองโดยตรงมาเป็นพยานได้ และมีเหตุผลสมควรเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

๕.๔ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ห้ามมิให้จำเลยนำสืบด้วยพยานหลักฐานหรือถามค้านด้วยคำถามอันเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของผู้เสียหายกับบุคคลอื่นนอกจากจำเลย เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลตามคำขอ

๕.๕ ในชั้นพิจารณาหากมีเหตุจำเป็นหรือเหตุอันสมควร ศาลอาจรับฟังบันทึกคำเบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือบันทึกคำเบิกความของพยานที่เบิกความไว้ในคดีอื่นประกอบพยานหลักฐานอื่นในคดีได้

๑๐. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๒๗/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับในการวินิจฉัยชี้ว่านักพยานบอกเล่า ศาลจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและไม่ควรเชื่อพยานหลักฐานนั้นโดยลำพังเพื่อลงโทษจำเลย

๑๑. ให้เพิ่มเป็นมาตรา ๒๒๕/๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๓/๑ ในการไต่สวนมูลฟ้องหรือการพิจารณา

-โจทก์ต้องยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐาน ก่อนวันไต่สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยาน พร้อมสำเนาบัญชีดังกล่าวให้จำเลยรับไป ส่วนจำเลยให้ยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานพร้อมสำเนาก่อนวันสืบพยานจำเลย

-ถ้าคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องฝ่ายใดซึ่งมิได้ยื่นบัญชีระบุพยานหลักฐานตามกำหนดเวลาดังกล่าว แต่เนื่องจากมีเหตุอันสมควรแสดงได้ว่าตนไม่สามารถทราบได้ว่าต้องนำพยานหลักฐานมาสืบหรือไม่ทราบว่าพยานหลักฐานมีอยู่ อาจร้องขอต่อศาลเพื่อขออนุญาตก่อนเสร็จสิ้นการสืบพยานของฝ่ายนั้น

-ห้ามมิให้ศาลอนุญาตให้สืบและรับฟังพยานหลักฐานใดซึ่งคู่ความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอ้างพยานหลักฐานนั้นมิได้แสดงความจำนงจะอ้างอิงพยานหลักฐานนั้น แต่ถ้าศาลเห็นว่าจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองพยานหรือจะต้องสืบพยานหลักฐานดังกล่าวเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดข้อสำคัญแห่งประเด็น ให้ศาลมีอำนาจอนุญาต

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับศาลอาจเดินเผชิญสืบพยานหลักฐานได้

-เมื่อมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถนำพยานหลักฐานมาสืบที่ศาล ตามที่คู่ความที่เกี่ยวข้องร้องขอหรือศาลเห็นเป็นการสมควร

-ศาลมีอำนาจส่งประเด็นให้ศาลอื่นสืบพยานหลักฐานแทนให้ศาลที่รับประเด็นมีอำนาจหน้าที่ศาลเดิม

-ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๒ และมาตรา ๑๗๒ ทวิ ให้ส่งสำนวนหรือสำเนาฟ้อง สำเนาคำให้การและเอกสารหรือของกลางเท่าที่จำเป็นให้แก่ศาลที่รับประเด็นเพื่อสืบพยานหลักฐาน แต่กรณีที่จำเลยไม่ติดใจไปฟังการพิจารณาจะยื่นคำถามพยานหรือคำแถลงขอให้ตรวจพยานหลักฐานก็ได้

-ศาลที่รับประเด็นเมื่อสืบพยานหลักฐานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นแล้วให้ส่งถ้อยคำสำนวนพร้อมเอกสารหรือของกลางคืนศาลเดิม

๑๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๓๐/๑ และมาตรา ๒๓๐/๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับ กรณีไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้ และการบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงให้มีรายการตามเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา ๒๓๐/๒

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน ในกรณีที่จำเลยอ้างตนเองเป็นพยานศาล ถ้าคำเบิกความของจำเลยนั้นปรักปรำหรือเสียหายแก่จำเลยอื่น จำเลยนั้นชักค้ำได้

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ

-ให้ศาลอ่านบันทึกคำเบิกความพยานชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาให้พยานฟังต่อหน้าจำเลย เว้นแต่ในกรณีดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม

-ในกรณีที่คู่ความตกลงกัน ศาลอาจอนุญาตให้ถือเอาบันทึกคำเบิกความพยานในชั้นไต่สวนมูลฟ้องเป็นคำเบิกความพยานในชั้นพิจารณา

๑๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๓๗ ตีร แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญ

-กรณีที่ได้มีการฟ้องคดีไว้แล้วแต่มีเหตุจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานไว้ก่อน โดยอนุโลมให้นำความในมาตรา ๒๓๗ ทวิมาใช้บังคับแก่กรณีการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญและพยานหลักฐานอื่น

๑๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยให้ใช้ความในมาตรา ๑๘ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทนเกี่ยวกับกรณีที่ศาลมิได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐานตามมาตรา ๑๗๓/๑

-เมื่อคู่ความประสงค์จะอ้างเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของตนเป็นพยานหลักฐานให้อื่นต่อศาลก่อนวันไต่สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยานไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

-ในกรณีที่ไม่วางในบังคับต้องส่งเอกสาร เมื่อมีเอกสารใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลให้อ่านหรือส่งให้คู่ความตรวจดู

-ถ้าคู่ความฝ่ายใดไม่ส่งเอกสารหรือสำเนาเอกสารหรือไม่ส่งพยานเอกสารหรือพยานวัตถุให้ศาลมีอำนาจไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้น

๑๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔๑ และมาตรา ๒๔๔ ในหมวด ๕ ผู้ชำนาญการพิเศษ ของภาค ๕ พยานหลักฐาน แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน สาระสำคัญมีดังนี้

๑๘.๑ ผู้เชี่ยวชาญอาจทำความเห็นเป็นหนังสือก็ได้แต่ต้องส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวให้ศาลและคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งทราบและต้องมาเบิกความประกอบหนังสือนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็น หรือคู่ความไม่ติดใจซักถามผู้เชี่ยวชาญนั้น

๑๘.๒ ศาลหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เห็นจำเป็นเนื่องในการไต่สวนมูลฟ้อง พิจารณา หรือสอบสวน ที่จะต้องตรวจสอบ แม้ว่าจะได้บรรจุหรือส่งแล้วก็ตามให้มีอำนาจสั่งให้เอาศพนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจได้

๑๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๒๔๔/๑ ของหมวด ๕ ผู้เชี่ยวชาญ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เกี่ยวกับ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุก

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ใช้ความในมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ ให้ศาลจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พักที่จำเป็นและสมควรแก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก

๒๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๒๕๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒๒. พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ส่วนกระบวนการพิจารณาใด ที่ยังได้กระทำจนล่วงพ้นเวลาที่ต้องกระทำตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนพระราชบัญญัตินี้ แต่ยังไม่อยู่ในกำหนดเวลาที่อาจกระทำได้ตามบทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นได้ภายในกำหนดเวลาตามบทบัญญัติดังกล่าว

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ

นางสาววรรณวิษ สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกันตามมาตรานี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๖ ถ้าความปรากฏแก่ศาลตามข้อเสนอของพนักงานอัยการว่าผู้ใดจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำการใดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในการพิจารณาตีความผิดใด ไม่ว่าศาลจะลงโทษผู้ถูกฟ้องหรือไม่ก็ตาม เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น หรือจะกระทำความผิดให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งผู้นั้นให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินไม่เกินกว่าห้าหมื่นบาทว่าผู้นั้นจะไม่ก่อเหตุร้ายหรือจะไม่กระทำความผิดดังกล่าวแล้วตลอดเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี และจะสั่งให้มีประกันด้วยหรือไม่ก็ได้

ถ้าผู้นั้นไม่ยอมทำทัณฑ์บนหรือหาประกันไม่ได้ ให้ศาลมีอำนาจสั่งกักขังผู้นั้นจนกว่าจะทำทัณฑ์บนหรือหาประกันได้ แต่ไม่ให้กักขังเกินกว่าหกเดือน หรือจะสั่งห้ามผู้นั้นเข้าในเขตกำหนดตามมาตรา ๔๕ ก็ได้

การกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรานี้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๓ เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ

ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๔ เด็กอายุกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป และถ้าศาลเห็นสมควรจะเรียกบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่มาตักเตือนด้วยก็ได้

(๒) ถ้าศาลเห็นว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองสามารถดูแลเด็กนั้นได้ ศาลจะมีคำสั่งให้ มอบตัวเด็กนั้นให้แก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไป โดยวางข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ระวังเด็กนั้นไม่ให้ก่อเหตุร้ายตลอดเวลาที่ศาลกำหนดซึ่งต้องไม่เกินสามปีและกำหนดจำนวนเงินตามที่ เห็นสมควรซึ่งบิดา มารดา หรือผู้ปกครองจะต้องชำระต่อศาลไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท ในเมื่อ เด็กนั้นก่อเหตุร้ายขึ้น

ถ้าเด็กนั้นอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และศาลเห็นว่าไม่สมควร จะเรียกบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาวางข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้น ศาลจะเรียกตัวบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ มาสอบถามว่า จะยอมรับข้อกำหนดทำนองที่บัญญัติไว้สำหรับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองดังกล่าวมา ข้างต้นหรือไม่ก็ได้ ถ้าบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ยอมรับข้อกำหนดเช่นนั้น ก็ให้ศาลมีคำสั่งมอบตัวเด็ก ให้แก่บุคคลนั้นไปโดยวางข้อกำหนดดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่ศาลมอบตัวเด็กให้แก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ตาม (๒) ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติเด็กนั้นเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖ ด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ศาลแต่งตั้งพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานอื่นใดเพื่อคุมความประพฤติเด็กนั้น

(๔) ถ้าเด็กนั้นไม่มีบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือมีแต่ศาลเห็นว่าไม่สามารถดูแลเด็กนั้นได้ หรือถ้าเด็กอาศัยอยู่กับบุคคลอื่นนอกจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และบุคคลนั้นไม่ยอมรับข้อกำหนด ดังกล่าวใน (๒) ศาลจะมีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์การที่ศาลเห็นสมควรเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอนตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้ในเมื่อบุคคลหรือองค์การนั้นยินยอม ในกรณีเช่นนี้ ให้บุคคลหรือองค์การนั้นมีอำนาจเช่นผู้ปกครองเฉพาะเพื่อดูแล อบรม และสั่งสอน รวมตลอดถึงการ กำหนดที่อยู่และการจัดให้เด็กมีงานทำตามสมควร หรือให้ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้นก็ได้ หรือ

(๕) ส่งตัวเด็กนั้นไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานที่ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อฝึก และอบรมเด็ก ตลอดระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าที่เด็กนั้นจะมีอายุครบสิบแปดปี”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ ผู้ใดอายุต่ำกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา ๗๔ หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๗๖ ผู้ใดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดทางอาญายังไม่เหมาะสม และยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์อายุของเด็กที่กำหนดในกฎหมายหลายฉบับของไทย และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยการศึกษาทางการแพทย์แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี มีพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาและจริยธรรมยังไม่สมบูรณ์ ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ ประกอบกับได้มีการศึกษาสถิติในการกระทำความผิดของเด็กช่วงวัยต่าง ๆ ปรากฏว่า เด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี มีสถิติการกระทำความผิดน้อยหรือไม่มีเลย นอกจากนี้ กฎหมายของไทยหลายฉบับกำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุสิบห้าปี เช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุสิบห้าปี กฎหมายยอมรับว่าเริ่มก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถรับผิดชอบได้ ประกอบกับเด็กช่วงอายุดังกล่าวยังอยู่ในวัยเรียนสมควรได้รับโอกาสเพื่อบำบัดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับโทษทางอาญาในขณะเดียวกันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ก็ได้กำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีที่เด็กกระทำความผิดอาญาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายของไทยและอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณา ในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๐ ก หน้า ๑๕-๒๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๕๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๕๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๑๗๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๕๕
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๔๕๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอยู่หลายแห่ง
กระจัดกระจายกันอยู่ จึงเป็นการสมควรจะให้ชำระสะสางและนำเข้ารูปเป็นประมวลกฎหมายอาญาเสียใน
ฉบับเดียวกัน

อนึ่ง ปรากฏว่าหลักการบางอย่าง และวิธีการลงโทษบางอย่างควรจะได้รับการปรับปรุงให้สมกับกาลสมัย
และแนวโน้มของนานาประเทศ ในสมัยปัจจุบันหลักเดิมบางประการจึงล้าสมัย สมควรจะได้ปรับปรุง
เสียให้สอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๕๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓๕๘ มาตรา
โดยแบ่งบทบัญญัติออกเป็น ๓ ภาค ๑๒ ลักษณะ ดังนี้

ภาค ๑ บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะที่ ๑	บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป
ลักษณะที่ ๒	บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิด

ภาค ๒ ความผิด

ลักษณะที่ ๑	ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร
ลักษณะที่ ๒	ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง
ลักษณะที่ ๓	ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม
ลักษณะที่ ๔	ความผิดเกี่ยวกับศาสนา
ลักษณะที่ ๕	ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
ลักษณะที่ ๖	ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน
ลักษณะที่ ๗	ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง
ลักษณะที่ ๘	ความผิดเกี่ยวกับการค้า
ลักษณะที่ ๙	ความผิดเกี่ยวกับเพศ

- ลักษณะที่ ๑๐ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
 ลักษณะที่ ๑๑ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง
 ลักษณะที่ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ภาค ๓ ละหุโทษ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๗๓ หน้า ๒๔๒-๒๔๕ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๐๒
 วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๐๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
 ย่อมส่งผลเสียหายร้ายแรงแก่รัฐและประชาชน โทษสำหรับการกระทำความผิดเหล่านี้ ตามที่บัญญัติไว้ใน
 กฎหมายปัจจุบันยังมีอัตราต่ำกว่าควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้สูงขึ้นและกำหนดโทษขั้นต่ำไว้ด้วย ทั้งนี้ เพื่อป้องกัน
 และปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าวนี้ให้ได้ผลดียิ่งขึ้นต่อไป

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๒ มีบทบัญญัติ รวมทั้งหมด
 ๑๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เนื่องจากการกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความผิดต่อ
 ตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงแต่โทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายปัจจุบันยังมีอัตรา
 ต่ำกว่าควรจะเป็น จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมโทษให้สูงขึ้น และกำหนดโทษขั้นต่ำไว้ด้วย

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๑๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๑๑๓ หน้า ๑๐๑๓-๑๐๑๘ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๒
 วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าขณะนี้ มีผู้ร้ายลักลอบนำพระพุทธรูปอันล้ำค่าอันเป็นสมบัติสำคัญของ
 ชาติไปเป็นจำนวนมาก โดยไม่คำนึงถึงผลเสียหายแก่พระพุทธศาสนา ซึ่งบุคคลประเภทนี้สมควรจะได้รับ
 โทษหนักกว่าการกระทำต่อทรัพย์สินธรรมดาของส่วนบุคคล รวมทั้งผู้รับของโจร และส่งออกต่างประเทศด้วย

จะอาศัยความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเดิมโทษก็เบามาก ไม่เป็นการป้องกันได้เพียงพอ โดยเหตุนี้ จึงเป็นการสมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันและรักษาไว้ซึ่ง ทรัพย์สินล้ำค่าของชาตินี้มิให้มีการลักลอบไปขายยังต่างประเทศ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๒ มีบทบัญญัติ รวมทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เนื่องจากการกำหนดโทษสำหรับการลักลอบพระพุทธรูปไปขายยังต่างประเทศ หรือการดำเนินการ ใด ๆ ในทางเสียหายแก่พระพุทธรูปนั้น กฎหมายปัจจุบันกำหนดอัตราโทษต่ำเกินไป จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติม โทษให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว

๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๑๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒ ตอนที่ ๓๒ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงจำนวนเงินที่ถือเป็นอัตราในการกักขังแทนค่าปรับให้เหมาะสม กับสถานการณ์ในปัจจุบัน

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๘ มีบทบัญญัติ รวมทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อปรับปรุงจำนวนเงินที่ถือเป็นอัตราในการกักขังแทนค่าปรับ ให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อ สถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๔๒ หน้า ๑-๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันได้มีการขายของโดยหลอกลวงให้ผู้ซื้อหลงเชื่อในแหล่งกำเนิดคุณภาพหรือปริมาณแห่งของนั้นอันเป็นเท็จเพิ่มมากขึ้น และความผิดฐานนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่อาจดำเนินการฟ้องให้ ผู้กระทำความผิดโดยไม่มีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหายได้ แม้จะปรากฏต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ว่ามีการเสนอขายของดังกล่าวแก่บุคคลทั่วไปในร้านค้าหรือที่สาธารณะ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่กล้าจะจับกุมผู้เสนอขายโดยไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดร้องทุกข์เสียก่อน การปราบปรามการกระทำความผิดฐานนี้จึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๑ เสียใหม่ โดยให้ความผิดตามมาตราดังกล่าวไม่เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย และสมควรเพิ่มโทษสำหรับความผิดฐานนี้ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๑ โดยให้ความผิดตามมาตราดังกล่าวไม่เป็นความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดดังกล่าวได้ โดยไม่ต้องมีคำร้องทุกข์ของผู้เสียหาย และสมควรเพิ่มโทษสำหรับความผิดฐานนี้ให้สูงขึ้นเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัว

๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๒๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๐๘ หน้า ๕-๑๕ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๒๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันอาชญากรรมบางประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดต่อเสรีภาพได้ทวีความรุนแรง และความผิดฐานลักทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปและโคหรือกระบือของผู้มีอาชีพกสิกรรมมีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความผิดเหล่านี้ในบางกรณีได้มีการเพิ่มอัตราโทษมาครั้งหนึ่งแล้วตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ในการนี้สมควรเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๑๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์ และโคหรือกระบือของผู้มีอาชีพการกรรม ให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดมูลฐานดังกล่าว

๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๒๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๕๓ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๒๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมโทษในคดีอาญา โดยกำหนดชั้นสูงของโทษจำคุกในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ และโทษจำคุกรวมในกรณีเรียงกระทงลงโทษ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและได้ผลดียิ่งขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๑ และมาตรา ๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ มิได้กำหนดโทษจำคุกชั้นสูง ในกรณีที่มีการเพิ่มโทษและเรียงกระทงลงโทษไว้ ทั้งในกรณีความผิดที่มีโทษจำคุกตลอดชีวิตยังกำหนดให้เปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิต เป็นโทษจำคุกห้าสิบปี เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มโทษหรือเรียงกระทงลงโทษ แล้วแต่กรณีอีกด้วย ในบางคดีโทษจำคุกที่มีการเพิ่มโทษหรือโทษจำคุกรวมของการเรียงกระทงลงโทษจึงสูงเกินสมควรหรือไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่มีลักษณะและผลร้ายแรงต่างกัน ทำให้การลงโทษเป็นไปโดยไม่เป็นธรรมและไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวโดยกำหนดชั้นสูงของโทษจำคุกในกรณีที่มีการเพิ่มโทษ และโทษจำคุกรวมในกรณีเรียงกระทงลงโทษ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและได้ผลดียิ่งขึ้น

คุ้มครองเป็นพิเศษตามกฎหมาย จากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ การกระทำความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ และการกระทำทารุณต่อเด็กไว้เพียงอายุไม่เกินสิบสามปีเท่านั้น ผู้กระทำความผิดตามบทมาตราดังกล่าวจึงสามารถอ้างความยินยอมของเด็กอายุกว่าสิบสามปีนั้นเป็นเหตุยกเว้นความผิดหรือบรรเทาโทษตามกฎหมายได้ นับเป็นการเปิดโอกาสให้มีการแสวงประโยชน์ในทางมิชอบจากเด็กอายุระหว่างสิบสามปีถึงสิบห้าปี ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา การศึกษาอบรมและประสบการณ์ไม่เพียงพอได้ นอกจากนี้บทบัญญัติเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งหญิง เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่นในกฎหมายปัจจุบันนั้น มาตรา ๒๘๒ จะเป็นความผิดต่อเมื่อได้กระทำต่อหญิง อายุไม่เกินสิบแปดปี ทำให้หญิงได้รับความเสียหาย แต่ไม่มีกฎหมายคุ้มครองสมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดไม่ว่าหญิงจะมีอายุเท่าใดก็ตาม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กอายุระหว่างสิบสามปีถึงสิบห้าปีให้ได้รับความปลอดภัยจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ การกระทำความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและการกระทำทารุณ นอกจากนี้ยังบัญญัติคุ้มครองหญิงไม่ว่าจะมีอายุเท่าใดก็ตามให้มีความปลอดภัยจากการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปซึ่งหญิงเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น ซึ่งปัจจุบันกฎหมายคุ้มครองหญิงที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีเท่านั้น

๑๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘)

พ.ศ. ๒๕๓๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๗๓ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓-๑๕ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ตามประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังแออัดห้องขัง อันเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการควบคุม ตลอดจนเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐเป็นจำนวนมากในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง สมควรปรับปรุงอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวันเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อเปลี่ยนแปลงอัตราการกักขังแทนค่าปรับต่อวัน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ของบ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม เพราะจะเป็นการลดภาระของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมอันเกิดแต่เหตุผู้ต้องขังแออัดห้องขัง ตลอดจนลดการสิ้นเปลืองงบประมาณจากรัฐบาลด้วย

๑๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐)

พ.ศ. ๒๕๓๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖ ตอนที่ ๑๒๗ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๔ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๓๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดที่ศาลพิพากษาให้กำหนดโทษไว้หรือรอการลงโทษไว้ตามประมวลกฎหมายอาญาในปัจจุบันยังไม่เหมาะสมแก่การแก้ไขให้ผู้กระทำความผิดนั้นกลับตัวได้อย่างได้ผล สมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น เพื่อให้ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยเหมาะสมแก่กรณี นอกจากนี้เพื่อให้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาที่กำหนดให้น้ำโทษของผู้กระทำความผิดที่ถูกคุมความประพฤติในคดีที่รอการกำหนดโทษไว้ หรือการลงโทษไว้ในคดีก่อนมาบวกเข้ากับโทษในคดีหลังของผู้กระทำความผิด ผู้นั้นให้บังเกิดผลในการใช้บังคับตามความประสงค์อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้ศาลนำโทษที่ขอไว้ ดังกล่าวมาบวกกับโทษในคดีหลัง โดยให้ศาลกระทำได้ไม่ว่าเป็นความปรากฏแก่ศาลเองหรือตามปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือพนักงานควบคุมความประพฤติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เห็นสมควรปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดให้มีขอบเขตกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้ศาลจะสามารถใช้ดุลพินิจได้โดยถูกต้องและเหมาะสมแก่กรณี

๑๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑)

พ.ศ.๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๑๓ หน้า ๑-๒ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมากขึ้น ขณะเดียวกันบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษที่ใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้ผู้กระทำความผิดดังกล่าวไม่เกรงกลัว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษให้สูงขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมฐานความผิดหมิ่นประมาทให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ที่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัว เนื่องจากกฎหมายเดิมกำหนดอัตราโทษค่อนข้างต่ำ จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น เพื่อป้องปรามผู้ที่คิดจะกระทำความผิด

๑๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๒)

พ.ศ.๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๙ ตอนที่ ๔๔ หน้า ๑๔-๑๕ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันได้มีการรับฝากเงินโดยวิธีออกบัตรเงินฝากโดยธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ รวมตลอดถึงบริษัทเงินทุนตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ และบัตรเงินฝากดังกล่าวเป็นตราสารที่อาจเปลี่ยนมือได้ สมควรกำหนดมาตรการป้องกันการปลอมตราสารดังกล่าว เพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งอาจได้รับความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เห็นสมควรกำหนดมาตรการป้องกันการปลอมตราสารในธุรกิจเกี่ยวกับธนาคารและสถาบันการเงินทุกประเภท ทั้งนี้เพื่อป้องกันและคุ้มครองประโยชน์ของส่วนรวมซึ่งอาจเกิดความเสียหายจากการใช้บัตรเงินฝากปลอมได้

๑๔. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓)

พ.ศ. ๒๕๓๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๑ ตอนที่ ๒๒ ก หน้า ๑-๒ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

ด้วยปรากฏว่าได้มีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน อีกทั้งเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนความสงบสุขในสังคม สมควรกำหนดให้การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดฐานใหม่ขึ้นเป็นพิเศษ

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๓๖ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๔ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เห็นสมควรกำหนดความผิดฐานใหม่เป็นพิเศษ กรณีการล่อลวงเด็กไปทำงานในโรงงานและเจ้าของโรงงานได้หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังเด็กเหล่านั้นโดยให้ทำงานอย่างไ้มนุชยธรรม และเป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานขั้นต่ำในการใช้แรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานอีกด้วย

๑๕. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔)

พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๗๒ ก หน้า ๔๒-๔๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่ามีการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จำหน่าย พา หรือจัดหาหญิงหรือเด็กนั้นไปด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิชอบ ไม่ว่าโดยการขายเด็กให้เด็กเป็นขอทาน หรือทำงานในสถานที่ใช้แรงงานโดยทารุณโหดร้ายสมควรกำหนดบทกำหนดความผิดใหม่ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดดังกล่าว นอกจากนั้นปัจจุบันการกระทำความผิดดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะการกระทำต่อหญิงหรือเด็กหญิงเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังเด็กชายและมีแนวโน้มเป็นการกระทำต่อบุคคลโดยไม่จำกัดเพศ สมควรแก้ไขฐานความผิดในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๒ และมาตรา ๒๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้จะกระทำในต่างประเทศ โดยแยกไว้เป็นเอกเทศให้เห็นเด่นชัดในมาตรา ๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับอำนาจของศาลไทยในการลงโทษการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นความผิดอาญาระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

เห็นสมควรแก้ไขฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กให้ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันมีการกระทำความผิดต่อหญิงและเด็กโดยการซื้อ ขาย จำหน่าย พา หรือจัดหาหญิงหรือเด็กนั้นด้วยวิธีการต่าง ๆ และสมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแห่งประมวลกฎหมายอาญาให้ศาลไทยมีอำนาจลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว แม้กระทำในต่างประเทศก็ตาม

นายวุฒิชัย น้าใจ/จัดทำ

นางสาวปิยนุช สว่างแจ้ง/ตรวจสอบ

๑๖. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕)

พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๔ ก หน้า ๑-๕ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๓ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามปีนับแต่วัน

ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญามีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อแก้ไขให้ผู้นั้นสามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดี ดังนั้น โทษที่ผู้กระทำความผิดควรจะได้รับจึงต้องมีความเหมาะสมกับสภาพความผิด อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าในปัจจุบันมีผู้ได้รับโทษปรับต้องถูกกักขังแทนค่าปรับเป็นจำนวนมากขึ้น ซึ่งผู้รับโทษนั้นๆ ต้องสูญเสียอิสรภาพโดยไม่สมควรทำให้บุคคลในครอบครัวต้องเดือดร้อนและรัฐต้องรับภาระในการดูแลเพิ่มมากขึ้น สมควรปรับเปลี่ยนมาตรการลงโทษเสียใหม่ โดยกำหนดมาตรการให้ผู้ต้องโทษปรับทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับได้อีกทางหนึ่ง และในกรณีที่ต้องถูกกักขังอยู่นั้น บุคคลดังกล่าวสมควรได้รับความคุ้มครองมิให้ต้องถูกเปลี่ยนโทษจากกักขังเป็นจำคุก อันเป็นโทษที่หนักยิ่งกว่า รวมทั้งมิให้ต้องถูกคุมขังรวมกับผู้ต้องหาในคดีอาญาที่มีอัตราโทษสูง ประกอบกับสมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราเงินในการกักขังแทนค่าปรับให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน นอกจากนี้สมควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษได้มากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๘ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ

๑. กำหนดให้มีการกักขังไว้ในสถานที่กักขังที่กำหนดที่มีไข้เรือนจำ สถานีตำรวจ หรือสถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวน

๒. ถ้าการกักขังก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ถูกกักขัง หรือทำให้ผู้ซึ่งต้องพึ่งพาผู้ต้องโทษกักขังในการดำรงชีพได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร หรือมีพฤติการณ์พิเศษ ศาลจะมีคำสั่งให้กักขังที่อื่นซึ่งมิใช่ที่อยู่อาศัยของผู้นั้นเองก็ได้ และให้ศาลมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ต้องโทษปฏิบัติ

๓. ถ้าระหว่างกักขัง ผู้ต้องโทษกักขังได้ฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ วินัยของสถานที่กักขังไม่ปฏิบัติตามที่ศาลกำหนด หรือผู้ต้องโทษกักขังต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ศาลอาจเปลี่ยนโทษกักขังเป็นจำคุกแทนได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

๔. การกักขังแทนค่าปรับ ให้ถืออัตราโทษสองร้อยบาทต่อหนึ่งวัน ห้ามกักขังเกินกำหนดหนึ่งปี เว้นแต่กรณีศาลพิพากษาให้ปรับตั้งแต่แปดหมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งเกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก็ได้ โดยการคำนวณเวลาให้นับวันเริ่มกักขังแทนค่าปรับรวมเข้าด้วยและให้นับเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

๕. เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ และมาตรา ๓๐/๓ สรุปได้ดังนี้

(๑) ผู้ต้องโทษปรับอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับได้ โดยการพิจารณาคำร้อง ศาลจะพิจารณาจากประวัติ สภาพความผิด และฐานะทางการเงิน และศาลจะกำหนดประเภทของงาน ผู้ดูแล วันเริ่มทำงาน โดยคำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษด้วย โดยหากความปรากฏแก่ศาลว่ามีพฤติการณ์เกี่ยวกับการทำงานเปลี่ยนแปลงไป ศาลอาจแก้ไขคำสั่งได้

(๒) ถ้าภายหลังมีคำสั่งแล้วความปรากฏต่อศาลว่าผู้ต้องโทษสามารถชำระค่าปรับได้ หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลอาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตและปรับ หรือกักขังแทนค่าปรับก็ได้ หรือระหว่างการทำงานบริการสังคม ผู้ต้องโทษไม่ประสงค์ทำงานและขอเปลี่ยนเป็นรับโทษปรับ ให้ศาลมีคำสั่งอนุญาต

(๓) คำสั่งศาลในกรณีตามมาตรา ๓๐/๑ มาตรา ๓๐/๒ ให้เป็นที่สุด

๖. ผู้กระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุก และในคดีศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสามปี ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมาก่อน แต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงสภาพของผู้ต้องโทษแล้ว จะพิพากษาให้มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้แล้วปล่อยตัวไปก็ได้

๑๗. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖)

พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๕๘ ก หน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๖ เว้นแต่มาตรา ๔ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตและจำคุกตลอดชีวิตแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีตามประมวลกฎหมายอาญายังไม่สอดคล้องกับข้อ ๖ วรรคห้า แห่งกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ที่กำหนดว่า บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีที่กระทำความผิดจะถูกพิพากษาประหารชีวิตมิได้ และข้อ ๓๗ ก) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ ที่กำหนดว่าจะไม่มีเด็กคนใดได้รับการทรมาน หรือถูกปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้า จะไม่มีการลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิตที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการปล่อยตัวสำหรับความผิดที่กระทำโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีซึ่งประเทศไทยเข้าเป็นภาคี นอกจากนั้น บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับวิธีการประหารชีวิตโดยการเอาไปยิงเสียให้ตายยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวิธีการที่ทารุณโหดร้ายและไร้มนุษยธรรมที่รัฐไม่พึงปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดมิให้นำโทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตมาใช้ บังคับแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และในกรณีที่บุคคลดังกล่าวได้กระทำความผิดที่มี ระวังโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระวังโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวังโทษจำคุก ห้าสิบปีและเพื่อเปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากการเอาไปยิงเสียให้ตายเป็นดำเนินการฉีดสารพิษให้ตายแทน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๖ มีบทบัญญัติ รวมทั้งหมด ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ

๑. ไม่ให้มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตและโทษจำคุกตลอดชีวิตกับผู้ซึ่งกระทำความผิด ในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี และในกรณีที่กระทำความผิดที่มีระวังโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ให้ถือว่าระวังโทษดังกล่าวได้เปลี่ยนเป็นระวังโทษจำคุกห้าสิบปี

๒. เปลี่ยนวิธีการประหารชีวิตจากยังเป็นใช้วิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย โดยหลักเกณฑ์และ วิธีการประหารชีวิตให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นางสาวรุจิเรข ชุ่มเกษรกุลกิจ/จัดทำ

นางสาวปิยนุช สว่างแจ้ง/ตรวจสอบ

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗)

พ.ศ. ๒๕๔๗

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๑ ตอนพิเศษที่ ๖๕ก หน้า ๒๓ - ๒๕ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗

วันใช้บังคับ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการใช้เอกสาร วัตถุอื่นใดหรือข้อมูลที่จัดทำขึ้นในลักษณะบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เช่น บัตรเครดิต บัตรเดบิต บัตรสมาร์ตการ์ด หรือบัตรอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือหนี้อื่น หรือเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์อย่างหนึ่ง อย่างใด กำลังเพิ่มปริมาณและประเภทการใช้งานอย่างแพร่หลาย และปรากฏว่าได้มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับ บัตรและลักลอบนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นมาใช้อันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และผู้บริโภคในวงกว้าง สมควรกำหนดความผิดอาญาสำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับบัตรและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวเพิ่มเติม ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดในรูปแบบต่าง ๆ และให้มีอัตราโทษเหมาะสมกับความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๕ มาตรา โดยมีสาระสำคัญ คือ

๑. เพิ่มคำนิยามของคำว่า “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” เป็น (๑๔) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒. เพิ่มความเป็น (๒/๑) ของมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญาว่า

“(๒/๑) ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕/๑ ถึง ๒๖๕/๗”

๓. เพิ่มความว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ เป็นหมวด ๔ โดยประกอบด้วยบทบัญญัติตั้งแต่มาตรา ๒๖๕/๑ - ๒๖๕/๗ ครอบคลุมความผิดตั้งแต่การทำให้บัตรปลอม ทำเครื่องมือหรือวัตถุสำหรับปลอมหรือแปลง การนำเข้าหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร การมีไว้ใช้หรือมีไว้เพื่อจำหน่าย การใช้บัตรของผู้อื่นโดยมิชอบ การมีไว้เพื่อนำออกใช้ และการเพิ่มโทษ กรณีใช้เพื่อประโยชน์ในการชำระสินค้า ค่าบริการหรือหนี้อื่นแทนการชำระด้วยเงินสด หรือใช้เบิกถอนเงินสด

นางสาว รุจิเรข ชุ่มเกษรภูถกิจ / จัดทำ

ร้อยตำรวจโทหญิง รัตนาพลย์ ชัดพันธ์ / ตรวจสอบ

๑๘. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๔๒ก หน้า ๑ - ๔ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๐

วันใช้บังคับ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ปัจจุบันการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติได้ทวีความรุนแรงและมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และได้มีการใช้หนังสือเดินทางเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศและต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมควรขยายขอบเขตของการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางให้กว้างขึ้น และสมควรกำหนดอัตราโทษให้เหมาะสมกับความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๕ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็น (๑๕) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้นิยามคำว่า “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางและแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย(มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็น (๒/๒) ของมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ“(๒/๒)ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕/๘ ถึงมาตรา ๒๖๕/๑๕” (มาตรา ๔)

๓. ให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทาง มาตรา ๒๖๕/๘ มาตรา ๒๖๕/๙ มาตรา ๒๖๕/๑๐ มาตรา ๒๖๕/๑๑ มาตรา ๒๖๕/๑๒ มาตรา ๒๖๕/๑๓ มาตรา ๒๖๕/๑๔ มาตรา ๒๖๕/๑๕ ของลักษณะ ๗ ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญา ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด(มาตรา ๕)

๒๐. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๖ ก ฉบับพิเศษหน้า ๑ - ๔ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข แต่บทบัญญัติมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นบทบัญญัติที่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศ สมควรแก้ไขบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการมีสิทธิเท่าเทียมกัน ระหว่างชายและหญิงและหลักการ ห้ามมิให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างเรื่องเพศที่เคยได้รับความคุ้มครองตามประเพณีการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๔ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๒๕ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔)

๒๑. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๖ ก ฉบับพิเศษหน้า ๕ - ๗ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๖ และมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทำให้การอ้างอิงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ เปลี่ยนแปลงไป กรณีจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงการอ้างอิงบทบัญญัติดังกล่าวในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ ให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๓ มาตรา สาระสำคัญ คือ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗๗ ทวิ และมาตรา ๒๗๗ ตริ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓)

๒๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๐ ก หน้า ๑๕ – ๒๓ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปัจจุบันการกำหนดเกณฑ์อายุของเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดทางอาญายังไม่เหมาะสม และยังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์อายุของเด็กที่กำหนดในกฎหมายหลายฉบับของไทย และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี โดยการศึกษาทางการแพทย์แสดงให้เห็นว่า เด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี มีพัฒนาการด้านความคิดสติปัญญาและจริยธรรมยังไม่สมบูรณ์ ขาดความรู้ลึกซึ้งผิดชอบชั่วดี และไม่สามารถคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตนได้ ประกอบกับได้มีการศึกษาสถิติในการกระทำความผิดของเด็กช่วงวัยต่างๆ ปรากฏว่า เด็กที่มีอายุระหว่างเจ็ดปีถึงสิบสองปี มีสถิติการกระทำความผิดน้อยหรือไม่มีเลย นอกจากนี้ กฎหมายของไทยหลายฉบับกำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุสิบห้าปี เช่น มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยต้องทำบัตรประจำตัวประชาชนเมื่อมีอายุครบสิบห้าปีบริบูรณ์ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีเป็นลูกจ้าง และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้การศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก แสดงให้เห็นว่าเด็กอายุสิบห้าปีกฎหมายยอมรับว่าเริ่มก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความสามารถรับผิดชอบได้ ประกอบกับเด็กช่วงอายุดังกล่าวยังอยู่ในวัยเรียนสมควรได้รับโอกาสเพื่อบำบัดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าจะมารับโทษทางอาญาในขณะเดียวกันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. ๑๙๘๙ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. ๑๙๖๖ ของสหประชาชาติ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๓๔ ก็ได้กำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี สมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายของไทยและอนุสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาและให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๓)

- กำหนดความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น มิให้ถือเป็นความผิดที่จะนำมาพิจารณากักกัน

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๔)

- กำหนดกรณีการกระทำของผู้ซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีมิให้อยู่ในบังคับแห่งบทบัญญัติตามมาตรานี้ เกี่ยวกับกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๕)

- กำหนดกรณี เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็กนั้น ไม่ต้องรับโทษ และให้พนักงานสอบสวนส่งเด็กให้พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก

๔. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๖)

- กำหนดกรณี เด็กอายุกว่าสิบปีแต่ยังไม่เกินสิบห้าปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ แต่ให้ศาลมีอำนาจที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น

(๑) ว่ากล่าวตักเตือนเด็กนั้นแล้วปล่อยตัวไป

(๒) สั่งให้มอบตัวเด็กแก่ บิดา มารดา ผู้ปกครอง โดยวางข้อกำหนดให้ระวังไม่ให้เด็กก่อเหตุภายในเวลาที่กำหนดและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชำระต่อศาลหากเด็กก่อเหตุแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งหมื่นบาท

(๓) มีคำสั่งให้มอบตัวเด็กนั้นให้อยู่กับบุคคลหรือองค์กรที่ศาลเห็นสมควร

(๔) ส่งตัวเด็กไปยังโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาและให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน (มาตรา ๗)

- ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิดซึ่งอายุกว่าสิบห้าปีแต่ไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี ก็ให้จัดการตามมาตรา ๗๔ หรือถ้าศาลเห็นสมควรพิพากษาลงโทษให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

- สำหรับผู้กระทำความผิดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นสมควรจะลด
มาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้ลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้
บังคับแทน(มาตรา ๘)

- ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำใน
ขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลัง ไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการ
เพิ่มโทษตามความในหมวดนี้

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้ประธานศาลฎีกามีหน้าที่วางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรม เพื่อให้กิจการของศาลยุติธรรมดำเนินไปโดยเรียบร้อยและเป็นระเบียบเดียวกัน และให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจให้คำแนะนำแก่ผู้พิพากษาในการปฏิบัติตามระเบียบวิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยกฎหมาย หรือโดยประการอื่นให้เป็นไปโดยถูกต้อง”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๑๑ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) นั่งพิจารณาและพิพากษาคดีใด ๆ ของศาลนั้น หรือเมื่อได้ตรวจสอบสำนวนคดีใดแล้ว มีอำนาจทำความเห็นแย้งได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้เสนอต่อศาลฎีกาได้โดยตรง และคดีที่อุทธรณ์หรือฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาคตามที่กฎหมายบัญญัติ เว้นแต่กรณีที่ศาลฎีกาเห็นว่าข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่อุทธรณ์หรือฎีกานั้นจะไม่ใช่สาระอันควรแก่การพิจารณา ศาลฎีกามีอำนาจไม่รับคดีไว้พิจารณาพิพากษาได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีของศาลยุติธรรมเป็นงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบและการกลั่นกรองจากผู้พิพากษาที่มีประสบการณ์ สมควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจให้คำแนะนำแก่ข้าราชการตุลาการ และให้ผู้รับผิดชอบการบริหารงานของศาลมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและทำความเข้าใจ ทั้งยังสมควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ วรรคสอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๗ ก หน้า ๔๔-๔๖ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๗ ตอนที่ ๔๔ ฉบับพิเศษ หน้า ๑-๑๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ ประธานศาลฎีกา

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่มาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การนั่งพิจารณาคดีของศาล ต้องมีผู้พิพากษารบองค์คณะและผู้พิพากษาซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดีใด จะทำคำพิพากษาคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมาตรา ๒๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้การจ่ายสำนวนคดีให้ผู้พิพากษาต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายบัญญัติ และได้ห้ามการเรียกคืนสำนวนคดีหรือการโอนสำนวนคดี เว้นแต่เป็นกรณีที่จะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีนอกจากนี้ ได้มีการตรากฎหมายตามมาตรา ๒๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ โดยมีเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้บังคับบัญชาขึ้นตรงต่อประธานศาลฎีกา ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้การจัดระบบการบริหารงานศาลยุติธรรม ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมสอดคล้องกับกฎหมายซึ่งตราขึ้นตามมาตรา ๒๓๕ ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓ มาตรา มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และพระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๒. ให้ใช้บทบัญญัติท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

๓. พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องในวันที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมท้ายพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นต้นไป

๔. ให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด คงดำรงตำแหน่งดังกล่าวได้ต่อไปจนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอื่น แต่ต้องไม่เกินวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

๕. บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ ระเบียบ ข้อบังคับ และ บรรดาคำสั่งต่างๆ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ตรา หรือออกโดยอาศัยอำนาจตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งได้ใช้บังคับโดยพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๔๙๗ ก่อนวันที่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรมทำพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมทำพระราชบัญญัตินี้ออกใช้บังคับแทน

พระธรรมนูญศาลยุติธรรม มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ หมวด ๓๓ มาตรา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๑-๑๔)

๑. ศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญนี้มีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น โดยศาลชั้นต้น ได้แก่ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลอาญารธนบุรี ศาลจังหวัด ศาลแขวง และศาลยุติธรรมอื่นที่พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลนั้น กำหนดให้เป็นศาลชั้นต้น ส่วนศาลอุทธรณ์ ได้แก่ ศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค

๒. การแบ่งส่วนราชการเป็นแผนกหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น และจะให้มีความอำนาจในคดี ประเภทใดหรือคดีในท้องที่ใด ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของแต่ละศาลนั้นแยกต่างหากโดยเฉพาะก็ได้ โดยออกเป็น ประกาศคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๓. กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของประธานศาลฎีกา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม

๔. จำนวนผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมให้กำหนดตามความเหมาะสม และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้

หมวด ๒ เขตอำนาจศาล (มาตรา ๑๕- ๒๓)

๑. ห้ามมิให้ศาลยุติธรรมศาลใดศาลหนึ่งรับคดีซึ่งศาลยุติธรรมอื่นได้สั่งรับประทับฟ้องโดย ชอบแล้วไว้พิจารณาพิพากษา เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ หรือตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

๒. ศาลชั้นต้นมีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้ ในกรณีที่มีการยื่นฟ้องคดี ที่เกิดขึ้นนอกเขตอำนาจศาลอาจใช้ดุลพินิจยอมรับไว้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งโอนคดีไปยังศาลยุติธรรมอื่น ที่มีเขตอำนาจ

๓. ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคมีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลชั้นต้น ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์และว่าด้วยเขตอำนาจศาล และมีอำนาจ ตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้

๔. ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค และคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลชั้นต้น โดยตรงต่อศาลฎีกาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการอุทธรณ์หรือฎีกาและคดีที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมทั้งมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือสั่งคำร้องคำขอที่ยื่นต่อศาลฎีกาตามกฎหมาย และคดีที่ศาลฎีกาได้พิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งแล้ว คู่ความไม่มีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาคัดค้านคดีนั้นต่อไป

หมวด ๓ องค์คณะผู้พิพากษา

๑. ให้ผู้พิพากษาคนหนึ่งมีอำนาจต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๒. ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นนอกจากศาลแขวงและศาลยุติธรรมอื่นซึ่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคน และต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกินหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งหรือคดีอาญาทั้งปวง

๓. ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาคหรือศาลฎีกา ต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสามคน จึงเป็นองค์คณะที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีได้ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค และผู้พิพากษาศาลฎีกา ที่เข้าประชุมใหญ่ในศาลนั้นหรือในแผนกคดีของศาลดังกล่าวเมื่อได้ตรวจสำนวนคดีที่ประชุมใหญ่หรือที่ประชุมแผนกคดีแล้ว มีอำนาจพิพากษาหรือทำคำสั่งคดีนั้นได้ และเฉพาะในศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคมีอำนาจทำความเข้าใจแย้งได้ด้วย

๔. ในระหว่างการพิจารณาคดีใด หากมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทำให้ ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้น ไม่น่าจะนั่งพิจารณาคดีต่อไป ให้ผู้พิพากษามาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้นั่งพิจารณาคดีนั้นแทนต่อไปได้

หมวด ๔ การจ่าย การโอน และการเรียกคืนสำนวนคดี

๑. ให้ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีในแต่ละศาลแล้วแต่กรณี รับผิดชอบในการจ่ายสำนวนคดีให้แก่องค์คณะผู้พิพากษาในศาลหรือในแผนกคดีนั้น โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบราชการฝ่ายตุลาการของศาลยุติธรรม

๒. การเรียกคืนสำนวนคดีหรือการ โอนสำนวนคดีซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบขององค์คณะผู้พิพากษาใด ประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จะกระทำได้อต่อเมื่อเป็นกรณีที่กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาหรือพิพากษารรณคดีของศาลนั้น

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง/ จัดทำ

ร้อยตำรวจโทหญิงรัตนวลัย ชัดพันธ์/ ตรวจสอบ

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๑ ก หน้า ๒๑- ๒๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่บทบัญญัติแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กำหนดให้ศาลชั้นต้นมีเขตอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลดังกล่าวจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องใช้เวลาอันไม่ทันกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่ทางปกครอง และไม่เอื้อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ดังนั้น เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลชั้นต้นสามารถกระทำได้อย่างคล่องตัว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลชั้นต้นสามารถกระทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ ทั้งสิ้น ๓ มาตรา มีสาระสำคัญให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมและให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ศาลชั้นต้นมีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลนั้นกำหนดไว้ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา”

๓. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒)

พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๕๑ ก หน้า ๒๔ – ๒๗ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๐

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระธรรมนูญศาลยุติธรรมได้กำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกาหนึ่งคน รองประธานศาลอุทธรณ์ และรองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ศาลละหนึ่งคน และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมโดยความเห็นชอบของประธานศาลฎีกาจะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกามากกว่าหนึ่งคนแต่ไม่เกินสามคนก็ได้แต่เนื่องจากในปัจจุบันปริมาณงานของประธานศาลฎีกา

ประธานศาลอุทธรณ์ และประธานศาลอุทธรณ์ภาคได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ สมควรกำหนดให้มีการเพิ่มการกำหนดจำนวนรองประธานศาลฎีกาได้ไม่เกินหกคนและจำนวนรองประธานศาลอุทธรณ์หรือรองประธานศาลอุทธรณ์ภาคได้ไม่เกินสามคน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ และประธานศาลอุทธรณ์ภาค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๘ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความตามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม และให้ใช้ความตามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง/จัดทำ

นางวนิดา อินทรอำนาจ / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ กรรมการกฤษฎีกานั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๓/๑

ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นกรรมการกฤษฎีกาโดยตำแหน่ง

ให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่ากรรมการร่างกฎหมายประจำมีสิทธิเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกาในแต่ละคณะตามที่เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามอบหมาย เพื่อแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่พิจารณาหรือเสนอร่างกฎหมายให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาได้ ทั้งนี้ ในการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการกฤษฎีกาให้นับเป็นองค์ประชุมและได้รับคำตอบแทนเช่นเดียวกับกรรมการกฤษฎีกาด้วย แต่ไม่มีสิทธิลงมติ”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

“ให้กรรมการกฤษฎีกาซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งกรรมการกฤษฎีกาขึ้นใหม่

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับกับกรรมการกฤษฎีกาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาแต่ละคณะตามมาตรา ๑๕”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๑๓/๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในระดับสูงสมควรเป็นกรรมการกฤษฎีกา โดยให้มีจำนวนที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอต่อคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ประธานกรรมการกฤษฎีกาแต่ละคณะตามมาตรา ๑๕ เป็นกรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วแจ้งผลให้นายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

ให้ประธานกรรมการกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่งเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

หลักเกณฑ์การคัดเลือกและการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งกำหนด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การแบ่งกรรมการกฤษฎีกาออกเป็นคณะ การแต่งตั้งประธานกรรมการกฤษฎีกาแต่ละคณะ และการประชุมของกรรมการกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๓/๑ และมาตรา ๖๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๖๓/๑ เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานกฎหมายของรัฐให้มีตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกาซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในทางนิติศาสตร์ การร่างกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในงานด้านกฎหมายตามความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้นักกฎหมายกฤษฎีกาได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งในอัตราที่คำนวณแล้วไม่ต่ำกว่าค่าตอบแทนของข้าราชการอัยการ

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่ง การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา และอัตราเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด

มาตรา ๖๓/๒ เพื่อประโยชน์ในการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย หรือร่างกฎให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย นิติกรหรือเจ้าหน้าที่อื่นของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้เสนอร่างกฎหมาย หรือร่างกฎนั้นมาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างกฎดังกล่าวได้จนกว่าการพิจารณาร่างกฎหมาย หรือร่างกฎนั้นจะแล้วเสร็จ

ให้ผู้บังคับบัญชาของบุคคลตามวรรคหนึ่งส่งตัวบุคคลดังกล่าวมาปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่า การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้น”

มาตรา ๕ ให้กรรมการกฤษฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงเป็นกรรมการกฤษฎีกาต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ

ให้ประธานกรรมการกฤษฎีกาในแต่ละคณะตามมาตรา ๑๕ ตามคำสั่งประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ ๑/๒๕๔๕ เรื่อง การแบ่งกรรมการกฤษฎีกาออกเป็นคณะ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

มาตรา ๑๐ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นนักกฎหมายกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้โดยให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งนักกฎหมายกฤษฎีกาตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนดตามมาตรา ๖๓/๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีการได้มาและการดำรงตำแหน่งของกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในระดับสูงได้อย่างกว้างขวางและเป็นไปด้วยความรอบคอบตลอดจนเพื่อให้กรรมการกฤษฎีกามีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น และสมควรปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาคุณภาพของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการกฤษฎีกาและปฏิบัติงานอื่นในทางกฎหมายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๕/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษวันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓ ก หน้า ๓๐-๓๔ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๕๖๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ หน้า ๗๗๕ – ๗๘๔ ลงวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการ
คำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรจัดระเบียบ คณะกรรมการกฤษฎีกาไว้สำหรับ
จัดร่างพระราชกำหนดกฎหมายต่าง ๆ และพิจารณาพิพากษาคดีปกครองทั้งหลาย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๕๖๖ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๖
มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. กำหนดให้โอนการงานและบรรดาพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรมร่างกฎหมายไปสังกัด
คณะกรรมการกฤษฎีกา(มาตรา ๔)

๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกา เช่น จัดทำร่างกฎหมาย รับปรึกษาให้
ความเห็นในทางกฎหมาย พิจารณาพิพากษาคดีปกครอง (มาตรา ๕)

๓. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ
กรรมการ เลขานุการ (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตำแหน่ง มีอำนาจและ
หน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั้งหลายของคณะกรรมการ

๕. กำหนดให้คณะกรรมการมีกรรมการสองประเภท คือ ๑) กรรมการกฤษฎีกา และ ๒) กรรมการ
ร่างกฎหมาย โดยกรรมการกฤษฎีกาแบ่งเป็นกรรมการกฤษฎีกาสามัญ และกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญ

-กรรมการกฤษฎีกาสามัญ ได้มาจากผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เลือกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร
และได้รับความเห็นชอบแล้ว และให้เลขานุการเป็นกรรมการกฤษฎีกาสามัญโดยตำแหน่ง

-กรรมการกฤษฎีกาวิสามัญนั้น ได้แก่รัฐมนตรีทั้งหลาย

๖. กำหนดให้กรรมการร่างกฎหมายนั้น จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นตามคำแนะนำ
ของคณะรัฐมนตรี

๗. กำหนดให้เลขาธิการมีหน้าที่ควบคุมงานธุรการของคณะกรรมการกฤษฎีกาับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการ

๘. กำหนดคณะสมบัติของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการกฤษฎีกาสามัญตามมาตรา ๑๒) และกรรมการร่างกฎหมายตามมาตรา ๑๓)

๙. กำหนดการลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ให้ประธานชี้ขาด

๑๐. กำหนดองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี ให้คณะกรรมการกฤษฎีกานั่งพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ให้มีกรรมการกฤษฎีกาสามัญสี่นายเป็นอย่างน้อย กับกรรมการกฤษฎีกาวิสามัญหนึ่งนายเป็นอย่างน้อย สามนายเป็นอย่างมากนั่งประชุมด้วยกันเป็นองค์คณะ

๑๑. ห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหรือทบวงและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงหรือทบวงนั่งเป็นกรรมการกฤษฎีกาในคดีที่มีผู้อุทธรณ์คำวินิจฉัย

๒. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๑๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๘๑ ก ฉบับพิเศษหน้า ๑ - ๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๐
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๑๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกายังมิได้กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการร่างกฎหมายไว้ จึงสมควรกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการร่างกฎหมาย และเพื่อปรับปรุงการแต่งตั้งกรรมการร่างกฎหมายขึ้นใหม่

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๕ มาตรา สาระสำคัญ มีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๙๖ โดยให้ใช้ความในมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการร่างกฎหมาย

- กรรมการร่างกฎหมายมีวาระในการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้น ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งอีกก็ได้

- กรรมการร่างกฎหมายจะลาออกจากตำแหน่งก็ได้ การลาออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

๒. ให้กรรมการร่างกฎหมายที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่ง และให้เนิการตั้งกรรมการร่างกฎหมายขึ้นใหม่

๓. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๖๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ – ๓๗ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๒๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตราขึ้นไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ บทบัญญัติต่างๆ จึงล้าสมัยไม่สะดวกแก่การปฏิบัติราชการ และรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งศาลปกครองซึ่งกระทรวงยุติธรรม กำลังจัดทำอยู่ในขณะนี้ ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมรับการจัดตั้งศาลปกครอง ประกอบกับโดยที่เรื่องราวร้องทุกข์เป็นที่มาของคดีปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงจำเป็นต้องทราบเหตุของการร้องทุกข์มาตั้งแต่เบื้องต้น และสามารถวิเคราะห์เหตุแห่งการร้องทุกข์ได้ ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และจะช่วยให้กรรมการเรื่องราวร้องทุกข์มีความชำนาญงานต่อเนื่องกับงานร่างกฎหมายและงานให้ความเห็นในทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงสมควรรวมสำนักงานคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์เข้ากับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสมควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์กับคุณสมบัติของกรรมการกฤษฎีกาให้มีความสอดคล้องต่อเนื่องกันด้วย นอกจากนั้น โดยที่ขณะนี้ประชาชนอาจยื่นร้องทุกข์ต่อรัฐบาลได้สองทาง คือ ทางสำนักงานคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์และทางสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนแก่ประชาชนสมควรรวมไว้แห่งเดียวกันคือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๗๖ มาตรา ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นภาคและหมวด และส่วน ต่างๆ โดยได้ยกเลิกกฎหมาย ๔ ฉบับ(มาตรา ๓)ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๖
๒. พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐
๓. พระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒
๔. พระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖

พระราชบัญญัตินี้นิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” “หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์” และคำว่า “พนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน” (มาตรา ๔) และพระราชบัญญัตินี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ ภาค ได้แก่ ภาค ๑ คณะกรรมการกฤษฎีกา ภาค ๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และภาค ๓ บทกำหนดโทษ

ภาค ๑ คณะกรรมการกฤษฎีกา แบ่งเป็น ๓ หมวด

หมวด ๑ บททั่วไป ตั้งแต่มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๑๐ ได้กำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการกฤษฎีกา อำนาจหน้าที่ของประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาและคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งมีกรรมการแบ่งออกเป็นสองประเภทได้แก่ กรรมการร่างกฎหมาย และกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาและกำหนดการปฏิบัติหน้าที่

หมวด ๒ กรรมการร่างกฎหมาย ตั้งแต่มาตรา ๑๑ ถึงมาตรา ๑๗ ได้กำหนดเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการร่างกฎหมาย วาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี การพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งกำหนดคุณสมบัติผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการร่างกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่ การประชุม การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ตลอดจนกำหนดห้ามมิให้กรรมการร่างกฎหมายผู้ใดที่มีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องที่ปรึกษาหรือมิให้เข้าร่วมปรึกษาหารือในเรื่องนั้น ซึ่งประธานคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจระเบียบให้กรรมการร่างกฎหมายที่ประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพอันเป็นการขัดต่อการปฏิบัติหน้าที่

หมวด ๓ กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน

ส่วนที่ ๑ สิทธิร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตั้งแต่มาตรา ๑๘ ถึงมาตรา ๒๗ ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการร้องทุกข์ของบุคคลทุกคน เช่น ผู้ที่เป็นทหารหรือตำรวจ ถ้าจะร้องทุกข์อันเกี่ยวกับราชการทหารหรือตำรวจต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎหมายข้อบังคับว่าด้วยการนั้นด้วย นอกจากนี้ยังกำหนดเกี่ยวกับ

- ลักษณะเรื่องร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์จะรับไว้พิจารณา (มาตรา ๑๘) และเรื่องร้องทุกข์ที่ไม่ได้รับไว้พิจารณา (มาตรา ๒๐)

- ลักษณะคำร้องทุกข์ต้องมีชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ระบุเหตุร้องทุกข์พร้อมข้อเท็จจริงใช้ถ้อยคำสุภาพ และลงลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ (มาตรา ๒๑)

- การยื่นคำร้องทุกข์ให้ยื่น ณ หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือจะยื่นต่อกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ หรือกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคคนหนึ่งคนใด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๖๕ (มาตรา ๒๒)

- อายุความในการยื่นคำร้องทุกข์ต้องกระทำภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการร้องทุกข์ (มาตรา ๒๓)
- การพิจารณาคำร้องทุกข์(มาตรา ๒๔) และการดำเนินการเมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยแล้ว ให้หน่วยงานธุรการของคณะกรรมการแจ้งให้ผู้ร้องทราบ (มาตรา ๒๕)
- การยื่นอุทธรณ์ และวิธีพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (มาตรา ๒๖)
- การรายงานของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้เสนอผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อนายกรัฐมนตรีโดยมิชักช้า นอกจากนี้วิธีการร้องขอและวิธีการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์(มาตรา ๒๗)

ส่วนที่ ๒ การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตั้งแต่มาตรา ๒๘ ถึงมาตรา ๕๑ ได้กำหนดเกี่ยวกับ

- การแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (มาตรา ๒๘)
- วาระในการดำรงตำแหน่งของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์คราวละสามปี และการพ้นจากตำแหน่ง(มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๑ วรรคสอง)
- คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามเกี่ยวกับผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์(มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง)
- องค์กรประชุม และการลงมติให้ถือเสียงข้างมาก(มาตรา ๓๒)
- ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจในการกำหนดระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าด้วยวิธีการส่งคำร้องทุกข์และการพิจารณาและวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์และระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ว่าด้วยเรื่องอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคได้ ทั้งนี้ เมื่อได้ปรึกษาร่วมกับคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว (มาตรา ๓๓)
- องค์คณะในการพิจารณาวินิจฉัยร้องทุกข์ ให้มีหัวหน้าหนึ่งคนและกรรมการอย่างน้อยสี่คน(มาตรา ๓๔) และคำวินิจฉัยร้องทุกข์ของกรรมการวินิจฉัยเป็นไปตามฝ่ายข้างมากของคณะนั้นและกำหนดกรณีการใช้สิทธิทำความเห็นแย้งของกรรมการ(มาตรา ๓๕) ให้มีเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบสำนวน (มาตรา ๓๖)

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ (มาตรา ๓๙) และในการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ที่วินิจฉัยว่า ในกรณีเรื่องที่พิจารณาไม่อยู่ในอำนาจ และกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ(มาตรา ๓๘)

- กำหนดการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ของคณะกรรมการและสถานที่พิจารณา (มาตรา ๔๑) การเข้าฟังการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ (มาตรา ๔๒) การยื่นคำคัดค้าน และการพิจารณาคำคัดค้านและการสั่งให้กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์อื่นเข้าปฏิบัติหน้าที่แทน(มาตรา ๔๓)

- ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์มีอำนาจสั่งให้จำหน่ายเรื่องร้องทุกข์(มาตรา ๔๖)

- คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ต้องระบุดำเนินการตาม มาตรา ๔๗ อาทิ ระบุชื่อผู้ยื่นคำร้องทุกข์ เหตุแห่งการร้องทุกข์ เป็นต้น เมื่อมีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตาม มาตรา ๔๗(๕) ข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะส่งการในเรื่องใดว่าอย่างไรพร้อมทั้งให้เหตุผล ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตาม มาตรา ๔๘ เพื่อแก้ไข เช่น ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินควร มีคำสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ ภายในเวลาที่กำหนด เป็นต้น

- เรื่องร้องทุกข์ที่คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว ผู้ร้องอาจเสนอเรื่องนั้นเพื่อพิจารณาใหม่ได้อีกครั้ง(มาตรา ๕๐)

- ภายใต้อำนาจแห่งกฎหมาย คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยที่ประชุมใหญ่มีอำนาจเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติวางระเบียบปฏิบัติราชการ (มาตรา ๕๑)

ส่วนที่ ๓ การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค ตั้งแต่ มาตรา ๕๒ ถึงมาตรา ๖๑ เกี่ยวกับ

- การจัดตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาค ขึ้น ณ ที่ใดและมีท้องที่อยู่ในเขตอำนาจเพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยให้วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการดังกล่าวคราวละสามปีเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ซึ่งผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการต้องเชี่ยวชาญในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือการบริหารราชการแผ่นดินและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด

- คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ภูมิภาคมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด โดยให้กรรมการได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ภาค ๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่รับผิดชอบในงานราชการของคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด และให้มีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีหน้าที่ควบคุมดูแลราชการของสำนักงานรับผิดชอบขึ้นตรงต่อประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

ภาค ๓ บทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา ๖๕ ถึงมาตรา ๗๓ ได้กำหนดโทษทางอาญาในกรณีไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่กรณีดังนี้

-ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้ผู้ใดเปิดผนึกเพื่อทราบข้อความคำร้องทุกข์(มาตรา ๖๕)

-ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้น ไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์หรือต่อบุคคลอื่นโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย (มาตรา ๗๐)

-ผู้ใดอาความเท็จมาเสนอเป็น เรื่องร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้(มาตรา ๗๑)

-ผู้ใดในฐานะเป็นพยานจงใจให้ถ้อยคำหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ (มาตรา ๗๒)

-ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกที่ออกตามมาตรา ๓๗ (๔) (มาตรา๗๓)

บทเฉพาะกาล ตั้งแต่มาตรา ๗๔ ถึงมาตรา ๗๖ เกี่ยวกับ

- กรรมการร่างกฎหมาย และกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามกฎหมายเดิมที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งได้รับแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๒๔๗๖ เป็นเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้

- คำเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการเรื่องราวร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๔๙๒ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่ถ้าเห็นสมควรจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๘ ก็ได้

- ภายในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจสั่งให้กรรมการร่างกฎหมายปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ได้ และให้กรรมการร่างกฎหมายผู้นั้นมีอำนาจและสิทธิเช่นเดียวกับกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์

๔. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๑๒๕ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ – ๓ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนที่จะมีประกาศแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีชุดปัจจุบัน และโดยที่คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันได้เข้ารับหน้าที่เมื่อต้นเดือนมิถุนายน ทำให้ไม่อาจแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามมาตรา ๙๔ ซึ่งต้องได้รับการพิจารณาจากคณะรัฐมนตรีและความเห็นชอบจากรัฐสภาให้เสร็จเรียบร้อยไปได้ภายในเดือนมิถุนายน สมควรขยายระยะเวลาการแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ออกไปอีกเก้าสิบวัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา ได้ยกเลิกบางมาตราแห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๖๒ และให้ใช้ความใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดบังคับแทน ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๒๘ และได้กำหนดในการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ ในกรณีที่รัฐสภามีสภาเดียวให้ได้รับความเห็นชอบของสภานั้น

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๖๓ และได้กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ในการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรีและได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามลำดับ ในกรณีที่รัฐสภามีสภาเดียวให้ได้รับความเห็นชอบของสภานั้น (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙๔ และได้ขยายระยะเวลาในบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการให้เป็นกรรมการร่างกฎหมายและกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๕. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๔๖ ฉบับพิเศษ หน้า ๑๑-๑๕ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๔
วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๔ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรจัดให้มีองค์กรขึ้นเป็นการเฉพาะเพื่อทำหน้าที่เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยหรือไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศหรือกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในร่างกาย ทรัพย์สินหรือการประกอบอาชีพของประชาชนโดยไม่สมควร หรือก่อให้เกิดภาระแก่การประกอบอาชีพหรือธุรกิจของบุคคลโดยไม่จำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาลหรือการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือการบริหารราชการ ประกอบกับบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมายการเริ่มนับอายุความร้องทุกข์ ข้อยกเว้นอายุความร้องทุกข์ การดำรงตำแหน่งตามวาระของกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม สมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ มีบทบัญญัติ ๘ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ เกี่ยวกับในการพิจารณาร่างกฎหมายให้คำนึงถึงความจำเป็น ความเป็นไปได้ และขอบเขตที่จะต้องมีกฎหมายดังกล่าว ความสอดคล้องกับหลักกฎหมายและบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น (มาตรา ๓)

๒. ให้เพิ่มความเป็น หมวด ๒ ทวิ คณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และ มาตรา ๑๗ ทวิ มาตรา ๑๗ ตี มาตรา ๑๗ จัตวา มาตรา ๑๗ เบญจ มาตรา ๑๗ ฉ มาตรา ๑๗ สัตต และมาตรา ๑๗ อัฐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๔)

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ อายุความในการยื่นคำร้องทุกข์ ต้องกระทำภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุ..หรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์ได้มีหนังสือร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ

-วาระการดำรงตำแหน่ง และการแต่งตั้งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมกรณีไม่อาจกระทำการแต่งตั้งได้เนื่องจากอยู่ในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือถูกยุบ ให้กรรมการที่มีวาระดำรงตำแหน่งครบกำหนดในขณะนั้นยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งขึ้นใหม่

-การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๑ วรรคสองแล้วให้นำมาตรา ๑๔ มาบังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์โดยอนุโลม

๕. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน โดยแก้ไขเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นดังนี้

“(๕) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างกฎหมาย คณะกรรมการพัฒนากฎหมายและคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี”

๖. ให้เพิ่มความเป็น (๑๐) ของมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

“(๑๐) จัดให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับระบบกฎหมายไทยและระบบกฎหมายต่างประเทศ และงานวิจัยกฎหมายหรือวิชาอื่นที่เกี่ยวกับกฎหมายทั้งของไทยและต่างประเทศเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้”

๖. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๕๔ หน้า ๔๔ – ๔๘ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๒

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองขึ้น ให้เป็นศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง อันเป็นการดำเนินการที่สืบเนื่องจากแนวทางการจัดองค์กรคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เป็นรูปแบบองค์กรเชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปกครองที่เคยดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว โดยองค์กรคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นเป็นสถาบันที่ปฏิบัติงานในด้านคดีปกครองและการสร้างบทกฎหมายรวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติราชการอยู่ด้วยกันซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการในแนวทางนี้มาตั้งแต่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้ทรงตราพระราชบัญญัติเกาน์ซิลออฟสเตต คือ ที่ปรึกษาราชการแผ่นดินขึ้นให้บังคับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๑๗ และต่อมาได้มีการตรา

พระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา พุทธศักราช ๑๔๗๖ โดยให้มีสถาบันเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย และให้ความเห็นทางกฎหมาย และสถาบันที่พิจารณาพิพากษาคดีปกครองควบคู่กัน หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ขึ้นทำหน้าที่วินิจฉัยข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงานของรัฐเพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างหลักกฎหมายปกครองที่เหมาะสมแก่ประเทศไทย และสร้างความคุ้นเคยในระบบวิธีพิจารณาคดีปกครองโดยจะพัฒนาให้เป็นระบบศาลปกครองอย่างเต็มรูปแบบต่อไป บัดนี้ จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยยกเลิกงานวินิจฉัยร้องทุกข์ให้สอดคล้องกับการจัดตั้งศาลปกครอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติ ๑๓ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้แก้ไขคำว่า “กรรมการร่างกฎหมาย” ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกรรมการกฤษฎีกา” ทุกแห่ง

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

โดยนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖ มาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับ

- กำหนดให้คณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบด้วยกรรมการซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๑๑ และให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตำแหน่งมีอำนาจหน้าที่ดูแลกิจการทั่วไปของคณะกรรมการกฤษฎีกา

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามพระราชบัญญัตินี้

- กรรมการกฤษฎีกาจะดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะเดียวกันไม่ได้

๔. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการกฤษฎีกาคือ

“(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกา ตุลาการศาลปกครองสูงสุด หรือตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารสูงสุด”

๕. ให้ยกเลิกหมวด ๓ กรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ มาตรา ๑๘ ถึงมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความในมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้กำหนดไว้มีจำนวนเก้านุมตรา

๗. ให้ยกเลิกมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และภาค ๓ บทกำหนดโทษ มาตรา ๖๙ ถึงมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๑๐)

๘. ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และกองวิเคราะห์กฎหมายและการร้องทุกข์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้ เฉพาะ ที่นายกรัฐมนตรีกฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของสำนักงานศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ทั้งยังอนุโลมให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่ข้าราชการที่โอนไปเป็นข้าราชการฝ่ายปกครองในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบของคณะกรรมการดังกล่าว(มาตรา ๑๑)

๙. ให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๔ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีผลบังคับอยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการเปิดทำการศาลปกครองกลางตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

๑. พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๗๓ หน้า ๓๐ – ๔๘ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีการได้มาและการดำรงตำแหน่งของกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในระดับสูงได้อย่างกว้างขวางและเป็นไปด้วยความรอบคอบตลอดจนเพื่อให้กรรมการกฤษฎีกามีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น และสมควรปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาคุณภาพของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการกฤษฎีกาและปฏิบัติงานอื่นในทางกฎหมายของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๑๑ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

- กรรมการกฤษฎีกานั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๓/๑

- ข้าราชการเข้าร่วมประชุมตามที่เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาหมายเพื่อแสดงความคิดเห็น ให้ได้รับค่าตอบแทนเช่นเดียวกับกรรมการ โดยในการเข้าร่วมประชุมให้นับเป็นองค์ประชุมแต่ไม่มีสิทธิลงมติ

๓. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสี่และวรรคห้าของมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

- กรรมการกฤษฎีกาซึ่งพ้นจากตำแหน่งให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ จนกว่าจะมีพระบรมราชโองการ ยกเว้นมิให้ใช้บังคับกับกรรมการกฤษฎีกาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการกฤษฎีกาแต่ละคณะ

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

- ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด ให้มีจำนวนเหมาะสม เสนอต่อคณะกรรมการ ตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกและการพิจารณาที่กำหนด

๕. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความในมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

- การแบ่งกรรมการกฤษฎีกาออกเป็นคณะ การแต่งตั้งประธานของแต่ละคณะ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖๓/๑ มาตรา ๖๓/๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๘)

- ให้มีตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกา ให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่ง ซึ่งกำหนดคุณสมบัติหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าสู่ตำแหน่ง การแต่งตั้ง อัตราเงินเพิ่ม ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด

- ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย นิติกรหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้เสนอร่างกฎหมายหรือร่างกฎนั้น มาปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาในฐานะ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณาร่างกฎหมายหรือร่างกฎดังกล่าวได้จนกว่าการพิจารณาจะแล้วเสร็จ

๓. ให้กรรมการกฤษฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงเป็นกรรมการกฤษฎีกาต่อไปจนกว่าจะสิ้นสุดวาระ(มาตรา ๕)

๔. ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนักกฎหมายกฤษฎีกาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นนักกฎหมายกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้โดยให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งนักกฎหมายกฤษฎีกาตามระเบียบที่ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกากำหนด (มาตรา ๑๐)

นางวนิดา อินทรอำนวย/จัดทำ

นางสาววรรณวิษ สว่างแจ้ง/ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๕/๑ กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ต้อง

(๑) ไม่เป็นผู้ถือหุ้นหรือรู้เห็นเป็นใจหรือยินยอมให้คู่สมรสของตนถือหุ้นในนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต การส่ง หรือจำหน่ายพลังงานสิ้นเปลือง หรือไฟฟ้า หรือ

(๒) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต การส่ง หรือจำหน่ายพลังงานสิ้นเปลืองหรือไฟฟ้า เว้นแต่เป็นกรณีที่กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาตินั้นเป็นข้าราชการประจำซึ่งได้รับมอบหมายจากทางราชการหรือคณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงานนั้น หรือในนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ถือหุ้น

ให้ผู้ซึ่งเข้ามาเป็นกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง”

มาตรา ๔ ให้กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และได้เข้าชื่อยกเว้นตามมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕/๑ ดังกล่าว ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดห้ามกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเป็นผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงาน ดังนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวดำเนินการในลักษณะที่ไม่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงาน สมควรกำหนดข้อห้ามในลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐
จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย
ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๐ ก หน้า ๓๘-๔๐ ลงวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๕ หน้า ๑ - ๕ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

วันเริ่มใช้บังคับ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่การกำหนดนโยบายและการบริหารพลังงานของประเทศกระจัดกระจายอยู่ตามส่วนราชการต่าง ๆ ทำให้การบริหารและพัฒนาพลังงานไม่มีเอกภาพและไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สมควรให้มีคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาเสนอนโยบายและแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานรวมทั้งกำกับดูแล ประสานงานและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านพลังงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในด้านนโยบายและการบริหารพลังงานของประเทศมีเอกภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติซึ่งเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมาย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติ ๑๔ มาตรา สรุปได้ดังนี้

๑. บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

๒. นิยามศัพท์ไว้ในพระราชบัญญัตินี้ คำว่า “พลังงาน” “พลังงานหมุนเวียน” “พลังงานสิ้นเปลือง” และ “เชื้อเพลิง” (มาตรา ๔)

๓. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เช่น นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ เป็นต้น (มาตรา ๕)

๔. กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๖) และกำหนดองค์ประชุมซึ่งการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก (มาตรา ๗, ๘) นอกจากนี้ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อ

พิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมอบหมาย และโดยที่คณะกรรมการนั้น ๆ อาจแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย (มาตรา ๕)

๕. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๐) ซึ่งในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาตินั้น สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานอาจขอให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใด ๆ เสนอรายละเอียดทางวิชาการ การเงิน สถิติ และเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแผนการบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศได้

๖. คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติอาจเชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำได้ตามที่เห็นสมควร

๗. ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการโดยทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงาน

๒. พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๖๘ ก หน้า ๓๑ - ๓๓ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ยังขาดหน่วยงานหลักบางหน่วยงานที่จะมีส่วนช่วยในการเสนอแนะแนวทางการกำหนดนโยบายและผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้อินสำนักงานนโยบายและแผนงาน มาสังกัดกระทรวงพลังงาน โดยมีให้ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ดังนั้น จึงสมควรปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และแก้ไขเพิ่มเติมสายงานบังคับบัญชาของผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน และยกเลิกตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติ ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา๓) เกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔) โดยกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานมีอำนาจหน้าที่ควบคุมและดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ

นางภัทริดา สุขุณณ์ / ตรวจสอบ

๓. พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๐ ก หน้า ๓๘ - ๔๐ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑

ผู้รักษาการ นายกรัฐมนตรี

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มิได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดห้ามกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเป็นผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับพลังงาน ดังนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวดำเนินการในลักษณะที่ไม่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ของการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับพลังงาน สมควรกำหนดข้อห้ามในลักษณะดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีบทบัญญัติ ๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับ กำหนดข้อห้ามผู้ถือหุ้นดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ

๒. ให้กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีได้เข้าชื่อยกเว้นตามมาตรา ๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕/๑ ดังกล่าว ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อาหาร” หมายความว่า อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร

“ห่วงโซ่อาหาร” หมายความว่า วงจรการผลิตอาหารตั้งแต่วัตถุดิบ ปัจจัยการผลิต การเพาะปลูก การเพาะเลี้ยง การตัดแต่ง การแปรรูป การขนส่ง การปรุง การประกอบ การบรรจุ การเก็บรักษา การจัดจำหน่าย การกระจาย จนถึงผู้บริโภค รวมทั้งการนำเข้า การนำผ่าน และการส่งออก

“คุณภาพอาหาร” หมายความว่า อาหารที่มีคุณลักษณะทางกายภาพและส่วนประกอบที่พึงจะมี รวมถึงมีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม

“ความปลอดภัยด้านอาหาร” หมายความว่า การจัดการให้อาหาร และสินค้าเกษตรที่นำมาเป็นอาหารบริโภคสำหรับมนุษย์มีความปลอดภัย โดยไม่มีลักษณะเป็นอาหารไม่บริสุทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง อาหารที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) อาหารที่มีจุลินทรีย์ก่อโรคหรือสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเจือปนอยู่
- (๒) อาหารที่มีสารหรือวัตถุเคมีเจือปนอยู่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปริมาณที่อาจเป็นเหตุให้เกิดอันตราย หรือสามารถสะสมในร่างกายที่ก่อให้เกิดโรค หรือผลกระทบต่อสุขภาพ
- (๓) อาหารที่ได้ผลิต ปรุง ประกอบ บรรจุ ขนส่งหรือมีการเก็บรักษาไว้โดยไม่ถูกสุขลักษณะ
- (๔) อาหารที่ผลิตจากสัตว์ หรือผลผลิตจากสัตว์ที่เป็นโรคอันอาจติดต่อถึงคนได้
- (๕) อาหารที่ผลิต ปรุง ประกอบจากสัตว์และพืช หรือผลผลิตจากสัตว์และพืชที่มีสารเคมีอันตราย เกสซ์เคมีภัณฑ์ หรือยาปฏิชีวนะตกค้างในปริมาณที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- (๖) อาหารที่มีภาชนะบรรจุประกอบด้วยวัตถุที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

“ความมั่นคงด้านอาหาร” หมายความว่า การเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชนในประเทศ อาหารมีความปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการตามวัยเพื่อการมีสุขภาพที่ดี รวมทั้ง การมีระบบการผลิตที่เกื้อหนุน รักษาความสมดุลของระบบนิเวศวิทยา และความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ ทั้งในภาวะปกติหรือเกิดภัยพิบัติ สาธารณภัยหรือการก่อการร้ายอันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร

“อาหารศึกษา” หมายความว่า กระบวนการส่งเสริม พัฒนา และวิจัยเพื่อให้ความรู้ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่ถูกต้องในห่วงโซ่อาหารและในการบริโภคด้านอาหาร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เป็นกรรมการ

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนเจ็ดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าสิบปีด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร อาหารศึกษา กฎหมายและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๔) เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงสาธารณสุขจำนวนหนึ่งคน และปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จำนวนหนึ่งคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕ กรรมการตามมาตรา ๔ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้บริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(บ) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกหรือไม่ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๖ กรรมการตามมาตรา ๔ (๓) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๔ (๓) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลงและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๔ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

มาตรา ๘ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง

มาตรา ๕ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง หรือคณะอนุกรรมการ คณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการเฉพาะเรื่องตามวรรคหนึ่ง อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการเฉพาะเรื่องมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานให้นำมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร และอาหารศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนเผชิญเหตุและระบบเตือนภัยด้านอาหาร ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่

(๒) จัดให้มี หรือส่งเสริม สนับสนุนให้มีกระบวนการในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหารและอาหารศึกษา เพื่อให้เกิด การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

(๓) ให้คำแนะนำในการออกประกาศตามมาตรา ๑๒

(๔) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ คุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร และอาหารศึกษา

(๕) กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์ตาม (๑) อำนาจการ แก้ไขปัญหา รวมทั้งเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาปัญหาจากการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่าง ๆ ซึ่งปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎระเบียบของแต่ละหน่วยงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหารและอาหารศึกษา

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่ นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๐ คณะกรรมการ อาจขอให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล หรือบุคคลใด ๆ เสนอรายละเอียดทางวิชาการ สถิติ การจัดการ และเรื่องต่าง ๆ ที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร และอาหารศึกษา รวมทั้งอาจเชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย หรือความเห็น ได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ ในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ สาธารณภัย หรือการก่อการร้ายอันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร อันเป็นภัยที่ร้ายแรงและฉุกเฉินอย่างยิ่ง ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการและโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้เพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงด้านอาหารเป็นการชั่วคราว รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้นั้นแนบท้ายประกาศด้วย

ในการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยกระทบกระเทือนสิทธิของเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่ดังกล่าวน้อยที่สุด

ประกาศตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับได้ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับและอาจขยายได้อีกครั้งละไม่เกินหนึ่งปี ในกรณีที่ภัยร้ายแรงและฉุกเฉินอย่างยืดยาวนั้นยังคงมีอยู่และให้ปิดไว้ ณ สถานที่ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ทำการของหน่วยงานตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม

(๒) ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และที่ทำการแขวง หรือศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่เขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้นั้นตั้งอยู่แล้วแต่กรณี

(๓) สำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร และสำนักงานที่ดินกรุงเทพมหานครสาขา หรือสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอแห่งท้องที่ที่เขตพื้นที่ที่จำเป็นต้องสงวนไว้นั้นตั้งอยู่แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๓ ในเขตพื้นที่ใดที่ได้มีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๒ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์หรือกระทำการใดๆ ในเขตพื้นที่นั้นผิดไปจากหรือขัดกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว

มาตรา ๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้กรรมการตามมาตรา ๔ (๔) ดำเนินการคัดเลือกรายชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕ ซึ่งมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่าสิบปีด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร อาหารศึกษา กฎหมาย และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สมควรเป็นกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) โดยให้มีจำนวนเป็นสองเท่าของกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) เสนอต่อประธานกรรมการ เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเลือกและแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) ต่อไป

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๔ (๑) พ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยโดยอนุโลม

ในระหว่างที่ยังไม่มีหน่วยงานธุรการ ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือหน่วยงานที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทำหน้าที่หน่วยงานธุรการแก่คณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน จนกว่าจะมีหน่วยงานธุรการดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาหาร อยู่หลายฉบับ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของหลายหน่วยงานในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ แต่มีลักษณะของ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาหารในมิติที่แตกต่างกันในขอบเขตจำกัด ขาดการบูรณาการ ขาดความเป็นเอกภาพ และ ประสิทธิภาพในการกำกับดูแล การดำเนินงานในห่วงโซ่อาหารทั้งด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค การส่งเสริมและสนับสนุนการค้าและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารทั้งภายในและ ระหว่างประเทศประกอบกับยังขาดนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารทั้งในยามปกติและ ยามฉุกเฉิน ตลอดจนการป้องกันการใช้อาหารในการก่อการร้าย รวมทั้ง การให้การศึกษาด้านอาหารให้ทันต่อ สถานการณ์ของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ เพื่อเป็นองค์กรหลักและกลไกของประเทศในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับอาหารทุกมิติดังกล่าว เบื้องต้น โดยครอบคลุมห่วงโซ่อาหารอย่างมีเอกภาพและประสิทธิภาพในลักษณะบูรณาการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๑ ก หน้า ๓๕-๔๖ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องดัดแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยา
วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

“ผู้ติดเครื่องดัดแอลกอฮอล์” หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดัดแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิด
ผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่ม
จะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในร่างกาย

“ขาย” หมายความว่า รวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความ
เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

“การสื่อสารการตลาด” หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย
การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

“ข้อความ” หมายความว่า การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง
เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

“ฉลาก” หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระดาษหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความ
เกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับ
สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้
ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องดัดแอลกอฮอล์แห่งชาติ

“คณะกรรมการควบคุม” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสหภาพการค้าแห่งประเทศไทย

(๒) ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านละหนึ่งคน

การเลือกและการแต่งตั้งที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (๑)

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๕ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ
 - (๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม
 - (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ
 - (๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
 - (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิเทศศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน
- ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมีส่วนได้เสียในกิจการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๗) ไม่เป็นผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุน้ำหนัก ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๗) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๘ มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์จังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดัดแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดัดแอลกอฮอล์

(๓) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดัดแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์

(๕) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง “สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์” ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

(๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดืมแอลกอฮอล์

(๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

หมวด ๔

การควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

- (๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและ
ร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๖) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้า
ในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
โดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ
เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิต
หรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ
- (๒) การเร่ขาย
- (๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อ หรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดัมแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดัมแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดัมแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดัมแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดัมแอลกอฮอล์โดยตรงหรือทางอ้อม

(๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดัมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัมแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๕) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้า ในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดัมแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดัมแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดัมแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้ เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดัมแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดัม

แอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕

การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด บุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๖

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง
อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ (๑)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
ห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกิน
ห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑)
หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา
ของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหา ด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพ ผู้ติดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพ ของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้ เข้าถึงเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๓ ก หน้า ๓๔-๔๕ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่
ไม่ปลอดภัย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจาก
สินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในกรณีที่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไว้โดยเฉพาะ ซึ่งให้ความคุ้มครองผู้เสียหายมากกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้บังคับตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สินค้า” หมายความว่า สัณหัตถ์ทุกชนิดที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อขาย รวมทั้งผลิตผลเกษตรกรรม และให้หมายความรวมถึงกระแสไฟฟ้า ยกเว้นสินค้าตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ผลิตผลเกษตรกรรม” หมายความว่า ผลิตผลอันเกิดจากเกษตรกรรมต่าง ๆ เช่น การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ เลี้ยงไหม เลี้ยงรัง เพาะเห็ด แต่ไม่รวมถึงผลิตผลที่เกิดจากธรรมชาติ

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ผสม ประู แต่ง ประกอบ ประดิษฐ์ แปรสภาพ เปลี่ยนรูป ดัดแปลง คัดเลือก แบ่งบรรจุ แห่เยือกแข็ง หรือฉายรังสี รวมถึงการกระทำใด ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

“ความเสียหาย” หมายความว่า ความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ไม่รวมถึงความเสียหายต่อตัวสินค้าที่ไม่ปลอดภัยนั้น

“ความเสียหายต่อจิตใจ” หมายความว่า ความเจ็บปวด ความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัว ความวิตกกังวล ความเศร้าโศกเสียใจ ความอับอาย หรือความเสียหายต่อจิตใจอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน

“สินค้าที่ไม่ปลอดภัย” หมายความว่า สินค้าที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็นเพราะเหตุจากความบกพร่องในการผลิตหรือการออกแบบ หรือไม่ได้กำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า หรือกำหนดไว้แต่ไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจนตามสมควร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสภาพของสินค้า รวมทั้งลักษณะการใช้งานและการเก็บรักษาตามปกติธรรมดาของสินค้าอันพึงคาดหมายได้

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และให้หมายความรวมถึงให้เช่า ให้เช่าซื้อ จัดหา ตลอดจนเสนอ ชักชวน หรือนำออกแสดงเพื่อการดังกล่าว

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย

“ผู้ประกอบการ” หมายความว่า

(๑) ผู้ผลิต หรือผู้ว่าจ้างให้ผลิต

(๒) ผู้นำเข้า

(๓) ผู้ขายสินค้าที่ไม่สามารถระบุตัวผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิต หรือผู้นำเข้าได้

(๔) ผู้ซึ่งใช้ชื่อ ชื่อทางการค้า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย ข้อความหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ อันมีลักษณะที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่าเป็นผู้ผลิต ผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือผู้นำเข้า

มาตรา ๕ ผู้ประกอบการทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย และสินค้านั้นได้มีการขายให้แก่ผู้บริโภคแล้ว ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบการหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๖ เพื่อให้ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องพิสูจน์ว่าผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากสินค้าของผู้ประกอบการและการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้านั้นเป็นไปตามปกติธรรมดา แต่ไม่ต้องพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดจากการกระทำของผู้ประกอบการผู้ใด

มาตรา ๗ ผู้ประกอบการไม่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หากพิสูจน์ได้ว่า

(๑) สินค้านั้นมิได้เป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(๒) ผู้เสียหายได้รู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือ

(๓) ความเสียหายเกิดขึ้นจากการใช้หรือการเก็บรักษาสินค้าไม่ถูกต้องตามวิธีใช้ วิธีเก็บรักษาคำเตือน หรือข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าที่ผู้ประกอบการได้กำหนดไว้อย่างถูกต้องและชัดเจนตามสมควรแล้ว

มาตรา ๘ ผู้ผลิตตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบหากพิสูจน์ได้ว่าความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบของผู้ว่าจ้างให้ผลิตหรือจากการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างให้ผลิตทั้งผู้ผลิตไม่ได้คาดเห็นและไม่ควรจะได้คาดเห็นถึงความไม่ปลอดภัย

ผู้ผลิตส่วนประกอบของสินค้าไม่ต้องรับผิดชอบพิสูจน์ได้ว่า ความไม่ปลอดภัยของสินค้าเกิดจากการออกแบบหรือการประกอบหรือการกำหนดวิธีใช้ วิธีเก็บรักษา คำเตือน หรือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของผู้ผลิตสินค้านั้น

มาตรา ๕ ข้อตกลงระหว่างผู้บริโภคร่วมกับผู้ประกอบการที่ได้ทำไว้ล่วงหน้าก่อนเกิดความเสียหายและประกาศหรือคำแจ้งความของผู้ประกอบการเพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ประกอบการต่อความเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดไม่ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้บริโภคมีความหมายเช่นเดียวกับนิยามคำว่า “ผู้บริโภค” ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สมาคม และมูลนิธิซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคให้การรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค มีอำนาจฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้เสียหายได้ โดยให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องและดำเนินคดีแทนตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การฟ้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวงแต่ไม่รวมถึงความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นที่สุด

มาตรา ๑๑ นอกจากค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลมีอำนาจกำหนดค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัยของผู้เสียหาย และหากผู้เสียหายถึงแก่ความตาย สามี ภริยา บุพการี หรือผู้สืบสันดานของบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าเสียหายสำหรับความเสียหายต่อจิตใจ

(๒) หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ประกอบการได้ผลิต นำเข้า หรือขายสินค้าโดยรู้อยู่แล้วว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรือมิได้รู้เพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือเมื่อรู้ว่าสินค้าไม่ปลอดภัยภายหลังจากการผลิต นำเข้า หรือขายสินค้านั้นแล้วไม่ดำเนินการใด ๆ ตามสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควร แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความร้ายแรงของ

ความเสียหายที่ผู้เสียหายได้รับ การที่ผู้ประกอบการรู้ถึงความปลอดภัยของสินค้า ระยะเวลาที่ผู้ประกอบการปกปิดความปลอดภัยของสินค้า การดำเนินการของผู้ประกอบการเมื่อทราบว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ การที่ผู้ประกอบการได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนการที่ผู้เสียหายมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย

มาตรา ๑๒ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัยตามพระราชบัญญัตินี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ หรือเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันที่มีการขายสินค้านั้น

ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้เสียหายหรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้เสียหายหรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

มาตรา ๑๓ ถ้ามีการเจรจาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่พึงจ่ายระหว่างผู้ประกอบการและผู้เสียหาย หรือผู้มีสิทธิฟ้องคดีแทนตามมาตรา ๑๐ ให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้นจนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้บอกเลิกการเจรจา

มาตรา ๑๔ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะเรียกค่าเสียหายโดยอาศัยสิทธิตามกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๕ สินค้าใดที่ได้ขายแก่ผู้บริโภคก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สินค้าในปัจจุบันไม่ว่าจะผลิตภายในประเทศหรือนำเข้า มีกระบวนการผลิตที่ใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้นเป็นลำดับ การที่ผู้บริโภคจะตรวจพบว่าสินค้าไม่ปลอดภัยกระทำได้ยาก เมื่อผู้บริโภคนำสินค้าที่ไม่ปลอดภัยไปใช้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย จิตใจ หรือทรัพย์สินของผู้บริโภคหรือบุคคลอื่นได้ แต่การฟ้องคดีในปัจจุบันเพื่อเรียกค่าเสียหายมีความยุ่งยาก เนื่องจากภาระในการพิสูจน์ถึงความจริงหรือประมาทเลินเล่อในการกระทำผิดของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตกเป็นหน้าที่ของผู้ได้รับความเสียหายตามหลักกฎหมายทั่วไป เพราะยังไม่มีกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายที่เกิดจากสินค้า โดยมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในความเสียหายของผู้ผลิตหรือผู้เกี่ยวข้องไว้โดยตรง จึงสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย โดยนำหลักความรับผิดชอบโดยเคร่งครัดมาใช้ อันจะมีผลให้ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์ถึงความไม่ปลอดภัยของสินค้า ตลอดจนได้รับการชดเชยค่าเสียหายที่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๖ ก หน้า ๑๗-๒๒ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ค่าน้ำหนันามหญิง

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยค่าน้ำหนันามหญิง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติค่าน้ำหนันามหญิง พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่กระทบการใช้คำนำหน้านามหญิงเป็นอย่างอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔ หญิงซึ่งมีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และยังไม่ได้จดทะเบียนสมรสให้ใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว”

มาตรา ๕ หญิงซึ่งจดทะเบียนสมรสแล้ว จะใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามความสมควร โดยให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว

มาตรา ๖ หญิงซึ่งจดทะเบียนสมรสแล้ว หากต่อมาการสมรสได้สิ้นสุดลงจะใช้คำนำหน้านามว่า “นาง” หรือ “นางสาว” ได้ตามความสมควร โดยให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การใช้คำนำหน้านามของหญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว และหญิงที่จดทะเบียนสมรสแล้ว และต่อมาการสมรสได้สิ้นสุดลงต้องใช้คำนำหน้านามคำเดียว โดยมีอาจเลือกได้ตามความสมัครใจ ทำให้เกิดผลกระทบต่อนางหญิงดังกล่าวในการดำรงชีวิตประจำวัน อาทิ การประกอบอาชีพ การศึกษาของบุตร และการทำนิติกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้การใช้คำนำหน้านามในลักษณะดังกล่าวของหญิงมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างทางเพศ สมควรกำหนดให้หญิงมีทางเลือกในการใช้คำนำหน้านามตามความสมัครใจซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการเลือกใช้นามสกุลตามกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติค่านำหน้านามหญิง พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่างในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๗๒-๗๔ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กฎบัตร” หมายความว่า กฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรัฐบาลไทยได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐

“อาเซียน” หมายความว่า สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มาตรา ๔ ให้ยอมรับนับถือว่าอาเซียนซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศในระดับรัฐบาล เป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามิถุนีลำนานาในประเทศไทย

มาตรา ๕ เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์ของอาเซียนตามกฎหมาย

(๑) ให้อาเซียนได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ในประเทศไทยที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์ของอาเซียนตามกฎหมาย

(๒) ให้เลขาธิการอาเซียน และพนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียนซึ่งเข้าร่วมในกิจกรรมอันเป็นทางการของอาเซียนหรือทำการแทนอาเซียนในประเทศไทยได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยอิสระตามกฎหมาย

(๓) ให้ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิกประจำอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งเข้าร่วมในกิจกรรมอันเป็นทางการของอาเซียนหรือทำการแทนอาเซียนในประเทศไทยได้รับความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือตามกฎหมายว่าด้วยเอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางทูต

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สมชาย วงศ์สวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐบาลไทยได้ลงนามในกฎบัตรของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations (ASEAN)) เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎบัตรดังกล่าวกำหนดให้รัฐสมาชิกให้ความคุ้มกัน และเอกสิทธิ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่แก่อาเซียน เลขาธิการอาเซียน พนักงานของสำนักเลขาธิการอาเซียน ผู้แทนถาวรของรัฐสมาชิกประจำอาเซียน และเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิกอาเซียน ดังนั้น เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานของอาเซียนในประเทศไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพฤหัสบดีที่ ๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยลงมติรับหลักการในวาระที่ ๑ และให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๖ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่ ๒ จากนั้นได้มีมติเห็นชอบ ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุม สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๓ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑

๒. การพิจารณาของวุฒิสภา

วุฒิสภา ได้พิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พ.ศ. ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๖/๒๕๕๑ เป็นพิเศษ (สามัญนิติบัญญัติ) วันอังคารที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๑ โดยลงมติรับหลักการในวาระที่ ๑ จากนั้นพิจารณาในวาระที่ ๒ และได้มีมติเห็นชอบ ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๕๑ เป็นพิเศษ (สมัยสามัญสามัญนิติบัญญัติ) วันอังคารที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๑

๓. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๑๒๑ ก หน้า ๑-๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ของสหภาพ

ไพรชนีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรม
การไพรชนีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่
ของสหภาพไพรชนีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมการไพรชนีย์
แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๓๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานใหญ่ของสหภาพไพรเมียร์แห่งเอเชียและแปซิฟิก

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า รวมถึงอุปกรณ์สำนักงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม เงินค่าบำรุง เงินทุน และบรรดาสินทรัพย์ที่เป็นของสำนักงานใหญ่ของสหภาพไพรเมียร์แห่งเอเชียและแปซิฟิก ตลอดจนรายได้ทั้งหมดของสหภาพไพรเมียร์แห่งเอเชียและแปซิฟิก

มาตรา ๕ ให้ยอมรับนับถือว่าสำนักงานเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๖ ให้สำนักงานได้รับความคุ้มกันและการยกเว้น ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัพย์สินของสำนักงานจะไม่อยู่ภายใต้มาตรการเวนคืนใด ๆ เว้นแต่เป็นการเวนคืนเพื่อประโยชน์สาธารณะและต้องมีการจ่ายค่าทดแทน

(๒) ทรัพย์สินของสำนักงานที่ถูกใช้เพื่อการบริหารสำนักงาน และการจัดการเพื่อวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมและวิจัย หรือทรัพย์สินที่ใช้เป็นหอพักหรือที่อยู่อาศัยของผู้บริหารหรือพนักงานอื่น ๆ ของสำนักงานซึ่งอยู่ในบริเวณที่ตั้งของสำนักงานจะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่และภาษีท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยภาษีท้องถิ่น ทั้งนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว

(๓) บรรดาสินของรวมถึงยานยนต์ที่สำนักงานนำเข้ามาเพื่อใช้ในการทางของสำนักงาน จะได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรเมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ทั้งนี้ บรรดาสินของดังกล่าวนี้จะไม่นำมาจำหน่ายโอนในประเทศไทย เว้นแต่จะเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับในประเทศไทย

มาตรา ๗ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ปรึกษาด้านไพรเมียร์ และคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของสำนักงานได้รับการยกเว้นดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับหรือเกี่ยวกับเงินเดือนและค่าบำเหน็จที่สำนักงานจ่ายให้

(๒) ภาษีศุลกากรในการนำเข้าซึ่งของใช้ส่วนตัวและของใช้ในครัวเรือน ไม่รวมถึงยานยนต์ภายในหกเดือนหลังจากเข้ารับหน้าที่ครั้งแรกในประเทศไทย โดยมีเงื่อนไขว่าบรรดาสินของดังกล่าว

จะไม่นำมาจำหน่ายจ่ายโอนในประเทศไทย เว้นแต่จะเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่ใช้บังคับในประเทศไทย

(๓) ข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนคนเข้าเมือง และระยะเวลาที่จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ รวมถึงคู่สมรสและบุตรที่อยู่ในความอุปการะของบุคคลดังกล่าว

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับบุคคลผู้มีสัญชาติไทย หรือผู้มีถิ่นที่อยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย

มาตรา ๘ ให้สำนักงานมีสิทธิได้รับบริการด้านการสื่อสารไม่น้อยกว่าที่รัฐบาลให้แก่องค์การระหว่างประเทศอื่น ๆ ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลำดับก่อนหลังของการให้บริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเรียกเก็บต่าง ๆ สำหรับการสื่อสารอย่างเป็นทางการ

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิกซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก ได้ยุบรวมสำนักงานกลาง ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และศูนย์ฝึกอบรมการไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย จัดตั้งเป็นองค์กรใหม่ชื่อว่าสำนักงานใหญ่ของสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก โดยให้มีสำนักงานฯ ตั้งอยู่ในประเทศไทย ในการนี้สหภาพได้ทำความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ของสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิกในประเทศไทยกับรัฐบาลไทย เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อให้สำนักงานฯ มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย และให้สำนักงานฯ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ และการสื่อสารของสำนักงานฯ ได้รับเอกสิทธิ์และความสะดวกตามที่ระบุไว้ในความตกลง จึงต้องยกเลิกพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์ฝึกอบรมการไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๓๓ และเพื่อให้การคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานฯ ในประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอนุวัติการให้เป็นไปตามความตกลงดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ของสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชีย
และแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ของสหภาพไปรษณีย์แห่งเอเชียและแปซิฟิก พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๓ ก หน้า ๗๗-๘๐ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือ

ด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“อนุสัญญา” หมายความว่า อนุสัญญาว่าด้วยองค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิกซึ่งรัฐบาลแห่งประเทศไทยได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

“องค์การ” หมายความว่า องค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิกที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญา

“บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่” หมายความว่า คณะมนตรีขององค์การ เลขานุการขององค์การ เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขานุการขององค์การ และผู้เชี่ยวชาญขององค์การ

มาตรา ๔ เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยขององค์การให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์

(๑) ให้ยอมรับนับถือว่าองค์การเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย

(๒) ให้องค์การ บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ และผู้แทนรัฐสมาชิกแต่ละประเทศขององค์การได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเท่าที่จำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ขององค์การหรือการปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับหน้าที่ขององค์การเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การดังคำแปลอนุสัญญาท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐบาลแห่งประเทศไทยจะได้ทำความตกลงต่อไปกับองค์การในเรื่องเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเช่นเดียวกับที่รัฐบาลแห่งประเทศไทยได้ให้แก่ทบวงการชำนัญพิเศษขององค์การสหประชาชาติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๔

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

**อนุสัญญาว่าด้วยองค์การความร่วมมือ
ด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก**

อนุสัญญาว่าด้วยการความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก

รัฐภาคีแห่งอนุสัญญานี้

ยอมรับ ความสำคัญของการแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศทางสันติเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเพื่อความรุ่งเรืองร่วมกันในภูมิภาคนี้

ปรารถนา ที่จะกระชับความร่วมมือพหุภาคีระหว่างประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ในสาขาอวกาศ บนพื้นฐานแห่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์โดยสันติจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอวกาศ

ตระหนักถึง ความเป็นจริงในความมหาศาลของทรัพยากรทางวิชาการ การเงิน และบุคคลที่ จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อประยุกต์ใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอวกาศ มีถึงขนาด ที่ควรจะรวมทรัพยากรต่าง ๆ ของประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกเข้าด้วยกันเพื่อดำเนิน กิจกรรมเหล่านั้น

ยอมรับว่า อนุสัญญานี้จะเป็นประโยชน์ต่อรัฐสมาชิกแห่งภูมิภาคในความร่วมมือพหุภาคีใน ด้านวิทยาศาสตร์อวกาศ เทคโนโลยีอวกาศรวมทั้งการประยุกต์ใช้ประโยชน์อย่างสันติโดยให้มีการนำทรัพยากรด้านเทคโนโลยี การเงินและบุคคลมารวมกัน เพื่อที่จะทำให้รัฐสมาชิกสามารถ ร่วมกันพัฒนาในส่วนของการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสาขาต่าง ๆ เหล่านั้น

เชื่อว่า การจัดตั้งองค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก ที่เป็นอิสระเพื่อความ ร่วมมือพหุภาคีของภูมิภาคในการประยุกต์ใช้ประโยชน์โดยสันติจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อวกาศซึ่งอยู่บนพื้นฐานแห่งการใช้ประโยชน์อวกาศโดยสันติ หลักแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและ การเสริมซึ่งกันและกัน รวมทั้งการหารือและการพัฒนาด้วยความเพียรกัน จะปรับปรุงสมรรถนะ ของรัฐสมาชิกให้มีประสิทธิภาพในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้ ประโยชน์โดยสันติ และจะก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อรัฐสมาชิกแต่ละรัฐมาก ขึ้น

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

บทที่ ๑ เรื่องทั่วไป

ข้อ ๑

การจัดตั้งองค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก

๑. องค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิกได้จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญานี้ (ต่อไปในที่นี้เรียกว่า “องค์การ”)
๒. สำนักงานใหญ่ขององค์การ จะตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน (ซึ่งต่อไปในที่นี้เรียกว่า “รัฐเจ้าภาพ”)
๓. ในการหารือกับรัฐบาลของรัฐเจ้าภาพ องค์การอาจจัดให้มีสำนักงานสาขาและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องภายในดินแดนของรัฐเจ้าภาพ
๔. ในการหารือกับรัฐสมาชิกอื่น องค์การอาจจัดให้มีสำนักงานสาขาและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องภายในดินแดนของรัฐสมาชิกอื่นได้

ข้อ ๒

คำนิยาม

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้

- ก) “องค์การ” หมายถึง องค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก (แอสโค)
- ข) “รัฐบาลเจ้าภาพ” หมายถึง รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นที่ตั้งองค์การ
- ค) “รัฐสมาชิก” หมายถึง รัฐสมาชิกขององค์การ
- ง) “คณะมนตรี” หมายถึง หน่วยงานสูงสุดขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับการมอบอำนาจอย่างเป็นทางการจากรัฐสมาชิก
- จ) “ประธาน” หมายถึง ประธานของคณะมนตรี
- ฉ) “สำนักงานเลขาธิการ” หมายถึง องค์การบริหารขององค์การ ซึ่งสำนักงานตั้งอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ช) “เลขาธิการ” หมายถึง หัวหน้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารและเป็นตัวแทนทางกฎหมายขององค์การ

ข้อ ๓

สถานะทางกฎหมาย

ให้องค์การเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล องค์การเป็นหน่วยงานอิสระที่มีได้แสวงหา
ทำไ้ที่มีนิติฐานะระหว่างประเทศอย่างสมบูรณ์

ข้อ ๔

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ขององค์การ มีดังนี้

๑. ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาโครงการความร่วมมือด้านอวกาศของรัฐสมาชิก โดยกำหนดพื้นฐานแห่งความร่วมมือเพื่อการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอวกาศอย่างสันติ
๒. ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในอันที่จะช่วยเหลือรัฐสมาชิกในด้านการวิจัย การพัฒนา เทคโนโลยีอวกาศ การประยุกต์ใช้ประโยชน์ และการฝึกอบรมโดยดำเนินการ และนำนโยบายการพัฒนากิจการอวกาศไปปฏิบัติ
๓. ส่งเสริมความร่วมมือ การพัฒนาร่วมกันและการแบ่งปันความสำเร็จ ระหว่างรัฐสมาชิกในด้านเทคโนโลยีอวกาศ และการประยุกต์ใช้ประโยชน์ เช่นเดียวกับการวิจัยวิทยาศาสตร์อวกาศโดยการใช้ประโยชน์จากการชั่งน้ำหนักยภาพด้านความร่วมมือในภูมิภาค
๔. ขยายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้องของรัฐสมาชิก และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเหล่านั้นในเชิงอุตสาหกรรม
๕. มีส่วนช่วยให้เกิดการใช้ประโยชน์จากอวกาศโดยสันติ ในกิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้ประโยชน์

ข้อ ๕

นโยบายด้านอุตสาหกรรม

๑. คณะมนตรีต้องจัดทำนโยบายด้านอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกอย่างคัมค่า
๒. ภาคอุตสาหกรรมของรัฐสมาชิกทั้งปวงจะต้องได้รับบุริมสิทธิ์/โอกาสมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วมในการกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำโครงการและกิจกรรมขององค์การไปปฏิบัติ
๓. ในระหว่างการนำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ขององค์การไปปฏิบัติ รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและผลผลิตจากเทคโนโลยีอวกาศที่เกี่ยวข้อง องค์การต้องทำให้แน่ใจว่ารัฐสมาชิกทั้งปวงจะมีส่วนร่วมอย่างเป็นธรรมตามสัดส่วนของเงินลงทุน ซึ่งอาจรวมถึงการลงทุนด้านเทคโนโลยี
๔. แนวคิด “ผลตอบแทนที่ยุติธรรม” สำหรับรัฐสมาชิกต้องเป็นเสาหลักของนโยบายด้านอุตสาหกรรมขององค์การ องค์การต้องพยายามเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมของรัฐสมาชิก โดยการใช้ประโยชน์จากศักยภาพด้านอุตสาหกรรมที่มีอยู่ของรัฐสมาชิกในเบื้องต้น โดยการพัฒนา รวมทั้งการดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีอวกาศและผลิตภัณฑ์

ต่างๆ ดังกล่าว ตลอดจนการกระตุ้นให้มีการพัฒนาโครงสร้างทางอุตสาหกรรมตามความต้องการของตลาด

๕. นโยบายด้านอุตสาหกรรมต้องมีเป้าหมายหลัก ดังนี้

- ก) การพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ให้แข่งขันได้โดยใช้การประกวดราคาแข่งขันอย่างเสรี
- ข) การกระจายเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องระหว่างรัฐสมาชิก เพื่อก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญเฉพาะที่จำเป็นสำหรับโครงการและกิจกรรมขององค์การ

๖. ในการนำนโยบายด้านอุตสาหกรรมไปปฏิบัติ ประธานคณะมนตรีจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะมนตรี

บทที่ ๒ ขอบเขตของความร่วมมือและกิจกรรมด้านความร่วมมือ

ข้อ ๖

ขอบเขตของความร่วมมือ

องค์การจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามสาขาแห่งความร่วมมือ ดังนี้

- ๑. เทคโนโลยีอวกาศและโครงการการประยุกต์ใช้ประโยชน์
- ๒. การสำรวจโลก การจัดการภัยพิบัติ การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การสื่อสารผ่านดาวเทียม การนำทางและกำหนดพิกัดด้วยดาวเทียม
- ๓. การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์อวกาศ
- ๔. การศึกษา การฝึกอบรม และการแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์/ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี
- ๕. การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลาง เพื่อการพัฒนาโครงการขององค์การ ตลอดจนการเผยแพร่ข้อสนเทศทางวิชาการ และข้อสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการและกิจกรรมขององค์การ
- ๖. โครงการความร่วมมืออื่นๆ ที่รัฐสมาชิกได้ตกลงกัน

ข้อ ๗

กิจกรรมพื้นฐาน

๑. กิจกรรมพื้นฐานขององค์การจะรวมถึง

- ก) การจัดทำแผนงานด้านกิจกรรม และพัฒนาอวกาศขององค์การ
- ข) การวิจัยขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์ใช้
- ค) การขยายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอวกาศที่ได้มีการพัฒนาถึงขั้นใช้งานได้แล้ว
- ง) การจัดกิจกรรมการศึกษา และฝึกอบรมเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอวกาศ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ประโยชน์

- จ) การบริหารงานและดูแลสำนักงานสาขา และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนระบบเครือข่ายขององค์การ
 - ฉ) ดำเนินกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
๒. รัฐสมาชิกทั้งปวงต้องร่วมในกิจกรรมพื้นฐานดังกล่าวในวรรค ๑ ของข้อนี้

ข้อ ๘

กิจกรรมทางเลือก

- ๑. นอกเหนือจากกิจกรรมพื้นฐานที่ระบุในข้อ ๗ แล้ว องค์การจะต้องให้คำแนะนำและจัดให้มีโครงการด้านเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์อวกาศและการประยุกต์ใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมแก่รัฐสมาชิก สำหรับนำไปปฏิบัติร่วมกันโดยรัฐสมาชิกที่เลือกเข้าร่วมในโครงการดังกล่าว
- ๒. โครงการเช่นว่านั้นจะดำเนินการตามหลักของผลตอบแทนจากการลงทุน รัฐสมาชิกจะได้รับผลตอบแทนจากกิจกรรมที่เลือกไว้ ตามสัดส่วนของการลงทุนที่รัฐสมาชิกเข้าร่วม

บทที่ ๓ สมาชิกภาพ

ข้อ ๙

สมาชิก

- ๑. องค์การจะเปิดรับสมาชิกทุกประเทศที่เป็นสมาชิกของสหประชาชาติในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
- ๒. รัฐสมาชิกจะมีสิทธิโดยสมบูรณ์ในการออกเสียงลงคะแนน
- ๓. รัฐสมาชิกทั้งปวงจะมีสิทธิเข้าร่วมโครงการความร่วมมือและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยองค์การ
- ๔. รัฐสมาชิกทั้งปวงจะต้องมีส่วนร่วมชำระค่าบำรุงสำหรับการดำเนินงานขององค์การ
- ๕. การเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ จะไม่มีผลกระทบต่อความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีของรัฐสมาชิกที่มีในปัจจุบันหรืออนาคต
- ๖. รัฐสมาชิกใด ๆ ของสหประชาชาติหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านอวกาศ อาจได้รับสถานะเป็นผู้สังเกตการณ์โดยความเห็นชอบของคณะมนตรีอย่างเป็นทางการ เอกฉันท์ ผู้สังเกตการณ์จะไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุมของคณะมนตรี
- ๗. รัฐที่มีได้อยู่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและเป็นสมาชิกของสหประชาชาติ สามารถสมัครเป็นสมาชิกสมทบได้ คณะมนตรีอาจพิจารณาตัดสินโดยฉันทามติให้เข้าร่วมองค์การ คณะมนตรีอาจตัดสินโดยฉันทามติในเรื่องข้อกำหนดและเงื่อนไขในการเข้าเป็นสมาชิกร่วม (การชำระค่าบำรุง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพื้นฐาน และกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ ขององค์การ ฯลฯ) สมาชิกสมทบจะไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในการประชุมของคณะมนตรี

บทที่ ๔ องค์การที่ปฏิบัติหน้าที่

ข้อ ๑๐

องค์กรขององค์การ

๑. องค์กรขององค์การ ประกอบด้วย
 - ก) คณะมนตรี ที่จะมีประธานมนตรีเป็นหัวหน้า และ
 - ข) สำนักงานเลขาธิการ ที่จะมีเลขาธิการเป็นหัวหน้าคณะ
๒. องค์กร สามารถจัดตั้งสถาบันย่อยขึ้นได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานและการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

บทที่ ๕ คณะมนตรีขององค์การ

ข้อ ๑๑

องค์ประกอบของคณะมนตรี

๑. คณะมนตรีจะเป็นหน่วยงานสูงสุดที่มีอำนาจตัดสินใจขององค์การ
๒. คณะมนตรีจะต้องประกอบด้วยรัฐมนตรีหรือผู้แทนระดับกระทรวงของหน่วยงานด้านอวกาศแห่งชาติของรัฐสมาชิก รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องแต่งตั้งรัฐมนตรีหรือผู้แทนระดับกระทรวงหนึ่งท่านเพื่อการเป็นตัวแทนในคณะมนตรี
๓. คณะมนตรีจะต้องเลือกประธานหนึ่งคนและรองประธานสองคน โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี

ข้อ ๑๒

ความรับผิดชอบของคณะมนตรี

คณะมนตรีจะต้อง

- ก) กำหนดและให้ความเห็นชอบต่อนโยบาย ตลอดจนกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย ที่องค์การต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ
- ข) ให้ความเห็นชอบต่อการภาคยานุวัติ การตัดและการสิ้นสุดของสมาชิกภาพ และทำคำวินิจฉัยในเรื่องการรับเข้าเป็นผู้สังเกตการณ์และสมาชิกสมทบ
- ค) รับเอาและให้ความเห็นชอบต่อกฎข้อบังคับในการประชุมของตน
- ง) รับเอาและให้ความเห็นชอบต่อรายงานประจำปีและแผนการดำเนินงานขององค์การ
- จ) รับเอาและให้ความเห็นชอบต่อโครงการความร่วมมือและงบประมาณของโครงการ

- ฉ) รับเอาและให้ความเห็นชอบต่ออัตราค่าบำรุงของรัฐสมาชิก และงบประมาณประจำปีขององค์การ
- ช) ให้ความเห็นชอบต่อแผนงบประมาณห้าปีตามระดับปัจจุบันของทรัพยากรทางการเงิน และโดยกำหนดทรัพยากรทางการเงินที่จัดสรรให้องค์การ สำหรับช่วงเวลาห้าปีถัดไป
- ซ) ให้ความเห็นชอบต่อรายงานค่าใช้จ่ายประจำปีและงบการเงินขององค์การ
- ฌ) ให้ความเห็นชอบต่อบทบัญญัติในเรื่องการบริหารจัดการอื่นๆ ทั้งหมดขององค์การ
- ญ) ให้ความเห็นชอบและจัดพิมพ์รายงานดุลประจำปีขององค์การ ที่ผ่านการตรวจสอบบัญชีแล้ว
- ฎ) แต่งตั้งเลขาธิการและให้ความเห็นชอบต่อการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ โดยคณะกรรมการแต่งตั้งเลขาธิการอาจถูกเลื่อนออกไปเมื่อไรก็ได้เป็นเวลาหกเดือน ในกรณีเช่นนั้น ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมเป็นผู้รักษาการแทนเลขาธิการสำหรับช่วงเวลานั้น ซึ่งจะรับผิดชอบต่อการปฏิบัติภารกิจโดยให้มีอำนาจและความรับผิดชอบตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับบุคคลผู้นั้น
- ฏ) ตัดสินใจให้ก่อตั้งสถาบันและสำนักงานสาขา และให้ความเห็นชอบต่อโครงสร้างของหน่วยงานเหล่านั้นตลอดจนของสำนักงานเลขาธิการและอัตรากำลังของพนักงานของหน่วยงานนั้น ๆ
- ฐ) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่จะทำให้การประกอบกิจกรรมต่างๆ ขององค์การ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ท) ตีความอนุสัญญาฉบับนี้ หากได้รับการร้องขอจากรัฐสมาชิกใด ๆ

ข้อ ๑๓

การประชุมของคณะกรรมการ

- ๑. คณะมนตรีจะประชุมตามที่และเมื่อจำเป็น แต่อย่างน้อยที่สุดปีละหนึ่งครั้ง การประชุมจะจัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ขององค์การ เว้นแต่คณะมนตรีจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- ๒. จะต้องมีการเข้าร่วมประชุมของผู้แทนอย่างเป็นทางการจากรัฐสมาชิกส่วนใหญ่จำนวนสองในสามของทั้งหมด จึงจะครบองค์ประชุมสำหรับการประชุมของคณะมนตรี

ข้อ ๑๔

การออกเสียง

- ๑. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐในคณะมนตรีจะมีคะแนนเสียงหนึ่งคะแนน
- ๒. เว้นแต่คณะมนตรีมีมติเป็นเอกฉันท์เป็นอย่างอื่น คณะมนตรีจะต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้การตัดสินใจขาดในเรื่องต่างๆ เป็นไปโดยฉันทามติ

บทที่ ๖ สำนักงานเลขาธิการ

ข้อ ๑๕

องค์ประกอบของสำนักงานเลขาธิการ

๑. สำนักงานเลขาธิการจะเป็นองค์กรบริหารขององค์การ
๒. สำนักงานเลขาธิการจะต้องประกอบด้วยเลขาธิการและบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ

ข้อ ๑๖

เลขาธิการ

๑. เลขาธิการจะเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่บริหารขององค์การ และเป็นผู้แทนโดยนิตินัยขององค์การ เลขาธิการจะมีอำนาจหน้าที่โดยสมบูรณ์ในการบริหารสำนักงานเลขาธิการขององค์การ
๒. ให้คณะกรรมการแต่งตั้งเลขาธิการหนึ่งคนสำหรับดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาห้าปีและอาจขยายวาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการได้อีกวาระหนึ่งเป็นเวลาห้าปี คณะมนตรีโดยมติเสียงข้างมากสามในสี่ของรัฐสมาชิกที่เข้าประชุมคณะมนตรี มีสิทธิถอดถอนเลขาธิการในระหว่างที่ดำรงตำแหน่ง
๓. เลขาธิการจะต้องเข้าร่วมการประชุมคณะมนตรี โดยไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๑๗

ความรับผิดชอบของเลขาธิการ

๑. เพื่อให้สอดคล้องกับคำสั่งที่ออกโดยคณะมนตรี เลขาธิการจะต้องรายงานต่อคณะมนตรีและจะต้องรับผิดชอบดังนี้
 - ก) การปฏิบัติตามและการอนุวัติการนโยบายทุกเรื่องขององค์การ ตามที่คณะมนตรีปรารถนา
 - ข) การทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ
 - ค) การจัดการและการดำเนินงานขององค์การ
 - ง) การร่างรายงานประจำปี แผนการดำเนินงาน และงบประมาณด้านการเงินขององค์การ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะมนตรี
 - จ) จัดทำและอนุวัติการบทบัญญัติว่าด้วยการบริหารจัดการภายในของสำนักงานเลขาธิการ

- ฉ) เสนอข้อเสนอสู่คณะมนตรีเกี่ยวกับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่จัดวางขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ
 - ช) การบรรจุและการบริหารเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายในจากรัฐสมาชิกตามกฎหมาย ข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยคณะมนตรี
 - ข) การแต่งตั้งนักวิทยาศาสตร์ นักเทคโนโลยีและผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่บุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ประจำในรูปของสัญญา เพื่อปฏิบัติการตามงานที่ได้รับมอบหมายจากองค์การ
 - ฌ) เจรจาและลงนามทำความตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยความเห็นชอบของคณะมนตรี
๒. ความรับผิดชอบของเลขาธิการและคณะบุคคลเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ประจำหรือเจ้าหน้าที่ตามสัญญาก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การจะเป็นในระดับระหว่างประเทศเท่านั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน บุคคลเหล่านั้นจะต้องไม่ขอหรือรับคำสั่งจากรัฐบาลใด ๆ หรือจากองค์กรใด ๆ นอกองค์การ รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องเคารพความเป็นสากลของความรับผิดชอบของเลขาธิการและบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ และจะต้องไม่ใช้อิทธิพลใด ๆ ในลักษณะหรือรูปแบบใด ๆ ต่อบุคคลเหล่านั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับองค์การ

บทที่ ๗ การเงิน

ข้อ ๑๘

ข้อตกลงด้านการเงิน

- ๑. กองทุนสำหรับองค์การ จะจัดหาจากเงินค่าบำรุงของรัฐสมาชิก เงินให้เปล่าตามความสมัครใจของรัฐเจ้าภาพและรัฐสมาชิกอื่น ๆ เงินบริจาคและเงินอุดหนุนที่ได้รับจากองค์กรอื่น ๆ และบริการต่าง ๆ ที่ให้แก่ผู้อื่น
- ๒. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องมีส่วนร่วมในงบประมาณขององค์การ ตามข้อตกลงด้านการเงินที่คณะมนตรีเป็นผู้กำหนด
- ๓. คณะมนตรีโดยฉันทามติจะต้องกำหนดอัตราเงินค่าบำรุงของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐ อัตราดังกล่าวจะต้องมีการทบทวนทุก ๆ สามปี
- ๔. อัตราเงินค่าบำรุงจากรัฐสมาชิกนั้นจะคำนวณตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของรัฐสมาชิกต่อจำนวนประชากร
- ๕. รัฐสมาชิกแต่ละรัฐจะต้องจ่ายเงินค่าบำรุงขั้นต่ำให้แก่องค์การ ที่เรียกว่า “ขั้นต่ำสุด” ซึ่งกำหนดโดยการออกเสียงของที่ประชุมคณะมนตรีด้วยคะแนนเสียงข้างมากสองในสาม

๖. ไม่มีรัฐสมาชิกใดจะถูกเกณฑ์ให้จ่ายเงินค่าบำรุงเกินกว่าร้อยละ ๑๘ ของงบประมาณขององค์การที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว
๗. ภายใต้บังคับแห่งข้อกำหนดของคณะมนตรี เลขาธิการอาจยอมรับเงินบริจาค ของกำนันล หรือมรดกที่ให้แก่องค์การ ทั้งนี้สิ่งเหล่านี้จะต้องไม่ก่อให้เกิดเงื่อนไขที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ขององค์การ

บทที่ ๘ ข้อพิพาท

ข้อ ๑๙

การระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาทใด ๆ ระหว่างรัฐสมาชิกสองรัฐหรือมากกว่านั้น หรือระหว่างรัฐสมาชิกใด ๆ กับองค์การ ในส่วนที่เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้อนุสัญญาฉบับนี้จะมีข้อยุติโดยการปรึกษาหารือกันฉันท์มิตร ในคณะมนตรี ในกรณีที่ไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ให้ยุติข้อพิพาทนั้นโดยอนุญาโตตุลาการตามกฎหมาย ข้อบังคับเพิ่มเติมที่คณะมนตรีรับเอาโดยฉันท์มติ

บทที่ ๙ บทบัญญัติอื่น ๆ

ข้อ ๒๐

การแลกเปลี่ยนบุคลากร

เมื่อได้รับการร้องขอจากองค์การ รัฐสมาชิกจะต้องอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานที่มอบหมายให้องค์การ และที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์การ การแลกเปลี่ยนบุคลากรนี้จะต้องสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของรัฐสมาชิกที่เกี่ยวกับการเข้า การพำนักอยู่และการออกจากดินแดนของรัฐสมาชิก

ข้อ ๒๑

การแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ

๑. องค์การ และรัฐสมาชิกจะต้องอำนวยความสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนข้อสนเทศทางวิทยาศาสตร์และทางวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องวิทยาศาสตร์อวกาศ เทคโนโลยีอวกาศ และการนำมาประยุกต์ใช้ รัฐสมาชิกมีสิทธิที่จะไม่มอบข้อสนเทศนั้นให้องค์การได้ และในทางกลับกันหากเห็นว่าข้อสนเทศนั้นจะละเมิดความตกลงของตนที่มีต่อฝ่ายที่สาม หรือไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ด้านความมั่นคงของตน

๒. ในการดำเนินกิจกรรมขององค์การ องค์การจะต้องทำให้มั่นใจว่าผลงานทางวิทยาศาสตร์อันเนื่องมาจากการวิจัยและ/หรือการศึกษาทางวิทยาศาสตร์และ/หรือทางเทคโนโลยีจะถูกนำออกเผยแพร่สู่สาธารณชน/ตีพิมพ์ ก็ต่อเมื่อสิ่งเหล่านั้นได้ถูกนำมาใช้โดยนักวิทยาศาสตร์/วิศวกรภายในรัฐสมาชิกที่รับผิดชอบในการค้นคว้าทดลองภายใต้การอุปถัมภ์ขององค์การ องค์การจะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในผลงานและข้อมูลสรุปซึ่งถือเป็นทรัพย์สินขององค์การ

ข้อ ๒๒

สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๑. สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาในสิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ ข้อมูลทางวิชาการหรือเทคนิค ตลอดจนทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหลาย อันเป็นผลจากแผนงานหรือกิจกรรมใด ๆ ซึ่งดำเนินการโดยองค์การ หรือโดยการใช้ทรัพยากรขององค์การ ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การ
๒. คณะมนตรีจะกำหนดแนวทาง และกระบวนการที่รัฐสมาชิกจะใช้ประโยชน์จากสิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ ข้อมูลทางวิชาการหรือเทคนิค ตลอดจนทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ ที่องค์การเป็นเจ้าของ
๓. คณะมนตรีจะกำหนดแนวทางและกระบวนการที่องค์การและรัฐสมาชิกจะสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ ข้อมูลทางวิชาการและเทคนิค ตลอดจนทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ ที่รัฐสมาชิกเป็นเจ้าของ โดยอาศัยความตกลงและสัญญาที่เหมาะสม องค์การจะต้องปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

ข้อ ๒๓

การปกป้องเทคโนโลยีและการควบคุมการส่งออก

๑. องค์การจะไม่ยอมให้มีการเข้าถึงโดยมิได้รับอนุญาตซึ่งข้อสนเทศที่ได้รับการคุ้มครองสิ่งต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง /มาตรการต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้บรรลุความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้แทนและบุคลากรของรัฐสมาชิกผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการสิ่งต่าง ๆ / ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคุ้มครองเหล่านั้น และรวมถึงการใช้มาตรการที่เหมาะสม โดยมีเป้าหมายที่จะคุ้มครองและดูแลการจัดการสิ่งเหล่านั้น ตลอดจนจัดทำและอนุมัติการแผนด้านความมั่นคงทางเทคโนโลยีที่เฉพาะเจาะจง
๒. เพื่อที่จะนำเอากิจกรรมความร่วมมือ แผนงานและโครงการต่าง ๆ ขององค์การไปปฏิบัติ รัฐสมาชิกต้องทำความตกลงในเรื่องมาตรการปกป้องเทคโนโลยี และในกรณีที่เฉพาะเจาะจงก็

ให้ส่งเสริมการทำความตกลงเช่นนั้นโดยองค์การที่มีอำนาจหน้าที่และองค์การอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะจัดทำแผนด้านความมั่นคงทางเทคโนโลยีที่เฉพาะเจาะจง

๓. รัฐสมาชิก ต้องปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของประเทศนั้น ๆ และกฎหมายควบคุมการส่งออกที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ ซึ่งรวมอยู่ในรายการควบคุมการส่งออก

ข้อ ๒๔

ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ

๑. องค์การจะต้องร่วมมือกับทบวงการต่าง ๆ ในระบบของสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะกรรมการว่าด้วยการใช้ประโยชน์จากอวกาศส่วนนอกในทางสันติ(โคพูโอส)
๒. องค์การมีสิทธิที่จะจัดตั้งหุ้นส่วนความร่วมมือกับรัฐต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่รัฐสมาชิกขององค์การและองค์การระหว่างประเทศและสถาบันอื่น ๆ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยความเห็นชอบของคณะมนตรีที่เป็นเอกฉันท์ ซึ่งคณะมนตรีจะเป็นผู้กำหนดแนวทางและกระบวนการที่เหมาะสม

ข้อ ๒๕

เอกสิทธิ์และความคุ้มกัน

๑. เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทั้งหลายที่องค์การ บุคคลของคณะเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญขององค์การ และผู้แทนของรัฐสมาชิกจะได้รับในดินแดนของรัฐสมาชิกอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ขององค์การ จะกำหนดขึ้นโดยความตกลงที่เฉพาะเจาะจงซึ่งจะทำระหว่างองค์การกับรัฐอันเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่
๒. องค์การ บุคคลของคณะเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญขององค์การ และผู้แทนของรัฐสมาชิกจะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันในดินแดนของรัฐสมาชิกแต่ละรัฐเท่าที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การ หรือที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การ เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น เอกสิทธิ์ความคุ้มกันเหล่านั้นจะเป็นเช่นเดียวกับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันที่คล้ายคลึงกันที่รัฐสมาชิกแต่ละรัฐให้แก่องค์การระหว่างประเทศในระดับรัฐบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๖

การใช้สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายใต้บังคับของบทบัญญัติที่ว่า การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดตั้งขึ้นและ/หรือเป็นขององค์การ สำหรับโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การ จะไม่ถูกระทบกระเทือน องค์การจะ

จัดสิ่งอำนวยความสะดวกของตนให้รัฐสมาชิกได้ใช้ตามที่ร้องขอ คณะมนตรีจะจัดทำแนวทางและกระบวนการตลอดจนวิธีปฏิบัติซึ่งทำให้รัฐสมาชิกสามารถใช้สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นได้

บทที่ ๑๐ ข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลง

ข้อ ๒๗

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญา

๑. รัฐสมาชิกใดที่ประสงค์จะเสนอให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญานี้ จะต้องแจ้งให้เลขาธิการทราบเป็นลายลักษณ์อักษร และเลขาธิการจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกทราบถึงการขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างน้อยเป็นระยะเวลาสามเดือน ก่อนที่คณะมนตรีจะหารือกันในเรื่องข้อเสนอแก้ไขเปลี่ยนแปลง คณะมนตรีอาจเสนอข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญาให้รัฐสมาชิกก็ได้
๒. การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญานี้จะต้องได้รับการรับเอาโดยคณะมนตรีโดยฉันทามติ
๓. หลังจากที่มีมติรับเอาข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญานี้แล้ว เลขาธิการจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกทุกรัฐทราบอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการรับเอาข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญานั้น โดยขอความเห็นชอบอย่างเป็นทางการจากรัฐสมาชิกตามขั้นตอนภายในของตน
๔. หลังจากที่ได้รับหนังสือแจ้งการยอมรับอย่างเป็นทางการจากรัฐสมาชิกทุกรัฐแล้ว เลขาธิการจะต้องเสนอต่อคณะมนตรีเพื่อทราบและส่งต่อให้รัฐบาลเจ้าภาพ รัฐบาลเจ้าภาพจะต้องแจ้งให้รัฐสมาชิกทุกรัฐทราบถึงวันที่มีผลใช้บังคับของข้อแก้ไขเปลี่ยนแปลงอนุสัญญาภายในสามสิบวันหลังจากวันที่ได้รับการแจ้งการยอมรับจากรัฐสมาชิกทุกรัฐ

บทที่ ๑๑ การให้สัตยาบัน การมีผลใช้บังคับ ฯลฯ

ข้อ ๒๘

การลงนามและการให้สัตยาบัน

๑. อนุสัญญานี้จะเปิดให้มีการลงนามจนถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙
๒. อนุสัญญานี้จะต้องอยู่ภายใต้บังคับของการให้สัตยาบันหรือการยอมรับโดยรัฐที่อ้างถึงในวรรค ๑ ข้อ ๙ ของอนุสัญญานี้
๓. สัตยาบันสารหรือสารยอมรับจะต้องมอบไว้กับรัฐบาลเจ้าภาพ

ข้อ ๒๙
การมีผลใช้บังคับ

๑. อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับต่อเมื่อรัฐในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่เป็นสมาชิกของสหประชาชาติอย่างน้อยห้ารัฐได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้และได้มอบสัตยาบันสารหรือสารยอมรับไว้กับรัฐบาลเจ้าภาพแล้ว
๒. หลังจากที่อนุสัญญาฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว รัฐที่ลงนามและอยู่ในระหว่างรอการมอบสัตยาบันสารหรือสารยอมรับ อาจเข้าร่วมในการประชุมที่มีใช้เป็นการประชุมลับในองค์การได้โดยไม่มีสิทธิที่จะออกเสียงลงคะแนน ทั้งนี้ ภายใต้บังคับของแนวทางและกระบวนการที่คณะมนตรีเห็นชอบ

ข้อ ๓๐
การภาคยานุวัติ

๑. หลังจากที่อนุสัญญาฉบับนี้มีผลใช้บังคับหรือเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาลงนามแล้ว สุดแล้วแต่ว่าระยะเวลาใดเกิดขึ้นภายหลัง รัฐใดตามที่นิยามไว้ในวรรค ๑ ของข้อ ๙ อาจภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้ได้โดยความเห็นชอบเป็นเอกฉันท์ของคณะมนตรี
๒. รัฐที่ประสงค์จะภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้จะต้องยื่นเรื่องอย่างเป็นทางการต่อเลขาธิการซึ่งจะทำหน้าที่แจ้งให้รัฐสมาชิกทุกรัฐทราบถึงการร้องขอนั้นอย่างน้อยเป็นระยะเวลาสามเดือนก่อนที่จะเสนอต่อคณะมนตรีเพื่อให้วินิจฉัย
๓. ภาคยานุวัติสารจะต้องมอบไว้กับรัฐบาลเจ้าภาพ

ข้อ ๓๑
การแจ้งให้ทราบ

- รัฐบาลเจ้าภาพ จะต้องแจ้งให้รัฐผู้ลงนามและรัฐที่ภาคยานุวัติทุกรัฐทราบถึง
- ก) วันที่ของการมอบสัตยาบันสาร สารยอมรับหรือภาคยานุวัติสารแต่ละฉบับ
 - ข) วันที่ของการมีผลใช้บังคับของอนุสัญญาฉบับนี้และของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงของอนุสัญญาฉบับนี้
 - ค) วันที่ของการถอนตัวของรัฐสมาชิกออกจากอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ ๓๒

การตัดสิทธิ

รัฐสมาชิกใดที่ไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาฉบับนี้จะถูกตัดสมาชิกภาพขององค์การตามการวินิจฉัยของคณะมนตรีโดยเสียงข้างมากสองในสาม

ข้อ ๓๓

การถอนตัว

๑. หลังจากที่มีอนุสัญญาฉบับนี้มีผลใช้บังคับมาเป็นเวลาห้าปีแล้ว รัฐสมาชิกใดที่มีความประสงค์จะถอนตัวออกจากอนุสัญญาฉบับนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้เลขาธิการทราบล่วงหน้าอย่างน้อยเป็นเวลาหนึ่งปี
๒. เลขาธิการจะต้องรีบแจ้งให้ประธานของคณะมนตรีและรัฐสมาชิกทั้งหมดทราบถึงคำขอถอนตัวของรัฐสมาชิกนั้น และประธานจะต้องเรียกประชุมคณะมนตรีภายใน ๙๐ วันเพื่อพิจารณาว่าจะเห็นชอบกับคำขอนั้นหรือไม่
๓. หลังจากการให้ความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อการถอนตัวแล้ว รัฐสมาชิกที่เกี่ยวข้องจะยังคงผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีทางการเงินส่วนที่ถึงกำหนดของตนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว และคำบำรุงสำหรับปีที่มีการถอนตัวได้รับความเห็นชอบอย่างเป็นทางการ
๔. การถอนตัวเช่นนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีตามสัญญาหรือตามความตกลงที่รัฐสมาชิกนั้นและองค์การ ได้ยอมรับไว้ก่อนการถอนตัวของรัฐสมาชิกนั้น
๕. รัฐที่ถอนตัวจากอนุสัญญาฉบับนี้จะคงสิทธิที่ได้รับไปแล้วอันเนื่องจากการเป็นสมาชิกขององค์การ จนถึงวันที่มีการถอนตัวจากสมาชิกภาพมีผลใช้บังคับ

ข้อ ๓๔

การยุบเลิกองค์การ

๑. องค์การจะถูกยุบเลิก ณ เวลาใดก็ได้โดยความตกลงโดยฉันทามติระหว่างรัฐสมาชิกทั้งหมดขององค์การ
๒. องค์การจะถูกยุบเลิกเช่นกัน หากสมาชิกภาพขององค์การ มีจำนวนรัฐสมาชิกเหลือน้อยกว่าสี่รัฐ
๓. ในกรณีที่มีการยุบเลิกองค์การ คณะมนตรีจะต้องแต่งตั้งหน่วยงานชำระบัญชีอย่างเป็นทางการหนึ่งหน่วยงานเพื่อเจรจากับรัฐสมาชิกซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และสำนักงาน

ต่าง ๆ ขององค์การ ณ เวลาที่มีการชำระบัญชี ที่ปรึกษากฎหมายทั้งหลายขององค์การ
จะยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่จนกว่าขั้นตอนการชำระบัญชีจะเสร็จสิ้น

๔. หลังจากการเสร็จสิ้นของขั้นตอนการยุบเลิกองค์การ ทรัพย์สินที่เหลือใด ๆ ก็ตามจะต้อง
ได้รับการจัดสรรแบ่งปันให้กับบรรดารัฐสมาชิกตามสัดส่วนของค่าบำรุงที่รัฐเหล่านั้นได้ชำระ
แล้ว ในกรณีที่มีการขาดดุล รัฐสมาชิกเหล่านี้จะต้องรับผิดชอบตามสัดส่วนค่าบำรุงที่มีการ
ประเมินกันไว้ในปีงบประมาณการเงินที่มีการชำระบัญชี

ข้อ ๓๕

การจดทะเบียน

ทันทีที่อนุสัญญานับนี้มีผลใช้บังคับ รัฐบาลเจ้าภาพจะต้องจดทะเบียนอนุสัญญานั้นไว้กับ
สำนักเลขาธิการของสหประชาชาติตามข้อ ๑๐๒ ของกฎบัตรสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานในการนี้ ผู้ลงนามข้างทำนองนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้อง ได้ลงนามอนุสัญญานับนี้

ทำขึ้น ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ยี่สิบแปด เดือนตุลาคม พุทธศักราชสองพัน
ห้าร้อยสี่สิบแปด เป็นภาษาอังกฤษเป็นต้นฉบับฉบับเดียว

ตัวบทของอนุสัญญานับนี้ที่ได้ทำเป็นภาษาทางการภาษาอื่น ๆ ของรัฐสมาชิกขององค์การ
จะต้องได้รับการรับรองความถูกต้องโดยฉันทามติจากรัฐสมาชิกทั้งหมดขององค์การ ตัวบท
อนุสัญญาเหล่านั้นจะต้องเก็บรักษาไว้ที่บรรณสารของรัฐบาลเจ้าภาพ ซึ่งจะต้องส่งสำเนาที่ได้รับ
การรับรองความถูกต้องให้กับรัฐที่ลงนามและรัฐที่ทำการภาคยานุวัติ ทุกรัฐ

อนุสัญญานับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ

อนุสัญญานับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

อนุสัญญานับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศมองโกเลีย

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐเปรู

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศไทย

อนุสัญญาฉบับนี้เป็นไปเพื่อ และในนามของ
รัฐบาลประเทศสาธารณรัฐตุรกี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก (Convention of the Asia – Pacific Space Cooperation Organization (APSCO)) ที่รัฐบาลแห่งประเทศไทยได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งตามอนุสัญญานี้ ภาคีอนุสัญญา แต่ละประเทศต้องให้ออกสิทธิและความคุ้มกันตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาแก่องค์การ บุคคลในขณะเจ้าหน้าที่ขององค์การ และผู้แทนรัฐสมาชิกแต่ละประเทศขององค์การ ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การในประเทศไทยเป็นไปตามอนุสัญญาดังกล่าว และเพื่อให้องค์การเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชีย
แปซิฟิก พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การความร่วมมือด้านอวกาศแห่งเอเชียแปซิฟิก พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๐/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๑/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๕ ก หน้า ๓๕-๓๗ ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ซากดึกดำบรรพ์” หมายความว่า ซากหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิตในสมัยดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในชั้นเปลือกโลก หรือที่หลุดหรือที่นำออกมาจากชั้นเปลือกโลก ทั้งนี้ ไม่รวมถึงโบราณวัตถุตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

“แหล่งซากดึกดำบรรพ์” หมายความว่า บริเวณที่มีการค้นพบหรือเคยมีซากดึกดำบรรพ์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับสามหรือเทียบเท่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดเพื่อให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๒) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๔) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๕) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้นกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศกำหนดเพื่อยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขให้กับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) การขุดค้นในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย
- (๒) การซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม หรือทำลายแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน
- (๓) การซ่อมแซม เปลี่ยนแปลง หรือทำลาย ซังซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน
- (๔) การจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมศิลปากร ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ และให้ข้าราชการกรมทรัพยากรธรณีที่อธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาหรือซากดึกดำบรรพ์

คณะกรรมการจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษานั้น

(๕) รัฐมนตรีให้ออกตามมติของคณะกรรมการด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่มาประชุม เนื่องจากบกพร่องต่อหน้าที่ หรือเป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือกระทำการอันเป็นอุปสรรคกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายการคุ้มครองแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ต่อรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรการและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อการสำรวจการศึกษาวิจัยการคุ้มครอง และการอนุรักษ์ซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์

(๓) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีให้มี ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์

(๔) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการดำเนินการตามมาตรา ๔

(๕) ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕

(๖) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๖

(๗) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนแหล่งซากดึกดำบรรพ์และซากดึกดำบรรพ์ตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๒๖

(๘) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๕

(๙) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการตามมาตรา ๒๓

(๑๐) ให้ความเห็นชอบในการอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ และกำหนดระเบียบว่าด้วยการเรียกเก็บค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมเพื่อสมทบกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ตามมาตรา ๒๔

(๑๑) พิจารณากำหนดให้ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่สมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติและกำหนดมูลค่าซากดึกดำบรรพ์ตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การประชุมคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้มีการประชุมอย่างน้อยปีละสามครั้ง

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

แหล่งชาดึกดำบรรพ์

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้พื้นที่ใดเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งชาดึกดำบรรพ์หรือชาดึกดำบรรพ์

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องระบุเขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจและศึกษาวิจัยพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจและศึกษาวิจัยแนบท้ายประกาศ และให้ใช้บังคับได้ไม่เกินสามปี ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการสำรวจและศึกษาวิจัยได้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการขยายเวลาการใช้บังคับประกาศดังกล่าวได้อีกไม่เกินสองครั้งครั้งละหนึ่งปี

เมื่อได้มีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเนื่องจากไม่อาจดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินตามภาวะปกติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้ประกาศเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าไปในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยเพื่อขุดค้น

เก็บตัวอย่าง และกระทำการอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อการสำรวจและศึกษาวิจัย แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบถึงกิจการที่ต้องกระทำ ล่วงหน้าก่อนเริ่มกระทำการนั้น

มาตรา ๑๔ เมื่อปรากฏว่าพื้นที่บริเวณใดเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่มีความสำคัญ ต่อการศึกษาประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีววิทยา หรือการลำดับชั้นหิน ตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการกำหนด ไม่ว่าจะได้มีการประกาศเป็นเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ หรือไม่ ก็ตาม ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้พื้นที่ บริเวณนั้นเป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน พร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ที่ขึ้นทะเบียนนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

เมื่อได้มีการประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบ ด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับค่าทดแทนเนื่องจากไม่อาจดำเนินงานหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินตามภาวะปกติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่เจ้าของผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิ ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายนั้นได้รับค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม แล้ว การจ่ายค่าทดแทน ให้คำนึงถึงจำนวนค่าทดแทนที่บุคคลดังกล่าวได้รับตามมาตรา ๑๒ วรรคสาม ด้วย

การเปลี่ยนแปลงหรือการเพิกถอนเขตแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๑๔ ที่มีใช้เป็นที่ดินของรัฐ เป็นแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่สมควรสงวนไว้เพื่อเป็นสมบัติของชาติและเพื่อ ประโยชน์ในการดูแลรักษา กลุ่มครอง และอนุรักษ์ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมี อำนาจจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดซื้อแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือ ผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายได้ และมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ที่ขึ้นทะเบียนนั้นเพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษา กลุ่มครองและอนุรักษ์ ให้ดำเนินการเวนคืนแหล่ง ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๑๖ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจ ในจำนวนค่าทดแทนมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือให้มารับเงิน ค่าทดแทนดังกล่าว คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ใดขุดค้นในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตาม มาตรา ๑๒ หรือเคลื่อนย้าย นำเอาไป ทำให้เสียหาย หรือทำลายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือ ซากดึกดำบรรพ์ในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออก ใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม หรือทำลายแหล่ง ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะกระทำตาม คำสั่งของอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือได้รับอนุญาตจากอธิบดี

ในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเร่งด่วนที่อาจจะเกิดความเสียหายแก่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้มีสิทธิ ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย จะดำเนินการตามสมควรเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายที่อาจ จะเกิดขึ้นแก่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หรือซากดึกดำบรรพ์ที่อยู่ในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ที่ขึ้นทะเบียนนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตั้งอยู่ทราบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้เริ่ม ดำเนินการ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้รับแจ้งตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรายงานให้อธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออก ใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน หากชำรุด พังทลาย หรือเสียหายไม่ว่า ด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแจ้งการชำรุด พังทลาย หรือเสียหายเป็นหนังสือต่ออธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ ที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นตั้งอยู่ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ทราบหรือควรทราบ การชำรุด พังทลาย หรือเสียหายนั้น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรายงานให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง รักษา และอนุรักษ์ไว้ซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนมิให้เสียหาย อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายดำเนินการซ่อมแซม หรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในความครอบครองของตน ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมภายในกำหนดเวลาอันสมควรก็ได้

เมื่อเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายได้ดำเนินการซ่อมแซม หรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้วค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าวให้เป็นดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้มีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

(๒) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยให้อธิบดีแต่งตั้งกรรมการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งมีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อเสนอความเห็นต่ออธิบดี

มาตรา ๒๑ หากปรากฏแก่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายยังไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จตามที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งตามมาตรา ๒๐ หรือได้รับแจ้งจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายว่าไม่สามารถดำเนินการได้ ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนทราบล่วงหน้าภายในกำหนดเวลาอันสมควร

เมื่ออธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เข้าดำเนินการซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าวให้เป็นดังนี้

(๑) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ได้มีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น ให้กรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

(๒) ในกรณีที่เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายมีการจัดหาประโยชน์จากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้น อธิบดีจะสั่งให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้โดยให้อธิบดีแต่งตั้งกรรมการจำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งมีเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายร่วมเป็นกรรมการด้วย เพื่อเสนอความเห็นต่ออธิบดี

มาตรา ๒๒ เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายผู้ใดไม่พอใจในจำนวนค่าใช้จ่ายที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้ผู้เข้าชมปฏิบัติในระหว่างเข้าชมแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน ไม่ว่าแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นจะเป็นที่ดินของรัฐหรือเอกชน

ในกรณีที่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่จัดให้เข้าชมตามวรรคหนึ่งนั้นเป็นที่ดินของรัฐ อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่แหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ ให้อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจอนุญาตให้บุคคลใดเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐนั้นได้ โดยบุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อน และจ่ายเงินค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมอื่นให้แก่กรมทรัพยากรธรณี เพื่อสมทบกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ตามระเบียบที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต สำหรับการเข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓
ชาวกีคคำบรรพ์

มาตรา ๒๕ ผู้ใดพบสิ่งอันมีเหตุควรเชื่อได้ว่าเป็นชาวกีคคำบรรพ์ให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่พบนั้นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้รับแจ้งมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใด ๆ ของบริเวณที่มีการพบสิ่งที่เชื่อได้ว่าเป็นชาวกีคคำบรรพ์ และจัดทำเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณดังกล่าว และรายงานอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

เมื่อได้รับรายงานตามวรรคสอง ให้กรมทรัพยากรธรณีดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน

เมื่อกรมทรัพยากรธรณีตรวจสอบตามวรรคสามแล้วเห็นสมควรดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ให้คำสั่งตามวรรคสองมีผลบังคับต่อไปจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และให้นำมาตรา ๑๒ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรมทรัพยากรธรณีตรวจสอบตามวรรคสามแล้วเห็นว่าไม่สมควรดำเนินการตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ ให้กรมทรัพยากรธรณีแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการยกเลิกคำสั่งตามวรรคสองโดยเร็ว

มาตรา ๒๖ เมื่ออธิบดีเห็นว่าชาวกีคคำบรรพ์ใดที่พบในราชอาณาจักรมีความสำคัญหรือมีคุณค่าในการศึกษาประวัติของโลก บรรพชีวินวิทยา บรรพชีวะวิทยา หรือการลำดับชั้นหินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ให้อธิบดีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ชาวกีคคำบรรพ์นั้นเป็นชาวกีคคำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน และเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าชาวกีคคำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งเป็นสิ่งที่หายากและมีคุณค่าเป็นพิเศษ สมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ให้อธิบดีประกาศรายละเอียดของชาวกีคคำบรรพ์ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และมีอำนาจดังนี้

(๑) ในกรณีที่ชาวกีคคำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นอยู่ในความครอบครองของเอกชนให้บุคคลดังกล่าวส่งมอบชาวกีคคำบรรพ์นั้นให้แก่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยได้รับค่าทดแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด หรือ

(๒) ในกรณีที่ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนนั้นอยู่ในความดูแลรักษาของหน่วยงานอื่นของรัฐ อธิบดีจะมีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นส่งมอบซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวให้แก่กรมทรัพยากรธรณี ก็ได้

มาตรา ๒๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนผู้ใดไม่พอใจในจำนวน ค่าทดแทนที่ได้รับตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง (๑) มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการค้าซากดึกดำบรรพ์ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทน ใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ในกรณีซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ชำรุด เสียหาย สูญหาย หรือมีการโอน หรือย้ายสถานที่เก็บรักษา ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์นั้นแจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดี พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการครอบครองซากดึกดำบรรพ์นั้นทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบการชำรุด เสียหาย สูญหาย หรือมีการโอน หรือย้ายสถานที่เก็บรักษา

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม เปลี่ยนแปลง หรือทำลาย ซึ่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทน ใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง รักษา และอนุรักษ์ไว้ซึ่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนมิให้เสียหาย ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบ

การจัดแสดงซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ผู้ใดนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่นเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบ

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๔ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่น ซึ่งไม่ใช่ซากดึกดำบรรพ์ที่พบในราชอาณาจักร ออกนอกราชอาณาจักร ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้อธิบดีทราบ

การแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่น ซึ่งเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่พบในราชอาณาจักร ออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขอรับใบอนุญาต การอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔

พิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา

มาตรา ๓๖ ให้มีพิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนา รวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา รวมทั้งเป็นที่เก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์เพื่อการเรียนรู้ การวิจัย การแสดง และการอ้างอิง

พิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา จะจัดตั้งขึ้น ณ ที่ใด หรือจะให้สถานที่ใดเป็นพิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา ตลอดถึงการโอนสภาพพิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบกำหนดให้ผู้เข้าชมปฏิบัติในระหว่างเข้าชมพิพิธภัณฑซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา และจะกำหนดอัตราค่าเข้าชมหรือค่าบริการอื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๓๗ ซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในความครอบครองของกรมทรัพยากรธรณี หากมีชนิดเดียวกันหลายชิ้น อธิบดีจะอนุญาตให้กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นผู้เก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวไว้ก็ได้

หมวด ๕

กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์

มาตรา ๓๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมทรัพยากรธรณีเรียกว่า “กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับใช้จ่ายในการสนับสนุน และส่งเสริมการศึกษาวิจัย การอนุรักษ์ การพัฒนา การบริหารจัดการ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ ซากดึกดำบรรพ์ การรวบรวม และจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา และเก็บรักษาซากดึกดำบรรพ์ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ กองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วย

- (๑) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้
 - (๒) ค่าธรรมเนียมการอนุญาตที่ได้รับตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๓) เงินค่าตอบแทนและค่าธรรมเนียมอื่นอันเกิดจากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ตามมาตรา ๒๔
 - (๔) เงินค่าเข้าชม ค่าบริการอื่น หรือผลประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ซากดึกดำบรรพ์ และพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา ที่อยู่ในความครอบครองของกรมทรัพยากรธรณี ซึ่งกรมทรัพยากรธรณีเป็นผู้เรียกเก็บ
 - (๕) เงิน หรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
 - (๖) ดอกผล หรือผลประโยชน์ หรือรายได้อื่นใดที่เกิดจากกองทุนนี้
- เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การรับเงิน การเก็บรักษา การจ่ายเงิน และการบริหารกองทุนจัดการซากดึกดำบรรพ์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๔๐ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) การจ่ายค่าทดแทนตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖
 - (๒) การจ่ายค่าซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งซากดึกดำบรรพ์หรือซากดึกดำบรรพ์
- ตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๓๑

(๓) เป็นเงินช่วยเหลือหรืออุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแหล่งชาดึกดำบรรพ์หรือชาดึกดำบรรพ์

(๔) เป็นเงินช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินการใด ๆ เพื่อการอนุรักษ์ การเก็บรักษา การพัฒนา และการบริหารจัดการแหล่งชาดึกดำบรรพ์ ชาดึกดำบรรพ์ หรือพิพิธภัณฑ์ชาดึกดำบรรพ์ ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา การรวบรวมและจัดเก็บหลักฐานทางธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยา

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

คณะกรรมการบริหารกองทุนอาจจัดสรรเงินกองทุนไม่เกินร้อยละห้าของเงินกองทุนแต่ละปี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี เป็นประธาน ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน การบัญชี กฎหมาย หรือเศรษฐศาสตร์ จำนวนสองคน เป็นกรรมการ และให้รองอธิบดีกรมทรัพยากรธรณีซึ่งอธิบดีมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้

มาตรา ๔๒ ให้นำมาตรา ๓ มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ การประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน และการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการบริหารกองทุน โดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณานุมัติการจ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐
- (๒) บริหารกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) รายงานสถานะการเงินและการจัดการกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนห้าคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเงิน ธรณีวิทยาหรือชาดึกดำบรรพ์ และการประเมินผลอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจะตั้งผู้ช่วยเลขานุการอีกไม่เกินสองคนก็ได้

ให้นำมาตรา ๓ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ
- (๓) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผล

มาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำบัญชี และบัญชีทำการ ส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบและรับรองภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำรายงานผลการสอบและรับรองบัญชีและการเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อให้คณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

หมวด ๖

การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน แต่ในกรณีที่มีการฟ้องผู้รับใบอนุญาตต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

มาตรา ๔๘ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

ผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตจะขอรับใบอนุญาตประเภทที่ถูกเพิกถอนนั้นอีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นสองปีนับแต่วันที่มิคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๔๘ คำสั่งพักใช้และคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตทราบ

การแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติหมวด ๔ การแจ้ง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่อยู่หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งไม่อนุญาตตามคำขอของบุคคลใดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๗ หรือมาตรา ๔๘ บุคคลนั้นมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตนั้น

หมวด ๗

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๕๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ

(๑) เข้าไปในเขตสำรวจและศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๒ แหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือสถานที่ใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการงานของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตรวจค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการงานของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนิ่นช้ากว่าจะเอาหมายค้นมาได้จะมีการยกย้าย ซุกซ่อน ส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือทำลายวัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

(๓) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน วัตถุ สิ่งของ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

การตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๒) หรือ (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้เป็นหัวหน้าในการตรวจค้นต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือนระดับห้าหรือเทียบเท่า และพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงความบริสุทธิ์ก่อนการตรวจค้น หรือยึดหรืออายัด และรายงานผลการตรวจค้น หรือยึดหรืออายัด เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ตลอดจนจัดทำสำเนารายงานดังกล่าวไว้แก่ผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะที่ตรวจค้น ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนารายงานนั้นให้แก่ผู้ครอบครองดังกล่าวในทันทีที่กระทำได้

เมื่อตรวจค้น หรือยึดหรืออายัดตาม (๒) หรือ (๓) แล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

มาตรา ๕๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๕๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการทำลายแหล่งซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียนหรือซากดึกดำบรรพ์ที่ขึ้นทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๕ หรือระเบียบที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๙ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ที่ไม่ได้แจ้งการค้นพบตามมาตรา ๒๕ หรือแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๖๓ ออกนอกราชอาณาจักร อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากตรวจสอบแล้วว่าซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่สมควรต้องขึ้นทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากตรวจสอบแล้วว่าซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่สมควรต้องขึ้นทะเบียน ซึ่งเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่หายากและมีคุณค่าเป็นพิเศษ สมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองเท่าถึงสี่เท่าของมูลค่าซากดึกดำบรรพ์ในวันที่กระทำความผิด หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ที่ไม่ต้องขึ้นทะเบียน ออกนอกราชอาณาจักรอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ใดส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ออกนอกราชอาณาจักรอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำต่อซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งเป็นซากดึกดำบรรพ์ที่หายากและมีคุณค่าเป็นพิเศษ สมควรเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๖ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองเท่าถึงสี่เท่าของมูลค่าซากดึกดำบรรพ์ดังกล่าวตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล และถูกลงโทษตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการหรือผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษจำคุกหรือปรับตามที่กฎหมายกำหนดสำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๓ ผู้ใดเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีหนังสือหรือแจ้งด้วยวาจาให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เจ้าของหรือผู้ครอบครองซากดึกดำบรรพ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๖๔ ให้ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ ศูนย์วิจัยทรัพยากรแร่และหิน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติธรณีวิทยาเฉลิมพระเกียรติ พิพิธภัณฑ์สิรินธร และพิพิธภัณฑ์แร่ - หิน ที่อยู่ในความดูแลของกรมทรัพยากรธรณีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นพิพิธภัณฑ์ซากดึกดำบรรพ์ธรณีวิทยาและธรรมชาติวิทยาตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตให้ชุดคัน เคลื่อนย้าย นำเอาไป ทำให้เสียหาย หรือทำลายซึ่งแหล่งซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ในเขตสำรวจและศึกษาวิจัย ตามมาตรา ๑๗	ฉบับละ	๑,๕๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตให้เข้าไปดำเนินการในแหล่งซากดึกดำบรรพ์ ที่ขึ้นทะเบียนที่อยู่ในที่ดินของรัฐ ตามมาตรา ๒๔	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตให้ทำการค้าซากดึกดำบรรพ์ ตามมาตรา ๒๘	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตให้ส่งหรือนำซากดึกดำบรรพ์ หรือซากดึกดำบรรพ์ ที่ได้ถูกแปรสภาพหรือเปลี่ยนแปลงเป็นรูปลักษณะอื่น ออกนอกราชอาณาจักร ตามมาตรา ๓๕		
(ก) ซากดึกดำบรรพ์ที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว	ชิ้นละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(ข) ซากดึกดำบรรพ์ที่ไม่ต้องขึ้นทะเบียน	ชิ้นละ	๒,๐๐๐ บาท
(๕) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๖) การต่ออายุใบอนุญาตครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนั้น		

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มีการค้นพบซากดึกดำบรรพ์ที่สำคัญในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นสมควรอนุรักษ์ไว้ เพื่อการศึกษาวิจัยในการสืบค้นความเป็นมาของประวัติของโลก อีกทั้งยังเป็นมรดกทางธรรมชาติของแผ่นดิน และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับประเทศ แต่โดยที่ในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายเพื่อคุ้มครอง อนุรักษ์ และการบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์ไว้เป็นการเฉพาะ เป็นเหตุให้มีการลักลอบขุดค้นซากดึกดำบรรพ์ หรือขุดค้นโดยไม่ถูกหลักวิชาการทำให้ซากดึกดำบรรพ์เหล่านั้นถูกทำลาย หรือนำไปเพื่อประโยชน์ทางการค้า ทำให้สูญเสียมรดกของแผ่นดินที่มีคุณค่ายิ่งเป็นจำนวนมาก สมควรกำหนดให้มีกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครอง อนุรักษ์ และบริหารจัดการซากดึกดำบรรพ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองซากดึกดำบรรพ์ พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๗/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตรา จนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๒ ก หน้า ๕๐-๖๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

“สำหรับรถที่เจ้าของรถได้จัดให้มีการประกันภัยความเสียหายต่อผู้ประสบภัย โดยเอาประกันภัย
ครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สิน ตามชนิด ประเภท และขนาดของรถที่กำหนดไว้
ในกฎกระทรวงแล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยอีก”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เพื่อให้เจ้าของรถที่เอาประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินแล้ว ถือได้ว่าจะสามารถเยียวยาให้กับผู้ประสบภัยซึ่งได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยแล้วยังสามารถชดเชยความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้ประสบภัยอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้เอาประกันภัยในลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายและเกิดความเป็นธรรม เพราะปัจจุบันเจ้าของรถผู้ได้เอาประกันภัยต้องถูกบังคับให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยด้วยทั้งๆ ที่เจ้าของรถได้เอาประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่...) พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๐ ก หน้า ๔๕-๔๗ ลงวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๔๔ หน้า ๔๕ - ๕๖ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๓๕

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากปรากฏว่าอุบัติเหตุอันเกิดจากรถได้ทวีจำนวนขึ้นในแต่ละปี เป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประสบภัยดังกล่าวไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายหรือได้รับชดเชยค่าเสียหายไม่คุ้มกับความเสียหายที่ได้รับจริง และหากผู้ประสบภัยจะใช้สิทธิทางแพ่งเรียกค่าเสียหาย ก็จะต้องใช้เวลาดำเนินคดียาวนาน ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประสบภัยได้รับการชดเชยค่าเสียหายและได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันทั่วถึง สมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๓๕ มีทั้งหมด ๔๗ มาตรา โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

หมวด ๑ การประกันความเสียหาย

๑. บทบัญญัติในมาตรา ๗ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเจ้าของรถ ซึ่งใช้รถหรือมีรถไว้เพื่อใช้ ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหาย สำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัท
๒. บทบัญญัติในมาตรา ๘ มีเนื้อหาเกี่ยวกับรถที่ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหาย
๓. บทบัญญัติในมาตรา ๙ มีเนื้อหาเกี่ยวกับรถที่จดทะเบียนในต่างประเทศ และนำเข้ามาใช้ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยด้วย
๔. บทบัญญัติในมาตรา ๑๐ - ๑๒ มีเนื้อหาเกี่ยวกับบริษัทต้องรับประกันความเสียหาย เจ้าของรถต้องติดเครื่องหมายที่แสดงว่ามีการทำประกันความเสียหายไว้ที่รถ
๕. บทบัญญัติในมาตรา ๑๓ มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีที่บริษัทหรือเจ้าของรถบอกเลิกกรมธรรม์ประกันภัยก่อนครบกำหนดความคุ้มครอง ไม่ว่าด้วยเหตุใด บริษัทต้องแจ้งการบอกเลิกลูกนั้นให้นายทะเบียนทราบ และเจ้าของรถต้องส่งคืนเครื่องหมายให้แก่นายทะเบียนหรือทำให้เครื่องหมายนั้นใช้ต่อไปไม่ได้

๖. บทบัญญัติในมาตรา ๑๔ - ๑๗ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการประกันความเสียหายต้องมีข้อกำหนดให้มีการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น และจะกำหนดถึงความผิดของบริษัทแตกต่างกันไปจากที่กำหนดไว้ในบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผู้ประสบภัยในการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นไม่ได้ และบริษัทจะยกเอาเหตุแห่งความไม่สมบูรณ์หรือการฝ่าฝืนเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัยระหว่างบริษัทกับเจ้าของรถ เพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบในการชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้นมิได้ รวมทั้งจะยกเอาเหตุความทุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้เอาประกันภัยมาปฏิเสธในการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นมิได้

๗. บทบัญญัติในมาตรา ๑๘ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ถ้ามีการโอนรถซึ่งได้เอาประกันภัยไม่ว่าจะโอนไปตามกฎหมายว่าด้วยมรดกหรือด้วยเหตุอื่น ๆ ให้ผู้ได้มาซึ่งรถดังกล่าวมีฐานะเสมือนเป็นผู้เอาประกันภัย และบริษัทต้องผูกพันในความรับผิดชอบนั้นด้วย

หมวด ๒ ค่าเสียหายเบื้องต้น

๑. บทบัญญัติในมาตรา ๒๐ - ๒๒ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ผู้ประสบภัยจากรถ ในกรณีที่บริษัทไม่จ่ายหรือจ่ายไม่ครบจำนวน ให้ผู้ประสบภัยแจ้งต่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

๒. บทบัญญัติในมาตรา ๒๓ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ กรณีที่ต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุน

๓. บทบัญญัติในมาตรา ๒๔ - ๒๗ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นกรณีที่มรดกตั้งแต่สองคันขึ้นไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประสบภัยซึ่งอยู่ในรถ ให้บริษัทที่รับประกันภัยแต่ละคันจ่ายให้ทั้งสองฝ่าย แต่ถ้าผู้ประสบภัยมิใช่เป็นผู้ซึ่งอยู่ในรถ ให้บริษัทร่วมกันจ่ายโดยเฉลี่ยตามส่วนที่เท่ากัน

๔. บทบัญญัติในมาตรา ๒๘ - ๓๐ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ให้นายทะเบียนยึดรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายไว้จนกว่าเจ้าของรถจะได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น จนครบจำนวน และให้มีอำนาจขายทอดตลาดได้ด้วย

๕. บทบัญญัติในมาตรา ๓๑ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ให้บริษัทหรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย มีสิทธิไล่เบียดเอาแก่บุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหาย

หมวด ๓ กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยและการดำเนินการของกองทุนทดแทน

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การกำหนดบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนข้อห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๕

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๕ ตอนที่ ๑๑๑ หน้า ๑ - ๒ ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕

วันใช้บังคับ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติไม่เหมาะสมบางประการ และยังมีปัญหาในการบังคับใช้และการปฏิบัติตามสมควรขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปก่อน เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีทั้งหมด ๓ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๗๒ ก หน้า ๒๓ - ๓๑ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

วันใช้บังคับ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติหลายประการที่ยังไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ แบบและข้อความในกรมธรรม์ประกันภัย และอัตราดอกเบี้ยประกันภัย สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดให้บริษัทประกันภัยต้อง

จ่ายค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยจากรถตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด การจัดให้มีบริษัทค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถกลางขึ้นเพื่อให้บริการเกี่ยวกับการรับประกันภัยและการจ่ายค่าสินไหมทดแทนบริษัท และสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย การกำหนดค่าใช้จ่ายในการบริหารสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย และการกำหนดอัตราเงินสมทบ ระยะเวลา และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสมทบที่บริษัทต้องจ่ายให้แก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย รวมทั้งปรับปรุงกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีทั้งหมด ๒๐ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” ระหว่างคำว่า “เครื่องหมาย” และคำว่า “นายทะเบียน” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และการจัดตั้งคณะกรรมการค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ

๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๖ ทวิ มาตรา ๖ ตริ มาตรา ๖ จัตวา มาตรา ๖ เบญจ มาตรา ๖ ฉ มาตรา ๖ สัตต และมาตรา ๖ อัฐ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุมของคณะกรรมการกองทุนทดแทน

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้เกี่ยวกับการให้บริษัทต้องรับประกันความเสียหาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๐ ทวิ และมาตรา ๑๐ ตริ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการให้มีการจัดตั้งบริษัทกลางค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถจำกัดขึ้นเพื่อให้บริการและดำเนินการเกี่ยวกับการรับประกันภัย

๖. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการจ่ายค่าสินไหมทดแทน นอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้นให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๗. ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นหมวด ๒ ค่าเสียหายเบื้องต้นแห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “หมวด ๒ ค่าสินไหมทดแทน”

๘. ให้ยกเลิกความใน (๕) ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติค้ำครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๘) มีความเสียหายเกิดแก่ผู้ประสบภัย และรถคันที่ก่อให้เกิดความเสียหายนั้น หลบหนีไป หรือไม่อาจทราบได้ว่ารถคันใดก่อให้เกิดความเสียหาย”

๘. ให้ยกเลิกความใน (๖) ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๖) ความเสียหายที่เกิดแก่ผู้ประสบภัยนั้น เกิดจากรถตาม มาตรา ๘ ที่ไม่ได้เอาประกันตามมาตรา ๙”

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทนเกี่ยวกับการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น หรือค่าสินไหมทดแทน และการไล่เบี่ยเอาแก่ผู้ก่อให้เกิดความเสียหาย

๑๑. ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “(๒) เงินที่บริษัทจ่ายสมทบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา ๓๖ และเงินเพิ่มที่ได้รับตามมาตรา ๓๖ ทวิ”

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินการของสำนักงานกองทุนทดแทนใน การกรมการประกันภัย

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการจ่ายเงินสมทบให้แก่กองทุนทุกรอบสามเดือน

๑๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๖ ทวิ ของหมวด ๓ กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับบริษัทใดที่ไม่จ่ายเงินสมทบให้แก่กองทุน จะต้องเสียเงินเพิ่ม

๑๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ เกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืน ข้อห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการกำหนดบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนข้อห้าม ตามพระราชบัญญัตินี้

๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๕ ก หน้า ๔ - ๑๐ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐

วันใช้บังคับ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่ในปัจจุบันปรากฏว่ามีผู้ประสบภัยจากรถประเภทที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้ผู้ประสบภัยไม่ได้รับการชดเชยค่าเสียหายเบื้องต้นที่แน่นอนและทันเวลาที่ นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน เช่น บทบัญญัติเกี่ยวกับหลักฐานการมีประกันความเสียหาย การแจ้งการบอกเลิกกรมธรรม์ การใช้จ่ายเงินกองทุน การจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นจากเงินกองทุนและการเรียกค่าเสียหายเบื้องต้นคืน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๐ มีทั้งหมด ๒๒ มาตรา มีสาระสำคัญดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า รถ ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๒. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า ค่าเสียหายเบื้องต้น ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๓. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า เครื่องหมาย ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และใช้ความตามพระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

๔. ให้เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยให้บริษัทรายงานการรับประกันความเสียหายต่อนายทะเบียน

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับ เจ้าของรถต้องเก็บรักษาหลักฐานแสดงการมีประกันความเสียหายไว้เพื่อแสดงต่อเจ้าพนักงานทุกเวลาที่ไต่ถาม

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
 เกี่ยวกับการรับจดทะเบียนของนายทะเบียน

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความ
 ต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับกรณีต้องจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยจากเงินกองทุน

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับการจ่ายเงินและการเรียกเงินคืนของสำนักงานกองทุนทดแทน

๙. ให้ยกเลิกความในวรรคสอง ของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย
 จากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐
 เกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนของสำนักงานกองทุนทดแทนในการใช้จ่ายบริหารงาน

๑๐. ให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
 พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๑. ให้ยกเลิกวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
 พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้ เกี่ยวกับการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นของสำนักงานกองทุนทดแทน
 ในกรณีที่ผู้ประสบภัยไม่อาจขอรับค่าเสียหายเบื้องต้นจากเจ้าของรถ

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติ
 คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ
 (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน เกี่ยวกับบทกำหนดโทษ

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕
 และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐

นายธนุ พุ่มพวง/จัดทำ

ร.ต.ท.หญิง รัตนาวัลย์ ชัดพันธุ์/ตรวจสอบ

๕. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๔๐ ก หน้า ๔๕ - ๔๗ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เพื่อให้เจ้าของรถที่เออาประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินแล้ว ถือได้ว่าจะสามารถเยียวยาให้กับผู้ประสบภัยซึ่งได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยแล้วยังสามารถชดเชยความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้ประสบภัยอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งผู้เออาประกันภัยในลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะทำให้ประหยัคค่าใช้จ่ายและเกิดความเป็นธรรมเพราะปัจจุบันเจ้าของรถผู้ได้เออาประกันภัยต้องถูกบังคับให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยด้วย ทั้งๆ ที่เจ้าของรถได้ประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินแล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มีทั้งหมด ๓ มาตรา มีสาระสำคัญคือ ให้เพิ่มความเป็นวรรคสามของมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. ๒๕๓๕

“สำหรับรถที่เจ้าของรถได้จัดให้มีการประกันภัยความเสียหายต่อผู้ประสบภัย โดยเออาประกันภัยครอบคลุมความเสียหายต่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สิน ตามชนิด ประเภท และขนาดของรถที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว ไม่ต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยอีก”

นางวนิดา อินทรอำนาจ / จัดทำ

นางสาววรรณนัช สว่างแจ้ง / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “นายจ้าง” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“นายจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้และหมายความรวมถึง

(๑) ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนนายจ้าง

(๒) ในกรณีที่นายจ้างเป็นนิติบุคคลให้หมายความรวมถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลให้ทำการแทนด้วย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในกรณีที่นายจ้างไม่คืนหลักประกันที่เป็นเงินตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง หรือไม่จ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๙๐ หรือค่าชดเชยตามมาตรา ๑๑๘ ค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ ให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือหลักประกันความเสียหายในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สินอื่นหรือการค้ำประกันด้วยบุคคลจากลูกจ้าง เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานที่ทำนั้นลูกจ้างต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินหรือทรัพย์สินของนายจ้าง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายจ้างได้ ทั้งนี้ ลักษณะหรือสภาพของงานที่ให้เรียกหรือรับหลักประกันจากลูกจ้าง ตลอดจนประเภทของหลักประกัน จำนวนมูลค่าของหลักประกัน และวิธีการเก็บรักษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ในกรณีที่นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกัน หรือทำสัญญาประกันกับลูกจ้างเพื่อชดเชยความเสียหายที่ลูกจ้างเป็นผู้กระทำ เมื่อนายจ้างเลิกจ้าง หรือลูกจ้างลาออกหรือสัญญาประกันสิ้นอายุ ให้นายจ้างคืนหลักประกันพร้อมดอกเบี้ย ถ้ามี ให้แก่ลูกจ้างภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายจ้างเลิกจ้างหรือวันที่ลูกจ้างลาออก หรือวันที่สัญญาประกันสิ้นอายุ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๑ หนี้ที่เกิดจากเงินที่นายจ้างต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงินที่ต้องชดใช้กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างตามมาตรา ๑๓๕ ให้ลูกจ้างหรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน แล้วแต่กรณี มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้างซึ่งเป็นลูกหนี้ในลำดับเดียวกับบุริมสิทธิในค่าภาษีอากร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๑/๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบการมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้จัดหาคนมาทำงานอันมิใช่การประกอบธุรกิจจัดหางาน โดยการทำงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดในกระบวนการผลิตหรือธุรกิจในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ และโดยบุคคลนั้นจะเป็นผู้ควบคุมดูแลการทำงานหรือรับผิดชอบในการจ่ายค่าจ้างให้แก่คนที่มาทำงานนั้นหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้างของคนที่มาทำงานดังกล่าว

ให้ผู้ประกอบการดำเนินการให้ลูกจ้างรับเหมาค่าแรงที่ทำงานในลักษณะเดียวกันกับลูกจ้างตามสัญญาจ้างโดยตรง ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่เป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๔/๑ สัญญาจ้างระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบหรือคำสั่งของนายจ้างที่ทำให้นายจ้างได้เปรียบลูกจ้างเกินสมควร ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้าง ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นมีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินคุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง

มาตรา ๑๗ สัญญาจ้างย่อมสิ้นสุดลงเมื่อครบกำหนดระยะเวลาในสัญญาจ้างโดยมิต้องบอกกล่าวล่วงหน้า

ในกรณีที่สัญญาจ้างไม่มีกำหนดระยะเวลา นายจ้างหรือลูกจ้างอาจบอกเลิกสัญญาจ้างโดยบอกกล่าวล่วงหน้าเป็นหนังสือให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบในเมื่อถึงหรือก่อนจะถึงกำหนดจ่ายค่าจ้าง

คราวหนึ่งคราวใด เพื่อให้เป็นผลเลิกสัญญากันเมื่อถึงกำหนดจ่ายค่าจ้างคราวถัดไปข้างหน้าก็ได้ แต่ไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวล่วงหน้าเกินสามเดือน ทั้งนี้ ให้ถือว่าสัญญาจ้างทดลองงานเป็นสัญญาจ้างที่ไม่มีกำหนดระยะเวลาด้วย

การบอกเลิกสัญญาจ้างตามวรรคสอง นายจ้างอาจจ่ายค่าจ้างให้ตามจำนวนที่จะต้องจ่ายจนถึงเวลาเลิกสัญญาตามกำหนดที่บอกกล่าวและให้ลูกจ้างออกจากงานทันทีได้

การบอกกล่าวล่วงหน้าตามมาตรานี้ไม่ใช่บังคับแก่การเลิกจ้างตามมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๕๘๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้นายจ้างต้องแจ้งการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือส่งเอกสารต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายหรือพนักงานตรวจแรงงาน นายจ้างจะแจ้งหรือส่งด้วยตนเอง ทางไปรษณีย์ โทรศัพท โทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ให้นายจ้างประกาศเวลาทำงานปกติให้ลูกจ้างทราบ โดยกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันของลูกจ้างได้ไม่เกินเวลาทำงานของแต่ละประเภทงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่วันหนึ่งต้องไม่เกินแปดชั่วโมง ในกรณีที่เวลาทำงานวันใดน้อยกว่าแปดชั่วโมง นายจ้างและลูกจ้างจะตกลงกันให้นำเวลาทำงานส่วนที่เหลือนั้นไปรวมกับเวลาทำงานในวันทำงานปกติอื่นก็ได้ แต่ต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้ว สัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง เว้นแต่งานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของลูกจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องมีเวลาทำงานปกติวันหนึ่งไม่เกินเจ็ดชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้วสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบสองชั่วโมง

ในกรณีที่นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันให้นำเวลาทำงานส่วนที่เหลือไปรวมกับเวลาทำงานในวันทำงานปกติอื่นตามวรรคหนึ่งเกินกว่าวันละแปดชั่วโมงให้นายจ้างจ่ายค่าตอบแทนไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำเกินสำหรับลูกจ้างรายวันและลูกจ้างรายชั่วโมงหรือไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อหน่วยในวันทำงานตามจำนวนผลงานที่ทำได้ในชั่วโมงที่ทำเกินสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงาน

ในกรณีที่นายจ้างไม่อาจประกาศกำหนดเวลาเริ่มต้นและเวลาสิ้นสุดของการทำงานแต่ละวันได้เนื่องจากลักษณะหรือสภาพของงาน ให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงกันกำหนดชั่วโมงทำงานแต่ละวันไม่เกินแปดชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาทำงานทั้งสิ้นแล้วสัปดาห์หนึ่งต้องไม่เกินสี่สิบแปดชั่วโมง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) งานเหมืองแร่หรืองานก่อสร้างที่ต้องทำได้ดิน ใต้น้ำ ในถ้ำ ในอุโมงค์หรือปล่องในภูเขา เว้นแต่สภาพการทำงานไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง
- (๒) งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป
- (๓) งานผลิตหรือขนส่งวัตถุระเบิดหรือวัตถุไวไฟ เว้นแต่สภาพการทำงานไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือร่างกายของลูกจ้าง

(๔) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) งานเกี่ยวกับเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ที่มีความสั่นสะเทือน
- (๒) งานขับเคลื่อนหรือติดไปกับยานพาหนะ
- (๓) งานยก แบก หาม หาบ ทูน ลาก หรือเข็นของหนักเกินสิบห้ากิโลกรัม
- (๔) งานที่ทำในเรือ
- (๕) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๓๙/๑ ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ทำงานในระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกา ทำงานล่วงเวลา หรือทำงานในวันหยุด

ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร งานวิชาการ งานธุรการ หรืองานเกี่ยวกับการเงินหรือบัญชี นายจ้างอาจให้ลูกจ้างนั้นทำงานล่วงเวลาในวันทำงานได้เท่าที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์โดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อนเป็นคราว ๆ ไป”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในสถานที่ดังต่อไปนี้

- (๑) โรงฆ่าสัตว์
- (๒) สถานที่เล่นการพนัน
- (๓) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (๔) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่บุคคลอื่น

ในกรณีที่นายจ้างจ่ายเงินหรือประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น เป็นการล่วงหน้าก่อนมีการจ้าง ขณะแรกจ้าง หรือก่อนถึงงวดการจ่ายค่าจ้างในแต่ละคราว มิให้ถือว่าเป็นการจ่ายหรือรับค่าจ้างสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กนั้น และห้ามมิให้นายจ้างนำเงินหรือประโยชน์ตอบแทนดังกล่าวมาหักจากค่าจ้างซึ่งต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กตามกำหนดเวลา”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ลูกจ้างซึ่งมีอำนาจหน้าที่หรือซึ่งนายจ้างให้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลาตามมาตรา ๖๑ และค่าล่วงเวลาในวันหยุดตามมาตรา ๖๓ แต่ลูกจ้างซึ่งนายจ้างให้ทำงานตาม (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเท่ากับอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำ

(๑) ลูกจ้างซึ่งมีอำนาจหน้าที่ทำการแทนนายจ้างสำหรับกรณีการจ้าง การให้บำเหน็จ หรือการเลิกจ้าง

(๒) งานเร่ขายหรือชักชวนซื้อสินค้าซึ่งนายจ้างได้จ่ายค่านายหน้าจากการขายสินค้าให้แก่ลูกจ้าง

(๓) งานขบวนการจัดงานรถไฟ ซึ่งได้แก่งานที่ทำบนขบวนรถและงานอำนวยความสะดวกแก่การเดินรถ

(๔) งานเปิดปิดประตูน้ำหรือประตูระบายน้ำ

(๕) งานอ่านระดับน้ำและวัดปริมาณน้ำ

(๖) งานดับเพลิงหรืองานป้องกันอันตรายสาธารณะ

(๗) งานที่มีลักษณะหรือสภาพต้องออกไปทำงานนอกสถานที่ และโดยลักษณะหรือสภาพของงานไม่อาจกำหนดเวลาทำงานที่แน่นอนได้

(๘) งานอยู่เวรเฝ้าดูแลสถานที่หรือทรัพย์สินอันมิใช่หน้าที่การทำงานปกติของลูกจ้าง

(๙) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ เว้นแต่นายจ้างตกลงจ่ายค่าล่วงเวลาหรือค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่ลูกจ้าง”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๗ ในกรณีที่นายจ้างเลิกจ้างโดยมิใช่กรณีตามมาตรา ๑๑๕ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีในปีที่เลิกจ้างตามส่วนของวันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๓๐

ในกรณีที่ลูกจ้างเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาหรือนายจ้างเลิกจ้าง ไม่ว่าการเลิกจ้างนั้นเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๕ หรือไม่ก็ตาม ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีสะสมที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๓๐”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๕ ในกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นโดยเหตุหนึ่งเหตุใดที่สำคัญอันมีผลกระทบต่อการประกอบกิจการของนายจ้างจนทำให้นายจ้างไม่สามารถประกอบกิจการได้ตามปกติซึ่งมิใช่เหตุสุดวิสัยต้องหยุดกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว ให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดกิจการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงาน

ให้นายจ้างแจ้งให้ลูกจ้างและพนักงานตรวจแรงงานทราบล่วงหน้าเป็นหนังสือก่อนวันเริ่มหยุดกิจการตามวรรคหนึ่งไม่น้อยกว่าสามวันทำการ”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๓ คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางและมาตรการด้านสวัสดิการแรงงาน
- (๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ

(๓) ให้คำแนะนำในการจัดสวัสดิการแรงงานสำหรับสถานประกอบกิจการแต่ละประเภท

(๔) ติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการต่อรัฐมนตรี

(๕) ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าตามมาตรา ๑๒๐

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานหรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๕๔ ให้นำมาตรา ๗๘ วรรคสอง มาตรา ๘๐ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน โดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๑๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๑๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๕ ให้นายจ้างซึ่งมีลูกจ้างรวมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไปยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงานต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเดือนมกราคมของทุกปี ทั้งนี้ ให้นายจ้างส่งแบบตามท่อนที่อธิบดีกำหนดให้นายจ้างภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ในกรณีที่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพการจ้างและสภาพการทำงานที่ได้ยื่นไว้ตามวรรคหนึ่งเปลี่ยนแปลงไป ให้นายจ้างแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเดือนถัดจากที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๕ นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใดดังต่อไปนี้

(๑) พุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญาโดยเจตนาแก่นายจ้าง

(๒) จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย

(๓) ประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๔) ฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้างอันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม และนายจ้างได้ تذากเตือนเป็นหนังสือแล้ว เว้นแต่กรณีที่ร้ายแรง นายจ้างไม่จำเป็นต้อง تذากเตือน

หนังสือเตือนให้มีผลบังคับได้ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกจ้างได้กระทำความผิด

(๕) ละทิ้งหน้าที่เป็นเวลาสามวันทำงานติดต่อกันไม่ว่าจะมีวันหยุดคั่นหรือไม่ก็ตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๖) ได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ในกรณี (๖) ถ้าเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษต้องเป็นกรณีที่ เป็นเหตุให้นายจ้างได้รับความเสียหาย

การเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยตามวรรคหนึ่ง ถ้านายจ้างไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุที่เลิกจ้างไว้ในหนังสือบอกเลิกสัญญาจ้างหรือไม่ได้แจ้งเหตุที่เลิกจ้างให้ลูกจ้างทราบในขณะที่เลิกจ้าง นายจ้างจะยกเหตุขึ้นอ้างในภายหลังไม่ได้

มาตรา ๑๒๐ ในกรณีที่นายจ้างจะย้ายสถานประกอบการไปตั้ง ณ สถานที่อื่นอันมีผลกระทบสำคัญต่อการดำรงชีวิตตามปกติของลูกจ้างหรือครอบครัว นายจ้างต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันย้ายสถานประกอบการ ในการนี้ ถ้าลูกจ้างไม่ประสงค์จะไปทำงานด้วยให้ลูกจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาจ้างได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายจ้าง หรือวันที่นายจ้างย้ายสถานประกอบการ แล้วแต่กรณี โดยลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษไม่น้อยกว่าอัตราค่าชดเชยที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๑๑๘

ในกรณีที่นายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ แทนการบอกกล่าวล่วงหน้าเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามสิบวัน หรือเท่ากับค่าจ้างของการทำงาน สามสิบวันสุดท้ายสำหรับลูกจ้างซึ่งได้รับค่าจ้างตามผลงานโดยคำนวณเป็นหน่วย

ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าให้แก่ลูกจ้าง ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ลูกจ้างบอกเลิกสัญญา

ในกรณีที่นายจ้างไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษ หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าตาม วรรคสาม ให้ลูกจ้างมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานภายในสามสิบวันนับแต่วัน ครบกำหนดการจ่ายค่าชดเชยพิเศษ หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า

ให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาและมีคำสั่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง เมื่อคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาแล้ว ปรากฏว่า ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชยพิเศษ หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า ให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีคำสั่งเป็นหนังสือ ให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า แล้วแต่กรณี ให้แก่ลูกจ้าง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบ หรือถือว่าทราบคำสั่ง

ในกรณีที่คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานพิจารณาแล้วปรากฏว่า ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชย หรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีคำสั่ง เป็นหนังสือและแจ้งให้นายจ้างและลูกจ้างทราบ

คำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานให้เป็นที่สุด เว้นแต่นายจ้างหรือลูกจ้างจะอุทธรณ์ คำสั่งต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่ง ในกรณีที่นายจ้างเป็นฝ่ายนำคดีไปสู่ศาล นายจ้างต้องวางหลักประกันต่อศาลตามจำนวนที่ต้องจ่ายตามคำสั่งนั้น จึงจะฟ้องคดีได้”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง แรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เมื่อพนักงานตรวจแรงงานสอบสวนแล้วปรากฏว่าลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดที่ นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงิน ดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าได้ทราบคำสั่ง”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๒๔/๑ ในกรณีที่นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๒๔ ภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลแล้ว การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างให้เป็นอันระงับไป”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“เมื่อคดีถึงที่สุดและนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินจำนวนใดให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย ให้ศาลมีอำนาจจ่ายเงินที่นายจ้างวางไว้ต่อศาลให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย หรือกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีที่ได้จ่ายเงินตามมาตรา ๑๓๔ ได้แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑๓๕ ในกรณีที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๑๓๔ แล้ว ให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจ่ายเงิสดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างนั้นพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีนับแต่วันที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างให้แก่ลูกจ้าง ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายจะได้จ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างอีกหรือไม่

สิทธิไล่เบี้ยตามวรรคหนึ่งให้มีอายุความสิบปีนับแต่วันที่จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

“มาตรา ๑๔๑ คำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๕ (๓) ให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง และให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดังกล่าวให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งย่อมไม่เป็นการทุเลาการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงาน เว้นแต่อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น หรือมีการวางหลักประกันตามที่อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายกำหนด

ในกรณีที่นายจ้างหรือลูกจ้างได้ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานตามมาตรา ๑๓๕ (๓) หรือได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาที่กำหนด การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างหรือลูกจ้างให้เป็นอันระงับไป”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔๔ นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๖ มาตรา ๘๐ วรรคหนึ่ง กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๕ มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๑๘ วรรคหนึ่ง ไม่จ่ายค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าหรือค่าชดเชยพิเศษตามมาตรา ๑๒๐ มาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่นายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๓๙/๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ มาตรา ๔๙ หรือมาตรา ๕๐ เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตราย แก่กายหรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๔๔/๑ ผู้ประกอบกิจการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑/๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”

มาตรา ๒๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕๐ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวก ไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการค่าจ้าง คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน คณะอนุกรรมการของคณะกรรมการดังกล่าว หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการเห็นว่านั้นมอบหมาย แล้วแต่กรณี หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานตรวจแรงงาน หรือแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญ ตามมาตรา ๑๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕๑ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง คณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน คณะอนุกรรมการของคณะกรรมการดังกล่าว หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการเห็นว่านั้นมอบหมาย แล้วแต่กรณี หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานตรวจแรงงาน หรือแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้เชี่ยวชาญตามมาตรา ๑๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการสวัสดิการแรงงานที่สั่งตามมาตรา ๑๒๐ หรือคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานที่สั่งตามมาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ หรือมาตรา ๑๒๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๕๕/๑ นายจ้างผู้ใดไม่ยื่นหรือไม่แจ้งแบบแสดงสภาพการจ้าง และสภาพการทำงาน ตามมาตรา ๑๑๕/๑ และได้รับหนังสือเตือนจากพนักงานตรวจแรงงานแล้วยังไม่ยื่นหรือไม่แจ้งภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้าง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดห้ามนายจ้างเรียกรับหรือรับหลักประกันการทำงานหรือความเสียหายในการทำงาน กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้างข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้าง มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี กำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงนำเวลาทำงานปกติส่วนที่ไม่ครบแปดชั่วโมงไปรวมกับเวลาทำงานปกติในวันอื่นได้ซึ่งต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมง กำหนดให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าในกรณีที่มีการย้ายสถานประกอบกิจการ และกำหนดให้นายจ้างยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน รวมทั้งเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้การคุ้มครองลูกจ้างมีประสิทธิภาพและให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่..) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๒/๒๕๕๐ วันพุธที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๕ ก หน้า ๔-๑๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อัตรากำลังขั้นต่ำพื้นฐาน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๔ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “อัตรากำลังตามมาตรฐานฝีมือ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “อัตรากำลังขั้นต่ำ” และคำว่า “การทำงานล่วงเวลา” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“อัตรากำลังตามมาตรฐานฝีมือ” หมายความว่า อัตรากำลังที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นในแต่ละสาขาอาชีพตามมาตรฐานฝีมือ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและการพัฒนา ค่าจ้างและรายได้

(๒) กำหนดแนวทางในการพิจารณาของนายจ้างในการปรับค่าจ้างตามภาวะเศรษฐกิจและสังคม

(๓) กำหนดอัตรากำลังขั้นต่ำ

(๔) กำหนดอัตรากำลังตามมาตรฐานฝีมือ

(๕) ให้คำแนะนำด้านวิชาการและแนวทางการประสานประโยชน์แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย ในการเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการค่าจ้างจะมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนาระบบรายได้ของประเทศด้วยก็ได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๒ การประชุมคณะกรรมการค่าจ้างต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยมีกรรมการฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างอย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมเพื่อพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ ตามมาตรา ๑๕ จะต้องมีการประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยมีกรรมการฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างอย่างน้อยฝ่ายละสองคนจึงจะเป็นองค์ประชุม และต้องได้มติ อย่างน้อยสองในสามของกรรมการที่เข้าประชุม

ในการประชุมเพื่อพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือคราวใด ถ้าไม่ได้องค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้จัดให้มีการประชุมอีกครั้งหนึ่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันทีนัดประชุมครั้งแรก การประชุมครั้งหลังนี้แม้จะไม่มีกรรมการซึ่งมาจากฝ่ายนายจ้างหรือ ฝ่ายลูกจ้างเข้าร่วมประชุม ถ้ามีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ก็ให้ถือเป็นองค์ประชุม และต้องได้มติน้อยกว่าสองในสามของกรรมการที่เข้าประชุม”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการค่าจ้างมอบหมายได้

ให้คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดองค์ประชุมและวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการ ได้ตามความเหมาะสม”

มาตรา ๑๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๑๔/๑ ให้คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคน เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง ซึ่งในจำนวนนี้อย่างน้อยต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงาน การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม หรือกฎหมาย

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างแต่งตั้ง ตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้คณะกรรมการค่าจ้างศึกษาและ พิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ประกอบกับข้อเท็จจริงอื่น โดยคำนึงถึงดัชนี

ค่าครองชีพ อัตราเงินเฟ้อ มาตรฐานการครองชีพ ต้นทุนการผลิต ราคาของสินค้าและบริการ
ความสามารถของธุรกิจ ผลผลิตภาพแรงงาน ผลผลิตทั้งหมดรวมของประเทศ และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
การพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจะกำหนดให้ใช้เฉพาะกิจการ งานหรือสาขาอาชีพ
ประเภทใด เพียงใด ในท้องถิ่นใดก็ได้

ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ ให้คณะกรรมการค่าจ้างศึกษาและ
พิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับในแต่ละอาชีพตามมาตรฐานฝีมือที่กำหนดไว้
โดยวัดค่าทักษะฝีมือ ความรู้ และความสามารถ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่คณะกรรมการ
ค่าจ้างกำหนด

มาตรา ๔๘ เมื่อได้ศึกษาข้อมูลและพิจารณาข้อเท็จจริงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๗ แล้ว
ให้คณะกรรมการค่าจ้างประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือโดยเสนอต่อ
คณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๙ ประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือตามมาตรา ๔๘
ให้ใช้บังคับแก่นายจ้างและลูกจ้างทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ

มาตรา ๕๐ เมื่อประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือมีผล
ใช้บังคับแล้ว ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้าง
ตามมาตรฐานฝีมือที่กำหนด

ให้พนักงานตรวจแรงงานส่งประกาศกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรืออัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ
ให้แก่นายจ้างที่อยู่ในข่ายบังคับ และให้นายจ้างนั้นปิดประกาศดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย เพื่อให้ลูกจ้าง
ได้ทราบ ณ สถานที่ทำงานของลูกจ้างตลอดระยะเวลาที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๕๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างในกระทรวงแรงงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้าง
- (๒) จัดทำแผนงานโครงการเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ
- (๓) ประสานแผนและการดำเนินการของคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ

(๔) รวบรวม ศึกษา วิจัย วิเคราะห์ และประเมินผลสถานการณ์เศรษฐกิจ แรงงาน
ภาวะการครองชีพ การขยายตัวของตลาดแรงงาน ผลผลิตภาพแรงงาน การลงทุน การย้ายถิ่น และข้อมูลอื่น

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศและเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการ

(๕) เสนอแนะผลการศึกษา และผลการพิจารณาข้อมูลทางวิชาการ และมาตรการเสริมอื่นต่อกระทรวงแรงงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้

(๖) ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศ และการปฏิบัติงานตามมติของคณะกรรมการค่าจ้าง

(๗) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการค่าจ้างและคณะอนุกรรมการมอบหมาย”

มาตรา ๑๐ บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๑๕ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติในหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง โดยเพิ่มอำนาจในการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือและอำนาจในการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างเสนออัตราค่าจ้างที่กำหนดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้าง และติดตามประเมินผลแผนพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าจ้างของคณะกรรมการค่าจ้างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓)

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่...) พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๓๕ ก หน้า ๑๘-๒๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

๑. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน

พ.ศ. ๒๕๔๑

ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๘ ก หน้า ๑-๔๔ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑
วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการจึงไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวอยู่ในรูปของประกาศกระทรวง อันมีฐานะเป็นกฎหมายลำดับรอง จึงมีปัญหาในเรื่องการยอมรับ ดังนั้น เพื่อให้การใช้แรงงานเป็นไปอย่างเป็นธรรม และเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงบทบัญญัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้แรงงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น การให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อให้ความคุ้มครองแก่การใช้แรงงานบางประเภทเป็นพิเศษกว่าการใช้แรงงานทั่วไป การห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงเพราะเหตุมีครรภ์ การให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีสิทธิลาเพื่อศึกษาอบรม การให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนการขาดรายได้ของลูกจ้างในกรณีที่นายจ้างหยุดประกอบกิจการ การกำหนดเงื่อนไขในการนำหนี้บางประเภทมาหักจากค่าตอบแทน การทำงานของลูกจ้าง การจัดตั้งกองทุนเพื่อสงเคราะห์ลูกจ้างหรือบุคคลซึ่งลูกจ้างระบุให้ได้รับประโยชน์หรือในกรณีที่มิได้ระบุ ให้ทายาทได้รับประโยชน์จากกองทุนเพื่อสงเคราะห์ลูกจ้างของลูกจ้างที่ถึงแก่ความตาย ตลอดจนปรับปรุงอัตราโทษให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๖๖ มาตรา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๔ หมวด และมีบทเฉพาะกาล สาระสำคัญมีดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๓

๒. พระราชบัญญัตินี้มิให้บังคับแก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รวมกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

๓. กำหนดค่านิยามศัพท์ จำนวน ๒๔ คำ ตามมาตรา ๕ ได้แก่คำว่า นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ว่าจ้าง ผู้รับเหมาขั้นต้น ผู้รับเหมาช่วง สัญญาจ้าง วันทำงาน วันหยุด วันลา ค่าจ้าง ค่าจ้างในวันทำงาน อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน การทำงานล่วงเวลา ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด ค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย ค่าชดเชยพิเศษ เงินสะสม เงินสมทบ พนักงานตรวจแรงงาน อธิบดี และรัฐมนตรี

๔. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานตรวจแรงงาน และออกกฎกระทรวงเพื่อคุ้มครองแรงงาน

หมวดทั่วไป มาตรา ๗ – ๒๒

๕. กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับเงินประกัน ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด ค่าชดเชย และค่าชดเชยพิเศษสำหรับในกรณีที่นายจ้างผิดนัด เช่น ให้นายจ้างเสียดอกเบี้ยให้แก่ลูกจ้างในระหว่างผิดนัดร้อยละสิบห้าต่อปี

๖. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างเรียกหรือรับเงินประกันการทำงานหรือเงินประกันความเสียหายในการทำงานจากลูกจ้าง ทั้งนี้ เว้นแต่ลักษณะหรือสภาพของงานที่ลูกจ้างต้องรับผิดชอบ ซึ่งให้เรียกหรือรับเงินประกันจากลูกจ้างได้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๗. กำหนดให้นายจ้างปฏิบัติต่อลูกจ้างให้ถูกต้องตามสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

หมวด ๒ การใช้แรงงานทั่วไป มาตรา ๒๓ – ๓๗

๘. กำหนดให้นายจ้างประกาศกำหนดเวลาทำงานปกติให้ลูกจ้างทราบ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างมีวันหยุด วันพักผ่อน

๙. กำหนดให้ลูกจ้างมีสิทธิลาป่วยได้เท่าที่ป่วยจริง มีสิทธิลาทำหมัน มีสิทธิลาเพื่อกิจธุระ มีสิทธิลาเพื่อรับราชการทหาร อีกทั้งให้ลูกจ้างมีสิทธิลาเพื่อการฝึกอบรมหรือพัฒนาความรู้ความสามารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑๐. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานยก แบก หาม โยก ลาก หรือเข็นของหนักเกินอัตราน้ำหนักตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓ การใช้แรงงานหญิง มาตรา ๓๘ – ๔๓

๑๑. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงทำงานลักษณะเกี่ยวกับ เช่น ทำได้ดิน ทำได้น้ำ ทำงานที่นักร้างสูงตั้งแต่ ๑๐ เมตรขึ้นไป ทำงานเกี่ยวกับวัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ

๑๒. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงซึ่งมีครรภ์ทำงานในระหว่าง ๒๒.๐๐ – ๐๖.๐๐ นาฬิกา ทำงานล่วงเวลา ทำงานในวันหยุด และทำงานลักษณะเกี่ยวกับเครื่องจักรกลที่มีความสั่นสะเทือน ขับเคลื่อนยานพาหนะ หรืองานยก แบก หาม โยก ลาก หรือเข็นของหนักเกิน ๕ กิโลกรัม หรืองานที่ทำในเรือ

๑๓. กำหนดให้ลูกจ้างหญิงมีครรภ์มีสิทธิลาคลอดบุตรครรภ์หนึ่งไม่เกิน ๙๐ วัน

๑๔. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างซึ่งเป็นหญิงเพราะเหตุมีครรภ์

หมวด ๔ การใช้แรงงานเด็ก มาตรา ๔๔ – ๕๕

๑๕. กำหนดห้ามมิให้นายจ้างจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นลูกจ้าง

๑๖. กำหนดมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ทำงานระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ – ๐๖.๐๐ นาฬิกา รวมทั้งทำงานล่วงเวลา ทำงานในวันหยุด และทำงานในลักษณะเสี่ยงภัย

๑๗. กำหนดให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กมีสิทธิลาเพื่อศึกษาอบรม

หมวด ๕ ค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด มาตรา ๕๓ – ๖๓

๑๘. กำหนดให้นายจ้างกำหนดค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุดให้แก่ลูกจ้างชายและหญิงเท่าเทียมกันสำหรับงานที่มีลักษณะและคุณภาพอย่างเดียวกันและปริมาณเท่ากัน

๑๙. กำหนดให้ลูกจ้างจ่ายค่าจ้างเพิ่มขึ้นจากค่าจ้างในวันปกติสำหรับในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในวันหยุดในอัตราตามสิทธิของลูกจ้างและตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด

๒๐. ห้ามมิให้นายจ้างหักค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด และค่าล่วงเวลาในวันหยุด เว้นแต่เป็นการหักเพื่อเงื่อนไขตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดตามมาตรา ๗๖ เช่น ชำระภาษีเงินได้ ชำระค่าบำรุงสหภาพแรงงาน ชำระหนี้สหกรณ์ เป็นต้น

หมวด ๖ คณะกรรมการค่าจ้าง มาตรา ๗๘ – ๘๑

๒๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการค่าจ้างและสำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างในกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม ซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างมีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี

หมวด ๗ สวัสดิการ มาตรา ๘๒ – ๘๕

๒๒. กำหนดให้มีคณะกรรมการสวัสดิการแรงงาน มีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๘ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการทำงาน มาตรา ๑๐๐ – ๑๐๗

๒๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีองค์ประกอบของคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ของกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

๒๔. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างดำเนินการในการบริหารและจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อคุ้มครองลูกจ้าง

๒๕. กำหนดให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจสั่งตามมาตรา ๑๐๔ และมาตรา ๑๐๕ ในกรณีนายจ้างฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานได้อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ได้ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการนั้นให้เป็นที่สุด

๒๖. กำหนดให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพของลูกจ้างและส่งผลการตรวจดังกล่าวแก่พนักงานตรวจแรงงาน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๕ การควบคุม มาตรา ๑๐๘ – ๑๑๕

๒๗. กำหนดให้มีการควบคุมการทำงาน เช่น กำหนดให้มีข้อบังคับการทำงาน และจัดทำทะเบียนลูกจ้าง

หมวด ๑๐ การพักงาน มาตรา ๑๑๖ – ๑๑๗

๒๘. กำหนดให้นายจ้างสั่งพักงานลูกจ้างในระหว่างการสอบสวนลูกจ้างซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่จะมีข้อบังคับหรือข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ นายจ้างจะต้องมีคำสั่งพักงานเป็นหนังสือระบุความผิดและกำหนดระยะเวลาแจ้งให้ลูกจ้างทราบก่อนการพักงาน

หมวด ๑๑ ค่าชดเชย มาตรา ๑๑๘ – ๑๒๒

๒๙. กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้ลูกจ้างในกรณีนายจ้างเลิกจ้าง

หมวด ๑๒ การยื่นคำร้องและการพิจารณาคำร้อง มาตรา ๑๒๓ – ๑๒๕

๓๐. กำหนดให้ลูกจ้างหรือทายาทมีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานตรวจแรงงานท้องที่ในกรณีไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

หมวด ๑๓ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง มาตรา ๑๒๖ – ๑๓๘

๓๑. กำหนดให้มีกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างเพื่อเป็นทุนสงเคราะห์ลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างออกจากงานหรือตาย

หมวด ๑๔ พนักงานตรวจแรงงาน มาตรา ๑๓๙ – ๑๔๒

๓๒. กำหนดให้มีพนักงานตรวจแรงงานเพื่อเข้าไปตรวจสอบสภาพการทำงานของลูกจ้างในสถานที่ประกอบการ

หมวด ๑๕ การส่งหนังสือ มาตรา ๑๔๓

๓๓. กำหนดการส่งคำสั่งหรือหนังสือของอธิบดีหรือพนักงานตรวจแรงงาน ซึ่งสั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือพนักงานตรวจแรงงานจะนำไปส่งเองหรือให้เจ้าหน้าที่นำไปส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่หรือสำนักงานของนายจ้าง

หมวด ๑๖ บทกำหนดโทษ มาตรา ๑๔๔ – ๑๔๕

๑๔. กำหนดโทษทางอาญาสำหรับกรณีนายจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

บทเฉพาะกาล มาตรา ๑๖๐ – ๑๖๖

๑๕. ให้ความคุ้มครองลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก ซึ่งนายจ้างรับเข้าทำงานตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมถึงเพื่อให้คณะกรรมการ นายจ้าง คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องจนกว่าจะครบวาระดำรงตำแหน่ง

๑๖. ให้ความคุ้มครองต่อคำร้องที่ยังไม่ถึงที่สุดหรือคดีที่ยังอยู่ในระหว่างพิจารณา นอกจากนี้ยังคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างให้ได้รับค่าจ้างหรือเงินอื่นจากนายจ้างตามประกาศของคณะปฏิวัติฯ โดยให้คงได้รับต่อไป

๒. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒)

พระพุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๕ ก หน้า ๔ - ๑๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและไม่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินการเพื่อให้ความคุ้มครองลูกจ้าง สมควรแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดห้ามนายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือความเสียหายในการทำงาน กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้างข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้าง มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณี กำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงนำเวลาทำงานปกติส่วนที่ไม่ครบแปดชั่วโมงไปรวมกับเวลาทำงานปกติในวันอื่นได้ซึ่งต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมง กำหนดให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าในกรณีที่มีการย้ายสถานประกอบกิจการ และกำหนดให้นายจ้างยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงาน รวมทั้งเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ เพื่อให้การคุ้มครองลูกจ้างมีประสิทธิภาพและให้ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติ ๒๗ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามศัพท์คำว่า “นายจ้าง” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๓)

๒. ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๔)

- ปรับปรุงแก้ไขกรณีนายจ้างไม่คืนหลักประกันที่เป็นเงินแก่ลูกจ้างภายในเวลาที่กำหนดให้นายจ้างเสียดอกเบี้ย

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

- กำหนดให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันการทำงานหรือความเสียหายในการทำงานไม่ว่าจะเป็นเงิน ทรัพย์สินหรือค้ำประกันด้วยบุคคลจากลูกจ้าง

- กำหนดหนี้ที่เกิดจากเงินที่นายจ้างต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ หรือต้องชดเชยให้กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ให้ลูกจ้างหรือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานแล้วแต่กรณี มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของนายจ้าง

๔. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๑/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๖)

- กำหนดกรณีให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้าง

๕. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๗)

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจสั่งให้สัญญาจ้าง ข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน ระเบียบหรือคำสั่งของนายจ้าง มีผลใช้บังคับเพียงเท่าที่เป็นธรรม และพอสมควรแก่กรณี

๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

- กำหนดให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงานหรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกินลูกความหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง

- กำหนดการสิ้นสุดของสัญญาจ้าง กล่าวคือ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในสัญญาจ้างโดยมิต้องบอกกล่าว และในกรณีที่สัญญาไม่ได้กำหนดระยะเวลาให้บอกกล่าวล่วงหน้า

- กำหนดให้นายจ้างตอบแจ้งการดำเนินการต่ออธิบดี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๙)

- กำหนดให้นายจ้างและลูกจ้างตกลงนำเวลาทำงานปกติส่วนที่ไม่ครบแปดชั่วโมงไปรวมกับเวลาทำงานปกติในวันอื่นได้ซึ่งต้องไม่เกินวันละเก้าชั่วโมง

๘. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๐)

- กำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้และกำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างหญิงซึ่งมีครรภ์ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัตินี้

๙. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๑๑)

- กำหนดในกรณีที่ลูกจ้างหญิงมีครรภ์ทำงานในตำแหน่งผู้บริหาร งานวิชาการ งานธุรการ หรืองานเกี่ยวกับการเงินบัญชี นายจ้างอาจให้ทำงานได้เท่าที่ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพโดยได้รับความยินยอมจากลูกจ้างก่อนเป็นคราว ๆ ไป

๑๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

- กำหนดให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานในสถานที่โรงฆ่าสัตว์ สถานที่เล่นการพนัน สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ และสถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- กำหนดให้นายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันเพื่อการใด ๆ จากฝ่ายลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก และให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างของลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กให้แก่บุคคลอื่น

๑๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๓)

- กำหนดกรณีที่ลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับค่าล่วงเวลา และค่าล่วงเวลาในวันหยุด และกำหนดกรณีที่ให้ทำงานซึ่งลูกจ้างมีสิทธิรับค่าตอบแทนเป็นเงินเท่ากับอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานตามจำนวนชั่วโมงที่ทำ

๑๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๔)

- กำหนดกรณีนายจ้างเลิกจ้างโดยมิใช่กรณีตามมาตรา ๑๑๕ ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนในปีที่เลิกจ้างตามส่วนของวันหยุดพักผ่อนประจำปีที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับ

- กำหนดกรณีที่ลูกจ้างเป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาหรือนายจ้างเลิกจ้าง ไม่ว่าการเลิกจ้างนั้นเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๕ หรือไม่ก็ตาม ให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีสะสมที่ลูกจ้างพึงมีสิทธิได้รับ

๑๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๕)

- กำหนดให้นายจ้างจ่ายเงินให้แก่ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละเจ็ดสิบห้าของค่าจ้างในวันทำงานที่ลูกจ้างได้รับก่อนนายจ้างหยุดทำการตลอดระยะเวลาที่นายจ้างไม่ได้ให้ลูกจ้างทำงานสำหรับกรณีที่นายจ้างมีความจำเป็นไม่สามารถประกอบกิจการโดยปกติ

๑๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๖)

- กำหนดให้คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานมีอำนาจออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินค่าชดเชยพิเศษหรือค่าชดเชยพิเศษแทนการบอกกล่าวล่วงหน้าในกรณีที่มีการย้ายสถานประกอบการ

๑๕. ให้เพิ่มความในมาตรา ๑๑๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๑๗)

- กำหนดให้นายจ้างยื่นแบบแสดงสภาพการจ้างและสภาพการทำงานต่ออธิบดีภายในเดือนมกราคมของทุกปี

๑๖. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๕ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๘)

- กำหนดให้นายจ้างไม่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างในกรณีหนึ่งกรณีใดตามมาตรา ๑๑๕ เช่น ทุจริตต่อหน้าที่ จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหาย ฯลฯ ซึ่งการเลิกจ้างโดยไม่จ่ายค่าชดเชยนี้ ถ้านายจ้างไม่ระบุข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุเลิกจ้างไว้ในหนังสือนายจ้างจะยกเหตุนี้ขึ้นอ้างในภายหลังไม่ได้

- กำหนดในกรณีนายจ้างจะย้ายสถานประกอบการต้องแจ้งให้ลูกจ้างทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในกรณีที่นายจ้างไม่แจ้งให้ลูกจ้างทราบให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยพิเศษ

๑๗. ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๙)

- กำหนดให้พนักงานตรวจแรงงานมีคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินตามหน้าที่ที่ต้องจ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย

๑๘. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

- ในกรณีที่นายจ้างปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานภายในเวลาที่กำหนดหรือได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลแล้ว ให้การดำเนินคดีอาญาต่อนายจ้างเป็นอันระงับไป

๑๙. ให้ยกเลิกความในวรรคสี่ของมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๑)

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจจ่ายเงินที่นายจ้างวางไว้ต่อศาลให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมเมื่อคดีถึงที่สุดและนายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินจำนวนใดให้แก่ลูกจ้างหรือทายาทโดยธรรมของลูกจ้างซึ่งถึงแก่ความตาย

๒๐. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๒)

- กำหนดให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเมื่อได้จ่ายเงินจากกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างให้มีสิทธิไล่เบี้ยคืนจากผู้ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ลูกจ้างนั้นพร้อมดอกเบี้ย

๒๑. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

- กำหนดให้คำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานให้อุทธรณ์ต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำสั่ง คำวินิจฉัยของอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายดังกล่าวให้เป็นที่สิ้นสุด

๒๒. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๔)

๒๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๔๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

- กำหนดโทษในกรณีผู้ประกอบการใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๑/๑ เกี่ยวกับกรณีให้ถือว่าผู้ประกอบการเป็นนายจ้าง

๒๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๐ และมาตรา ๑๕๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๖)

- กำหนดโทษทางอาญาในกรณีผู้ใดไม่อำนวยความสะดวก ไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ตลอดจนขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ พนักงานตรวจแรงงานตามพระราชบัญญัตินี้

๒๓. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๑๕๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ (มาตรา ๒๓)

- กำหนดโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาทสำหรับนายจ้างผู้ใดไม่ยื่นหรือไม่แจ้งแบบแสดงศักยภาพการจ้างและสภาพการทำงาน

๓. พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓)

พระพุทธศักราช ๒๕๕๑

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๕ ก หน้า ๑๘-๒๓ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

วันเริ่มใช้บังคับ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากบทบัญญัติในหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง โดยเพิ่มอำนาจในการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือและอำนาจในการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างเสนออัตราค่าจ้างที่กำหนดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้าง และติดตามประเมินผลแผนพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าจ้างของคณะกรรมการค่าจ้างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติ ๑๑ มาตรา สาระสำคัญมีดังนี้

๑. ให้ยกเลิกบทนิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐาน” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

๒. ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ” ในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ คือ อัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือหมายถึง อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดขึ้นในแต่ละสาขาอาชีพตามมาตรฐานฝีมือ

๓. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง โดยเพิ่มอำนาจในการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือ

๔. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๓)

- กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการค่าจ้างมอบหมายได้

๖. ให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๘๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

- กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้าง มีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการค่าจ้าง

๗. ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๓ มาตรา ๘๘ มาตรา ๘๙ มาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความในพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๘)

- กำหนดให้คณะกรรมการค่าจ้างเสนออัตราค่าจ้างที่กำหนดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้างมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบค่าจ้างและรายได้ของประเทศเสนอต่อคณะกรรมการค่าจ้างและติดตามประเมินผลแผนพัฒนาดังกล่าว เพื่อให้การกำหนดอัตราค่าจ้างของคณะกรรมการค่าจ้างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง

นางวนิดา อินทรอำนวย / จัดทำ
นางอิสสริยะ ไชยทิพย์ / ตรวจสอบ

พระราชบัญญัติ

เครื่องแบบนักเรียน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบนักเรียน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พุทธศักราช ๒๔๘๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“นักเรียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ซึ่งศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติแต่ไม่รวมถึงสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

“เครื่องแบบนักเรียน” หมายความว่า เครื่องแต่งกาย สิ่งประกอบเครื่องแต่งกายและเครื่องหมายต่าง ๆ ที่กำหนดให้นักเรียนแต่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นักเรียนแต่งเครื่องแบบนักเรียน

ลักษณะของเครื่องแบบนักเรียน วิธีการแต่ง เงื่อนไขในการแต่ง และการยกเว้นไม่ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

นักเรียนผู้ใดไม่แต่งเครื่องแบบนักเรียนโดยไม่ได้รับยกเว้นตามวรรคสองอาจได้รับโทษทางวินัยตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

มาตรา ๖ สถานศึกษาใดมีความประสงค์จะขอใช้เครื่องแบบนักเรียนเป็นอย่างอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดตามมาตรา ๕ วรรคสอง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อกระทรวงศึกษาธิการตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

มาตรา ๗ ผู้ใดแต่งเครื่องแบบนักเรียนโดยไม่มีสิทธิที่จะแต่งหรือแต่งกายเลียนแบบเครื่องแบบนักเรียน ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นนักเรียน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๘ บรรดาระเบียบ ประกาศ และคำสั่งที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกระเบียบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติเครื่องแบบนักเรียน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการจึงไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันสมควรปรับปรุงโดยกำหนดให้มีเครื่องแบบนักเรียนไว้เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อประโยชน์ในการประหยัดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสร้างวินัยให้นักเรียน รวมทั้งเป็นการคุ้มครอง เพื่อมิให้บุคคลอื่นแต่งเครื่องแบบนักเรียนโดยไม่สิทธิที่จะแต่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติระเบียบนักเรียน

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบนักเรียน พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ครั้งที่ ๗๓/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๔๔-๔๖ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

เครื่องมือแพทย์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องมือแพทย์” หมายความว่า

(๑) เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องกล วัตถุที่ใช้ใส่เข้าไปในร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ นำยาที่ใช้ตรวจในห้องปฏิบัติการ ผลิตภัณฑ์ ซอฟต์แวร์ หรือวัตถุอื่นใด ที่ผู้ผลิตมุ่งหมายเฉพาะสำหรับใช้อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ไม่ว่าจะใช้โดยลำพัง ใช้ร่วมกันหรือใช้ประกอบกับสิ่งอื่นใด

(ก) ประกอบโรคศิลปะ ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด และประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(ข) วินิจฉัย ป้องกัน ติดตาม บำบัด บรรเทา หรือรักษา โรคของมนุษย์หรือสัตว์

(ค) วินิจฉัย ติดตาม บำบัด บรรเทา หรือรักษา การบาดเจ็บของมนุษย์หรือสัตว์

(ง) ตรวจสอบ ทดแทน แก้ไข ดัดแปลง พยุง ค้ำ หรือจุนด้านกายวิภาคหรือกระบวนการทางสรีระของร่างกายมนุษย์หรือสัตว์

(จ) ประคับประคองหรือช่วยชีวิตมนุษย์หรือสัตว์

(ฉ) กุมกำเนิด หรือช่วยการเจริญพันธุ์ของมนุษย์หรือสัตว์

(ช) ช่วยเหลือหรือช่วยชดเชยความทุพพลภาพหรือพิการของมนุษย์หรือสัตว์

(ซ) ให้ข้อมูลจากการตรวจสิ่งส่งตรวจจากร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์หรือการวินิจฉัย

(ณ) ทำลายหรือนำเชื้อสำหรับเครื่องมือแพทย์

(๒) อุปกรณ์ หรือส่วนประกอบของเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องกล ผลิตภัณฑ์ หรือวัตถุตาม (๑)

(๓) เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องกล ผลิตภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดว่าเป็นเครื่องมือแพทย์

ผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของสิ่งที่กล่าวถึงตาม (๑) ซึ่งเกิดขึ้นในร่างกายมนุษย์หรือสัตว์ ต้องไม่เกิดจากกระบวนการทางเภสัชวิทยา วิทยาภูมิคุ้มกันหรือปฏิกิริยาเผาผลาญให้เกิดพลังงานเป็นหลัก

“ผลิต” หมายความว่า ทำ ประกอบ ประดิษฐ์ แบ่งบรรจุ รวมบรรจุ ปรับปรุง แปรสภาพ ดัดแปลง หรือทำให้ปราศจากเชื้อ

“ขาย” หมายความว่า จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือโอน สิทธิหรือการครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าและให้หมายความรวมถึง การมิไว้เพื่อขายด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“ฉลาก” หมายความว่า ข้อความใด ๆ ซึ่งแสดงไว้ที่เครื่องมือแพทย์ ภาชนะบรรจุหรือหีบห่อ บรรจุเครื่องมือแพทย์

“เอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดที่ทำให้ปรากฏ ความหมายด้วยข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์ ซึ่งสอดคล้องหรือรวมไว้กับภาชนะหรือหีบห่อ ที่บรรจุเครื่องมือแพทย์นั้น และให้หมายความรวมถึงคู่มือการใช้เครื่องมือแพทย์นั้นด้วย

“ข้อความ” หมายความว่า รวมถึงการกระทำที่ปรากฏด้วยตัวอักษร รูป รอยประดิษฐ์ ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจ ความหมายได้

“โฆษณา” หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบ ข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการส่งเสริมการขายด้วย

“การส่งเสริมการขาย” หมายความว่า การให้ข้อมูล การชักชวน หรือการกระทำโดยวิธีใด ๆ เพื่อชักนำให้เกิดการขาย

“สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและ สถานพยาบาลสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลสัตว์ และให้หมายความรวมถึงสถานพยาบาลและ สถานพยาบาลสัตว์ของหน่วยงานของรัฐด้วย

“ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข” หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้แจ้งรายการละเอียด” หมายความว่า ผู้ได้รับใบรับแจ้งรายการละเอียดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ได้รับใบรับแจ้งรายการละเอียดให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ” หมายความว่า ผู้ได้รับใบจดทะเบียนสถานประกอบการตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ได้รับใบจดทะเบียนสถานประกอบการให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งหรือมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการด้วย

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยามอบหมาย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเครื่องมือแพทย์

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการเครื่องมือแพทย์

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม ออกประกาศ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมเครื่องมือแพทย์และคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนด

(๑) เครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องได้รับอนุญาต ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์

(๒) เครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าต้องแจ้งรายการละเอียด ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์

(๓) เครื่องมือแพทย์ที่ผู้ขายต้องได้รับอนุญาต ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายเครื่องมือแพทย์

(๔) มาตรฐานของเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายต้องปฏิบัติ

(๕) ระบบคุณภาพของการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์

(๖) มาตรฐานของภาชนะบรรจุ และการใช้ภาชนะบรรจุ ตลอดจนวัตถุที่ห้ามใช้เป็นภาชนะบรรจุเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายต้องปฏิบัติ

(๗) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องจัดให้มีผู้ควบคุมการผลิต นำเข้า หรือขาย ตลอดจนกำหนด คุณสมบัติ จำนวนและหน้าที่ของผู้ควบคุม

(๘) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องมีการประเมินเทคโนโลยี เพื่อให้การใช้เครื่องมือแพทย์ดังกล่าว เป็นไปอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาทางด้านสุขภาพของประชาชนและสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

(๙) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องขายเฉพาะแก่ผู้บริโภคมิใช่มีใบสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ และสาธารณสุข ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายเครื่องมือแพทย์

(๑๐) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องขายเฉพาะแก่สถานพยาบาลหรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์ และสาธารณสุข ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายเครื่องมือแพทย์

(๑๑) เครื่องมือแพทย์ที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย

(๑๒) เครื่องมือแพทย์ที่ห้ามประกอบธุรกิจขายตรงหรือตลาดแบบตรงตามกฎหมายว่าด้วยการขายตรงและตลาดแบบตรง

(๑๓) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องแสดงอายุการใช้ คำเตือน ข้อห้ามใช้ หรือข้อควรระวังในการใช้ ไว้ในฉลากหรือเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแสดงดังกล่าว

- (๑๔) เครื่องมือแพทย์ที่ต้องจัดให้มีทะเบียนผู้ป่วยที่ใช้เครื่องมือแพทย์นั้น ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีทะเบียนผู้ป่วยที่ใช้เครื่องมือแพทย์ดังกล่าว
- (๑๕) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้เครื่องมือแพทย์ในการศึกษาวิจัยทางคลินิก
- (๑๖) หลักเกณฑ์และวิธีการขนส่ง เก็บรักษา ทำลายหรือทำให้สิ้นสภาพเครื่องมือแพทย์
- (๑๗) สถานที่แห่งใดในราชอาณาจักรให้เป็นด่านตรวจสอบเครื่องมือแพทย์ที่นำเข้าหรือส่งออก
- (๑๘) เครื่องมือแพทย์ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมบางประการตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรการที่ได้รับการยกเว้น

หมวด ๑

คณะกรรมการเครื่องมือแพทย์

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเครื่องมือแพทย์” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนกรมศุลกากรเป็นกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน ในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์หนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมหนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งหนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการแพทย์หนึ่งคน ผู้ประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัดหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินงานสถานพยาบาลหนึ่งคน ผู้แทนสมาคมหรือผู้ประกอบการที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์หนึ่งคน และผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคอีกหนึ่งคน

ให้รองเลขาธิการซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการกองควบคุมเครื่องมือแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำหรือความเห็นแก่รัฐมนตรีในด้านนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องมือแพทย์เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๖

(๓) ให้ความเห็นชอบในเรื่องการพักใช้และเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๒

การจดทะเบียนสถานประกอบการ

การขออนุญาตและการอนุญาต และการแจ้งรายการละเอียด

มาตรา ๑๕ ผู้ใดประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ต้องจดทะเบียนสถานประกอบการต่อผู้อนุญาต

การขอจดทะเบียนและการรับจดทะเบียนสถานประกอบการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ผู้อนุญาตจะออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการผลิต หรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์แก่ผู้ขอจดทะเบียนสถานประกอบการ เมื่อปรากฏว่าผู้ขอจดทะเบียนสถานประกอบการ

(๑) เป็นเจ้าของกิจการที่ประสงค์จะขอรับใบจดทะเบียนสถานประกอบการ
 (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
 (๓) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
 (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้ถือเอาการกระทำโดยทุจริตเป็นองค์ประกอบ หรือในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วเกินสองปีก่อนวันขอจดทะเบียน

(๖) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 (๗) ไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
 (๘) มีสถานที่ผลิต หรือสถานที่นำเข้าเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต การเก็บ และการควบคุมหรือรักษาคุณภาพเครื่องมือแพทย์ที่มีลักษณะและจำนวนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
 (๙) ไม่ใช่ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจอย่างเดียวกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจของผู้จดทะเบียนสถานประกอบการซึ่งอยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ หรือถูกเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการยังไม่ครบหนึ่งปี

(๑๐) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบจดทะเบียนสถานประกอบการตามพระราชบัญญัตินี้
 (๑๑) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ถูกเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการแล้วเกินสองปีก่อนวันขอจดทะเบียนสถานประกอบการ

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขอจดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการต้องมีคุณสมบัติตาม (๒) และ (๓) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๔) (๕) (๖)

(๗) (๑๐) หรือ (๑๑)

มาตรา ๑๗ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการที่ประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑) ให้ยื่นคำขออนุญาต และเมื่อผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์นั้นได้

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิต หรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑) ด้วย

มาตรา ๑๘ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการซึ่งผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามที่กำหนด ในประกาศตามมาตรา ๖ (๑) อยู่ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับและประสงค์จะดำเนินการ ต่อไป ต้องยื่นคำขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับเมื่อยื่นคำขอดังกล่าว ภายในกำหนดเวลาแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ให้นำความในมาตรา ๑๗ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการที่ประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ ตามมาตรา ๖ (๒) ให้ยื่นคำขอแจ้งรายการละเอียด และเมื่อผู้อนุญาตออกใบรับแจ้งรายการละเอียดให้แล้ว จึงจะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์นั้นได้

การแจ้งรายการละเอียดและการออกใบรับแจ้งรายการละเอียดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้แจ้งรายการละเอียดตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการผลิต หรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๒) ด้วย

มาตรา ๒๐ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการซึ่งผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามที่กำหนด ในประกาศตามมาตรา ๖ (๒) อยู่ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับและประสงค์จะดำเนินการ ต่อไป ต้องยื่นคำขอแจ้งรายการละเอียดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ เมื่อยื่น คำขอดังกล่าวภายในกำหนดเวลาแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่รับแจ้งรายการละเอียด

ให้นำความในมาตรา ๑๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ เมื่อมีประกาศเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๘) แล้ว ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้ครอบครอง ที่มีเครื่องมือแพทย์ดังกล่าวไว้ในครอบครองในวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ แจ้งการ ครอบครองเครื่องมือแพทย์นั้นต่อผู้อนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่จะมีการเคลื่อนย้ายเครื่องมือแพทย์ตามวรรคหนึ่งจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ในภายหลัง ให้ผู้ครอบครองเครื่องมือแพทย์ดังกล่าวแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อนการเคลื่อนย้าย ทั้งนี้ ในกรณีที่จำเป็นเพื่อความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือแพทย์นั้นให้ผู้อนุญาตดำเนินการให้มีการ

ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือแพทย์ สถานที่ และบุคลากร หากมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ตรวจสอบความพร้อมดังกล่าว ให้เรียกเก็บจากผู้ครอบครองเครื่องมือแพทย์

การแจ้งการครอบครองตามวรรคหนึ่ง การเคลื่อนย้ายและการตรวจสอบความพร้อม รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการที่ประสงค์จะผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตาม มาตรา ๖ (๘) ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตเพื่อให้มีการประเมินว่าเครื่องมือแพทย์ดังกล่าวมีประสิทธิภาพ คุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัยในการใช้ รวมทั้งการประเมินผลกระทบและความคุ้มค่าทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้การใช้เครื่องมือแพทย์เป็นไปอย่างเหมาะสม ทัวถึงและเป็นธรรม และเมื่อ ผู้อนุญาตออกใบรับรองการประเมินให้แล้วจึงจะผลิตหรือนำเข้าได้ ทั้งนี้ ในกรณีที่เครื่องมือแพทย์ ที่ผู้ผลิตหรือนำเข้าต้องได้รับอนุญาตหรือต้องแจ้งรายการละเอียด จะผลิตหรือนำเข้าได้เมื่อผู้อนุญาต ออกใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดให้แล้วตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ แล้วแต่กรณี

การยื่นคำขอประเมิน การประเมินและการออกใบรับรองการประเมินเครื่องมือแพทย์ ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการ โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญองค์กร ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นผู้ประเมินเครื่องมือ แพทย์ตามวรรคหนึ่ง รวมทั้งกำหนดอัตรา วิธีการชำระ และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการประเมิน เครื่องมือแพทย์ดังกล่าว

ค่าใช้จ่ายในการประเมินเครื่องมือแพทย์ตามวรรคสาม ให้เรียกเก็บจากผู้ประสงค์จะผลิตหรือ นำเข้าเครื่องมือแพทย์นั้น

ให้นำความในมาตรา ๒๑ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกรณีที่จะมีการเคลื่อนย้าย เครื่องมือแพทย์ที่ผ่านการประเมินตามวรรคหนึ่งจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งในภายหลังด้วย

มาตรา ๒๓ ให้นำความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับกับหน่วยงานของรัฐ และสภาวิชาชีพด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๔ ผู้ใดประสงค์จะขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑) ให้ยื่นคำขออนุญาตและเมื่อผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แล้วจึงจะขายเครื่องมือแพทย์นั้นได้

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขายเครื่องมือแพทย์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑) ด้วย

ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๑๘ ให้ถือว่าเป็นผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ตามวรรคหนึ่งที่ตนผลิตหรือนำเข้าโดยไม่ต้องยื่นคำขออนุญาตขาย แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑)

มาตรา ๒๕ ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ตามที่กำหนดในประกาศตามมาตรา ๖ (๑) อยู่ในวันที่ประกาศดังกล่าวมีผลใช้บังคับและประสงค์จะดำเนินการต่อไป ต้องยื่นคำขออนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนั้นมีผลใช้บังคับ เมื่อยื่นคำขอดังกล่าวภายในกำหนดเวลาแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ให้นำความในมาตรา ๒๔ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๖ ผู้อนุญาตจะออกใบอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์แก่ผู้ขออนุญาตเมื่อปรากฏว่าผู้ขออนุญาต

(๑) เป็นเจ้าของกิจการที่ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตขาย
 (๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗)
 (๓) ไม่ใช่ชื่อในการประกอบพาณิชย์กิจอย่างเดียวหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้ในการประกอบพาณิชย์กิจของผู้จดทะเบียนสถานประกอบการหรือผู้รับอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบจดทะเบียนสถานประกอบการหรือใบอนุญาต หรือถูกเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการหรือใบอนุญาตยังไม่ครบหนึ่งปี

(๔) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วเกินสองปีก่อนวันยื่นคำขออนุญาต

(๖) มีระบบคุณภาพการขายตามมาตรา ๖ (๕)

(๗) มีผู้ควบคุมการขาย ในกรณีที่เป็นเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๗)

ในกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินกิจการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๔) และ (๕) ด้วย

มาตรา ๒๗ บทบัญญัติมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๔ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) การผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์โดยหน่วยงานของรัฐ ในหน้าที่ป้องกัน ชันสูตร บำบัดโรคหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ และสภากาชาดไทย

(๒) การผลิตเครื่องมือแพทย์เฉพาะกรณีทำให้ปราศจากเชื้อในสถานพยาบาลตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาล

(๓) การผลิตและการขายเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข ผู้นั้นผลิตขึ้น สำหรับผู้ป่วยหรือสัตว์เฉพาะรายของตน

(๔) การขายเครื่องมือแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดแล้วโดย สถานพยาบาลหรือผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข สำหรับผู้ป่วยหรือสัตว์เฉพาะราย ของตน

(๕) การผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ในปริมาณเท่าที่จำเป็น เพื่อใช้เฉพาะตัวเพื่อเป็น ตัวอย่าง เพื่อจัดนิทรรศการ หรือเพื่อใช้ในการศึกษา วิจัย วิเคราะห์หรือทดสอบคุณภาพมาตรฐาน

(๖) การนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่เป็นอุปกรณ์หรือส่วนประกอบเพื่อการผลิตเครื่องมือแพทย์ หรือการนำเข้าเครื่องมือแพทย์สำหรับผู้ป่วยหรือสัตว์เฉพาะราย

(๗) การผลิตเครื่องมือแพทย์เพื่อเป็นตัวอย่างในการส่งออก

(๘) การผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ได้รับยกเว้นการบังคับใช้ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ต้องปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดอัตรา วิธีการชำระ การยกเว้นและผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการประเมินเอกสารทางวิชาการ การตรวจสถานประกอบการ การตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์เครื่องมือแพทย์

มาตรา ๒๘ ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิด ให้คู่กันถึงลูกจ้างและตัวแทนของผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตและผู้แจ้งรายการละเมิดด้วย

ให้ถือว่าการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนที่ได้รับการคู่กันตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเมิดด้วย เว้นแต่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเมิดพิสูจน์ได้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการพ้นวิสัยที่ตนจะล่วงรู้หรือควบคุมได้

มาตรา ๒๙ ใบจดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ และใบรับแจ้งรายการละเมิดตามมาตรา ๑๙ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ห้า นับแต่ปีที่ออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต และใบรับแจ้งรายการละเมิด

ใบอนุญาตขายตามมาตรา ๒๔ ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเมิดประสงค์จะขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิด ให้ยื่นคำขอก่อนวันที่ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิดสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุพร้อมกับการยื่นคำขอแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าผู้อนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิดนั้น

การขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเมิด และการอนุญาตให้ต่ออายุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเมิดซึ่งใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิดของตนสิ้นอายุไม่เกินหนึ่งเดือน จะยื่นคำขอต่ออายุและขอผ่อนผัน โดยแสดงเหตุผลในการที่มิได้ยื่นคำขอต่ออายุภายในกำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุก็ได้ แต่การขอผ่อนผันไม่เป็นเหตุให้พ้นผิดตามมาตรา ๕๑

การขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิดเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิดสิ้นอายุจะกระทำมิได้

ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ให้คืนค่าธรรมเนียมการต่ออายุให้แก่ผู้ขอต่ออายุตามส่วนโดยคำนวณเป็นรายเดือนนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาตจนถึงวันสิ้นอายุของใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียดที่ขอต่ออายุนั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาต ให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด และรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ผู้ขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ประกอบกิจการไปพลางก่อน ถ้ารัฐมนตรีมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ให้นับแต่วันที่มิคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ শেষของหนึ่งเดือนถ้าถึงสิบห้าวันให้นับเป็นหนึ่งเดือน

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายการในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต ใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เว้นแต่เป็นการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เป็นการชั่วคราวเพราะมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันไม่อาจดำเนินการขออนุญาตได้

การยื่นคำขอ การอนุญาต และการย้ายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่เป็นการชั่วคราวเพราะมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันไม่อาจดำเนินการขออนุญาตได้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต ใบรับแจ้งรายการละเอียด ใบรับรองการประเมินตามมาตรา ๒๒ หรือหนังสือรับรองสุขภาพ ถูกทำลายหรือชำรุด ให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดยื่นคำขอรับใบแทน ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

การขอรับใบแทนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดผู้เชี่ยวชาญ องค์กรผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดอัตราและวิธีการชำระค่าใช้จ่ายในการประเมินเอกสารทางวิชาการ การตรวจสถานประกอบการ การตรวจสอบหรือตรวจวิเคราะห์เครื่องมือแพทย์เพื่อประกอบการพิจารณาในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การพิจารณาออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต ใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือหนังสือรับรอง

(๒) การพิจารณาให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุงเครื่องมือแพทย์หรือรายการในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต ใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

มาตรา ๓๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งออก ผู้ผลิตจะผลิตเครื่องมือแพทย์เพื่อการส่งออกโดยมีคุณภาพ มาตรฐาน ฉลาก หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่ผู้สั่งซื้อกำหนดก็ได้ แต่จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ตามวรรคหนึ่งในราชอาณาจักร

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่มีข้อกำหนดของต่างประเทศ หรือข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับมาตรฐาน ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย หรือกฎเกณฑ์ของต่างประเทศหรือระหว่างประเทศในการนำเข้าเครื่องมือแพทย์ของประเทศนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอาจทำความตกลงกับหน่วยงานต่างประเทศเกี่ยวกับการยอมรับการตรวจสอบหรือการรับรองเครื่องมือแพทย์หรือสถานประกอบการด้านเครื่องมือแพทย์ของหน่วยงานต่างประเทศนั้นได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ไม่ว่าหน่วยงานของต่างประเทศจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนก็ตาม

การยอมรับการตรวจสอบหรือการรับรองโดยหน่วยงานต่างประเทศตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศรายชื่อหน่วยงานต่างประเทศและขอบเขตของการตรวจสอบหรือรับรองเครื่องมือแพทย์หรือสถานประกอบการด้านเครื่องมือแพทย์ของหน่วยงานต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับนั้น

หมวด ๓

การเลิกกิจการและการโอนกิจการ

มาตรา ๓๖ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๔ หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับการจดทะเบียนได้รับอนุญาตหรือได้แจ้งรายการละเอียดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องแจ้งการเลิกกิจการเป็นหนังสือพร้อมทั้ง

ส่งใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด แล้วแต่กรณี ให้ผู้อนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ และให้ถือว่าใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดดังกล่าวสิ้นอายุนับแต่วันเลิกกิจการนั้น

การแจ้งเลิกกิจการตามวรรคหนึ่งให้ระบุจำนวนเครื่องมือแพทย์ที่เหลืออยู่และสถานที่เก็บเครื่องมือแพทย์นั้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการผู้ใดเลิกกิจการที่ได้รับการจดทะเบียนสถานประกอบการ หากไม่แจ้งเลิกกิจการที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดให้ถือว่าใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุด้วย

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๔ หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดเลิกกิจการโดยไม่แจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุนับแต่วันที่เลิกกิจการ

มาตรา ๓๗ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๔ หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดไม่ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด แล้วแต่กรณี ต้องแจ้งจำนวนเครื่องมือแพทย์ที่เหลืออยู่และสถานที่เก็บเครื่องมือแพทย์นั้นให้ผู้อนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นอายุหรือวันที่ผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ ผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๒๔ ซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการ ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี จะขายเครื่องมือแพทย์ดังกล่าวของตนที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้รับอนุญาตอื่น หรือบุคคลที่ผู้อนุญาตเห็นสมควรภายในหกสิบวันนับแต่วันเลิกกิจการ วันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือวันที่ผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ทั้งนี้ ผู้อนุญาตอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวให้ได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง และยังคงมีเครื่องมือแพทย์ที่ผู้ขายต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๔ เหลืออยู่ ห้ามผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ดังกล่าว และให้ผู้รับอนุญาตแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบเกี่ยวกับจำนวนเครื่องมือแพทย์และสถานที่เก็บเครื่องมือแพทย์นั้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

การแจ้งตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดตายน และทายาทหรือผู้ที่ได้รับความยินยอมจากทายาท แสดงความจำนงค์ต่อผู้อนุญาตเพื่อขอประกอบกิจการนั้นต่อไปภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดตายน เมื่อผู้อนุญาตตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้นั้นมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ให้ผู้แสดงความจำนงค์นั้นประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุและให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงค์เป็นผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดตายน

การแสดงความจำนงค์และการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำความในมาตรา ๓๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับกรณีที่ทายาทผู้ครอบครองเครื่องมือแพทย์นั้น หรือผู้จัดการมรดก ไม่แสดงความจำนงค์เพื่อขอประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง

หมวด ๔

หน้าที่ของผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต
ผู้แจ้งรายการละเอียด และผู้ขาย

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเอียด ผลิต นำเข้า ขายหรือเก็บรักษาเครื่องมือแพทย์นอกสถานที่ที่ระบุไว้ในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด เว้นแต่

(๑) การเก็บรักษาชั่วคราวโดยได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

(๒) การขายโดยตรงต่อผู้ประกอบการวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข

(๓) การประกอบเพื่อการติดตั้งเครื่องมือแพทย์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๑ ให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเมิดปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดูแลการประกอบกิจการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ให้เป็นไปตามระบบคุณภาพของการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๕)

(๒) จัดให้มีผู้ควบคุมการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๗) และควบคุมดูแลให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖ (๗) โดยครบถ้วน

(๓) จัดทำบันทึกการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ เพื่อการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ และจัดทำรายงานต่อผู้อนุญาต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) จัดทำรายงานผลการทำงานอันผิดปกติของเครื่องมือแพทย์ หรือผลอันไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภค และรายงานการดำเนินการแก้ไขผลดังกล่าวต่อผู้อนุญาตไม่ว่าผลดังกล่าวจะเกิดขึ้นในประเทศหรือนอกประเทศก็ตาม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) จัดให้มีป้ายแสดงสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ขายหรือสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือแพทย์ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ดังกล่าว ตามที่ระบุไว้ในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเมิด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๖) จัดให้มีป้ายแสดงชื่อ และคุณสมบัติของผู้ควบคุมในกรณีเป็นเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๗) ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า หรือสถานที่ขาย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) แสดงใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

(๔) จัดให้มีข้อมูลเอกสารทางวิชาการยืนยันว่าเครื่องมือแพทย์ของตนมีคุณภาพ มาตรฐาน ประสิทธิภาพและความปลอดภัย เพื่อการตรวจสอบหรือส่งให้แก่เจ้าหน้าที่เมื่อร้องขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๔) หรือ ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลในสถานพยาบาลที่มีการใช้เครื่องมือแพทย์ดังกล่าว จัดให้มีทะเบียนผู้ป่วยที่ใช้เครื่องมือแพทย์นั้น

การจัดให้มีทะเบียนผู้ป่วยที่ใช้เครื่องมือแพทย์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑๔)

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๕) หรือ (๑๐) ขายเครื่องมือแพทย์ ดังกล่าวได้เฉพาะแก่ผู้บริโภคซึ่งมีใบสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข หรือเฉพาะแก่สถานพยาบาลหรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข

ผู้ขายตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา ๖ (๕) หรือ (๑๐)

หมวด ๕

ฉลากและเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์

มาตรา ๔๔ ให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียด ซึ่งผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ จัดให้มีฉลากและเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์โดยต้องไม่แสดง ข้อความอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง

การแสดงผลฉลากและเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้ผู้ขายเครื่องมือแพทย์ คู่มือให้มีฉลาก หรือฉลากและเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ แล้วแต่กรณี ตามที่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามวรรคหนึ่งจัดไว้

มาตรา ๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๔ ให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดซึ่งผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๓) แสดงอายุการใช้ คำเตือน ข้อห้ามใช้ หรือข้อควรระวังในการใช้ไว้ในฉลากหรือเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์

การแสดงอายุการใช้ คำเตือน ข้อห้ามใช้ หรือข้อควรระวังในการใช้ไว้ในฉลากหรือเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑๓)

หมวด ๖

การควบคุมเครื่องมือแพทย์

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องมือแพทย์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องมือแพทย์ปลอม
- (๒) เครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐาน
- (๓) เครื่องมือแพทย์เสื่อมคุณภาพ
- (๔) เครื่องมือแพทย์ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้
- (๕) เครื่องมือแพทย์ที่ผลิตหรือนำเข้าไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งรายการละเอียด
- (๖) เครื่องมือแพทย์ที่ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดถูกเพิกถอนตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๔๗ เครื่องมือแพทย์ปลอม หมายความว่า เครื่องมือแพทย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องมือแพทย์ที่ทำเทียม หรือเลียนแบบทั้งหมดหรือบางส่วน
- (๒) เครื่องมือแพทย์ที่ลงใจให้เข้าใจผิดเรื่องชื่อ ส่วนประกอบ คุณภาพ ปริมาณ เดือน ปี ที่ผลิต เดือน ปี ที่หมดอายุ ชื่อผู้ผลิต สถานที่ผลิต ชื่อผู้นำเข้า หรือเครื่องหมายรับรองคุณภาพ หรือเครื่องหมายการค้า

(๓) เครื่องมือแพทย์ที่แสดงว่าเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งรายการละเอียดไว้แล้ว ซึ่งมิใช่ความจริง

มาตรา ๔๘ เครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐาน หมายความว่า

(๑) เครื่องมือแพทย์ที่มีคุณภาพหรือมาตรฐานไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งรายการละเอียด

(๒) เครื่องมือแพทย์ที่มีมาตรฐานไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ (๔) หรือที่มีมาตรฐานของภาชนะบรรจุไม่เป็นไปตามมาตรา ๖ (๖) เว้นแต่กรณี เป็นเครื่องมือแพทย์ที่ได้รับอนุญาตให้ผลิตเพื่อส่งออกตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๔๙ เครื่องมือแพทย์เสื่อมคุณภาพ หมายความว่า เครื่องมือแพทย์ที่แปรสภาพไปเป็นเครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐาน หรือเครื่องมือแพทย์ที่สิ้นอายุการใช้ตามที่แสดงไว้

มาตรา ๕๐ เครื่องมือแพทย์ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ หมายความว่า เครื่องมือแพทย์ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องมือแพทย์ที่ใช้ได้ครั้งเดียว และผ่านการใช้ไปแล้ว

(๒) เครื่องมือแพทย์ที่ผลิตหรือเก็บรักษาโดยไม่ถูกสุขลักษณะ

(๓) เครื่องมือแพทย์ที่มีสิ่งอื่นแปลกปลอม หรือสิ่งที่น่าจะเป็นอันตรายแก่สุขภาพปณอยู่ด้วย

(๔) เครื่องมือแพทย์ที่มีสารอันตรายได้รวมอยู่ด้วย และอาจทำให้เกิดพิษอันเป็นอันตรายแก่ผู้ใช้

(๕) เครื่องมือแพทย์ที่มีคุณสมบัติไม่เป็นที่เชื่อถือ

(๖) เครื่องมือแพทย์ที่ออกแบบหรือผลิตซึ่งหากนำไปใช้อาจเป็นผลให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้

(๗) เครื่องมือแพทย์ที่มีการแสดงฉลากหรือเอกสารกำกับไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ ซึ่งอาจเป็นผลให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้

มาตรา ๕๑ เมื่อมีประกาศตามมาตรา ๖ (๑๕) แล้ว ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าผู้สนับสนุนการวิจัย และผู้วิจัยเครื่องมือแพทย์ที่ต้องมีการศึกษาวิจัยทางคลินิก ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว

มาตรา ๕๒ เมื่อมีประกาศตามมาตรา ๖ (๑๖) แล้ว ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย ผู้ครอบครอง หรือผู้ทำลายหรือทำให้สิ้นสภาพซึ่งเครื่องมือแพทย์ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว

มาตรา ๕๓ เมื่อมีประกาศตามมาตรา ๖ (๑๗) แล้ว การนำเข้าหรือส่งออกเครื่องมือแพทย์ ต้องผ่านการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ด่านตรวจสอบเครื่องมือแพทย์

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค เมื่อมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าเครื่องมือแพทย์ใดไม่มีคุณภาพ มาตรฐานหรือประสิทธิภาพ ไม่ปลอดภัยในการใช้อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิต หรือผู้นำเข้าเครื่องมือแพทย์ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพื่อพิสูจน์คุณภาพ มาตรฐานหรือประสิทธิภาพ และความปลอดภัย

ในระหว่างการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งระงับการผลิต นำเข้า หรือขายเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้มีการพิสูจน์แล้วว่าเครื่องมือแพทย์นั้นมีคุณภาพมาตรฐาน หรือประสิทธิภาพและความปลอดภัย

มาตรา ๕๕ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคเมื่อปรากฏว่าเครื่องมือแพทย์ใดมีคุณภาพ หรือมาตรฐานหรือประสิทธิภาพไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับแจ้งรายการละเอียด ไม่ปลอดภัยในการใช้อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือมีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ให้เลขาธิการมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตและผู้แจ้งรายการละเอียดแก้ไขรายการที่ได้รับอนุญาตหรือรับแจ้งรายการละเอียด

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้มีเครื่องมือแพทย์ไว้ในครอบครอง เพื่อใช้ประโยชน์ แก้ไขหรือปรับปรุงเครื่องมือแพทย์ที่ผลิต นำเข้า ขาย หรือมีไว้ในครอบครองนั้น

(๓) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้ขายเครื่องมือแพทย์ งดผลิต นำเข้าหรือขาย เครื่องมือแพทย์ หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) ประกาศผลการตรวจสอบหรือวิเคราะห์เครื่องมือแพทย์ และประกาศการกระทำอันฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามใน (๒) หรือ (๓) ให้ประชาชนทราบโดยเร็ว และในกรณีที่เลขาธิการ เห็นสมควรให้แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

(๕) เรียกเก็บเครื่องมือแพทย์จากผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้มีไว้ในครอบครองหรือสั่งให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขาย จัดเก็บเครื่องมือแพทย์ที่ตนผลิต นำเข้า หรือขายคืนจากท้องตลาดภายใน ระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนด และมีอำนาจสั่งให้ทำลาย หรือจัดการตามควรแก่กรณี หากพบว่า เครื่องมือแพทย์นั้นเป็นเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๔๖ ทั้งนี้ ให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย หรือผู้มีไว้ใน ครอบครองเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการดังกล่าว

หมวด ๓
การโฆษณา

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๑) หรือเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๕๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๖ การโฆษณาเครื่องมือแพทย์ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อน ใบอนุญาตโฆษณาให้มีอายุไม่เกินสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขออนุญาต การออกใบอนุญาตและอายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด ทั้งนี้ ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขเฉพาะในการโฆษณาและจำกัดการใช้สื่อโฆษณาไว้ด้วยก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับกับการพิจารณาออกใบอนุญาตโฆษณาหรือการพิจารณาให้เปลี่ยนแปลง แก้ไข ปรับปรุงรายการในใบอนุญาตโฆษณาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตโฆษณาสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด ให้ผู้รับอนุญาตโฆษณายื่นคำขอรับใบแทนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตโฆษณา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๙ การโฆษณาเครื่องมือแพทย์ ต้อง

(๑) ไม่แสดงคุณสมบัติ ประโยชน์ คุณภาพ ปริมาณ มาตรฐาน ส่วนประกอบหรือแหล่งกำเนิดของเครื่องมือแพทย์อันเป็นเท็จหรือเกินความจริง

(๒) ไม่แสดงการรับรองหรือยกย่องคุณสมบัติของเครื่องมือแพทย์ โดยบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๓) ไม่จัดให้มีรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ

(๔) ไม่แสดงคุณสมบัติว่าสามารถป้องกัน บำบัด บรรเทา รักษาโรคหรืออาการของโรคที่ห้ามโฆษณาตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๕) ไม่แสดงข้อความที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่ผู้อนุญาตเห็นว่าการโฆษณาใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๘ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจออกคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขข้อความหรือวิธีการในการโฆษณา
 - (๒) ห้ามการใช้ข้อความหรือวิธีการบางอย่างที่ปรากฏในการโฆษณา
 - (๓) ระงับการโฆษณานั้น
- คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะสั่งให้โฆษณาเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องด้วยก็ได้

หมวด ๘

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าไปในสถานที่ผลิต นำเข้า หรือขาย และสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือแพทย์ในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) นำเครื่องมือแพทย์ในปริมาณพอสมควร ไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบหรือวิเคราะห์
- (๓) ยึดหรืออายัดเครื่องมือแพทย์รวมถึงเครื่องมือ เครื่องใช้ วัสดุใดที่สงสัยว่าจะเป็นความผิด หรือน่าจะเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตลอดจนภาชนะบรรจุหีบห่อ ฉลาก เอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือแพทย์ดังกล่าว
- (๔) ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อาจเข้าไปในสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารและหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๓ ให้ผู้รับอนุญาต ผู้แจ้งรายการละเอียดและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้า ขาย และการเก็บรักษาเครื่องมือแพทย์ อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๖ วรรคสอง

มาตรา ๖๔ สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๖๑ (๓) ให้ตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปรากฏว่า

(๑) ไม่ปรากฏเจ้าของ หรือไม่มีผู้มาแสดงตัวเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้ยึดหรืออายัด

(๒) ในกรณีที่ไม่มี การดำเนินคดีและผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งว่าไม่มีการดำเนินคดี

(๓) ในกรณีที่มีการดำเนินคดีและพนักงานอัยการสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีหรือศาลไม่ได้ พิพากษาให้รับ และผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้ร้องขอคืนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบ คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา ๖๑ (๓) เป็นของเสียง่ายหรือเป็นของ ที่ใกล้จะหมดอายุการใช้งานตามที่กำหนดไว้ หรือในกรณีที่เก็บไว้จะเป็นการเสี่ยงต่อความเสียหาย หรือจะเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาเกินค่าของสิ่งนั้น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะจัดการ ขายทอดตลาดสิ่งนั้นก่อนคดีถึงที่สุด หรือก่อนที่สิ่งนั้นจะตกเป็นของกระทรวงสาธารณสุขก็ได้ เงินค่า ของสิ่งนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าภาระติดพันทั้งปวงแล้วเหลือเงินจำนวนสุทธิเท่าใดให้ยึดไว้แทนสิ่งนั้น โดยฝากไว้กับธนาคารของรัฐ

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีมีเหตุอันสมควร เลขาธิการอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการสอบสวน ร่วมกับพนักงานสอบสวนได้ตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยความเห็นชอบของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หมวด ๕

การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ

ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

มาตรา ๖๓ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดได้โดยมีกำหนดครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่ในกรณีที่มีการฟ้องผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดต่อศาลว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดไว้จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดก็ได้

ห้ามมิให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ประกอบกิจการตามที่ถูกลักปิดใช้นั้น

มาตรา ๖๔ ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดก่อนกำหนดเวลาได้ เมื่อปรากฏว่าผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ทั้งนี้ ให้ผู้อนุญาตรายงานการยกเลิกคำสั่งดังกล่าวให้คณะกรรมการทราบ

มาตรา ๖๕ ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเป็นสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด เมื่อปรากฏว่า

(๑) ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แล้วแต่กรณี

(๒) ผู้รับอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี

(๓) ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเอียดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

(๔) ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเอียดฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค ผู้อนุญาตโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดหากภายหลังปรากฏกรณีหนึ่งกรณีใด ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐานและไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ เครื่องมือแพทย์ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ หรือเครื่องมือแพทย์ปลอม

(๒) ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดได้เปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการใช้หรือคุณสมบัติของเครื่องมือแพทย์ไปเป็นยา วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษ วัตถุอันตรายหรือเครื่องสำอางโดยไม่ได้รับอนุญาต

(๓) เครื่องมือแพทย์ไม่มีคุณสมบัติตามที่ได้รับอนุญาตหรือได้แจ้งรายการละเอียดโดยปรากฏผลจากเอกสารทางวิชาการที่เชื่อถือได้

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่ผู้อนุญาตกำหนดให้เครื่องมือแพทย์ที่ได้รับอนุญาตหรือได้แจ้งรายการละเอียดไว้แล้วเปลี่ยนไปเป็นยา วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษ วัตถุอันตรายหรือเครื่องสำอาง ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขและระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่ไม่มีผลการดำเนินการตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนดให้ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุ

มาตรา ๗๒ คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดทราบ และในกรณีไม่พบตัวผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียด หรือผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบจดทะเบียนสถาน

ประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด และให้ถือว่าผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันปิดคำสั่ง

คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นอีกด้วยก็ได้

มาตรา ๓๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๖ ผู้ถูกเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด จะขายเครื่องมือแพทย์ของตนที่เหลืออยู่แก่ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดอื่น หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาตเห็นสมควรได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือวันที่ได้ทราบคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี เว้นแต่ผู้อนุญาตจะขายกำหนดเวลาดังกล่าวให้

หมวด ๑๐

การอุทธรณ์

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือไม่ออกใบรับรองการประเมินตามมาตรา ๒๒ หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ผู้ยื่นคำขอมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด หรือไม่ออกใบรับรองการประเมินตามมาตรา ๒๒ หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์

มาตรา ๗๕ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาต หรือผู้แจ้งรายการละเมิด ซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิด มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือคำสั่งเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเมิด

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๗๖ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๗๕ และมาตรา ๗๕ ให้รัฐมนตรีพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลานั้น ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

หมวด ๑๑

ความรับผิดชอบแพ่ง

มาตรา ๗๗ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายเครื่องมือแพทย์ ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดจากการใช้เครื่องมือแพทย์ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายเกิดแต่เหตุสุดวิสัย หรือมิได้เกิดจากความบกพร่องของเครื่องมือแพทย์นั้น หรือเกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายนั่นเอง

มาตรา ๗๘ ผู้ใดใช้หรือดำเนินการให้มีการใช้เครื่องมือแพทย์ต่อบุคคลอื่นอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรืออนามัย ต้องรับผิดชอบในความเสียหายของบุคคลดังกล่าวอันเกิดจากการใช้เครื่องมือแพทย์นั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้ใช้ความระมัดระวังตามมาตรฐานทางวิชาการนั้นแล้ว หรือความเสียหายนั้นเกิดแต่เหตุสุดวิสัยหรือเกิดเพราะความผิดของผู้เสียหายนั่นเอง

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับความเสียหายต่อจิตใจอันเป็นผลเนื่องมาจากความเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัยของผู้เสียหายด้วย

มาตรา ๗๕ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่เครื่องมือแพทย์หรือการใช้เครื่องมือแพทย์ตามหมวดนี้เป็นอันขาดอายุความเมื่อพ้นสามปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้จะต้องใช้ค่าเสียหาย ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่เกิดความเสียหายอันเนื่องจากเครื่องมือแพทย์หรือการใช้เครื่องมือแพทย์นั้น

มาตรา ๗๖ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๗๕ หรือมาตรา ๗๘ ที่ได้ชำระค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยเอาจากผู้ที่มีส่วนในการทำให้เกิดความเสียหายได้โดยต้องใช้สิทธิไล่เบี้ยภายในสามปีนับแต่วันที่ตนได้ชำระค่าเสียหาย แต่ผู้ใช้สิทธิไล่เบี้ยนั้นจะมีสิทธิไล่เบี้ยเฉพาะส่วนที่เกินจากความรับผิดชอบของตน

หมวด ๑๒

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๑ ผู้ควบคุมการผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในประกาศตามมาตรา ๖ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ (๑๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศที่ออกตามมาตรา ๖ (๑๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดผลิต หรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์โดยไม่จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑) โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม หรือมาตรา ๑๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๗ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๒) โดยไม่ได้รับใบรับแจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๘ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขายหรือผู้ครอบครองเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๘) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ วรรคห้า แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม หรือมาตรา ๒๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๐ ผู้ที่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๒๗ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือผู้ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๒๗ (๘) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๗ (๘) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๑ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดผลิต นำเข้าหรือขายเครื่องมือแพทย์ ภายหลังที่ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุแล้ว แต่ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดภายในเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันละหนึ่งพันบาท ตลอดเวลาที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียด

มาตรา ๕๒ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๓ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์เพื่อการส่งออกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๕ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๔ หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดเลิกกิจการโดยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการตามมาตรา ๑๕ ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๔ หรือผู้แจ้งรายการละเอียดตามมาตรา ๑๕ ผู้ใดซึ่งใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาต หรือใบรับแจ้งรายการละเอียดสิ้นอายุ หรือผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการ ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียด ไม่แจ้งตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๗ ผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๒๔ ผู้ใดซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการ ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ไม่แจ้งตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ผู้รับอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๒๔ ผู้ใดซึ่งได้แจ้งการเลิกกิจการ ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ขายเครื่องมือแพทย์เมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๘ ทายาทผู้ครอบครองเครื่องมือแพทย์หรือผู้จัดการมรดกตามมาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่แจ้งตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๕ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ (๓) (๔) หรือ (๘) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดจัดทำบันทึกหรือรายงานตามมาตรา ๔๑ (๓) จัดทำรายงานตามมาตรา ๔๑ (๔) หรือจัดให้มีข้อมูลเอกสารทางวิชาการตามมาตรา ๔๑ (๘) อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๑ (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๑ ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้ขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๔) หรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลในสถานพยาบาลที่มีการใช้เครื่องมือแพทย์ดังกล่าวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๒ ผู้ขายเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๕) หรือ (๑๐) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๓ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดซึ่งผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งแสนบาท

ผู้ขายเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๔ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๔ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดซึ่งผลิต
หรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๓) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลตามวรรคหนึ่งผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
หนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๑)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ปลอมอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
ห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๒)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ผิดมาตรฐานอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๒) ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์เสื่อมคุณภาพอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๓)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์เสื่อมคุณภาพอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๓) ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้อันเป็นการฝ่าฝืน
มาตรา ๔๖ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๔) ต้องระวางโทษ
จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตหรือนำเข้าไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งรายการละเอียดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๕) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตหรือนำเข้าไม่ตรงตามที่ได้รับอนุญาตหรือแจ้งรายการละเอียดอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๕) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ที่ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดถูกเพิกถอนอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดขายเครื่องมือแพทย์ที่ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายการละเอียดถูกเพิกถอนอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้สนับสนุนการวิจัย หรือผู้วิจัยเครื่องมือแพทย์ที่ต้องมีการศึกษาวิจัยทางคลินิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๑๒ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ขาย ผู้ครอบครอง หรือผู้ทำลายหรือทำให้สิ้นสภาพซึ่งเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๑๑๓ ผู้นำเข้าหรือส่งออกเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๔ ผู้ผลิต ผู้นำเข้าหรือผู้ขายเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๕๕ (๒) (๓) หรือ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา ๕๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดโฆษณาเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๖ (๑๑) หรือเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๔๖ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโฆษณาเครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๔๖ (๕) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดโฆษณาเครื่องมือแพทย์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดโฆษณาเครื่องมือแพทย์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๕๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๘ ผู้โฆษณาผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้อนุญาตตามมาตรา ๖๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๑๙ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ ไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นตามมาตรา ๖๑ (๕) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๐ ผู้รับอนุญาต ผู้แจ้งรายการละเอียดหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิต นำเข้า ขายหรือการเก็บรักษาเครื่องมือแพทย์ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๑ ผู้จดทะเบียนสถานประกอบการ ผู้รับอนุญาตหรือผู้แจ้งรายการละเอียดผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา ๑๒๓ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และเมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๔ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยื่นคำขอจดทะเบียนสถานประกอบการตาม บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และให้ ประกอบกิจการดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่ออกใบจดทะเบียนสถานประกอบการจาก ผู้อนุญาต ทั้งนี้ ให้ผู้อนุญาตพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นคำขอเป็นผู้ได้รับใบจดทะเบียนสถานประกอบการตาม พระราชบัญญัตินี้

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้าที่ออกตามพระราชบัญญัติ เครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

มาตรา ๑๒๕ ใบอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์ที่ออกตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

มาตรา ๑๒๖ การแจ้งรายการละเอียดตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปอีกสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่เครื่องมือแพทย์ที่ได้มีการแจ้งรายการละเอียดดังกล่าวได้มีการประกาศกำหนดให้เป็นเครื่องมือแพทย์ ที่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๖ (๑) ให้ผู้แจ้งรายการละเอียดดำเนินการตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๒๗ การโฆษณาเครื่องมือแพทย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการคณะกรรมการ อาหารและยา อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปตามกำหนดเวลาที่เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยากำหนดไว้

มาตรา ๑๒๘ คำขออนุญาตและการแจ้งรายการละเอียดที่ได้ยื่นหรือแจ้งไว้ตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตหรือคำขอแจ้งรายการละเอียดตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม หากมีการแก้ไขคำขออนุญาตหรือคำขอแจ้งรายการละเอียดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ดำเนินการออกกฎกระทรวง หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรี

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบจดทะเบียนสถานประกอบการ	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตผลิตเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๒๐๐,๐๐๐ บาท
(๔) ใบอนุญาตขายเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕) ใบอนุญาตโฆษณาเครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๖) ใบรับแจ้งรายการละเอียดผลิต เครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๗) ใบรับแจ้งรายการละเอียดนำเข้า เครื่องมือแพทย์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๘) หนังสือรับรอง	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๙) ใบรับรองการประเมิน เครื่องมือแพทย์ตามมาตรา ๒๒	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบแทนใบจดทะเบียน สถานประกอบการ ใบแทน ใบอนุญาต ใบแทนใบรับแจ้ง รายการละเอียด ใบแทน ใบรับรอง การประเมินเครื่องมือแพทย์ตาม มาตรา ๒๒ และใบแทน หนังสือรับรอง	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๑๑) คำขอจดทะเบียน สถานประกอบการ	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
(๑๒) คำขออนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๓) คำขอแจ้งรายการละเอียด	ฉบับละ	๕๐๐ บาท

- (๑๔) ค่าขายย้ายหรือเปลี่ยนแปลง
สถานที่ผลิต นำเข้า ขาย
หรือสถานที่เก็บรักษา
เครื่องมือแพทย์ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๑๕) ค่าขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รายการในใบจดทะเบียน
สถานประกอบการ ฉบับละ ๑๐๐ บาท
- (๑๖) ค่าขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รายการในใบอนุญาต หรือรายการอื่น ๆ
ที่ได้รับอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
- (๑๗) ค่าขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รายการในใบรับแจ้ง
รายการละเอียด
หรือรายการอื่น ๆ ที่ได้รับแจ้ง
รายการละเอียด ฉบับละ ๕๐๐ บาท
- (๑๘) การต่ออายุใบจดทะเบียนสถานประกอบการเท่ากับค่าธรรมเนียมใบจดทะเบียน
สถานประกอบการประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
- (๑๙) การต่ออายุใบอนุญาตเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
- (๒๐) การต่ออายุใบรับแจ้งรายการละเอียดเท่ากับค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งรายการละเอียด
ประเภทนั้น ๆ แต่ละฉบับ
- (๒๑) ค่าขออื่น ๆ ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมอาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกัน โดยคำนึงถึงชนิด กลุ่ม ประเภทของเครื่องมือแพทย์ ขนาดและกิจการของผู้ประกอบการ และประเภทของการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและวิทยาการทางการแพทย์อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวในด้านการค้าและอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องมือแพทย์ สมควรปรับปรุงบทนิยาม บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของรัฐมนตรีในการออกประกาศ องค์ประกอบของคณะกรรมการ การขออนุญาตและการอนุญาต การเลิกกิจการและการโอนกิจการ หน้าที่ของผู้รับอนุญาต ผู้แจ้งรายการละเอียดและผู้ขาย ฉลากและเอกสารกำกับเครื่องมือแพทย์ การควบคุมเครื่องมือแพทย์ การโฆษณา อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ การพักใช้และการเพิกถอนใบจดทะเบียนสถานประกอบการใบอนุญาต และใบรับแจ้งรายการละเอียด และการอุทธรณ์ รวมทั้งเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนสถานประกอบการ การประเมินเครื่องมือแพทย์ ความรับผิดชอบทางแพ่ง ตลอดจนปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์

พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้นได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๔๓ ก หน้า ๒๕-๖๔ ลงวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

โคนมและผลิตภัณฑ์นม

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยโคนมและผลิตภัณฑ์นม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“โคนม” หมายความว่า โคซึ่งตามปกติเลี้ยงไว้เพื่อการผลิตนม

“ผลิตภัณฑ์นม” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการนำน้ำนมโค นมผงและนมกินรูปมาผ่านขบวนการผลิต โดยการแยกออกหรือเติมเข้าไปซึ่งวัตถุอื่นใด หรือแยกมันเนยบางส่วนหรือเกือบทั้งหมดออกจากนม

“อุตสาหกรรมนม” หมายความว่า การผลิต ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยนและให้ซึ่งน้ำนมโค เนื้อโคนม และผลิตภัณฑ์จากน้ำนมและเนื้อโคนม ตลอดจนอาหารสัตว์ น้ำเชื้อ ตัวอ่อน และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการผลิตและการตลาด การบริการเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำนมและเนื้อโคนม และการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกับอุตสาหกรรมนม

“น้ำนมโค” หมายความว่า น้ำนมที่รีดจากแม่โคหลังจากคลอดลูกแล้วสามวัน เพื่อให้ปราศจากน้ำนมเหลือง โดยมีได้แยกหรือเติมวัตถุอื่นใด และยังไม่ผ่านกรรมวิธีการผลิตในขั้นตอนใด ๆ

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“เกษตรกรโคนม” หมายความว่า ผู้ซึ่งประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมเพื่อส่งน้ำนมโคให้กับศูนย์รับน้ำนมโคขององค์กรของรัฐ องค์กรของเอกชนหรือสหกรณ์

“องค์กรเกษตรกรโคนม” หมายความว่า สมาคม สหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรโคนมที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแต่ไม่รวมถึงบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดและห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีเกษตรกรโคนมเป็นผู้ถือหุ้น หรือหุ้นส่วนไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

“ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนม” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนขององค์กรเกษตรกรโคนม

“ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

“ผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นม

“ผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนม” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ทำธุรกิจการผลิตหรือจำหน่ายโคนมหรือผลิตภัณฑ์นม หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสิบสองคนเป็นกรรมการ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจำนวนสองคน โดยมาจากผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนมหนึ่งคน และผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมหรือผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมหนึ่งคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้าน โคนมและผลิตภัณฑ์นมจากสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวนสองคน ผู้แทนองค์กรเกษตรกรโคนมจำนวนห้าคน ซึ่งเสนอโดยชุมนุมสหกรณ์โคนมแห่งประเทศไทย จำกัด และผู้แทนผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมและผู้แทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมจำนวนห้าคน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมติของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) ไม่เคยเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๘
- (๕) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือกรรมการที่ปรึกษา หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๘ ถ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคนใดคนหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระจะต้องมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างลงและให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในมาตรา ๖ หากยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจมาประชุมได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกกรรมการซึ่งมาประชุมคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดโดยมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคนม
 - (๒) กำหนดนโยบายและแผน การผลิตและการจำหน่ายน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
 - (๓) กำหนดปริมาณและเงื่อนไขการนำเข้า การส่งออกน้ำนมโค นมผงและผลิตภัณฑ์นม
 - (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนในการผลิตน้ำนมโคและกำหนดราคาซื้อน้ำนมโคและผลิตภัณฑ์นม รวมทั้งกำหนดวันรับซื้อและวันหยุดรับซื้อน้ำนมโคของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นม
 - (๕) กำหนดระเบียบว่าด้วยเบี้ยปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนด
 - (๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ และอาจเชิญส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชนหรือบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือคำแนะนำ รวมทั้งขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - (๗) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์นมและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมนมในการกำหนดมาตรฐานปัจจัยการผลิตและผลิตภัณฑ์ สถานที่เลี้ยงโคนม ศูนย์รวบรวมน้ำนมโคและโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งระบบการขนส่ง เพื่อให้การผลิตและการตลาดโคนมและผลิตภัณฑ์นมเข้าสู่เกณฑ์มาตรฐาน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโคนมและผลิตภัณฑ์นม
 - (๘) กำหนดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 - (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์นมและอุตสาหกรรมนมตามที่กฎหมายกำหนด
- มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ และสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชาติ เพื่อรักษาผลประโยชน์และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมนมทั้งระบบ ได้แก่ เกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตถัณห์นมและผู้บริโภค รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมนมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตน้ำนมโคในประเทศให้มีเสถียรภาพ มีน้ำนมที่มีคุณภาพ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ดังนั้น ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จำเป็นต้องมีคณะกรรมการ โคนมและผลิตถัณห์นม ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากองค์กรเกษตรกรโคนม ผู้ประกอบการผลิตถัณห์นม และภาคราชการที่เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ๒๕๕๑

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโคนมและผลิตภัณฑ์นม พ.ศ. ไว้พิจารณาและมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๐ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๔/๒๕๕๐ วันศุกร์ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก หน้า ๑๔-๑๕ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้ตั้งเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑,๘๓๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำแนกเป็นรายจ่ายตามที่ระบุต่อไปในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ในความควบคุมของกระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๒๔๐,๕๔๐,๖๓๖,๕๐๐ บาท จำแนกดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพของ หมู่บ้านและชุมชน (เอส เอ็ม แอล) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒) ค่าใช้จ่ายตามโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒,๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การเสด็จพระราชดำเนิน และต้อนรับประมุขต่างประเทศ	๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๔) เงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง	๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๕) เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น	๔๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๖) ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ข้าราชการ ลูกจ้าง และ พนักงานของรัฐ	๔๘,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๗) เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ	๘๓,๔๙๕,๖๓๖,๕๐๐	บาท
(๘) เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ	๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๙) เงินเลื่อนเงินเดือนและ เงินปรับวุฒิข้าราชการ	๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๐) เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ	๒๕,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๑) เงินสมทบของลูกจ้างประจำ	๓๔๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๒) ค่าใช้จ่ายการปรับเงินค่าตอบแทน บุคลากรภาครัฐ	๘,๔๒๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท

มาตรา ๕ งบประมาณรายจ่ายของสำนักนายกรัฐมนตรี และหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็น
จำนวน ๒๕,๕๗๗,๒๘๓,๓๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัด

สำนักนายกรัฐมนตรี	รวม	๔๔๗,๒๖๕,๘๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย

ภายในประเทศ		๓๒,๒๖๒,๒๐๐	บาท	

(๒) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๔๑๕,๐๐๓,๖๐๐	บาท	

๒. กรมประชาสัมพันธ์	รวม	๑,๔๘๖,๖๖๐,๔๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๑,๔๘๖,๖๖๐,๔๐๐	บาท	

๓. สำนักงานคณะกรรมการ

คุ้มครองผู้บริโภค	รวม	๑๘๖,๔๗๔,๔๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง

เศรษฐกิจภาคการตลาด

การค้าและการลงทุน		๑๘๖,๔๗๔,๔๐๐	บาท	

๔. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	รวม	๕,๘๕๐,๑๘๗,๘๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานสร้างภาพ

ปรองดองสมานฉันท์

ของคนในชาติและ

ฟื้นฟูประชาธิปไตย		๕๘,๖๒๕,๔๐๐	บาท	

(๒) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการและ

การตลาดของชุมชน		๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานรักษา

ความสงบเรียบร้อย

ภายในประเทศ		๔,๖๔๑,๑๕๑,๔๐๐	บาท	

	(๔) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๗๕๐,๓๗๑,๐๐๐	บาท	
๕.	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	รวม	๕๔๕,๓๓๖,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๕๒๕,๓๓๖,๑๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานพัฒนากฎหมายและ				
	กระบวนการยุติธรรม		๒๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๖.	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	รวม	๖๘๗,๓๓๑,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๘๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานปฏิรูประบบ				
	ข่าวกรองเพื่อความมั่นคง				
	และประโยชน์ของประเทศ		๖๐๒,๓๓๑,๒๐๐	บาท	
๗.	สำนักงานงบประมาณ	รวม	๗๑๔,๔๘๘,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานการเงินการคลัง		๗๑๔,๔๘๘,๓๐๐	บาท	
๘.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ	รวม	๒๓๘,๕๘๗,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างความ				
	ปรองดองสมานฉันท์				
	ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย		๒๗,๖๗๑,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๘๕,๔๗๕,๒๐๐	บาท	
	(๓) แผนงานป้องกันและแก้ไข				
	ปัญหาการก่อการร้าย และ				
	การรักษาผลประโยชน์ของชาติ				
	ทั้งทางบกและทางทะเล		๑๒๕,๔๔๑,๐๐๐	บาท	
๙.	สำนักงาน				
	คณะกรรมการกฤษฎีกา	รวม	๒๕๗,๐๑๗,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนากฎหมาย				
	และกระบวนการยุติธรรม		๒๕๗,๐๑๗,๓๐๐	บาท	

๑๐. สำนักงานคณะกรรมการ					
ข้าราชการพลเรือน	รวม	๒,๓๕๓,๒๑๖,๒๐๐	บาท	คือ	
(๑) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๒,๓๕๓,๒๑๖,๒๐๐	บาท		
๑๑. สำนักงานคณะกรรมการ					
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	รวม	๕๑๒,๑๘๑,๑๐๐	บาท	คือ	
(๑) แผนงานส่งเสริมและ					
พัฒนาสถาบันครอบครัว					
เด็ก เยาวชน สตรี					
ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส		๔๕,๖๕๑,๕๐๐	บาท		
(๒) แผนงานการเงินการคลัง		๑๓๗,๕๑๗,๓๐๐	บาท		
(๓) แผนงานสร้างสมดุล					
ของการใช้ประโยชน์และ					
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
และความหลากหลายทางชีวภาพ		๒๕,๖๘๑,๓๐๐	บาท		
(๔) แผนงานสนับสนุนด้าน					
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี					
วิจัย และนวัตกรรม		๒,๓๐๐,๐๐๐	บาท		
(๕) แผนงานดำเนินนโยบาย					
การต่างประเทศและ					
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ		๑๔,๕๐๐,๐๐๐	บาท		
(๖) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๒๗๘,๐๕๐,๒๐๐	บาท		
๑๒. สำนักงานคณะกรรมการ					
พัฒนาระบบราชการ	รวม	๓๗๖,๗๕๕,๕๐๐	บาท	คือ	
(๑) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๓๗๖,๗๕๕,๕๐๐	บาท		
๑๓. กองอำนวยการรักษาความมั่นคง					
ภายในราชอาณาจักร	รวม	๘,๒๒๒,๘๓๘,๘๐๐	บาท	คือ	
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๗,๕๓๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท		

(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข					
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน					
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล			๑๕๐,๕๑๑,๘๐๐	บาท	
(๓) แผนงานบรรเทาความเดือดร้อนด้าน					
เศรษฐกิจของประชาชนและผู้ประกอบการ			๕๑,๔๐๐,๐๐๐	บาท	
(๔) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย					
ภายในประเทศ			๒๕๓,๕๖๓,๐๐๐	บาท	
(๕) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ			๑๕๒,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๑๔.	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	รวม	๑,๔๐๔,๒๑๕,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนด้าน					
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี					
วิจัย และนวัตกรรม			๑,๔๐๔,๒๑๕,๔๐๐	บาท	
๑๕.	สำนักงานรับรองมาตรฐานและ				
ประเมินคุณภาพการศึกษา					
(องค์การมหาชน)		รวม	๔๑๘,๕๘๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาการศึกษา			๔๑๘,๕๘๔,๐๐๐	บาท	
๑๖.	สำนักงานส่งเสริม				
การจัดประชุมและนิทรรศการ					
(องค์การมหาชน)		รวม	๕๑๓,๑๖๓,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานส่งเสริมปีแห่งการลงทุน					
และการท่องเที่ยวไทย			๒๓๑,๕๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง					
เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ			๖๘๑,๖๖๓,๓๐๐	บาท	
๑๗.	องค์การบริหารการพัฒนา				
พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยว					
อย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)		รวม	๒๐๘,๖๐๓,๖๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานส่งเสริมปีแห่งการลงทุน					
และการท่องเที่ยวไทย			๒๐๘,๖๐๓,๖๐๐	บาท	
๑๘.	สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้				
(องค์การมหาชน)		รวม	๖๖๕,๘๘๐,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาการศึกษา			๖๖๕,๘๘๐,๕๐๐	บาท	
มาตรา ๖ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงกลาโหม ให้ตั้งเป็นจำนวน ๑๓๐,๑๕๓,๓๕๓,๘๐๐ บาท					
จำแนกดังนี้					
๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม	รวม	๖,๒๖๐,๕๕๓,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความ					
ปรองดองสมานฉันท์					
ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย			๒๖,๓๕๔,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข					
ปัญหาอาชญากรรมรุนแรง					
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล			๒,๒๓๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน			๓๒๘,๗๐๐	บาท	
(๔) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย					
ภายในประเทศ			๑๑,๕๕๓,๓๐๐	บาท	
(๕) แผนงานเสริมสร้าง					
ระบบป้องกันประเทศ			๖,๒๑๔,๕๖๔,๘๐๐	บาท	
(๖) แผนงานป้องกันแก้ไข					
และฟื้นฟูความเสียหาย					
จากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย			๒,๓๐๐,๐๐๐	บาท	
(๗) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ			๒,๓๘๒,๔๐๐	บาท	
๒.	กรมราชองครักษ์	รวม	๖๖๐,๖๘๕,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย					
ภายในประเทศ			๖๖๐,๖๘๕,๖๐๐	บาท	

๓.	กองบัญชาการกองทัพไทย	รวม	๑๔,๐๖๓,๒๘๔,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างความ				
	ปรองดองสมานฉันท์				
	ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย		๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานแก้ไขปัญหา				
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๕๐,๘๔๓,๖๐๐	บาท	
	(๓) แผนงานป้องกันแก้ไข				
	ปัญหาอาชญากรรมรุนแรง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๔๖,๔๔๔,๐๐๐	บาท	
	(๔) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๘๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๕) แผนงานปรับโครงสร้าง				
	เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว				
	และบริการ		๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๖) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๒๔๕,๕๑๒,๕๐๐	บาท	
	(๗) แผนงานเสริมสร้าง				
	ระบบป้องกันประเทศ		๑๓,๖๘๕,๖๘๔,๕๐๐	บาท	
	(๘) แผนงานป้องกันแก้ไข				
	และฟื้นฟูความเสียหาย				
	จากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย		๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๙) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๔.	กองทัพบก	รวม	๘๔,๒๕๕,๔๘๘,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างความ				
	ปรองดองสมานฉันท์				
	ของคนในชาติและฟื้นฟูประชาธิปไตย		๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานแก้ไขปัญหา				
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๖,๒๗๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล			๑๗๕,๔๒๖,๖๐๐	บาท
(๔) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน			๑๒,๕๐๐,๐๐๐	บาท
(๕) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
ภายในประเทศ			๒๘๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๖) แผนงานเสริมสร้าง				
ระบบป้องกันประเทศ			๗๖,๗๘๔,๔๓๑,๗๐๐	บาท
(๗) แผนงานป้องกันและแก้ไข				
ปัญหาการก่อการร้ายและ				
การรักษาผลประโยชน์ของชาติ				
ทั้งทางบกและทางทะเล			๒๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๘) แผนงานป้องกัน				
แก้ไขและฟื้นฟูความ				
เสียหายจากภัยธรรมชาติ				
และสาธารณภัย			๔๗๕,๗๗๐,๐๐๐	บาท
(๙) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ			๓๐,๓๖๐,๐๐๐	บาท
๕. กองทัพเรือ	รวม	๓๓,๐๕๓,๔๒๕,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้			๑,๐๒๕,๕๕๕,๐๐๐	บาท
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล			๓๒,๗๕๕,๕๐๐	บาท
(๓) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน			๓,๗๓๓,๐๐๐	บาท
(๔) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ			๗๓๔,๐๐๐	บาท

(๕) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ	๕,๖๐๕,๐๐๐	บาท	
(๖) แผนงานเสริมสร้างระบบป้องกันประเทศ		๓๐,๓๕๘,๐๕๗,๗๐๐	บาท	
(๗) แผนงานป้องกันและแก้ไข				
ปัญหาการก่อการร้าย และ				
การรักษาผลประโยชน์ของชาติ				
ทั้งทางบกและทางทะเล				
		๑,๖๐๑,๓๒๗,๐๐๐	บาท	
(๘) แผนงานป้องกันแก้ไข				
และฟื้นฟูความเสียหายจาก				
ภัยธรรมชาติและสาธารณภัย				
		๒๓,๖๕๐,๐๐๐	บาท	
(๙) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๒,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๖. กองทัพอากาศ	รวม	๓๑,๗๗๕,๕๔๘,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความ				
ปรองดองสมานฉันท์				
ของคนในชาติและ				
ฟื้นฟูประชาธิปไตย				
		๖๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้				
		๔๗๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล				
		๑๖,๕๓๕,๕๐๐	บาท	
(๔) แผนงานพัฒนา				
สุขภาพของประชาชน				
		๖๗,๐๑๑,๑๐๐	บาท	
(๕) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ				
		๒๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๖) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
ภายในประเทศ				
		๑๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานเสริมสร้าง

ระบบป้องกันประเทศ	๓๑,๑๖๔,๔๐๑,๘๐๐	บาท

(๔) แผนงานป้องกันแก้ไข

และฟื้นฟูความเสียหาย

จากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย	๑๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท

(๕) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ

๒,๐๐๐,๐๐๐	บาท

มาตรา ๓๖ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการคลังและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๒๐๒,๓๘๐,๒๕๕,๑๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง	รวม	๑,๐๕๔,๒๕๖,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๑,๐๕๔,๒๕๖,๘๐๐	บาท	
๒. กรมธนารักษ์	รวม	๓,๑๔๖,๑๓๑,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๓,๑๔๖,๑๓๑,๒๐๐	บาท	
๓. กรมบัญชีกลาง	รวม	๑,๑๔๑,๗๐๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๑,๑๔๑,๗๐๘,๓๐๐	บาท	
๔. กรมศุลกากร	รวม	๒,๓๒๘,๑๓๑,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๒,๓๒๘,๑๓๑,๕๐๐	บาท	
๕. กรมสรรพสามิต	รวม	๒,๑๐๑,๗๑๓,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๒,๑๐๑,๗๑๓,๘๐๐	บาท	
๖. กรมสรรพากร	รวม	๓,๔๘๖,๕๑๔,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงาน				
การเงินการคลัง		๓,๔๘๖,๕๑๔,๗๐๐	บาท	

๓.	สำนักงานคณะกรรมการ				
	นโยบายรัฐวิสาหกิจ	รวม	๓,๑๒๕,๘๕๓,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงาน				
	การเงินการคลัง		๓,๑๒๕,๘๕๓,๕๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	รวม	๑๘๐,๔๑๕,๕๐๓,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงาน				
	การเงินการคลัง		๕๕,๖๖๖,๒๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานบริหารจัดการ				
	หนี้ภาครัฐ		๑๘๐,๓๑๕,๘๓๗,๐๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	รวม	๓๒๐,๓๕๐,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงาน				
	การเงินการคลัง		๓๒๐,๓๕๐,๑๐๐	บาท	
๑๐.	สำนักงานคณะกรรมการ				
	กำกับและส่งเสริมการ				
	ประกอบธุรกิจประกันภัย	รวม	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงาน				
	การเงินการคลัง		๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๑๑.	สำนักงานความร่วมมือ				
	พัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศ				
	เพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)	รวม	๓๑๕,๖๑๕,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงาน				
	การเงินการคลัง		๓๑๕,๖๑๕,๖๐๐	บาท	
มาตรา ๘ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการต่างประเทศ ให้ตั้งเป็นจำนวน					
๓,๘๒๕,๓๓๖,๑๐๐ บาท จำแนกดังนี้					
๑.	สำนักงานปลัด				
	กระทรวงการต่างประเทศ	รวม	๓,๘๒๕,๓๓๖,๑๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานดำเนินนโยบาย

การต่างประเทศและ

เศรษฐกิจระหว่างประเทศ

๓,๘๒๕,๓๓๖,๑๐๐ บาท

มาตรา ๕ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ให้ตั้งเป็นจำนวน ๔,๔๓๕,๒๔๖,๒๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัด

กระทรวงการท่องเที่ยว

และกีฬา

รวม ๘๑๘,๓๒๗,๕๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานพัฒนา

สุขภาพของประชาชน

๑๒๒,๑๕๑,๒๐๐ บาท

(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง

เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ

๖๕๖,๑๓๖,๓๐๐ บาท

๒. สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ รวม ๗๓๗,๑๓๑,๙๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน

๗๓๗,๑๓๑,๙๐๐ บาท

๓. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว รวม ๗๘๖,๐๖๓,๕๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง

เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ

๗๘๖,๐๖๓,๕๐๐ บาท

๔. สถาบันการพลศึกษา รวม ๒,๐๕๗,๖๘๓,๑๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา

๒,๐๕๗,๖๘๓,๑๐๐ บาท

มาตรา ๑๐ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๕,๖๕๘,๖๒๗,๘๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัด

กระทรวงการพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์

รวม ๑,๓๕๘,๕๔๗,๓๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานส่งเสริมและ

พัฒนาสถาบันครอบครัว

เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ

และผู้ด้อยโอกาส

๑,๓๕๘,๕๔๗,๓๐๐ บาท

๒.	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	รวม	๕,๑๘๕,๘๕๕,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและ พัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส		๔,๕๘๐,๖๖๓,๖๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานพัฒนา คุณภาพชีวิตและ การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ		๒๐๕,๑๘๕,๘๐๐	บาท	
๓.	สำนักงานกิจการสตรี และสถาบันครอบครัว	รวม	๓๕๐,๕๕๕,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและ พัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส		๓๕๐,๕๕๕,๖๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ	รวม	๕๔๖,๖๓๕,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและ พัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส		๓๖๐,๕๕๐,๕๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานพัฒนาคุณภาพชีวิตและ การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ		๑๘๖,๐๘๔,๗๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ	รวม	๑๘๖,๕๘๑,๘๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานส่งเสริมและ พัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส					๑๘๗,๕๘๑,๘๐๐	บาท		
๖. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)					รวม	๑,๖๒๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสวัสดิการ และพัฒนาที่อยู่อาศัย ของประชาชน						๑,๒๔๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานส่งเสริมและ พัฒนาสถาบันครอบครัว เด็ก เยาวชน สตรี ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส						๓๘๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
มาตรา ๑๑ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๖๘,๘๒๒,๕๖๑,๓๐๐ บาท จำแนกดังนี้								
๑. สำนักงานปลัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์					รวม	๓,๖๕๓,๑๘๒,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้						๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคเกษตร						๒,๔๔๓,๕๑๓,๔๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ						๑,๑๖๕,๒๖๘,๘๐๐	บาท	

๒.	กรมชลประทาน	รวม	๓๕,๑๕๕,๕๓๓,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำและ เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน		๓๕,๑๕๕,๕๓๓,๔๐๐	บาท	
๓.	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	รวม	๑,๑๓๘,๕๓๓,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคเกษตร		๑,๑๓๘,๕๓๓,๕๐๐	บาท	
๔.	กรมประมง	รวม	๓,๐๘๑,๗๗๖,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๓๘,๕๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคเกษตร		๑,๕๒๒,๖๗๒,๑๐๐	บาท	
	(๓) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ		๑,๑๒๐,๖๐๔,๕๐๐	บาท	
๕.	กรมปศุสัตว์	รวม	๔,๗๐๕,๑๘๒,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๔๐,๕๓๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคเกษตร		๔,๖๖๔,๒๕๒,๒๐๐	บาท	
๖.	กรมพัฒนาที่ดิน	รวม	๔,๕๕๒,๗๕๓,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๑๐๘,๔๒๑,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานวางระบบ การถือครองและกำหนด แนวเขตการใช้ที่ดิน		๒๓๔,๒๓๓,๘๐๐	บาท	

(๓) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำและ					
	เพิ่มประสิทธิภาพระบบชลประทาน	๓๒๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท		
(๔) แผนงานปรับโครงสร้าง					
	เศรษฐกิจภาคเกษตร	๓๕๐,๐๓๓,๑๐๐	บาท		
(๕) แผนงานสร้างสมดุล					
	ของการใช้ประโยชน์และ				
	การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
	และความหลากหลายทางชีวภาพ	๓,๕๓๖,๐๖๑,๖๐๐	บาท		
๓.	กรมวิชาการเกษตร	รวม	๓,๓๔๕,๓๖๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	๓๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท		
(๒) แผนงานส่งเสริม					
	ประสิทธิภาพการใช้				
	พลังงานทดแทนและ				
	การประหยัดพลังงาน	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท		
(๓) แผนงานปรับโครงสร้าง					
	เศรษฐกิจภาคเกษตร	๓,๒๘๐,๓๖๐,๐๐๐	บาท		
๔.	กรมส่งเสริมการเกษตร	รวม	๔,๘๑๓,๖๑๖,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	๒๓,๓๕๐,๒๐๐	บาท		
(๒) แผนงานฟื้นฟูอาชีพ					
	และพักหนี้เกษตรกร	๔๘,๓๖๐,๓๐๐	บาท		
(๓) แผนงานสร้างระบบ					
	ประกันความเสี่ยงให้เกษตรกร	๖๐,๒๘๖,๖๐๐	บาท		
(๔) แผนงานส่งเสริม					
	ประสิทธิภาพการใช้				
	พลังงานทดแทนและ				
	การประหยัดพลังงาน	๒๕,๒๑๘,๐๐๐	บาท		

(๕) แผนงานปรับโครงสร้าง				
	เศรษฐกิจภาคเกษตร		๔,๖๕๒,๐๐๑,๗๐๐	บาท
๙.	กรมส่งเสริมสหกรณ์	รวม	๓,๗๘๒,๕๐๔,๑๐๐	บาท
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัด				
ชายแดนภาคใต้				
			๑๕๓,๕๑๗,๓๐๐	บาท
(๒) แผนงานฟื้นฟูอาชีพ				
และพักหนี้เกษตรกร				
			๘๘๕,๔๖๕,๕๐๐	บาท
(๓) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร				
			๒,๗๔๓,๕๒๑,๓๐๐	บาท
๑๐.	สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน			
	เพื่อเกษตรกรกรรม	รวม	๒,๐๔๗,๕๔๕,๒๐๐	บาท
(๑) แผนงานวางระบบ				
การถือครองและ				
กำหนดแนวเขต				
การใช้ที่ดิน				
			๑,๓๕๗,๔๑๒,๘๐๐	บาท
(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร				
			๖๕๐,๕๓๖,๔๐๐	บาท
๑๑.	สำนักงานมาตรฐานสินค้า			
	เกษตรและอาหารแห่งชาติ	รวม	๒๗๑,๑๗๒,๕๐๐	บาท
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร				
			๒๗๑,๑๗๒,๕๐๐	บาท
๑๒.	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	รวม	๖๐๑,๗๔๔,๒๐๐	บาท
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร				
			๖๐๑,๗๔๔,๒๐๐	บาท
๑๓.	กรมการข้าว	รวม	๑,๓๘๖,๐๑๔,๘๐๐	บาท
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร				
			๑,๓๘๖,๐๑๔,๘๐๐	บาท

๑๔. สถาบันวิจัยและพัฒนา				
พื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	รวม	๑๕๘,๓๕๓,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคเกษตร		๑๕๘,๓๕๓,๕๐๐	บาท	
มาตรา ๑๒ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงคมนาคม ให้ตั้งเป็นจำนวน ๓๐,๖๕๓,๘๘๖,๖๐๐ บาท				
จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานปลัด				
กระทรวงคมนาคม	รวม	๓๓๖,๐๗๑,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ		๓๓๖,๐๗๑,๕๐๐	บาท	
๒. กรมการขนส่งทางน้ำ				
และพาณิชยนาวี	รวม	๓,๗๓๑,๘๘๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ		๓,๗๓๑,๘๘๕,๕๐๐	บาท	
๓. กรมการขนส่งทางบก	รวม	๒,๓๓๒,๗๑๒,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ		๒,๓๓๒,๗๑๒,๐๐๐	บาท	
๔. กรมการขนส่งทางอากาศ	รวม	๕๒๒,๖๘๓,๕๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ				
			๕๒๒,๖๘๓,๕๐๐	บาท
๕.	กรมทางหลวง	รวม	๔๐,๕๑๑,๓๒๕,๑๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ				
			๔๐,๕๑๑,๓๒๕,๑๐๐	บาท
๖.	กรมทางหลวงชนบท	รวม	๒๒,๓๖๕,๕๓๓,๐๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ				
			๒๒,๒๓๓,๑๓๔,๖๐๐	บาท
(๒) แผนงานบริหาร				
จัดการภาครัฐ				
			๑๓๒,๘๓๘,๔๐๐	บาท
๗.	สำนักงานนโยบาย			
และแผนการขนส่ง				
และจราจร				
		รวม	๔๘๘,๘๒๓,๖๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
โครงสร้างพื้นฐาน				
และระบบบริหาร				
จัดการขนส่งมวลชน				
สินค้าและบริการ				
			๔๘๘,๘๒๓,๖๐๐	บาท

มาตรา ๑๓ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ
หน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๒๐,๖๐๓,๒๕๓,๑๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัด

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม รวม ๑,๓๓๕,๒๘๔,๔๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ๑,๓๓๕,๒๘๔,๔๐๐ บาท

๒. กรมควบคุมมลพิษ รวม ๕๐๒,๖๕๒,๓๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานควบคุมมลพิษ

และจัดการสิ่งแวดล้อม ๕๐๒,๖๕๒,๓๐๐ บาท

๓. กรมทรัพยากรทางทะเล

และชายฝั่ง รวม ๑,๐๐๖,๓๓๑,๘๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ๑,๐๐๖,๓๓๑,๘๐๐ บาท

๔. กรมทรัพยากรธรณี รวม ๕๓๓,๓๘๓,๔๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และความหลากหลาย

ทางชีวภาพ ๕๓๓,๓๘๓,๔๐๐ บาท

๕.	กรมทรัพยากรน้ำ	รวม	๓,๓๒๑,๔๐๘,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานจัดการ ทรัพยากรน้ำ		๓,๓๒๑,๔๐๘,๗๐๐	บาท	
๖.	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล	รวม	๑,๒๒๓,๔๒๘,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานจัดการ ทรัพยากรน้ำ		๑,๒๒๓,๔๒๘,๒๐๐	บาท	
๗.	กรมป่าไม้	รวม	๓,๓๓๑,๔๘๒,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลาย ทางชีวภาพ		๓,๓๓๑,๔๘๒,๗๐๐	บาท	
๘.	กรมส่งเสริมคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	รวม	๔๖๕,๑๕๖,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานควบคุม มลพิษและการจัดการ สิ่งแวดล้อม		๔๖๕,๑๕๖,๘๐๐	บาท	
๙.	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	รวม	๘,๓๑๘,๐๑๑,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลาย ทางชีวภาพ		๘,๓๑๘,๐๑๑,๑๐๐	บาท	
๑๐.	สำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	รวม	๒๘๓,๘๕๕,๐๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และความหลากหลาย
ทางชีวภาพ

๒๘๓,๘๕๕,๐๐๐ บาท

๑๑. สำนักงานพัฒนา

เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

(องค์การมหาชน)

รวม

๑๕๔,๑๓๔,๓๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และความหลากหลาย
ทางชีวภาพ

๑๕๔,๑๓๔,๓๐๐ บาท

๑๒. องค์การบริหาร

จัดการก๊าซเรือนกระจก

(องค์การมหาชน)

รวม

๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานควบคุม

มลพิษและการจัดการ
สิ่งแวดล้อม

๘๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

มาตรา ๑๔ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
และหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๓,๓๓๒,๔๓๖,๐๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑. สำนักงานปลัด

กระทรวงเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร

รวม

๑,๒๕๘,๒๒๘,๒๐๐ บาท คือ

(๑) แผนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

๕๓๔,๕๒๓,๑๐๐ บาท

(๒) แผนงานสร้างสมดุล

ของการใช้ประโยชน์และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และความหลากหลายทางชีวภาพ

๒๘๓,๙๐๑,๑๐๐ บาท

๒.	กรมอุตุนิยมวิทยา	รวม	๑,๓๑๐,๔๐๘,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ		๑,๓๑๐,๔๐๘,๗๐๐	บาท	
๓.	สำนักงานสถิติแห่งชาติ	รวม	๗๘๓,๒๕๕,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานเทคโนโลยี สารสนเทศ		๗๘๓,๒๕๕,๖๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานส่งเสริม อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	รวม	๓๘๐,๕๓๕,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานเทคโนโลยีสารสนเทศ		๓๘๐,๕๓๕,๕๐๐	บาท	
มาตรา ๑๕ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงพลังงานและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็น จำนวน ๒,๓๑๕,๔๕๒,๕๐๐ บาท จำแนกดังนี้					
๑.	สำนักงานปลัด กระทรวงพลังงาน	รวม	๕๗๐,๓๐๕,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริม ประสิทธิภาพการใช้พลังงานทดแทนและ การประหยัดพลังงาน		๑๒๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสร้างความมั่นคง และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและ พัฒนาพลังงานทดแทน		๔๕๐,๓๐๕,๔๐๐	บาท	
๒.	กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	รวม	๒๕๔,๕๑๑,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสร้างความมั่นคง และเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน		๒๕๔,๕๑๑,๑๐๐	บาท	
๓.	กรมธุรกิจพลังงาน	รวม	๒๗๕,๖๖๗,๑๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้				
พลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงาน		๔๕,๕๒๒,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสร้างความมั่นคง				
และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและ				
พัฒนาพลังงานทดแทน		๒๒๕,๗๔๔,๕๐๐	บาท	
๔. กรมพัฒนาพลังงานทดแทน				
และอนุรักษ์พลังงาน	รวม	๑,๑๑๘,๖๐๕,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความมั่นคง				
และเพิ่มประสิทธิภาพ				
การใช้พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน		๑,๑๑๘,๖๐๕,๘๐๐	บาท	
๕. สำนักงานนโยบาย				
และแผนพลังงาน	รวม	๗๒,๔๕๗,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความมั่นคง				
และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและ				
พัฒนาพลังงานทดแทน		๗๒,๔๕๗,๗๐๐	บาท	
๖. สถาบันบริหารกองทุน				
พลังงาน (องค์การมหาชน)	รวม	๑๕,๕๔๕,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความมั่นคง				
และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและ				
พัฒนาพลังงานทดแทน		๑๕,๕๔๕,๔๐๐	บาท	
มาตรา ๑๖ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็น				
จำนวน ๖,๔๑๖,๕๖๔,๒๐๐ บาท จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	รวม	๑,๒๐๖,๒๑๖,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน		๑,๒๐๖,๒๑๖,๗๐๐	บาท	
๒. กรมการค้าต่างประเทศ	รวม	๔๔๔,๑๖๖,๕๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน				
			๔๔๔,๑๖๖,๕๐๐	บาท
๓.	กรมการค้าภายใน	รวม	๘๐๓,๕๘๐,๒๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานบรรเทาความเดือดร้อน				
ด้านเศรษฐกิจของประชาชนและ				
ผู้ประกอบการ				
			๕๐,๔๔๒,๓๐๐	บาท
(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน				
			๓๑๓,๑๓๓,๕๐๐	บาท
๔.	กรมเจรจาการค้า			
ระหว่างประเทศ				
		รวม	๓๘๓,๘๒๔,๘๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานดำเนินนโยบาย				
การต่างประเทศและ				
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ				
			๓๘๓,๘๒๔,๘๐๐	บาท
๕.	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	รวม	๒๔๔,๓๓๒,๒๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน				
			๒๔๔,๓๓๒,๒๐๐	บาท
๖.	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	รวม	๔๕๔,๓๔๕,๒๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน				
			๔๕๔,๓๔๕,๒๐๐	บาท
๗.	กรมส่งเสริมการค้าส่งออก	รวม	๒,๕๑๔,๔๔๑,๔๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน				
			๒,๕๑๔,๔๔๑,๔๐๐	บาท

๘. ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพ				
ระหว่างประเทศ				
(องค์การมหาชน)	รวม	๒๐๒,๓๕๑,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน		๒๐๒,๓๕๑,๕๐๐	บาท	
๙. สถาบันวิจัยและพัฒนา				
อณูมณีและเครื่องประดับ				
แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	รวม	๑๕๕,๒๖๕,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
เศรษฐกิจภาคการตลาด				
การค้าและการลงทุน		๑๕๕,๒๖๕,๓๐๐	บาท	
มาตรา ๑๗ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็น				
จำนวน ๑๕๕,๒๖๕,๓๒๒,๓๐๐ บาท จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานปลัด				
กระทรวงมหาดไทย	รวม	๓,๕๓๕,๐๕๑,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัด				
ชายแดนภาคใต้		๔๖๓,๓๓๕,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานรักษา				
ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ		๔๕,๓๐๓,๓๐๐	บาท	
(๔) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ		๓,๓๘๒,๓๖๕,๓๐๐	บาท	
(๕) แผนงานส่งเสริม				
การกระจายอำนาจการปกครอง		๓๓,๖๓๔,๕๐๐	บาท	

๒. กรมการปกครอง	รวม	๒๔,๖๔๖,๓๒๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความ ปรองดองสมานฉันท์ ของคนในชาติและ ฟื้นฟูประชาธิปไตย		๕๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานแก้ไขปัญหา ความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้		๑,๕๕๓,๕๓๒,๘๐๐	บาท	
(๓) แผนงานป้องกันแก้ไข ปัญหาอาชญากรรมรุนแรง และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๒๔๒,๘๓๔,๘๐๐	บาท	
(๔) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ		๒,๕๕๒,๐๐๒,๖๐๐	บาท	
(๕) แผนงานบริหาร จัดการภาครัฐ		๒๐,๑๖๐,๕๑๘,๕๐๐	บาท	
๓. กรมการพัฒนาชุมชน	รวม	๓,๔๔๐,๒๐๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบรรเทา ความเดือดร้อนด้าน เศรษฐกิจของประชาชน และผู้ประกอบการ		๖๐,๑๘๖,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานเพิ่มศักยภาพ ของหมู่บ้านชุมชน และประชาชน		๕๓,๓๕๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสร้างโอกาส การลงทุนและพัฒนา หมู่บ้านและชุมชน		๒,๑๘๔,๑๕๓,๔๐๐	บาท	

(๔) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพ				
การบริหารจัดการและ				
การตลาดของชุมชน				
			๑,๐๕๘,๐๓๕,๓๐๐	บาท
๔.	กรมที่ดิน	รวม	๕,๐๒๔,๘๖๒,๔๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานวางระบบ				
การถือครองและ				
กำหนดแนวเขตการใช้ที่ดิน				
			๑,๔๒๖,๖๐๔,๘๐๐	บาท
(๒) แผนงานสร้างสมดุล				
ของการใช้ประโยชน์และ				
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
และความหลากหลายทางชีวภาพ				
			๓๓,๐๔๒,๕๐๐	บาท
(๓) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ				
			๓,๕๒๑,๒๑๕,๑๐๐	บาท
๕.	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	รวม	๒,๓๑๕,๓๘๓,๕๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานสร้างสมดุล				
ของการใช้ประโยชน์และ				
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
และความหลากหลายทางชีวภาพ				
			๓๑๕,๓๖๑,๖๐๐	บาท
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไขและ				
ฟื้นฟูความเสียหาย				
จากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย				
			๑,๕๕๖,๐๒๒,๓๐๐	บาท
๖.	กรมโยธาธิการและผังเมือง	รวม	๓,๘๖๕,๒๐๒,๕๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้				
			๓๑,๒๑๑,๑๐๐	บาท
(๒) แผนงานวางระบบการถือครองและ				
กำหนดแนวเขตการใช้ที่ดิน				
			๖๒,๓๔๔,๐๐๐	บาท
(๓) แผนงานพัฒนาสภาพแวดล้อม				
ที่อยู่อาศัยของประชาชน				
			๒,๐๖๕,๘๐๔,๖๐๐	บาท

(๔) แผนงานสร้างสมดุล				
ของการใช้ประโยชน์และ				
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
และความหลากหลายทางชีวภาพ				
		๑,๓๐๐,๑๘๖,๗๐๐	บาท	
(๕) แผนงานป้องกันและแก้ไขปัญหา				
การก่อการร้าย และ				
การรักษาผลประโยชน์				
ของชาติทั้งทางบกและทางทะเล				
		๓๖๑,๖๕๖,๕๐๐	บาท	
๓. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	รวม	๑๓๖,๑๒๖,๒๖๓,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจัดการภาครัฐ				
		๑,๔๘๗,๕๔๓,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานส่งเสริมการกระจายอำนาจ				
การปกครอง				
		๑๓๔,๖๓๘,๗๒๐,๐๐๐	บาท	
๔. กรุงเทพมหานคร	รวม	๑๔,๔๒๐,๘๔๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานส่งเสริมการกระจายอำนาจ				
การปกครอง				
		๑๔,๔๒๐,๘๔๐,๐๐๐	บาท	
๕. เมืองพัทยา	รวม	๑,๔๕๔,๗๔๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานส่งเสริมการกระจายอำนาจ				
การปกครอง				
		๑,๔๕๔,๗๔๐,๐๐๐	บาท	
มาตรา ๑๘ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงยุติธรรม ให้ตั้งเป็นจำนวน ๑๖,๕๐๗,๒๑๖,๐๐๐ บาท				
จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานปลัด				
กระทรวงยุติธรรม				
	รวม	๖๑๒,๓๔๒,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสร้างความปรองดอง				
สมานฉันท์ของคนในชาติและ				
ฟื้นฟูประชาธิปไตย				
		๑๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานแก้ไขปัญหา				
ความไม่สงบในจังหวัด				
ชายแดนภาคใต้				
		๒๗,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๕๖๕,๓๔๒,๔๐๐	บาท	
๒.	กรมคุมประพฤติ	รวม	๑,๔๐๘,๘๑๖,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหาคriminalไม่สงบในจังหวัด					
	ชายแดนภาคใต้		๖,๕๒๓,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดเร่ร่อน					
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๓๓๐,๖๔๔,๒๐๐	บาท	
(๓) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๖๓๑,๒๔๔,๘๐๐	บาท	
๓.	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	รวม	๔๓๕,๕๐๔,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหาคriminalไม่สงบในจังหวัด					
	ชายแดนภาคใต้		๑๓,๐๓๔,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๔๒๖,๘๓๐,๒๐๐	บาท	
๔.	กรมบังคับคดี	รวม	๖๓๘,๓๓๕,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๖๓๘,๓๓๕,๖๐๐	บาท	
๕.	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	รวม	๑,๓๕๓,๔๔๖,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข					
	ปัญหายาเสพติดเร่ร่อน				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๖๔,๕๕๓,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๑,๓๓๒,๔๔๕,๓๐๐	บาท	
๖.	กรมราชทัณฑ์	รวม	๘,๖๖๖,๖๒๘,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข					
	ปัญหายาเสพติดเร่ร่อน				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๒๔๓,๑๐๒,๔๐๐	บาท	

(๒) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๘,๔๑๕,๕๒๖,๑๐๐	บาท	
๓.	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	รวม	๓๒๐,๒๐๓,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๓๒๐,๒๐๓,๔๐๐	บาท	
๘.	สำนักงานกิจการยุติธรรม	รวม	๑๔๕,๖๔๓,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๑๔๕,๖๔๓,๒๐๐	บาท	
๕.	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	รวม	๒๐๕,๓๓๕,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๓๑,๓๔๖,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข					
	ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๓,๘๕๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานพัฒนากฎหมาย					
	และกระบวนการยุติธรรม		๑๓๔,๑๔๒,๒๐๐	บาท	
๑๐.	สำนักงานคณะกรรมการ				
	ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	รวม	๑,๕๘๒,๕๐๓,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข					
	ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๑,๕๘๒,๕๐๓,๕๐๐	บาท	
๑๑.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม				
	การทุจริตในภาครัฐ	รวม	๒๔๐,๘๔๓,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนากฎหมายและ					
	กระบวนการยุติธรรม		๒๔๐,๘๔๓,๕๐๐	บาท	

มาตรา ๑๕ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงแรงงาน ให้ตั้งเป็นจำนวน ๒๓,๕๐๓,๘๘๑,๖๐๐ บาท
จำแนกดังนี้

๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน	รวม	๑,๑๕๗,๕๘๘,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับ				
	มาตรฐานแรงงาน		๘๘๕,๔๑๕,๒๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานดำเนินนโยบาย				
	การต่างประเทศและ				
	เศรษฐกิจระหว่างประเทศ		๒๗๒,๑๖๕,๔๐๐	บาท	
๒.	กรมการจัดหางาน	รวม	๕๗๗,๐๖๖,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับ				
	มาตรฐานแรงงาน		๘๓๗,๑๑๒,๓๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๑๓๕,๕๕๔,๒๐๐	บาท	
๓.	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	รวม	๑,๖๓๗,๑๐๒,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับ				
	มาตรฐานแรงงาน		๓๑๐,๑๑๑,๓๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาค				
	อุตสาหกรรม		๑,๓๒๖,๕๕๐,๗๐๐	บาท	
๔.	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	รวม	๕๓๔,๒๖๕,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับ				
	มาตรฐานแรงงาน		๘๖๐,๘๗๔,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาค				
	อุตสาหกรรม		๗๓,๓๕๑,๘๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานประกันสังคม	รวม	๒๒,๗๕๗,๘๕๘,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาและยกระดับ				
	มาตรฐานแรงงาน		๒๒,๗๕๗,๘๕๘,๗๐๐	บาท	

มาตรา ๒๐ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงวัฒนธรรมและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็น
จำนวน ๔,๕๑๔,๖๕๗,๘๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑.	สำนักงานปลัด				
	กระทรวงวัฒนธรรม	รวม	๑,๑๐๗,๓๑๘,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๑,๑๐๗,๓๑๘,๒๐๐	บาท	
๒.	กรมการศาสนา	รวม	๓๖๖,๓๕๔,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๓๖๖,๓๕๔,๕๐๐	บาท	
๓.	กรมศิลปากร	รวม	๑,๗๕๗,๗๓๑,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๑,๗๕๗,๗๓๑,๒๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	รวม	๕๕๔,๕๘๒,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๕๕๔,๕๘๒,๖๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย	รวม	๑๓๖,๖๔๕,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๑๓๖,๖๔๕,๐๐๐	บาท	
๖.	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์	รวม	๘๗๖,๗๕๒,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๘๗๖,๗๕๒,๕๐๐	บาท	
๗.	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)	รวม	๓๔,๘๓๓,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๓๔,๘๓๓,๔๐๐	บาท	

มาตรา ๒๑ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและหน่วยงาน
ในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๘,๐๒๖,๗๕๗,๕๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รวม	๒,๘๐๕,๖๑๐,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒,๘๐๕,๖๑๐,๔๐๐	บาท	
๒.	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	รวม	๕๓๐,๐๐๓,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕๓๐,๐๐๓,๔๐๐	บาท	
๓.	สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	รวม	๒๔๖,๘๓๓,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๔๖,๘๓๓,๘๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	รวม	๓,๔๑๔,๑๖๖,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓,๔๑๔,๑๖๖,๐๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ	รวม	๑๐๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๐๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๖.	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	รวม	๓๑๔,๒๔๑,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓๑๔,๒๔๑,๓๐๐	บาท	
๗.	สถาบันเทคโนโลยีนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	รวม	๖๐๓,๕๓๘,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖๐๓,๕๓๘,๖๐๐	บาท	

มาตรา ๒๒ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๓๓๒,๒๕๘,๖๑๖,๐๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	รวม	๒๗,๑๖๕,๗๕๕,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๑๓๑,๘๕๑,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาศึกษา		๒๗,๐๒๔,๕๐๔,๑๐๐	บาท	
	(๓) แผนงานพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม		๑๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๒.	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	รวม	๒๓๖,๕๒๔,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาศึกษา		๒๓๖,๕๒๔,๒๐๐	บาท	
๓.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	รวม	๒๑๐,๖๓๔,๕๕๒,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๒๒๕,๖๘๒,๗๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาศึกษา		๒๑๐,๔๐๕,๒๗๐,๑๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	รวม	๑๗,๐๔๔,๖๗๗,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการซ่อมสร้างอุปกรณ์ประกอบอาชีพชุมชน		๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๑๖,๔๐๔,๓๓๘,๐๐๐	บาท	
(๔) แผนงานสนับสนุน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕๐,๓๓๕,๐๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รวม	๖,๖๖๑,๒๘๖,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๕,๓๖๑,๒๑๑,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๘๙๗,๓๖๐,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๐๒,๖๑๕,๐๐๐	บาท	
๖.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รวม	๓,๒๓๕,๔๓๒,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๒,๓๓๗,๕๕๗,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๕๗,๘๗๕,๖๐๐	บาท	
๗.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวม	๓,๒๔๐,๙๑๒,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๒,๔๐๖,๕๗๐,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๖๓๖,๒๑๖,๗๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๙๘,๑๒๕,๑๐๐	บาท	
๘.	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวม	๒,๑๙๘,๗๖๔,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๑,๘๘๔,๐๒๑,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๒๑๔,๑๓๒,๓๐๐	บาท	

(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์					
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม			๕๕,๖๑๐,๕๐๐	บาท	
๕.	มหาวิทยาลัยนเรศวร	รวม	๑,๘๕๐,๐๓๔,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาศึกษา			๑,๘๔๕,๗๓๕,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาคุณภาพของประชาชน			๕,๗๒๒,๒๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์					
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม			๓๔,๕๗๓,๑๐๐	บาท	
๑๐.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	รวม	๘๗๘,๐๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาศึกษา			๘๕๓,๕๕๘,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์					
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม			๒๔,๐๔๑,๔๐๐	บาท	
๑๑.	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	รวม	๗๗๖,๓๔๗,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาศึกษา			๗๔๖,๔๐๓,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์					
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม			๒๙,๙๔๓,๔๐๐	บาท	
๑๒.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	รวม	๑,๒๖๓,๗๘๑,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาศึกษา			๑,๒๓๑,๓๐๕,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์					
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม			๓๒,๔๗๖,๐๐๐	บาท	
๑๓.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	รวม	๒,๕๕๕,๘๒๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส					
และพัฒนาศึกษา			๒,๐๕๕,๑๕๘,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาคุณภาพของประชาชน			๔๒๔,๒๐๘,๙๐๐	บาท	

(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๐,๔๖๒,๒๐๐	บาท
๑๔.	มหาวิทยาลัยศิลปากร	รวม	๑,๐๕๕,๐๑๓,๓๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๑,๐๕๐,๖๘๑,๕๐๐	บาท
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๘,๓๓๑,๘๐๐	บาท
๑๕.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	รวม	๓,๕๒๒,๑๖๒,๓๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓,๐๕๓,๘๓๗,๘๐๐	บาท
	(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๘๐๖,๒๒๒,๓๐๐	บาท
	(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖๒,๑๐๒,๒๐๐	บาท
๑๖.	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	รวม	๖๕๘,๑๖๐,๔๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๖๔๒,๕๒๖,๘๐๐	บาท
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๕,๒๓๓,๖๐๐	บาท
๑๗.	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	รวม	๓๐๔,๓๐๖,๘๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๖๓๗,๖๒๕,๔๐๐	บาท
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๓,๐๘๑,๔๐๐	บาท
๑๘.	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	รวม	๕๒๘,๑๑๗,๓๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๕๑๑,๐๓๔,๕๐๐	บาท
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๗,๐๘๒,๘๐๐	บาท
๑๙.	สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน	รวม	๑๓๗,๔๘๓,๑๐๐	บาท กี่
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๑๓๗,๔๘๓,๑๐๐	บาท

๒๐. มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์	รวม	๔๕๑,๘๗๑,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๔๕๐,๔๔๐,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑,๔๓๑,๑๐๐	บาท	
๒๑. มหาวิทยาลัยนครพนม	รวม	๔๐๐,๒๕๘,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๓๘๘,๕๑๒,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๑,๗๔๕,๕๐๐	บาท	
๒๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	รวม	๒๒๔,๔๒๗,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๑๗,๖๘๐,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๗๔๗,๕๐๐	บาท	
๒๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์	รวม	๑๔๘,๕๕๗,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๑๔๓,๒๐๕,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕,๓๕๑,๕๐๐	บาท	
๒๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	รวม	๓๐๔,๓๗๗,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๕๘,๐๕๖,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๓๒๐,๘๐๐	บาท	
๒๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	รวม	๓๑๖,๔๘๕,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๐๗,๖๓๓,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๘๕๑,๗๐๐	บาท	
๒๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	รวม	๑๗๕,๔๒๐,๐๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๑๓๓,๑๒๑,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๒,๒๕๕,๐๐๐	บาท	
๒๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	รวม	๒๘๖,๐๕๔,๖๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๒๓๖,๕๕๓,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๕,๕๐๑,๔๐๐	บาท	
๒๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	รวม	๕๑๒,๕๕๑,๐๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๔๕๓,๕๕๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๑๘,๖๐๑,๐๐๐	บาท	
๒๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	รวม	๒๕๑,๔๓๓,๓๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๒๘๓,๖๘๖,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๓,๓๔๓,๕๐๐	บาท	
๓๐. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	รวม	๒๓๒,๕๑๑,๘๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๒๖๕,๑๖๔,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๓,๓๔๓,๕๐๐	บาท	
๓๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	รวม	๒๓๓,๘๓๓,๓๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๒๓๑,๒๕๕,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๒,๕๘๒,๕๐๐	บาท	
๓๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	รวม	๓๓๐,๕๑๑,๘๐๐	บาท กี่
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา	๓๒๓,๓๓๖,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์			
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	๓,๑๗๕,๘๐๐	บาท	

๓๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	รวม	๒๓๓,๗๘๒,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๒๕,๘๕๐,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๗,๙๓๒,๓๐๐	บาท	
๓๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	รวม	๒๓๗,๖๖๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๖๕,๐๖๓,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๖๐๔,๕๐๐	บาท	
๓๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	รวม	๓๕๐,๕๔๕,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๔๒,๐๑๐,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๕๓๕,๒๐๐	บาท	
๓๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	รวม	๒๔๐,๖๐๐,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๓๘,๕๑๐,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒,๐๙๐,๐๐๐	บาท	
๓๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	รวม	๓๗๕,๓๕๒,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๗๒,๓๕๒,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๓๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	รวม	๑๕๔,๐๓๓,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๑๘๘,๒๘๕,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕,๗๔๗,๕๐๐	บาท	
๓๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	รวม	๓๓๕,๙๑๕,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๒๕,๙๕๕,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๙,๙๖๐,๕๐๐	บาท	

๔๐.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	รวม	๒๘๒,๖๒๖,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๗๖,๕๐๐,๕๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๑๒๕,๘๐๐	บาท	
๔๑.	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์				
	ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี	รวม	๓๒๔,๕๑๕,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๑๘,๓๕๓,๒๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๑๖๒,๖๐๐	บาท	
๔๒.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	รวม	๒๕๔,๑๘๖,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๔๗,๕๘๖,๗๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๕๙๙,๕๐๐	บาท	
๔๓.	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	รวม	๒๙๙,๘๙๐,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๙๓,๖๒๐,๖๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๒๗๐,๐๐๐	บาท	
๔๔.	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	รวม	๓๓๔,๖๘๔,๙๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๒๕,๗๒๕,๗๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๙๕๙,๒๐๐	บาท	
๔๕.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	รวม	๓๑๒,๑๔๖,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๐๕,๗๒๘,๑๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๔๑๘,๗๐๐	บาท	
๔๖.	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	รวม	๒๕๕,๒๒๖,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๔๙,๔๓๘,๘๐๐	บาท	

(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕,๓๘๓,๘๐๐	บาท
๔๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	รวม	๑๕๘,๔๔๓,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๑๕๔,๓๓๐,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓,๓๑๒,๘๐๐	บาท
๔๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	รวม	๒๔๕,๐๕๒,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๓๘,๕๑๓,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๑๓๔,๓๐๐	บาท
๔๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	รวม	๒๘๓,๘๓๒,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๘๒,๑๒๕,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕,๓๔๓,๕๐๐	บาท
๕๐. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	รวม	๒๘๘,๓๘๓,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๘๐,๒๕๕,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๕๓๒,๐๐๐	บาท
๕๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	รวม	๑๘๖,๓๔๖,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๑๘๔,๔๔๓,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒,๒๕๕,๐๐๐	บาท
๕๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	รวม	๒๕๒,๘๕๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๔๔,๘๐๐,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๐๕๔,๓๐๐	บาท

๕๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	รวม	๓๘๒,๐๓๘,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๓๓๕,๔๕๔,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๕๘๔,๒๐๐	บาท	
๕๔. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	รวม	๕๖๐,๑๕๗,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๕๓๖,๑๕๗,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๔,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๕๕. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	รวม	๔๘๒,๔๓๓,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๔๖๕,๖๘๖,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๖,๗๔๗,๕๐๐	บาท	
๕๖. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	รวม	๒๖๔,๕๓๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๕๕,๗๑๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๘๒๕,๐๐๐	บาท	
๕๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	รวม	๒๗๘,๑๖๕,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๒๗๒,๐๖๑,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๑๐๓,๙๐๐	บาท	
๕๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	รวม	๑๕๗,๘๐๗,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๑๕๐,๔๗๗,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๗,๓๓๐,๐๐๐	บาท	
๕๙. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	รวม	๓๓๔,๗๕๕,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนการศึกษา		๓๒๕,๐๕๒,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๙,๗๐๓,๕๐๐	บาท	

๖๐. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	รวม	๓๔๕,๖๒๐,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๓๓๘,๖๒๐,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๗,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
๖๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	รวม	๒๕๕,๖๕๗,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๒๕๑,๒๕๗,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔,๓๖๐,๐๐๐	บาท	
๖๒. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	รวม	๑,๐๑๕,๒๖๐,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๕๗๒,๗๔๗,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๒,๕๑๒,๘๐๐	บาท	
๖๓. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	รวม	๖๕๘,๕๕๖,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๖๕๐,๔๕๖,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘,๑๐๐,๐๐๐	บาท	
๖๔. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	รวม	๖๑๕,๒๘๗,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๖๐๓,๒๖๕,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๒,๐๒๒,๓๐๐	บาท	
๖๕. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	รวม	๗๘๒,๗๖๖,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๗๗๗,๐๘๒,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕,๖๘๔,๔๐๐	บาท	
๖๖. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	รวม	๖๖๓,๑๒๗,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาสและพัฒนาการศึกษา		๖๕๐,๑๓๒,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๒,๙๙๔,๖๐๐	บาท	

๖๗. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	รวม	๕๑๖,๖๓๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๘๕๕,๒๕๕,๔๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖๑,๓๘๐,๑๐๐	บาท	
๖๘. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	รวม	๘๔๓,๓๓๕,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๘๑๖,๗๕๗,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๖,๕๗๘,๐๐๐	บาท	
๖๙. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	รวม	๖๘๕,๗๕๖,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๖๗๔,๗๓๖,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๑,๐๒๐,๕๐๐	บาท	
๗๐. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	รวม	๑,๐๓๖,๓๕๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๑,๐๐๒,๕๘๐,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓๓,๗๗๕,๓๐๐	บาท	
๗๑. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	รวม	๕๖๘,๗๗๐,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๕๒๗,๓๗๐,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๔๑,๔๐๐,๓๐๐	บาท	
๗๒. มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	รวม	๖๗๗,๑๒๕,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๖๖๗,๑๖๖,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๙,๙๕๙,๐๐๐	บาท	
๗๓. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	รวม	๑,๐๖๓,๘๐๗,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๙๕๓,๑๐๐,๕๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๐,๗๐๖,๓๐๐	บาท	

๓๔. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	รวม	๖๗๐,๕๕๐,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๖๖๓,๘๑๖,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๗,๑๓๓,๕๐๐	บาท	
๓๕. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	รวม	๑,๒๑๓,๕๒๖,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๑,๒๐๐,๖๘๓,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๑๓,๒๔๒,๕๐๐	บาท	
๓๖. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	รวม	๕๓๐,๖๓๐,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๕๒๓,๗๓๓,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๖,๘๙๗,๐๐๐	บาท	
๓๗. มหาวิทยาลัยมหิดล	รวม	๘,๓๘๔,๑๐๘,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๔,๘๙๕,๔๐๕,๘๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๓,๕๑๘,๗๒๓,๓๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๓๖๙,๙๗๙,๐๐๐	บาท	
๓๘. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี				
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ	รวม	๑,๐๑๓,๒๐๔,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๙๕๐,๓๑๐,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๒,๘๙๓,๘๐๐	บาท	
๓๙. มหาวิทยาลัยบูรพา	รวม	๙๓๗,๖๓๙,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๘๖๐,๖๕๓,๒๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๑๘,๕๑๖,๔๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕๙,๔๖๙,๔๐๐	บาท	

๘๐. มหาวิทยาลัยทักษิณ	รวม	๖๗๔,๗๓๓,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๖๕๑,๔๒๑,๗๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๓,๓๑๑,๙๐๐	บาท	
๘๑. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	รวม	๓,๗๒๔,๘๖๑,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๓,๔๖๘,๑๓๓,๙๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๒,๕๑๔,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๕๔,๒๑๓,๓๐๐	บาท	
๘๒. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	รวม	๓,๗๘๑,๕๖๐,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๒,๘๓๒,๓๒๕,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๗๔๒,๔๘๓,๗๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๐๖,๗๕๑,๓๐๐	บาท	
๘๓. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	รวม	๑,๐๒๐,๐๔๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๙๖๐,๕๘๖,๓๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕๙,๔๕๘,๗๐๐	บาท	
๘๔. สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	รวม	๑,๒๕๔,๓๑๒,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๓๕๘,๑๖๐,๒๐๐	บาท	

(๒) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์

	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๘๕๖,๑๕๒,๑๐๐	บาท	
๘๕.	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	รวม	๒๐๕,๘๕๕,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส				
	และพัฒนาการศึกษา		๒๐๕,๘๕๕,๖๐๐	บาท	
๘๖.	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม				
	สวัสดิการและสวัสดิภาพครู				
	และบุคลากรทางการศึกษา	รวม	๑๕๐,๘๕๖,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส				
	และพัฒนาการศึกษา		๑๕๐,๘๕๖,๐๐๐	บาท	
๘๗.	โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	รวม	๒๕๗,๑๘๕,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส				
	และพัฒนาการศึกษา		๒๕๗,๑๘๕,๓๐๐	บาท	
๘๘.	สถาบันระหว่างประเทศ				
	เพื่อการค้าและการพัฒนา				
	(องค์การมหาชน)	รวม	๔๒,๒๖๖,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส				
	และพัฒนาการศึกษา		๔๒,๒๖๖,๘๐๐	บาท	
๘๙.	สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ				
	(องค์การมหาชน)	รวม	๔๖๗,๗๖๐,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส และพัฒนาการศึกษา		๔๖๗,๗๖๐,๘๐๐	บาท	
มาตรา ๒๓ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานในกำกับ ให้ตั้ง					
เป็นจำนวน ๗๐,๕๐๐,๐๘๓,๑๐๐ บาท จำแนกดังนี้					
๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	รวม	๕๕,๕๖๒,๒๕๕,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๕๕๑,๑๒๗,๗๐๐	บาท	

(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล				
			๔๓,๑๐๔,๓๐๐	บาท
(๓) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน				
			๕๕,๓๖๘,๐๒๓,๕๐๐	บาท
๒.	กรมการแพทย์	รวม	๓,๓๕๘,๓๔๓,๔๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล				
			๓๖๒,๓๕๕,๑๐๐	บาท
(๒) แผนงานพัฒนา				
สุขภาพของประชาชน				
			๓,๓๕๕,๕๔๔,๓๐๐	บาท
๓.	กรมควบคุมโรค	รวม	๓,๔๘๓,๒๒๑,๔๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน				
			๓,๔๘๓,๒๒๑,๔๐๐	บาท
๔.	กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย			
และการแพทย์ทางเลือก				
		รวม	๓๖๘,๘๓๐,๒๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
สุขภาพของประชาชน				
			๓๖๘,๘๓๐,๒๐๐	บาท
๕.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	รวม	๕๑๖,๓๒๘,๕๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล				
			๖๓,๑๓๖,๕๐๐	บาท
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน				
			๘๔๕,๑๕๒,๔๐๐	บาท
๖.	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	รวม	๓๕๕,๕๐๑,๐๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข				
ปัญหาเสพติดเร่ร่อน				
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล				
			๓,๑๓๕,๘๐๐	บาท
(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน				
			๓๔๘,๓๖๕,๒๐๐	บาท
๗.	กรมสุขภาพจิต	รวม	๒,๐๑๘,๓๓๓,๓๐๐	บาท คือ

(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๒๒,๗๕๕,๖๐๐	บาท	
(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข					
	ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๑๔๒,๒๓๔,๐๐๐	บาท	
(๓) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน			๑,๘๕๓,๗๔๐,๑๐๐	บาท	
๘.	กรมอนามัย	รวม	๑,๗๖๖,๘๖๒,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๑,๗๖๖,๘๖๒,๓๐๐	บาท	
๙.	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	รวม	๖๘๖,๖๕๘,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข				
	ปัญหายาเสพติดเรื้อรัง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๑๓,๔๓๓,๔๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๖๗๓,๒๒๔,๘๐๐	บาท	
๑๐.	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	รวม	๑๑๕,๘๖๘,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๑๑๕,๘๖๘,๕๐๐	บาท	
๑๑.	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	รวม	๕๓๖,๗๕๐,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๕๓๖,๗๕๐,๐๐๐	บาท	
๑๒.	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	รวม	๑๑๒,๒๕๐,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน		๑๑๒,๒๕๐,๐๐๐	บาท	
มาตรา ๒๔ งบประมาณรายจ่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม ให้ตั้งเป็นจำนวน					
๕,๗๐๑,๓๔๕,๘๐๐ บาท จำแนกดังนี้					
๑.	สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	รวม	๑,๒๕๕,๕๓๕,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
	เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๑,๒๕๕,๕๓๕,๕๐๐	บาท	
๒.	กรมโรงงานอุตสาหกรรม	รวม	๕๕๓,๐๑๔,๔๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง				
	เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๒๒,๔๐๓,๔๐๐	บาท	

	(๒) แผนงานควบคุมมลพิษ และจัดการสิ่งแวดล้อม		๕๓๐,๖๑๑,๐๐๐	บาท	
๓.	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	รวม	๑,๐๓๐,๗๕๓,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๑,๐๓๐,๗๕๓,๗๐๐	บาท	
๔.	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	รวม	๓๑๖,๓๔๔,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๑๔๑,๕๕๒,๓๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานควบคุมมลพิษ และจัดการสิ่งแวดล้อม		๑๗๔,๗๙๒,๕๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานคณะกรรมการ อ้อยและน้ำตาลทราย	รวม	๓๘๕,๓๓๔,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๓๘๕,๓๓๔,๑๐๐	บาท	
๖.	สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	รวม	๖๗๕,๖๑๕,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๖๗๕,๖๑๕,๗๐๐	บาท	
๗.	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	รวม	๗๐๒,๔๔๑,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม		๗๐๒,๔๔๑,๓๐๐	บาท	
๘.	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม	๗๓๓,๘๕๗,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมปีแห่งการลงทุนและ การท่องเที่ยวไทย		๗๓๓,๘๕๗,๕๐๐	บาท	

มาตรา ๒๕ งบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ให้ตั้งเป็นจำนวน ๗๗,๖๖๘,๘๐๕,๔๐๐ บาท จำแนกดังนี้

๑.	สำนักพระราชพิธีการ	รวม	๕๖๐,๑๒๔,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๕๖๐,๑๒๔,๘๐๐	บาท	
๒.	สำนักพระราชวัง	รวม	๒,๓๖๔,๖๔๕,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๒,๓๖๔,๖๔๕,๐๐๐	บาท	
๓.	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	รวม	๓,๔๔๕,๒๖๖,๗๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานส่งเสริมและพัฒนาศาสนา				
	ศิลปะ และวัฒนธรรม		๓,๔๔๕,๒๖๖,๗๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ				
	เพื่อประสานงานโครงการ				
	อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	รวม	๘๗,๑๒๔,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย				
	ภายในประเทศ		๘๗,๑๒๔,๑๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	รวม	๕๕๑,๔๓๘,๑๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
	เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๕๕๑,๔๓๘,๑๐๐	บาท	
๖.	ราชบัณฑิตยสถาน	รวม	๑๑๕,๓๗๔,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานขยายโอกาส				
	และพัฒนาศึกษา		๑๑๕,๓๗๔,๘๐๐	บาท	
๗.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	รวม	๖๕,๘๘๒,๕๓๘,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา				
	ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้		๑,๘๑๘,๓๑๔,๘๐๐	บาท	
	(๒) แผนงานป้องกันแก้ไข				
	ปัญหาอาชญากรรมรุนแรง				
	และปราบปรามผู้มีอิทธิพล		๗๒๕,๔๔๓,๐๐๐	บาท	

(๓) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน	๗๒๐,๑๕๒,๖๐๐	บาท	
(๔) แผนงานปรับโครงสร้าง			
เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ	๗๓,๕๖๔,๗๐๐	บาท	
(๕) แผนงานรักษาความสงบเรียบร้อย			
ภายในประเทศ	๑,๔๐๕,๔๖๗,๔๐๐	บาท	
(๖) แผนงานป้องกันและแก้ไข			
ปัญหาการก่อการร้ายและ			
การรักษาผลประโยชน์ของชาติ			
ทั้งทางบกและทางทะเล	๘,๖๓๕,๓๕๖,๔๐๐	บาท	
(๗) แผนงานพัฒนากฎหมาย			
และกระบวนการยุติธรรม	๕๖,๕๐๔,๖๓๕,๓๐๐	บาท	
๘. สำนักงานป้องกันและปราบปราม			
การฟอกเงิน	รวม	๒๑๓,๘๘๕,๗๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานป้องกันแก้ไข			
ปัญหาอาชญากรรมคดีเร่งด่วน			
และปราบปรามผู้มีอิทธิพล	๒๑๓,๘๘๕,๗๐๐	บาท	
มาตรา ๒๖ งบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐสภา ให้ตั้งเป็นจำนวน			
๘,๐๐๓,๔๕๐,๗๐๐ บาท จำแนกดังนี้			
๑. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	รวม	๑,๒๓๘,๖๗๘,๕๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน			
ของรัฐสภา ศาล			
และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	๑,๒๓๘,๖๗๘,๕๐๐	บาท	
๒. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	รวม	๖,๓๖๔,๘๑๒,๒๐๐	บาท คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน			
ของรัฐสภา ศาล			
และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ	๖,๓๖๔,๘๑๒,๒๐๐	บาท	

๓. สถาบันพระปกเกล้า	รวม	๓๖๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๓๖๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
มาตรา ๒๓ งบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของศาล ให้ตั้งเป็นจำนวน ๑๒,๗๒๒,๘๕๘,๗๐๐ บาท จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	รวม	๑๕๗,๗๗๔,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑๕๗,๗๗๔,๑๐๐	บาท	
๒. สำนักงานศาลยุติธรรม	รวม	๑๑,๑๗๗,๔๑๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑๑,๑๗๗,๔๑๘,๓๐๐	บาท	
๓. สำนักงานศาลปกครอง	รวม	๑,๓๔๗,๗๐๖,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑,๓๔๗,๗๐๖,๓๐๐	บาท	
มาตรา ๒๔ งบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ให้ตั้งเป็น จำนวน ๑๐,๕๖๕,๑๘๓,๐๐๐ บาท จำแนกดังนี้				
๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	รวม	๑,๗๕๑,๐๐๔,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑,๗๕๑,๐๐๔,๓๐๐	บาท	
๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน	รวม	๑๖๗,๕๓๐,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑๖๗,๕๓๐,๕๐๐	บาท	

๓.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	รวม	๓๖๕,๔๒๔,๐๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๓๖๕,๔๒๔,๐๐๐	บาท	
๔.	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน	รวม	๑,๕๔๐,๒๒๖,๕๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑,๕๔๐,๒๒๖,๕๐๐	บาท	
๕.	สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	รวม	๑๕๐,๒๓๓,๓๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๑๕๐,๒๓๓,๓๐๐	บาท	
๖.	สำนักงานอัยการสูงสุด	รวม	๕,๕๓๖,๓๘๘,๒๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๕,๕๓๖,๓๘๘,๒๐๐	บาท	
๗.	สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	รวม	๒๑๓,๕๓๑,๘๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานสนับสนุนการดำเนินงาน ของรัฐสภา ศาล และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ		๒๑๓,๕๓๑,๘๐๐	บาท	
มาตรา ๒๕	งบประมาณรายจ่ายของจังหวัด ให้ตั้งเป็นจำนวน		๑๘,๒๓๕,๔๖๐,๐๐๐	บาท	
จำแนกดังนี้					
๑.	นนทบุรี	รวม	๒๐๒,๐๒๑,๖๐๐	บาท	คือ
	(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๐๒,๐๒๑,๖๐๐	บาท	

๒. ปทุมธานี	รวม	๒๑๘,๐๙๔,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๘,๐๙๔,๔๐๐	บาท	
๓. พระนครศรีอยุธยา	รวม	๓๔๘,๔๓๔,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๔๘,๔๓๔,๓๐๐	บาท	
๔. สระบุรี	รวม	๑๕๑,๔๘๑,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๑,๔๘๑,๓๐๐	บาท	
๕. ชัยนาท	รวม	๒๔๘,๘๒๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๘,๘๒๘,๓๐๐	บาท	
๖. ลพบุรี	รวม	๒๐๘,๕๖๕,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๐๘,๕๖๕,๘๐๐	บาท	
๗. สิงห์บุรี	รวม	๑๓๒,๕๖๔,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๓๒,๕๖๔,๒๐๐	บาท	
๘. อ่างทอง	รวม	๑๓๖,๔๘๓,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๓๖,๔๘๓,๕๐๐	บาท	
๙. ฉะเชิงเทรา	รวม	๒๑๐,๓๕๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๐,๓๕๕,๕๐๐	บาท	
๑๐. ปราจีนบุรี	รวม	๑๕๕,๓๕๓,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๕,๓๕๓,๓๐๐	บาท	
๑๑. สระแก้ว	รวม	๒๓๔,๒๘๓,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๔,๒๘๓,๐๐๐	บาท	
๑๒. นครนายก	รวม	๑๕๐,๓๖๓,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๐,๓๖๓,๖๐๐	บาท	
๑๓. สมุทรปราการ	รวม	๒๕๕,๕๘๒,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๕,๕๘๒,๘๐๐	บาท	
๑๔. กาญจนบุรี	รวม	๒๔๔,๒๖๖,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๔,๒๖๖,๕๐๐	บาท	
๑๕. นครปฐม	รวม	๒๕๒,๑๓๖,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๒,๑๓๖,๕๐๐	บาท	

๑๖. ราชบุรี	รวม	๒๗๑,๔๕๐,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๗๑,๔๕๐,๒๐๐	บาท	
๑๗. สุพรรณบุรี	รวม	๒๒๓,๐๕๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๒๓,๐๕๔,๐๐๐	บาท	
๑๘. ประจวบคีรีขันธ์	รวม	๒๒๐,๓๔๕,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๒๐,๓๔๕,๑๐๐	บาท	
๑๙. เพชรบุรี	รวม	๒๒๓,๕๓๐,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๒๓,๕๓๐,๕๐๐	บาท	
๒๐. สมุทรสาคร	รวม	๓๐๒,๓๕๕,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๐๒,๓๕๕,๖๐๐	บาท	
๒๑. สมุทรสงคราม	รวม	๑๘๓,๘๓๖,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๘๓,๘๓๖,๐๐๐	บาท	
๒๒. ชุมพร	รวม	๑๕๑,๑๓๑,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๑,๑๓๑,๓๐๐	บาท	
๒๓. สุราษฎร์ธานี	รวม	๒๒๖,๑๘๘,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๒๖,๑๘๘,๕๐๐	บาท	
๒๔. นครศรีธรรมราช	รวม	๒๕๒,๑๔๖,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๒,๑๔๖,๔๐๐	บาท	
๒๕. พัทลุง	รวม	๑๕๑,๐๓๑,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๑,๐๓๑,๔๐๐	บาท	
๒๖. ระนอง	รวม	๑๓๕,๕๐๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๓๕,๕๐๕,๐๐๐	บาท	
๒๗. พังงา	รวม	๑๖๔,๒๑๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๖๔,๒๑๕,๐๐๐	บาท	
๒๘. ภูเก็ต	รวม	๑๓๔,๓๕๘,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๓๔,๓๕๘,๒๐๐	บาท	

๒๕. กระบี่	รวม	๒๑๐,๒๕๕,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๐,๒๕๕,๗๐๐	บาท	
๓๐. ตรัง	รวม	๒๑๑,๒๕๓,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๑,๒๕๓,๘๐๐	บาท	
๓๑. สงขลา	รวม	๒๓๘,๐๕๘,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๘,๐๕๘,๓๐๐	บาท	
๓๒. สตูล	รวม	๒๑๕,๓๕๖,๗๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๕,๓๕๖,๗๐๐	บาท	
๓๓. ปัตตานี	รวม	๒๐๑,๔๑๑,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๐๑,๔๑๑,๓๐๐	บาท	
๓๔. ยะลา	รวม	๒๐๖,๕๕๖,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๐๖,๕๕๖,๐๐๐	บาท	
๓๕. นราธิวาส	รวม	๒๔๑,๒๑๔,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๑,๒๑๔,๔๐๐	บาท	
๓๖. จันทบุรี	รวม	๑๗๘,๓๒๘,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๗๘,๓๒๘,๒๐๐	บาท	
๓๗. ชลบุรี	รวม	๒๔๓,๓๕๒,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๓,๓๕๒,๘๐๐	บาท	
๓๘. ระยอง	รวม	๒๖๓,๕๘๕,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๖๓,๕๘๕,๓๐๐	บาท	
๓๙. ตราด	รวม	๑๗๕,๔๕๘,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๗๕,๔๕๘,๐๐๐	บาท	
๔๐. หนองคาย	รวม	๒๖๕,๖๖๑,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๖๕,๖๖๑,๓๐๐	บาท	
๔๑. เลย	รวม	๒๓๒,๕๓๗,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๒,๕๓๗,๔๐๐	บาท	

๔๒. อุดรธานี	รวม	๒๔๕,๑๖๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๕,๑๖๔,๐๐๐	บาท	
๔๓. หนองบัวลำภู	รวม	๒๓๕,๓๕๘,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๕,๓๕๘,๕๐๐	บาท	
๔๔. นครพนม	รวม	๒๕๖,๘๖๓,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๖,๘๖๓,๑๐๐	บาท	
๔๕. มุกดาหาร	รวม	๒๕๕,๕๑๐,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๕,๕๑๐,๖๐๐	บาท	
๔๖. สกลนคร	รวม	๒๓๕,๘๐๖,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๕,๘๐๖,๑๐๐	บาท	
๔๗. ร้อยเอ็ด	รวม	๒๘๗,๒๓๗,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๘๗,๒๓๗,๖๐๐	บาท	
๔๘. ขอนแก่น	รวม	๒๗๕,๕๔๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๗๕,๕๔๔,๐๐๐	บาท	
๔๙. มหาสารคาม	รวม	๒๖๑,๕๓๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๖๑,๕๓๕,๐๐๐	บาท	
๕๐. กาฬสินธุ์	รวม	๒๖๐,๕๖๒,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๖๐,๕๖๒,๑๐๐	บาท	
๕๑. อำนาจเจริญ	รวม	๒๓๘,๕๗๑,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๘,๕๗๑,๖๐๐	บาท	
๕๒. ศรีสะเกษ	รวม	๒๘๕,๓๕๐,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๘๕,๓๕๐,๖๐๐	บาท	
๕๓. ยโสธร	รวม	๓๐๖,๕๘๕,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๐๖,๕๘๕,๑๐๐	บาท	
๕๔. อุบลราชธานี	รวม	๔๑๓,๑๔๔,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๔๑๓,๑๔๔,๔๐๐	บาท	

๕๕. สุรินทร์	รวม	๒๔๖,๐๒๓,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๖,๐๒๓,๒๐๐	บาท	
๕๖. นครราชสีมา	รวม	๓๑๓,๓๕๔,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๑๓,๓๕๔,๑๐๐	บาท	
๕๗. บุรีรัมย์	รวม	๒๕๕,๓๑๖,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๕,๓๑๖,๓๐๐	บาท	
๕๘. ชัยภูมิ	รวม	๒๕๑,๑๒๕,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๑,๑๒๕,๑๐๐	บาท	
๕๙. เชียงใหม่	รวม	๒๖๖,๕๘๖,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๖๖,๕๘๖,๒๐๐	บาท	
๖๐. แม่ฮ่องสอน	รวม	๒๘๕,๕๕๘,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๘๕,๕๕๘,๔๐๐	บาท	
๖๑. ลำปาง	รวม	๒๑๒,๓๓๓,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๑๒,๓๓๓,๓๐๐	บาท	
๖๒. ลำพูน	รวม	๒๒๘,๖๕๖,๑๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๒๘,๖๕๖,๑๐๐	บาท	
๖๓. น่าน	รวม	๒๕๒,๖๓๑,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๒,๖๓๑,๓๐๐	บาท	
๖๔. พะเยา	รวม	๒๕๔,๖๕๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๕๔,๖๕๔,๐๐๐	บาท	
๖๕. เชียงราย	รวม	๒๔๔,๓๕๑,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๔,๓๕๑,๒๐๐	บาท	
๖๖. แพร่	รวม	๒๔๖,๑๔๕,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๖,๑๔๕,๓๐๐	บาท	
๖๗. ตาก	รวม	๓๓๘,๕๒๕,๔๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๓๘,๕๒๕,๔๐๐	บาท	

๖๘. พิชณุโลก	รวม	๒๘๓,๒๓๒,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๘๓,๒๓๒,๓๐๐	บาท	
๖๙. สุโขทัย	รวม	๒๓๔,๐๓๓,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๔,๐๓๓,๕๐๐	บาท	
๗๐. เพชรบูรณ์	รวม	๒๓๑,๕๘๓,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๑,๕๘๓,๓๐๐	บาท	
๗๑. อุตรดิตถ์	รวม	๑๕๖,๐๓๑,๒๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๑๕๖,๐๓๑,๒๐๐	บาท	
๗๒. กำแพงเพชร	รวม	๒๘๘,๓๓๘,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๘๘,๓๓๘,๕๐๐	บาท	
๗๓. พิจิตร	รวม	๓๔๓,๐๕๑,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๓๔๓,๐๕๑,๐๐๐	บาท	
๗๔. นครสวรรค์	รวม	๒๓๗,๒๕๕,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๓๗,๒๕๕,๕๐๐	บาท	
๗๕. อุทัยธานี	รวม	๒๔๒,๔๒๗,๕๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานบริหารจังหวัด		๒๔๒,๔๒๗,๕๐๐	บาท	

มาตรา ๓๐ งบประมาณรายจ่ายของรัฐวิสาหกิจ ให้ตั้งเป็นจำนวน ๕๕,๗๓๗,๕๖๖,๔๐๐ บาท
จำแนกดังนี้

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตร				
และสหกรณ์การเกษตร	รวม	๕,๕๒๒,๔๐๒,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานฟื้นฟูอาชีพ				
และพักหนี้เกษตรกร		๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานสร้างระบบประกันความเสี่ยง				
ให้เกษตรกร		๘,๔๒๒,๔๐๒,๓๐๐	บาท	
๒. ธนาคารเพื่อการส่งออก				
และนำเข้าแห่งประเทศไทย	รวม	๘๓,๓๕๑,๓๐๐	บาท	คือ

(๑) แผนงานดำเนินนโยบาย					
การต่างประเทศและ					
เศรษฐกิจระหว่างประเทศ			๘๓,๓๕๑,๓๐๐	บาท	
๓.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจ				
	ขนาดกลางและขนาดย่อม				
	แห่งประเทศไทย	รวม	๗,๗๐๖,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง					
เศรษฐกิจภาคเกษตร			๗,๗๐๖,๐๐๐	บาท	
๔.	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	รวม	๔,๔๖๑,๖๔๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานส่งเสริม					
ปีแห่งการลงทุนและการท่องเที่ยวไทย			๖๐๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง					
เศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวและบริการ			๓,๘๕๒,๖๔๔,๐๐๐	บาท	
๕.	การกีฬาแห่งประเทศไทย	รวม	๒,๗๘๘,๔๑๔,๘๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนาสุขภาพของประชาชน			๒,๗๘๘,๔๑๔,๘๐๐	บาท	
๖.	การเคหะแห่งชาติ	รวม	๔,๐๓๑,๒๗๑,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานสวัสดิการ					
และพัฒนาที่อยู่อาศัยของประชาชน			๔,๐๓๑,๒๗๑,๖๐๐	บาท	
๗.	องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร	รวม	๓๒๘,๔๕๕,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง					
เศรษฐกิจภาคเกษตร			๓๒๘,๔๕๕,๐๐๐	บาท	
๘.	องค์การสวนยาง	รวม	๔๐,๕๐๐,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง					
เศรษฐกิจภาคเกษตร			๔๐,๕๐๐,๐๐๐	บาท	
๙.	สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	รวม	๑,๐๕๑,๑๕๔,๐๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานแก้ไขปัญหา					
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้			๘,๐๕๘,๔๐๐	บาท	

(๒) แผนงานปรับโครงสร้าง				
	เศรษฐกิจภาคเกษตร		๑,๐๘๓,๐๕๕,๖๐๐	บาท
๑๐.	การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	รวม	๕,๔๑๘,๕๒๔,๐๐๐	บาท คือ
	(๑) แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ		๕,๔๑๘,๕๒๔,๐๐๐	บาท
๑๑.	สถาบันการbinพลเรือน	รวม	๑๒๕,๘๑๔,๕๐๐	บาท คือ
	(๑) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			
	และระบบบริหารจัดการ			
	ขนส่งมวลชน สินค้าและบริการ		๑๒๕,๘๑๔,๕๐๐	บาท
๑๒.	การรถไฟแห่งประเทศไทย	รวม	๕,๘๔๒,๘๔๓,๕๐๐	บาท คือ
	(๑) แผนงานเร่งรัดพัฒนา			
	ระบบการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ		๑,๖๓๓,๕๕๓,๕๐๐	บาท
	(๒) แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			
	และระบบบริหารจัดการ			
	ขนส่งมวลชน สินค้าและบริการ		๔,๐๓๓,๒๘๙,๕๐๐	บาท
	(๓) แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ		๔,๑๒๘,๐๓๐,๖๐๐	บาท
๑๓.	การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย	รวม	๓,๕๑๘,๕๖๖,๔๐๐	บาท คือ
	(๑) แผนงานเร่งรัดพัฒนา			
	ระบบการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ		๒,๓๕๓,๐๒๕,๔๐๐	บาท
	(๒) แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ		๕,๑๒๕,๕๓๓,๐๐๐	บาท
๑๔.	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	รวม	๓๕,๓๐๕,๑๐๐	บาท คือ
	(๑) แผนงานเร่งรัดมาตรการ			
	และบรรเทาผลกระทบ			
	จากวิกฤติโลกร้อน		๒๒,๐๐๐,๐๐๐	บาท
	(๒) แผนงานสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์			
	และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ			
	และความหลากหลายทางชีวภาพ		๕๓,๓๐๕,๑๐๐	บาท
๑๕.	องค์การสวนพฤกษศาสตร์	รวม	๑๕๖,๕๑๘,๑๐๐	บาท คือ

(๑) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ					๑๕๖,๕๑๘,๑๐๐ บาท	
๑๖.	องค์การจัดการน้ำเสีย	รวม	๒๐๑,๑๑๖,๐๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานควบคุมมลพิษ และจัดการสิ่งแวดล้อม					๒๐๑,๑๑๖,๐๐๐ บาท	
๑๗.	องค์การสวนสัตว์	รวม	๘๔๔,๐๓๘,๐๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานสร้างสมดุล ของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ					๘๔๔,๐๓๘,๐๐๐ บาท	
๑๘.	องค์การคลังสินค้า	รวม	๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจภาคการตลาด การค้า และการลงทุน					๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	
๑๙.	การประปาส่วนภูมิภาค	รวม	๒,๕๔๔,๓๓๕,๐๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบชลประทาน					๒,๕๔๔,๓๓๕,๐๐๐ บาท	
๒๐.	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย	รวม	๓๐๘,๔๘๔,๘๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม					๓๐๘,๔๘๔,๘๐๐ บาท	
๒๑.	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	รวม	๓๘๐,๓๘๘,๖๐๐ บาท	คือ		
(๑) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม					๓๘๐,๓๘๘,๖๐๐ บาท	

๒๒. องค์การเภสัชกรรม	รวม	๓๑๑,๘๔๔,๖๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานพัฒนา				
สุขภาพของประชาชน		๓๑๑,๘๔๔,๖๐๐	บาท	
มาตรา ๓๑	งบประมาณรายจ่ายของสภากาชาดไทย ให้ตั้งเป็นจำนวน ๓,๐๕๒,๕๐๔,๓๐๐ บาท			
จำแนกดังนี้				
๑. สภากาชาดไทย	รวม	๓,๐๕๒,๕๐๔,๓๐๐	บาท	คือ
(๑) แผนงานขยายโอกาส				
และพัฒนาการศึกษา		๘๕,๕๒๕,๑๐๐	บาท	
(๒) แผนงานพัฒนา				
สุขภาพของประชาชน		๒,๕๑๒,๕๓๓,๒๐๐	บาท	
(๓) แผนงานสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์				
เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม		๒๑,๘๑๘,๒๐๐	บาท	
(๔) แผนงานป้องกันแก้ไข				
และฟื้นฟูความเสียหายจากภัยธรรมชาติ				
และสาธารณภัย		๓๒,๑๕๘,๒๐๐	บาท	
มาตรา ๓๒	งบประมาณรายจ่ายของกองทุนและเงินทุนหมุนเวียน ให้ตั้งเป็นจำนวน ๑๒๖,๖๖๐,๕๓๒,๒๐๐ บาท จำแนกดังนี้			
(๑) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ		๕,๕๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๒) เงินทุนหมุนเวียนโรงงานเบตเตอร์ทาร์		๓๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๓) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา		๒๕,๖๓๕,๓๕๓,๐๐๐	บาท	
(๔) กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา				
ที่ผูกกับรายได้ในอนาคต		๓,๑๔๒,๖๓๒,๔๐๐	บาท	
(๕) กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร		๒,๔๕๓,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๖) กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับ				
โครงสร้างหนี้สาธารณะและ				
พัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ		๑,๐๐๐,๐๐๐	บาท	
(๗) กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม		๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท	

(๘) กองทุนคุ้มครองเด็ก	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๙) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๖๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๐) กองทุนผู้สูงอายุ	๔๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๑) กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๒) กองทุนจัดรูปที่ดิน	๑๗๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๓) กองทุนพัฒนาสหกรณ์	๑๓๕,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๔) กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	๑๗๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๕) กองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ	๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๖) กองทุนจัดการซากคอกดำบรรพ์	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๗) กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๕๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๘) กองทุนยุติธรรม	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๑๙) กองทุนส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา	๗๖,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๐) กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมจังหวัด	๒๒,๘๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๑) กองทุนส่งเสริมศิลปร่วมสมัย	๑๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๒) กองทุนเพื่อการพัฒนาระบบมาตรวิทยา	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๓) กองทุนสงเคราะห์	๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๔) กองทุนส่งเสริมโรงเรียนในระบบ	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๕) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ	๕๗,๗๖๐,๐๐๐	บาท
(๒๖) กองทุนภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย	๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๒๗) กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	๘๐,๕๕๗,๖๕๒,๘๐๐	บาท
(๒๘) กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน	๓๕๐,๒๕๐,๐๐๐	บาท
(๒๙) กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท

(๓๐) กองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา	๕๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๑) กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง	๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๒) กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๓) กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ	๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๔) กองทุนกีฬามวย	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๕) กองทุนส่งเสริมกีฬาอาชีพ	๓๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท
(๓๖) กองทุนคุ้มครองธุรกิจนำเที่ยว	๒๐,๐๐๐,๐๐๐	บาท

ให้สำนักงานงบประมาณมีอำนาจจัดสรรงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวในวรรคก่อนให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เบิกจ่ายได้ตามความจำเป็น

ในกรณีจำเป็น สำนักงานงบประมาณจะโอนรายจ่ายรายการใดรายการหนึ่งไปเพิ่มรายการอื่นในมาตรานี้ก็ได้

มาตรา ๓๓ งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง ในความควบคุมของกระทรวงการคลัง ให้ตั้งเป็นจำนวน ๒๗,๕๔๐,๑๗๗,๕๐๐ บาท จำแนกดังนี้

(๑) รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	๒๗,๕๔๐,๑๗๗,๕๐๐ บาท
- งบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้จากแหล่งรายได้ดังต่อไปนี้
(๑) ภาษีและรายได้อื่น	๒๗,๕๔๐,๑๗๗,๕๐๐ บาท

มาตรา ๓๔ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจสั่งจ่ายเงินแผ่นดิน ตามรายการและจำนวนเงินที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่สำนักงานงบประมาณจะได้จัดสรร หรือตามที่จะได้มีการโอนเปลี่ยนแปลงตามกฎหมาย

มาตรา ๓๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สมชาย วงศ์สวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

๑. เพื่อให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจได้มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒
สำหรับใช้เป็นหลักในการจ่ายเงินแผ่นดิน
๒. เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณที่กำหนดให้
ตั้งรายจ่ายชดใช้เงินคงคลังตามที่ได้จ่ายไปแล้ว

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาในวาระที่ ๑ มีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ไว้พิจารณา และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๐ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐ จากนั้น ได้พิจารณาในวาระที่ ๒ เรียงตามลำดับมาตราจนจบร่าง ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๐ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐ และมีมติเห็นชอบประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวาระที่ ๓ ในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๐ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๐

๒. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๑๐๕ ก หน้า ๑ - ๓๐ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑